

Programmabegroting 2024

Versie: Vastgesteld door Raad

9 november 2023

Inhoudsopgave

Leeswijzer.....	5
Inleiding.....	7
Programma's.....	19
Sociaal.....	21
Veilig.....	35
Inkomen en armoede.....	43
Vrije tijd.....	51
Onderwijs.....	59
Gebiedsontwikkeling.....	65
Leefomgeving en klimaat.....	79
Verkeer.....	93
Samen besturen.....	103
Financiën.....	113
Paragrafen.....	121
Duurzaamheid.....	123
Risiko's en weerstandsvermogen.....	135
Bedrijfsvoering.....	149
Lokale heffingen.....	157
Onderhoud kapitaalgoederen.....	175
Verbonden partijen.....	189
Financiering.....	209
Grondbeleid.....	215
Grootschalige projecten.....	217
Financiële begroting.....	221
Programmabegroting.....	223
Toelichting op de programmabegroting.....	225
Overige financiële tabellen.....	237
Bijlagen.....	253
Bijlage kerngegevens.....	255
Bijlage structuur.....	257
Bijlage subsidies.....	258
Afkortingenlijst.....	260
Raadsbesluit en Moties en amendementen.....	261
Raadsbesluit.....	262
Amendementen en moties.....	265

Leeswijzer

Ten opzichte van 2023 is er aan de lay-out van de Begroting 2024 niets veranderd. Zoals gebruikelijk begint de begroting met de aanbiedingsbrief, gevolgd door de programma's. De wijze van informatieverstrekking per programma is hetzelfde als voorgaande jaren. Als gevolg van de het nieuwe coalitieprogramma zijn in sommige gevallen ook de doelenbomen aangepast. Aanpassingen in de doelenboom zijn groen gearceerd.

Na de programma's volgen de paragrafen. Er zijn in 2024 geen paragrafen toegevoegd of verwijderd. Een paragraaf geeft een dwarsdoorsnede van een bepaald onderwerp (bijvoorbeeld risico's) die over meerdere programma's verdeeld staan.

Na de paragrafen volgt de financiële begroting met daarbij per programma een analyse van de verschillen tussen de begroting 2023 en 2024. De ramingen 2023 betreffen de begrote bedragen tot en met de verwerking van de 2^e Kwartaalbrief 2023.

Vervolgens vindt u de financiële tabellen met onder andere de staat van reserves en voorzieningen en het meerjaren investeringsprogramma.

Tot slot volgen enkele bijlagen met de kerngegevens en de subsidiestaat.

Algemeen

Alle bedragen in de financiële tabellen zijn afgerond op hele getallen en zijn "x € 1.000". Hierdoor kunnen zich afrondingsverschillen in de tellingen voordoen. Alle bedragen bij de indicatoren en in de financiële toelichtingen zijn exacte bedragen.

Prestatie-indicatoren

Vorig jaar is bij de vaststelling van de Programmabegroting 2023 door de auditcommissie het advies gegeven de sturing met prestatie-indicatoren beter invulling te geven. Als gevolg daarvan is er 26 september 2023 een workshop 'Het belang van prestatie indicatoren' georganiseerd. Deze workshop is bedoeld voor raadsleden om te bepalen wat de mogelijkheden zijn van de sturing op basis van indicatoren. Afhankelijk van de uitkomsten van deze workshop bepalen we de vervolgaanpak. Tot die tijd doen we het nog met de prestatie-indicatoren zoals we voorheen deden.

Een deel van de prestatie-indicatoren is verplicht. Dit staat tussen haakjes bij de desbetreffende prestatie-indicatoren aangegeven. Helaas zijn niet voor alle (verplichte) prestatie-indicatoren actuele cijfers te genereren. Oorzaak daarvan is dat we voor de juiste gegevens afhankelijk zijn van externe bronnen en die cijfers daar nog niet beschikbaar zijn.

Actualiteit Programmabegroting

De (meer)jaren begroting is gebaseerd op de meest actuele kennis en inschattingen ten tijde van het opstellen van dat document. Kennis en inschattingen kunnen wijzigen in de aanloop naar een tijdens het begrotingsjaar. Zo geeft het Rijk met enige regelmaat, in ieder geval eind september, december en mei, circulaires af waarin aangegeven wordt hoe het gemeentefonds en de uitkeringen daaruit aan de gemeente zich ontwikkelen. Daarnaast kunnen de gemeentelijke inschattingen met betrekking tot de kosten en in de begroting genoemde risico's ook in de aanloop en tijdens het begrotingsjaar wijzigen.

Dit jaar zijn de mutaties tot september meegenomen in de programmabegroting 2024.

Inleiding

Aanbiedingsbrief

Voor u ligt de Begroting 2024. In de begroting staat wat we als gemeente willen bereiken, wat we daarvoor doen, hoeveel geld we daaraan uitgeven en waar het geld vandaan komt.

Verschillende maatschappelijke gebeurtenissen maakten de afgelopen jaren indruk: de coronapandemie gevolgd door oorlog in Oekraïne, stijgende energieprijzen, rentestijgingen, hoge inflatie en stijgende bouw- en grondstofprijzen. Deze gebeurtenissen brengen zorgen met zich mee, voor onze inwoners en voor ons als gemeente. De komende jaren zijn financieel niet rooskleurig. Vanaf 2026 gaat het Rijk bezuinigen en krijgen gemeenten veel minder geld voor al hun taken. Bijsturen is dus noodzakelijk. Wettelijke taken blijven we natuurlijk altijd doen.

Voor 2024 mag u onder andere deze zaken van ons verwachten:

Betaalbare woningen

Diemen groeit nog steeds door wat betreft het aantal woningen en het aantal inwoners. Helaas niet in het tempo wat wij eerder voor ogen hadden. De schaarste in materialen en de kostenstijging raakt ook Diemen. Wij proberen door goed overleg met de ontwikkelaars en een flexibele opstelling te voorkomen dat woningbouw in Diemen stagneert of deels komt stil te vallen. Daarbij ligt onze prioriteit bij de realisatie van de betaalbare woningen die voor de beoogde doelgroepen beschikbaar komen. De bestemmingsplannen voor Buitenlust en Hof van Saan zijn belangrijke stappen om deze woningbouw te kunnen starten in 2024.

Duurzaamheid

Met het vaststellen van de Duurzaamheidsagenda in 2020 hebben we het startsein gegeven voor een samenhangende, programmatische aanpak. We zien nu steeds meer concrete resultaten van diverse projecten. Dankzij gelden vanuit de Regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) gaan we in 2024 nog intensiever aan de slag met de aanpak transitievisie warmte, de uitvoering van de isolatieopgave en het stimuleren circulaire economie. Ook zetten we ons in om inwoners te informeren en te betrekken bij deze duurzaamheidsdoelstellingen.

Kansengelijkheid en bestaanszekerheid

We willen een samenleving waarin iedereen kan meedoen in het onderwijs, op het werk en bij de sportvereniging. We zorgen ervoor dat mensen met zorgen en ongelijke kansen ook mee kunnen doen. We richten ons daarbij nadrukkelijk op mensen die het nodig hebben. Dat doen we in 2024 bijvoorbeeld door de voortzetting van de Steunimpuls.

Ontheemden, asielzoekers en statushouders

Alles rondom opvang en zorg voor ontheemden, asielzoekers en statushouders wordt een vaste taak in onze organisatie. We zorgen ervoor dat we gereed zijn om een eventuele taakstelling vanuit het Rijk (al dan niet regionaal) op te vangen. Voor wat betreft de opvang van ontheemden starten we in 2024 met het verplaatsen van de flexwoningen naar een locatie die langduriger beschikbaar is. Voor wat betreft de opvang van asielzoekers hebben we uitgebreid onderzoek gedaan naar geschikte locaties en gebouwen hiervoor. In regionaal verband willen we in 2024 concrete afspraken maken. Niet alleen over een mogelijke regionale opvanglocatie, maar ook over het bieden van zorg en ondersteuning aan asielzoekers door de regio.

Onzekere financiële toekomst legt druk op voorzieningenniveau

Onze uitgangspositie is goed maar de komende jaren zijn financieel niet rooskleurig. Vanaf 2026 gaat het Rijk bezuinigen en krijgen gemeenten veel minder geld voor al hun taken. Financieel gezond blijven is daarom een belangrijke randvoorwaarde. Nadrukkelijker gaan we keuzes maken: wat doen we wel en wat niet, niet meer of later? De financiële druk staat op gespannen voet met onze ambities op het gebied van voorzieningen. We zien dat bijvoorbeeld in de sociale basis, een zwembad of een middelbare school.

De gemeente als dienstbare, mensgerichte en verbindende organisatie

Met behulp van het programma 'Voor en met Diemen' richten we ons specifiek op onze inwoners. Een onderdeel is het kader voor dienstverlening, vastgesteld in juni 2023. Dat heeft een impuls gegeven aan de gemeente als dienstbare, mensgerichte en verbindende organisatie. Zeker in tijden van schaarste is het noodzakelijk om bewust te doen en goed aan te sluiten op wat er speelt bij inwoners. We maken hierbij gebruik van data en digitalisering. Projecten die in 2024 nieuw of nog verder worden ontwikkeld, zijn participatie-instrumenten zoals inwonerspanel en Diemer Dorpsgesprekken.

Veiligheid

De raad stelde het Meerjarenbeleidsplan Integrale Veiligheid 2023-2026 vast. Dit plan kent de volgende prioriteiten voor Diemen: - Verder versterken van de aanpak van ondermijnende criminaliteit. - Extra aandacht voor het voorkomen van misdrijven met grote effecten (high impact crime) - Meer aandacht voor het voorkomen van digitale criminaliteit. In 2024 willen we daarnaast onze bijzondere opsporingsambtenaren (boa's) met name in de avonden vaker inzetten.

Tot slot

Voor u ligt een realistische begroting. Een begroting die sluitend is en uitvoerbaar. Risico's blijven de beschikbare capaciteit en niet geplande ontwikkelingen die voorrang dienen te krijgen. In dat geval moeten we bijsturen op planning en inzet van middelen en mensen.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Diemen,
de secretaris,

G.T. Wildeman

de burgemeester,

E. Boog

Waar staan we op financieel gebied

Financieel vertrekpunt

De Kadernota 2024 is het financiële vertrekpunt voor deze programmabegroting. Die nota liet onderstaand meerjarenperspectief zien.

Kadernota 2024	2024	2025	2026	2027
Structureel	-1.320	-1.185	-5.285	-6.805
Incidenteel	-945	-325		
Saldo Kadernota 2024	-2.265	-1.510	-5.285	-6.805

In de begroting houden we nu rekening met onze veranderende financiële positie en met interne en externe (autonome) ontwikkelingen. We volgen hiermee de lijn van de **Kadernota 2024** en zijn dus terughoudend met het opnemen van nieuwe ambities. Alle ambities uit de Kadernota hebben we overgenomen in de Programmabegroting 2024.

In juli is het kabinet gevallen. Dat leidt tot nieuwe verkiezingen in november 2023. De verkiezingsuitslag en de coalitieonderhandelingen daarna gaan bepalen hoeveel geld het Rijk in de toekomst aan de gemeenten beschikbaar gaat stellen. In augustus hebben we van het Rijk al een 'ombuigingslijst' ontvangen. Daaruit blijkt dat het Rijk haar uitgaven stevig moet verlagen om de overheidsfinanciën te verbeteren. Hiermee komt de eerdere verwachting dat het Rijk middelen beschikbaar gaat stellen voor de jaren 2026 en later onder druk te staan. Sterker nog, de boodschap is dat ombuigingen naar voren worden gehaald. Conclusie is dat financiële onzekerheid groot blijft.

Bij het opstellen van de begroting 2024 zijn we daarom terughoudend met het opvoeren van nieuw structureel beleid. In afwachting op het nieuwe kabinet gaan we ons alvast voorbereiden op de effecten van het krappere financiële beleid van het Rijk. We gebruiken 2024 om de ambities van de gemeente te heroverwegen en om voorbereidingen te treffen. We willen hierbij alle bestaande en nieuwe ambities betrekken op alle beleidsterreinen. Door dit breed op te pakken kunnen we ook een integrale afweging maken. Deze aanpak is qua resultaat en planning afhankelijk van de nieuwe verkiezingen. Verwachting is dat nauwkeurige financiële duidelijkheid van het nieuwe kabinet niet voor het opstellen van de Kadernota 2025 en de Programmabegroting 2025 bekend is. Onze planning is om deze heroverweging vóór of in de Kadernota 2026 af te ronden.

De **Meerjarenbegroting 2024** is in de jaren 2024 en 2025 structureel sluitend. Vanaf 2026 zijn er grote tekorten. Deze wijze van begroten komt overeen met het voorstel uit de Kadernota 2024. Ook de VNG heeft geadviseerd in 2024 een structureel sluitende begroting aan te bieden en vanaf 2026 de structurele tekorten inzichtelijk te maken.

Begroting 2024	2024	2025	2026	2027
Structureel	335	965	-3.795	-5.010
Incidenteel	-1.210	-550	-80	-55
Saldo Begroting 2024	-875	415	-3.875	-5.065

In **2024** sluit de begroting af met een verwacht negatief saldo van € 0,9 miljoen. Het structurele saldo is € 0,3 miljoen positief. Het incidentele saldo is € 1,2 miljoen negatief. Voorstel is het incidentele tekort te dekken uit de algemene reserve. Onze financiële huishouding is gezond en onze algemene reservepositie (€ 24 miljoen) is toereikend om deze incidentele lasten op te vangen.

Het jaar 2026 sluit met een fors tekort. In dat tekort is nog niet het nadelige effect van de herverdeling van het gemeentefonds (-/- € 2,9 miljoen) meegenomen. Nog steeds is hier geen duidelijkheid over. We hebben nog geen extra budget opgenomen voor een aantal ambities en wensen uit het coalitieakkoord. Het gaat hier om de zwemvoorziening en de middelbare school. Deze wensen moeten nader onderzocht worden en we daarbij zullen we scenario's tegen elkaar afwegen.

Ingezette dekkingsmaatregelen

In de Kadernota 2024 presenteerden we nog een structureel tekort van € 1,3 miljoen. In deze begroting hebben we dit tekort omgebogen tot een positief resultaat van € 0,25 miljoen. De belangrijkste maatregelen om tot een sluitend structureel saldo in 2024 te komen zijn:

- **Inzetten stelposten voor de groei van Diemen**

Jaarlijks staan er budgetten (stelposten) gereserveerd voor de kosten als gevolg van de groei van Diemen. Te denken valt dan aan hogere bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen, uitbreiding van personeel, hogere subsidiebijdrage. Totaal dekken we vanuit dit budget een bedrag van € 0,45 miljoen. Hier staan de hogere inkomsten vanuit het Gemeentefonds en de OZB-opbrengsten tegenover.

- **Toerekening overheadkosten**

Overheadkosten zijn kosten voor bijvoorbeeld huisvesting, financiële administratie, P&O, ICT en leidinggeven. Die rekenen we naar evenredigheid toe aan tarieven en grondexploitaties. Tot op heden rekenden we bovenop de directe salariskosten 60% aan overheadkosten mee. In werkelijkheid bedraagt dit percentage al jaren 80%. Verhoging van het percentage overheadkosten dat we meerekenen, heeft effect op de hoogte van tarieven en de winstgevendheid van grondexploitaties. Tot op heden was er geen reden om dit percentage te verhogen, maar vanwege het schrale financiële perspectief kijken we daar nu anders naar. Deze aanpassing levert een voordeel van € 0,7 miljoen op.

In 2024 gaan we de 'Nota Lokale Heffingen' actualiseren en laten we de kostendekkenheid van alle tarieven toetsen. Deze nota geeft de sturingsmogelijkheden voor de raad aan bij de bepaling van de tarieven en belastingen.

- **Diemen '22**

Zoals de titel zegt liep dit project van organisatieontwikkeling tot en met 2022. De bijbehorende organisatiewijziging is doorgevoerd, maar de aanpassing blijft natuurlijk doorlopen. Grofweg was er structureel € 0,2 miljoen beschikbaar voor de aanpassing van de organisatiestructuur. Een groot deel van deze kosten bestaat uit de functie van programmadirecteur. Die functie is komen te vervallen en anders ingevuld binnen de directie. Uitgangspunt is dat we andere kosten die nodig zijn voor verdere doorontwikkeling van de organisatie nu bekostigen uit de bestaande personeels- en opleidingsbudgetten.

- Tarief toeristenbelasting verhogen

Zoals aangegeven in de Kadernota 2024 stellen we voor het tarief toeristenbelasting te verhogen van € 2,17 naar € 3,25 per persoon per overnachting. Dit is nog steeds lager dan het niveau van enkele omliggende gemeenten zoals Amsterdam, Ouder-Amstel en Uithoorn. Per saldo levert dit een positief effect op van € 0,25 miljoen.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De risico's en de berekening van het weerstandsvermogen hebben we geactualiseerd.

De risico's met structurele gevolgen zijn steeds zorgwekkender. In de paragraaf

'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' zijn de belangrijkste risico's opgenomen.

Onderstaand treft u de structurele en incidentele weerstandsratio's met een korte toelichting.

De structurele weerstandsratio neemt toe tot 'Ruim Voldoende'.

De structurele weerstandsratio is enigszins vertekenend. De berekening van de structurele weerstandsratio is namelijk gebaseerd op het structurele begrotingssaldo van 2024. De ratio van 'Ruim voldoende' geeft aan dat er mogelijkheden zijn om middels ozb-verhogingen dekking te vinden. We weten ook dat vanaf 2026 het begrotingssaldo drastisch wijzigt. Dit is niet meegenomen in de berekening van de weerstandsratio. Met name de inkomsten vanuit het Rijk vormen het grootste risico. Ook de risico's van de 'open-einde' regelingen binnen het sociaal domein en de bijstand blijven groot.

Anticiperend hierop zijn we terughoudend met nieuw beleid en gebruiken we 2024 om de ambities van de gemeente te heroverwegen.

De incidentele weerstandsratio blijft 'Uitstekend'.

De incidentele weerstandsratio wordt voornamelijk beïnvloed door grondexploitaties. De snelle ontwikkelingen en de grote geldstromen die binnen de grondexploitaties omgaan maken het grootste deel van de incidentele risico's uit.

Begroting 2024 (stand per 1 januari)	2024	2025	2026	2027
Algemene reserve	20.330	19.455 ¹	19.870	15.995
Risicoreserve	4.615	4.615	4.615	4.615
Saldo meerjarenraming	24.945	24.070	24.485	20.610

De Algemene reserve is toereikend en zal naar verwachting de komende jaren afnemen. Oorzaak hiervan is de verrekening van de negatieve incidentele saldi met de Algemene reserve. De Algemene reserve is dusdanig hoog dat dit weinig risico oplevert.

Lokale lastendruk

De sturing op de lokale lastendruk vindt plaats bij vaststelling van de begroting. De uitwerking van de begrotingskaders verwerken we in onze belastingverordeningen. De belastingverordeningen 2024 worden volgens planning in de gemeenteraadsvergadering van december 2023 vastgesteld. In de Kadernota stelden we voor alle belastingen en tarieven met 3,0% te indexeren en gaven we een winstwaarschuwing voor het tarief afvalstoffenheffing. Het sluitend maken van de begroting en het verwerken van alle mutaties hebben geleid tot een gewijzigd standpunt. Onderstaand de maatregelen die we willen doorvoeren.

¹ Inclusief begrotingssaldo voorgaand jaar

- Leges omgevingsvergunningen

Voorstel is om vooruitlopend op een onderzoek naar de kostendekkendheid de tarieven voor omgevingsvergunningen (titel 2 van de Legesverordening) met 10% te verhogen. Dit genereert meer opbrengsten voor aanvragen van grote bouwprojecten. Trend is dat de kosten voor het verstrekken van omgevingsvergunningen behoorlijk oplopen en dat op termijn de 'Egalisatiereserve omgevingsvergunningen' niet meer toereikend is. Vooruitlopend daarop stelt het college voor de tarieven voor omgevingsvergunningen met 10% te verhogen. In 2024 zullen we op basis van de resultaten van het kostendekkendheidsonderzoek met nieuwe scenario's komen.

- Afvalstoffenheffing

Afvalinzameling en -verwerking wordt steeds duurder. Zo leverde het thuiswerken in coronatijd veel extra afval op met alle extra kosten van dien. Meer recent hebben we te maken met inflatie en fluctuerende grondstofprijzen. Voor de uitvoering van het Afvalplan 2020 hebben we geïnvesteerd in uitbreiding van voorzieningen om het afval beter te kunnen scheiden. De afgelopen jaren is het tarief van de afvalstoffenheffing echter beperkt gestegen. De tekorten vingen we op uit het egalisatiefonds en de Algemene reserve. Dit is onwenselijk. Ook voor 2024 zal het huidige tarief voor de afvalstoffenheffing niet kostendekkend zijn. De kosten van Meerlanden zijn als gevolg van de inflatie fors gestegen. Positieve ontwikkeling is de nieuwe aanbesteding van het Afval Energie Bedrijf (AEB). Die levert een lagere kostprijs voor de verbranding van afval. Samenvattend blijft er een tekort bestaan en ontkomen we er niet aan om de afvalstoffenheffing dit jaar te verhogen. Per saldo stellen wij een verhoging van 21,4 % voor (17,5% inhaalslag en 3,9% indexering).

- Rioolbelasting

Iedere vijf jaar actualiseren we het gemeentelijk rioleringsplan. De naamgeving van het rioleringsplan is aangepast naar Programma Klimaatadaptatie. Planning is eind 2023 een geactualiseerde versie van het programma aan uw raad voor te leggen. Daarin nemen we ook de toegenomen overheadkosten mee. Op basis van deze actualisatie bezien we de exploitatieontwikkeling over de komende 60 jaar en bepalen we indicatief de tarieven voor de komende vijf jaar. We betrekken hierbij de stand van de 'Egalisatievoorziening riolering'. Per 1 januari 2023 is de stand van de voorziening ruim € 3 miljoen. In het Programma Klimaatadaptatie 2024-2028 stellen we een kostendekkingsplan op. Dit plan geeft inzicht in de kosten die de gemeente maakt voor het verwerken van afvalwater, hemelwater en grondwater. Dat vormt de onderbouwing voor de gemeentelijke rioolheffing. De afgelopen jaren is de rioolheffing met maximaal de inflatie gestegen. De aandacht voor klimaatadaptatie is sindsdien toegenomen en de gemeente Diemen loopt daarbij voorop. De ambitieuzere normen voor het voorkomen van wateroverlast en droogteschade vraagt een grotere inspanning dan in het verleden. Ook leggen de gestegen aannemerskosten, materiaalkosten en de hogere toerekening van overhead een grotere druk op de toekomstige uitgaven. Om ervoor te zorgen dat de gemeente ook in de toekomst kan voldoen aan haar zorgplicht stijgt de rioolheffing in 2024 met € 5,- extra per huishouden. Deze € 5,- is aanvullend op de correctie voor de inflatie (3,9%).

Nieuwe berekeningen van de lokale lastendruk zijn opgenomen in de paragraaf 'Lokale heffingen'.

Mede op basis van de 'Nota Lokale heffingen 2014' geeft de raad sturing aan de lokale lastendruk. In de nota lokale heffingen staan onder andere de grondslag van de toerekening, de toe te rekenen kosten en de kostendekkenheid. Voornemen is in 2024 deze nota te actualiseren, onderdeel daarvan is een toets op de kostendekkenheid van alle tarieven.

Extra verhoging tarieven sportaccommodaties

De exploitatiekosten van de sporthallen en het zwembad staan sinds de energiecrisis onder druk. Voorstel is de indexering van de gemeentelijke sporthallen en het zwembad met 3,6% extra te verhogen. De totale prijsindexering wordt dan 7,5% (3,9% + 3,6%). De hogere huuropbrengsten (€ 50.000) zetten we in om de hogere energielasten van de sportaccommodaties en het zwembad te dekken.

Nieuw beleid

Onderstaand treft u een overzicht van alle nieuwe beleidsvoornemens in de begroting 2024. Grotendeels komen deze overeen met het nieuwe beleid zoals voorgesteld in de Kadernota 2024. Toegevoegd nieuw beleid ten opzichte van de Kadernota 2024 is gekenmerkt met een '@'.

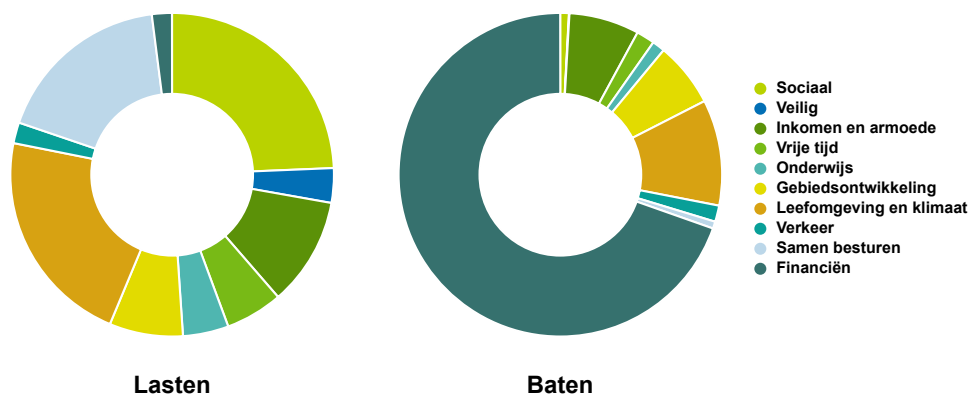
Het nieuwe beleid vloeit voort uit de opgaven van het Rijk en de ambities in het coalitieprogramma 'Diemen met elkaar en voor elkaar'. Een toelichting op het nieuwe beleid vindt u terug in de programma's.

Nieuw beleid Begroting 2024	2024	2025	2026	2027
Sociaal				
Tweede fase uitbreiding jongerenwerk (Welzijn Diemen)	-100	-100		
Gezond en Actief Leven Akkoord	-390	-390	-309	
Gezond en Actief Leven Akkoord (Specifieke uitkering)	390	390	309	
Loket aanvraag lokale voorrang				
Totaal Sociaal	-100	-100	-	-
Veilig				
Extra inzet buitengewone opsporingsambtenaren ²	-70	-70	-70	-70
Totaal Veilig	-70	-70	-70	-70
Inkomen en armoede				
Beleid Participatiewet, Armoede en Schulden	-75	-75	-75	-75
Brede inzet op problematiek jongeren	-50	-50	-50	-50
Experiment met meer bijverdienen naast bijstandsuitkeringen	-60	-60	-60	-60
Uitbreiding Stadspas voor kinderen	-325	-165		
Totaal Inkomen en armoede	-510	-350	-185	-185
Vrije tijd				
@ Feestelijke activiteit jaarwisseling	-50	-50		
Sportcentrum				
@ Zwembad AGO		-55	-55	-55
Totaal Vrije tijd	-50	-105	-55	-55
Onderwijs				
Onderwijshuisvesting				-360
@ Leergang Inclusief Onderwijs				
@ Brede School Holland Park	-70	-70	-70	-70
Totaal Onderwijs	-70	-70	-70	-430

Nieuw beleid Begroting 2024	2024	2025	2026	2027
Gebiedsontwikkeling				
@ Markt	-30	-30	-30	-30
Wet versterking Regie op de Volkshuisvesting	-40	-40	-40	-40
Wet versterking Regie op de Volkshuisvesting (Dekking)	20	20	20	20
@ Detailhandelsvisie 2024-2034	-15			
Totaal Gebiedsontwikkeling	-65	-50	-50	-50
Leefomgeving en klimaat				
- Geen nieuwe ontwikkelingen				
Totaal Leefomgeving en klimaat	-	-	-	-
Verkeer				
@ Integrale mobiliteitsvisie en verkeersveiligheid	-20			
Uitbreiding parkeerregulering				
Totaal Verkeer	-20	-	-	-
Samen besturen				
Datagedreven werken en sturen	-105	-105	-105	-105
Interne dienstverlening	-45	-45	-45	-45
Raadscommunicatie	-5	-5	-5	-5
Uitbreiding aantal fractieopvolgers	-10	-10	-10	-10
Programma Voor en met Diemen	-130			
@ Burgerzaken	60	60	60	60
Totaal Samen besturen	-235	-105	-105	-105
Financiën				
Energiekosten	-250	-250	-250	-250
@ Toeristenbelasting	250	250	250	250
Totaal Financiën	-	-	-	-
Totaal Nieuw beleid Begroting 2024	-1.120	-850	-535	-895

Baten en lasten per programma

Baten en lasten 2024	Lasten ²	Baten ³
Sociaal	-26.348	914
Veilig	-3.742	50
Inkomen en armoede	-11.732	7.549
Vrije tijd	-6.188	1.957
Onderwijs	-4.946	1.360
Gebiedsontwikkeling	-7.971	6.941
Leefomgeving en klimaat	-23.638	11.367
Verkeer	-2.256	1.735
Samen besturen	-19.220	754
Financiën	-2.184	74.722
Totaal	-108.225	107.348
Saldo van baten en lasten		-877

² Dit betreft de structurele en incidentele lasten per programma inclusief de toevoegingen aan reserves.

³ Dit betreft de structurele en incidentele baten per programma inclusief de onttrekkingen uit reserves.

Structureel evenwicht

Het toezicht van de provincie richt zich op het meerjarige structurele evenwicht van de begroting. Uit onderstaand overzicht blijkt een positief structureel saldo in 2024 en 2025. Incidentele negatieve saldi verrekenen we met de algemene reserve. Vanaf 2026 het tekort oploopt tot bijna € 4 miljoen, in 2027 loopt het structurele tekort nog verder op. Grootste oorzaak hiervan is de lagere algemene uitkering uit het Gemeentefonds.

Totaal Programma's	2024	2025	2026	2027
Structureel				
- lasten	-105.156	-107.397	-103.649	-103.134
- baten	105.663	108.182	100.026	97.945
- toevoegingen aan reserves	-172	-94	-172	-96
- onttrekkingen aan reserves	-	274	-	275
Saldo structureel	335	965	-3.795	-5.010
Incidenteel				
- lasten	-2.897	-2.165	-1.611	-1.262
- baten	1.286	1.219	1.138	829
- toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
- onttrekkingen aan reserves	402	397	394	379
Saldo incidenteel	-1.210	-550	-80	-55
Totaal saldo van baten en lasten	-875	415	-3.875	-5.065

Incidentele lasten

Incidentele lasten					
Programma	Onderwerp	2024	2025	2026	2027
Sociaal	Tweede fase uitbreiding Jongerenwerk (Welzijn Diemen)	-100	-100		
	Inburgering (Asiel)	-65			
	Regeling Combinatiefuncties	-127	-127	-127	
	Mantelzorg	-13	-13	-13	
	Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	-237	-237	-156	
	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	-3	-3	-3	
	Vroegsignalering alcoholproblematiek	-3	-3	-3	
	Welzijn op recept	-7	-7	-7	
Inkomen Armoede	Uitbreiding Stadspas voor kinderen	-325	-165		
	Bijzondere bijstand	-90	-90		
	Bijstand en Re-integratie	-60	-60		
Vrije Tijd	Feestelijke activiteit jaarwisseling	-50	-50		
	Subsidie Zwembad AGO	-20	-55	-55	-55
Gebiedsontwikkeling	Incidentele omgevingsvergunningen	-1.171	-1.166	-1.162	-1.147
	Huurinfopunt	-20			
	Steunpunt Wonen	-25			
	Doorstroommaatregel 'Van Groot naar Beter'	-20			
	Detailhandelsvisie	-15			
	Woonruimteverdeling	-60			
Verkeer	Integrale mobiliteitsvisie en verkeersveiligheid	-20			

Incidentele lasten					
Samen besturen	Wet Open Overheid	-60	-60	-60	-60
	Programma samenlevingsopbouw Holland Park	-150			
	Programma Voor en met Diemen	-130			
	Doorontwikkeling Team P&O	-25			
	Boventallig personeel	-51	-29	-25	
	Projecten dienstverlening	-50			
Totaal incidentele lasten		-2.897	-2.165	-1.611	-1.262

Incidentele baten

Incidentele baten					
Programma	Onderwerp	2024	2025	2026	2027
Gebiedsontwikkeling	Incidentele omgevingsvergunningen	771	769	769	769
	Claim Wet Open Overheid	60	60	60	60
	Inburgering (Asiel)	65			
	Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	390	390	309	
Totaal incidentele baten		1.286	1.219	1.138	829

Incidentele dotatie reserves

Incidentele toevoegingen reserves					
Programma	Onderwerp	2024	2025	2026	2027
Gebiedsontwikkeling	Omgevingsvergunningen	-	-	-	-
Totaal incidentele dotaties		-	-	-	-

Incidentele onttrekkingen reserves

Incidentele onttrekkingen					
Programma	Onderwerp	2024	2025	2026	2027
Gebiedsontwikkeling	Onttrekking reserve Omgevingsvergunningen	402	397	394	379
Totaal incidentele onttrekkingen		402	397	394	379

De toelichting van de incidentele baten en lasten zijn terug te vinden op de programmabladen.

Sociaal	21
Veilig	35
Inkomen en armoede	43
Vrije tijd	51
Onderwijs	59
Gebiedsontwikkeling	65
Leefomgeving en klimaat	79
Verkeer	93
Samen besturen	103
Financiën	113

Sociaal

Portefeuillehouder: M. Everhardt en M. Sikkes-van den Berg

Visie / strategisch doel

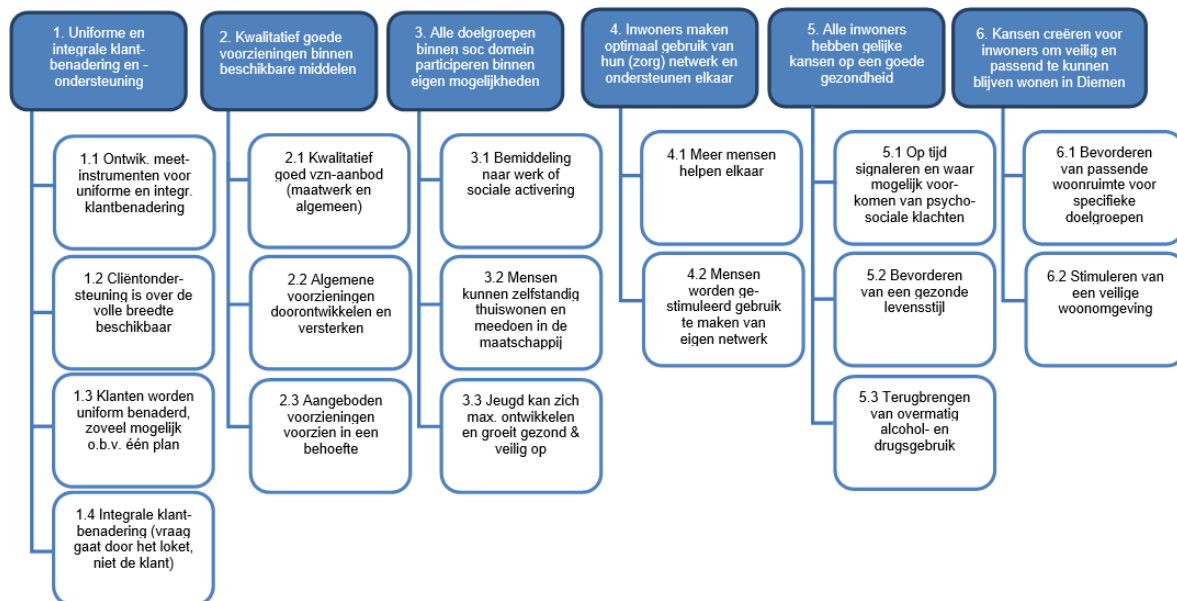
We willen in Diemen in het sociaal domein zo dicht mogelijk bij de burger een kwalitatief goed aanbod bieden van informatie, advies en ondersteuning. Dat doen we vanuit het perspectief van de inwoners in Diemen. In de nota Sociaal Domein 2020-2023 zijn onze ambities en plannen vastgelegd. Dat gaat dan over kansrijke start voor de jeugd, gezondheid, sociale, maatschappelijke en economische participatie en een veilige leefomgeving voor iedereen. In dit programma komen deze onderdelen terug.

De uitdaging binnen het sociaal domein ligt de komende jaren in het verder ontwikkelen van integrale dienstverlening. We willen de communicatie vanuit de gemeente verbeteren en daarmee ook de toegang tot de voorzieningen. Het versterken en vitaal houden van de samenwerking in het netwerk en het bereiken van inwoners die (nog) niet goed in beeld zijn, staan ook hoog op onze prioriteitenlijst.

De belangrijkste pijlers onder het beleid:

1. We kijken vooral naar de effecten die we voor de inwoner willen bereiken. Wetgeving ondersteunt daarbij, maar toepassing van de wet is geen doel op zich. De privacy van mensen is een groot goed. Uitwisseling van gegevens vindt alleen plaats als dit noodzakelijk is en in overleg met de betrokken inwoners. De inwoners zijn onze spiegel en ons klankbord. Daarom vragen we ze regelmatig naar hun ideeën en ervaringen bij het maken van beleid.
2. We werken preventief. We willen dus voorkomen dat problemen ontstaan of verergeren. Ondersteuning moet daarom goed toegankelijk zijn voor inwoners.
3. Als mensen hulp en ondersteuning nodig hebben, zoeken we naar oplossingen om hun situatie te verbeteren.
4. We zorgen voor een zo goed mogelijk samenspel tussen de zorg door professionals (formeel zorg) en de zorg door familie, vrienden, burens of vrijwilligers (informeel zorg).

Doelstellingen in één oogopslag

Kaderstellende beleidsnota's

Kaderstellende beleidsnota's:

- 1e wijziging verordening maatschappelijke ondersteuning Diemen 2020;
- Algemene subsidieverordening Diemen 2018;
- Beleidsnota Diversiteit 2020;
- Beleidsnota Sociaal Domein 2020-2023 "Samen Diemen";
- Beleidsnota Wet inburgering;
- Beleidsplan participatiewet (2014);
- Beleidsplan Schuldhulpverlening 2016-2019;
- Beleidsregels Jeugdhulp 2022;
- Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Diemen 2021;
- Huisvestingsverordening Diemen 2022;
- Inkomensondersteunend armoedebeleid 2016-2019;
- Nadere regels Jeugdhulp Diemen 2022;
- Nadere regels maatschappelijke ondersteuning Diemen 2021;
- Notitie Voor en met Diemen-Kader voor dienstverlening;
- Sportnota 2016-2020 "Sportieve Kracht van Diemen";
- Toegang en toeleiding tot het Sociaal Domein;
- Verordening Jeugdhulp Diemen 2022;
- Verordening maatschappelijke ondersteuning 2020;
- Verordening beslistermijn schuldhulpregeling 2021;
- Verordeningen participatiewet afstemmingsverordening, Cliëntenparticipatie, Inkomensloosheid, Loonwaardesubsidie, Re-integratie, Studietoelage, Tegenprestatie.

Autonome ontwikkelingen

Kostenontwikkeling jeugdzorg

Op het gebied van jeugdhulp hebben we te maken met diverse (landelijke) ontwikkelingen. De indexatie van tarieven, een taakstellende bezuiniging vanuit het Rijk en oplopende kosten zijn de belangrijkste.

Indexatie budget jeugdhulp

In de 2^e kwartaalbrief 2023 is € 900.000 aangevraagd om het budget jeugdhulp te indexeren. Dit is een meerjarige budgetwijziging. Dit kunnen we deels opvangen door de stelpost indexering voor structurele loon- en prijsverhogingen. Daarnaast verwachten we dat de indexatie per 2024 ongeveer 5% zal bedragen (gebaseerd op de voorlopige OVA¹-index). Dit betekent een verhoging van de tarieven à € 500.000 per 2024. Vanwege deze beide ontwikkelingen stellen we voor om de budgetten jeugdhulp (preventief, ambulant en specialistisch) per 2024 structureel met € 1,4 miljoen te verhogen.

Taakstellende bezuiniging kosten jeugdzorg

Al enige jaren is er een taakstellende bezuiniging voor de kosten van de jeugdzorg begroot. Het Rijk bezuinigt vanaf 2026 op de jeugdkosten. De bezuiniging van het Rijk sluit aan op de taakstellende bezuiniging die we onszelf hebben opgelegd. Voorstel is aan te sluiten bij de bezuiniging zoals het Rijk deze verwacht en de eigen gemeentelijke bezuiniging te laten vervallen. Het is nog steeds onze verwachting en streven om na enige jaren de jeugdzorg efficiënter in te richten dan vóór de transformatie.

Oplopende kosten

Bij de jaarrekening 2022 hadden we te maken met een kostenoverschrijding op het budget jeugd. Ondanks de nodige beheersmaatregelen hebben we in de Kadernota 2024 benoemd dat er een risico is dat het budget voor specialistische jeugdhulp niet toereikend is. Inmiddels is op basis van de prognose voor uitgaven specialistische jeugdhulp in 2023 onze verwachting dat het begrote budget voor specialistische jeugdhulp voor 2024 en verder niet toereikend is. We verwachten dit budget met ongeveer € 100.000 te gaan overschrijden. Voorstel is dit tekort te dekken uit de algemene middelen.

Uitvoering Wet Inburgering

Sinds 2022 voert de gemeente de Wet Inburgering uit. Hiervoor hebben we meer capaciteit nodig dan vooraf was ingeschat. We werken nu met tijdelijke ondersteuning door inhuurkrachten. Om inzicht te krijgen of er sprake is van een structureel capaciteitstekort vindt er ook een formatiescan plaats. De voorlopige inschatting is dat maximaal 1,0 fte € 90.000 nodig is. De kosten kunnen worden gedekt uit het uitvoeringsbudget Wet inburgering.

Opvang ontheemden

Het college heeft in 2023 besloten om vanaf 2024 de werkzaamheden (beleid en uitvoering) rond opvang van ontheemden, asielzoekers en statushouders structureel in de gemeentelijke organisatie te borgen. Dit past ook bij de landelijke tendens en regelgeving om deze opvang uit de crisismatige aanpak te halen. Structureel borgen betekent dat we de werkzaamheden helder en eenduidig beleggen en dat we de werkzaamheden, zowel op het gebied van beleidsvoorbereiding als -uitvoering uitbreiden. De bijbehorende kosten ramen wij jaarlijks op € 90.000.

De borging binnen de organisatie zullen we in 2024 organiseren via twee specifieke functionarissen (beleidscoördinator en makelaar), die zich met de opvang bezig gaan houden.

¹ Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling

De flexwoningen waarin Oekraïense ontheemden nu zijn gehuisvest, worden in de loop van 2024 verplaatst naar de nieuwe locatie aan de Diemerdreef. Dat betekent dat deze bewoners tijdens de verplaatsing tijdelijk moeten worden gehuisvest. Wij zijn de mogelijkheden hiervoor nog aan het onderzoeken.

Verder is nog onduidelijk of de Spreidingswet daadwerkelijk wordt ingevoerd. Dat neemt niet weg dat een duurzame opvang voor de tijdelijke woonbehoefte van asielzoekers nodig is en blijft. We houden bovendien rekening met een toename van deze behoefte. Binnen de regio zoeken wij naar een gemeenschappelijke oplossing hiervoor. Daarbij gaat het niet alleen om tijdelijke huisvesting, maar ook om gezamenlijke zorgvoorzieningen en ondersteuning. Wij zetten ons in om begin 2024 tot een dergelijke regionale aanpak te komen.

Wonen

Diverse wettelijke en beleidsmatige ontwikkelingen op het gebied van wonen leiden tot een taakuitbreiding. Het gaat om de opvolging van de nieuwe woonruimteverdeling, de invoering van de Wet goed verhuurderschap (met onder meer het meldpunt ongewenst verhuurgedrag), nieuwe wet- en regelgeving in de huisvestingsverordening, waaronder zelfbewoningsplicht en opkoopbescherming, en de Wet versterking regie volkshuisvesting. Die ontwikkelingen vragen behalve om implementatie en borging ook om structureel beheer en realisatie- en coördinatietaken. Daarnaast is ondersteuning nodig bij het uitwerken van woningbouwprogramma's in bouwprojecten, bij de regionale samenwerking voor de aanpak van maatschappelijke opvang en beschermd wonen en de regionale aanpak van economische dakloosheid.

Voor deze taakuitbreiding is voor beleidsondersteuning een budget van € 50.000 nodig.

Kwaliteitsbewaking Jeugd/Wmo

In 2022 hebben we een formatiescan en een efficiëntie-onderzoek uitgevoerd voor de uitvoerende taken voor Jeugd en Wmo. Daaruit bleek onder andere dat er meer capaciteit nodig was voor kwaliteitsbewaking en -advisering. Deze capaciteit is vorig jaar nog niet uitgebreid.

Alleen zijn er in het afgelopen jaar nog extra taken bijgekomen voor leerlingenvervoer en voor jeugdzorg. Nu blijkt dat de huidige capaciteit niet voldoende is om de kwaliteitstaken en die nieuwe taken goed te kunnen blijven uitvoeren.

Op structurele basis hebben we hiervoor capaciteitsuitbreiding nodig van ongeveer € 30.000.

Diemenvoorelkaar (Welzijn Diemen)

Het initiatief Diemenvoorelkaar is sinds 2016 gegroeid en het takenpakket bij Welzijn Diemen is toegenomen. Dit komt door:

- een grotere naamsbekendheid van Diemenvoorelkaar. Daardoor bereiken meer organisaties op het gebied van sport, kunst en cultuur de website.
- uitbreiding van de inzet van verschillende mediaplatformen zoals Facebook en Instagram om ook de jongere doelgroep beter te bereiken.
- het inspelen op maatschappelijke thema's zoals de coronapandemie en de oorlog in Oekraïne.
- een steeds grotere groep ouderen die gebruik maakt van de Buurthulpdienst. Deze is er voor ouderen en mensen met een fysieke beperking of een chronische beperking.
- meer tijdsinzet voor het werven en begeleiden van vrijwilligers. Het aantrekken en behouden van vrijwilligers is in de huidige maatschappij een lastig opgave.

Door de groei en het grotere takenpakket is uitbreiding van capaciteit nodig. De kosten bedragen € 12.000.

Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MOBW)

Het rijk heeft aan de centrumgemeenten, en dus ook aan de gemeente Amsterdam, extra middelen beschikbaar gesteld voor preventie van dakloosheid en opvang van daklozen. Dit budget is mede bedoeld voor de regiogemeenten uit de regio Amsterdam-Amstelland. De gemeenten uit de regio zijn met de gemeente Amsterdam in overleg over de omvang van het beschikbare budget. We vragen vooralsnog niet meer budget aan voor de opvang van daklozen dan via het Rijk beschikbaar is gesteld.

Doorstroommaatregelen wonen 'Van Groot naar Beter'

Diemen heeft een regeling waarbij huurders die van een grotere sociale huurwoning van een corporatie naar een kleinere verhuizen een bijdrage van ons ontvangen voor de verhuiskosten. Deze regeling heet 'Van Groot naar Beter'. Met de corporaties en het Huurdersplatform Diemen is afgesproken dat de gemeente hier budget voor beschikbaar stelt. Dit budget bedroeg in 2022 en 2023 € 20.000 per jaar. Omdat de schaarste aan woningen blijvend groot is en doorstroming van onveranderd belang is het voorstel om het budget ook in 2024 beschikbaar te stellen. In het voorjaar van 2024 volgt een evaluatie.

GR GGD Amsterdam - Amstelland (Veilig Thuis)

De bijdrage van Diemen in de begroting 2024 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Geneeskundige en Gezondheidsdienst Amsterdam - Amstelland (GGD) bedraagt circa € 160.000. Omdat in de begroting rekening is gehouden met een jaarlijkse bijdrage van € 106.000, is er sprake van een stijging van circa € 52.500. Deze stijging wordt veroorzaakt door:

- een nominale loon- en prijsontwikkeling van 5%
- uitbreiding van het Centrum Seksueel Geweld (CSG) waarmee de GGD-begroting stijgt met € 495.000 ten opzichte van de eerder vastgestelde begroting 2023.
- opname van het Steunpunt Seksueel Geweld en daarmee stijgt de totale begroting met € 435.750 vanaf 2024
- door de structurele uitbreiding van de vrouwenopvang zijn er € 188.000 minder DUVO-middelen (Decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang) over om de kosten van de GR te dekken.

GR OGZ (Openbare gezondheidzorg) Amstelland

De bijdrage van Diemen aan deze gemeenschappelijke regeling voor 2024 bedraagt circa € 1.453.400. Omdat in de begroting rekening is gehouden met een jaarlijkse bijdrage van € 1.321.300, is er sprake van een stijging van circa € 132.120. Deze stijging wordt veroorzaakt door:

- een nominale loon- en prijsontwikkeling van 5% en een toename van het aantal inwoners in de Amstelland-gemeenten;
- een stijging van de kosten bij het onderdeel JGZ. Bestaande uit de toename van het aantal kinderen en de versterking van de aansturing van de JGZ professionals.

Nieuw beleid

Tweede fase uitbreiding jongerenwerk

In september 2022 heeft het college besloten het jongerenwerk vanuit Stichting Welzijn Diemen (SDW) stapsgewijs uit te breiden. De uitbreiding van het jongerenwerk is nodig door de groei van de doelgroep. Verder is het nodig om de incidentele inzet naar aanleiding van de coronacrisis structureel te borgen. Ten slotte zijn er groeiende zorgen over het (mentale) welzijn van jongeren, o.a. door de coronacrisis. Met de uitbreiding willen we de groeiende groep jongeren in Diemen op een goede manier bereiken, hun talenten te ontwikkelen en hen ondersteunen bij mentale, emotionele, sociale of financiële problemen. Sinds 2023 is structureel € 150.000 toegevoegd in de begroting voor de uitbreiding van het jongerenwerk. Vooruitlopend op een positieve evaluatie eind 2023 van de uitbreiding van het jongerenwerk, wensen we de tweede stap te gaan zetten. Voor deze stap is een structureel budget van € 100.000 per 2024 nodig.

Dat betekent dat er een vierde jongerenwerker bij komt en één van de locaties van stichting Welzijn Diemen geschikt gemaakt gaat worden voor een ontmoetingsplek of inloop voor jongeren. Door toevoeging van de vierde jongerenwerker ontstaan er twee teams per leeftijdsgroep. Daardoor kunnen de jongerenwerkers zich geheel op één leeftijdsgroep richten. Ook is er dan meer capaciteit voor specifieke doelgroepen, zoals het meidenwerk. Tot slot kan Stichting Welzijn Diemen jongeren benaderen en trainen om als rolmodel te fungeren en om in hun eigen netwerk een positieve ontwikkeling bij andere jongeren te realiseren. Op basis hiervan stellen we voor om het budget jongerenwerk voor 2024 en 2025 met € 100.000 te verhogen.

Gezond en Actief Leven Akkoord

Met het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) bouwen we aan het fundament voor een gerichte lokale en regionale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis. Het akkoord omvat afspraken over het bereiken van een gezonde generatie in 2040. We streven naar weerbare, gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde omgeving met een sterke sociale basis.

Gemeenten kunnen voor hun eigen inzet op de doelen in het GALA een beroep doen op een specifieke uitkering van het Rijk. Wij verwachten dat de gemeente tot en met 2026 van het Rijk een uitkering ontvangt. Voor 2023 tot en met 2026 heeft Diemen al een bedrag van respectievelijk € 395.000, € 390.000, € 390.000 en € 309.000 ontvangen. Op grond hiervan stellen wij voor om zowel de baten als de lasten te verhogen met dit bedrag. In het vierde kwartaal 2023 leggen wij de raad een bestedingsplan voor.

Loket aanvraag lokale voorrang

Om in aanmerking te komen voor lokale voorrang op een sociale huurwoning van een woningcorporatie moeten woningzoekenden een uittreksel uit de Basisregistratie Personen (BRP) overleggen. Daaruit moet blijken dat de woningzoekende de afgelopen zes jaar onafgebroken in de gemeente woonde of de afgelopen tien jaar ten minste zes jaar in de gemeente woonde. De toetsing op deze voorwaarden is gemandateerd aan de woningcorporaties. Om de toetsing voor verhuurders en woningzoekenden te vergemakkelijken is er een app beschikbaar. Daarmee kunnen de corporaties makkelijker en sneller zien of een woningzoekende echt in aanmerking komt voor lokale voorrang. Voor woningzoekenden kan het proces sneller en eenvoudiger worden. Mensen die geen gebruik willen of kunnen maken van de app, kunnen ook nog bij de gemeente een aanvraag voor lokale voorrang. De gemeente zal voor hen een loket inrichten. We verwachten dat we voor deze uitbreiding van activiteiten geen extra capaciteit nodig hebben, omdat het aantal aanvragen en het aantal handelingen per aanvraag waarschijnlijk beperkt is.

Wat willen we bereiken?

1. Uniforme (werkend volgens dezelfde uitgangspunten) en integrale (over de volle breedte met zo min mogelijk aanspreekpunten) klantbenadering en -ondersteuning door de gemeente en haar partners

Subdoelen

- 1.1 - Meting en verantwoording van de uniforme en integrale klantbenadering
- 1.2 - Cliëntondersteuning is over de volle breedte van het sociaal domein beschikbaar
- 1.3 - Alle klanten worden op uniforme wijze benaderd waarbij, zo nodig op basis van het Brede gesprek, per klant of gezin, één plan wordt gemaakt
- 1.4 - Integrale klantbenadering (vraag gaat door het loket, niet de klant)

2. Kwalitatief goede voorzieningen (individuele en algemene voorzieningen) binnen beschikbare middelen

Subdoelen

- 2.1 - Kwalitatief goed voorzieningenaanbod (maatwerk en algemeen)
- 2.2 - Algemene voorzieningen doorontwikkelen en versterken
- 2.3 - De aangeboden voorzieningen voorzien in een behoefte

3. Alle doelgroepen binnen het sociaal domein participeren binnen eigen mogelijkheden

Subdoelen

- 3.1 - Bemiddeling naar werk of sociale activering
- 3.2 - Mensen kunnen zelfstandig thuiswonen en meedoen in maatschappij
- 3.3 - Jeugd kan zich maximaal ontwikkelen en groeit gezond en veilig op

Indicator maatschappelijk effect	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
3.1 - Aantal mensen dat uitstroomt naar werk	66	54	60	60

4. Inwoners uit Diemen maken optimaal gebruik van hun (zorg-)netwerk (in de buurt) en ondersteunen elkaar daarbij

Subdoelen

- 4.1 - Meer mensen helpen elkaar
- 4.2 - Mensen worden gestimuleerd gebruik te maken van hun eigen netwerk

5. Alle inwoners uit Diemen hebben gelijke kansen op een goede gezondheid

Subdoelen

- 5.1 - Het op tijd signaleren en waar mogelijk voorkomen van psychosociale klachten
- 5.2 - Bevorderen van een gezonde levensstijl
- 5.3 - Terugbrengen van overmatig alcohol- en drugsgebruik

6. Kansen creëren voor inwoners om veilig en passend te kunne blijven wonen in Diemen

Subdoelen

- 6.1 - bevorderen van passende woonruimte voor specifieke doelgroepen
- 6.2 - Het stimuleren van een veilige woonomgeving

Wat gaan we ervoor doen?

1. Uniforme en integrale klantbenadering en –ondersteuning door de gemeente en haar partners

Activiteiten
Subdoel 1.1 - Meting en verantwoording van de uniforme en integrale klantbenadering
1.1.1 - Ontwikkelen van een aantal instrumenten om te kunnen meten en verantwoorden
1.1.2 - Monitoren van gegevens en eventueel bijsturen van de werkwijze
Subdoel 1.2 - Cliëntondersteuning is over de volle breedte van het sociaal domein beschikbaar
1.2.1 - Maken van afspraken met de cliëntondersteuningsorganisaties
1.2.2 - Het aanbod van cliëntondersteuningsfuncties inzichtelijk maken voor professional en burger
Subdoel 1.3 - Alle klanten worden op uniforme wijze benaderd waarbij, zo nodig op basis van het Brede gesprek, per klant of gezin, één plan wordt gemaakt
Subdoel 1.4 - Integrale klantbenadering (er wordt gestreefd naar zo min mogelijk ondersteuners rondom een gezin. Partijen werken samen en zijn op de hoogte van elkaars werk; de vraag gaat door het loket en niet de klant)
1.4.1 - Het verder ontwikkelen en uitdragen van een heldere toeleidingsstructuur in Diemen
1.4.2 - Doorontwikkelen van het Brede HOED Team (multiprobleem-aanpak)
1.4.3 - Gegevensuitwisseling (ook met externen) door middel van ICT-applicatie (iSamenleving) mogelijk maken

2. Kwalitatief goede voorzieningen (individuele voorzieningen en algemene voorzieningen) binnen beschikbare middelen

Activiteiten
Subdoel 2.1 - Kwalitatief goed voorzieningenaanbod (maatwerk en algemeen)
Subdoel 2.2 - Algemene voorzieningen doorontwikkelen en versterken
2.2.1 - Het starten van een nieuw Huis van de Buurt in een andere wijk dan het bestaande Huis van de Buurt met een voor Diemen als geheel aanvullend aanbod aan welzijnsactiviteiten, dat daarnaast ook passend is bij de specifieke behoeften in de betreffende wijk.
2.2.2 - Versterken van de vrijwilligersvacaturebank en uitbreiden met een digitaal vrijwilligerscoördinatiepunt
Subdoel 2.3 - De aangeboden voorzieningen voorzien in een behoefte
2.3.1 - Aanbieders rapporteren over het (niet) gebruik van voorzieningen
2.3.2 - Oppakken van signalen over gemiste voorzieningen voortkomend uit onder andere de brede gesprekken en huisbezoeken

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
2.1.1 - Gemiddelde doorlooptijd van het verstrekken van individuele Wmo-voorzieningen (in dagen)	57	70	35	35
2.2.1 - Aantal activiteiten/bereik Huizen van de buurt	N.v.t.	85	65	NB
2.3.1 - Aantal bemiddelingen Diemen voor elkaar	NB	335	190	190

3. Alle doelgroepen binnen het sociaal domein participeren binnen eigen mogelijkheden

Activiteiten
Subdoel 3.1 - Bemiddeling naar werk voor mensen die dat kunnen, en anders hulp bij sociale activering
3.1.1 - Middelen voor re-integratie worden ingezet voor mensen die bemiddelbaar zijn richting een betaalde baan, die potentie hebben om uit te stromen o.a. door begeleiding via P-coaches en hulp bij terugkeer naar school
3.1.2 - Vormen van dagbesteding aanbieden aan klanten die niet bemiddelbaar zijn richting een betaalde baan, bijv. via arbeidsmatige dagbesteding, vrijwilligerswerk of een andere vorm van sociale activering
Subdoel 3.2 - Mensen kunnen zelfstandig thuiswonen en meedoen in maatschappij
3.2.1 - Bieden van voldoende maatwerkvoorzieningen zoals hulp bij het huishouden, servicetaxi, woningaanpassingen en hulpmiddelen
Subdoel 3.3 - Jeugd kan zich maximaal ontwikkelen en groeit gezond en veilig op
3.3.1 - Zorgdragen voor een samenhangend pakket aan opvoed- en opgroei ondersteuning
3.3.2 - Bieden van zo licht en laagdrempelig mogelijke basisvoorzieningen

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
3.1.1 - Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 74 jaar (verplicht)	867	776,8	900	800
3.1.2 - Aantal mensen geplaatst op een beschut werk plek	4	4	5	5
3.1.3 - % netto participatiegraad van mensen tussen 15-67 jaar die een baan hebben (verplicht)	68,7%	70,9%	70%	70%
3.1.4 - Aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners (verplicht)	340	411	400	400
3.1.5 - Aantal personen met een lopend reïntegratietraject per 10.000 inwoners (verplicht)	116	124	120	120
3.1.6 - Aantal cliënten met maatwerkarrangementen voorzieningen Wmo per 10.000 inwoners (verplicht)	81	157	90	90
3.1.7 - Aantal inwoners met Stadspas	N.v.t.	3200	3200	3200
3.1.8 - Aantal huishoudens in de bijstand ten opzichte van het totaal aantal huishoudens in Diemen	N.v.t.	3,2% ²	3,2%	3,2%
3.1.9 - Aantal huishoudens in de bijstand ten opzichte van het totaal aantal huishoudens in de Metropool Regio Amsterdam	N.v.t.	5,7% ²	5,9%	5,9%
3.3.1 - % Jongeren 12 t/m 21-jarigen met een delict voor de rechter (verplicht)	N.v.t.	1%	1%	1%
3.3.2 - % Kinderen in armoede (verplicht)	5%	5%	5%	5%
3.3.3 - % Melding kindermishandeling (verplicht)	478	267	1,5%	1,5%
3.3.4 - % Achterstandsleerlingen 4 t/m 12-jarigen (verplicht)	N.v.t.	-	5,5%	14 % ³
3.3.5 - % Werkloze jongeren 16 t/m 22-jarigen (verplicht)	2%	1%	1%	1%
3.3.6 - % jongeren t/m 18 jaar met jeugdhulp (verplicht)	7,6%	7,2%	8,5%	8,5%
3.3.7 - % jongeren t/m 18 jaar met jeugdbescherming (verplicht)	4,7	0,5%	0,5%	0,5%
3.3.8 - % jongeren t/m 23 jaar met jeugdreclassering (verplicht)	0,2%	0,2%	0,5%	0,5%
3.3.9 - % bereik van kinderen via consultatiebureau en Jeugdgezondheidszorg	91%	86%	minimaal 90% voor alle vaccinaties, HPV uitgezonderd	90%

4. Inwoners uit Diemen maken optimaal gebruik van hun (zorg-)netwerk (in de buurt) en ondersteunen elkaar daarbij

Activiteiten
Subdoel 4.1 - Meer mensen helpen elkaar
4.1.1 - Ondersteunen van mantelzorgers met de inzet van Markant
Subdoel 4.2 - Mensen worden gestimuleerd gebruik te maken van hun eigen netwerk
4.2.1 - Inzetten van eigen kracht conferenties, een besluitvormingsproces door en met het eigen netwerk, dat uitmondt in een plan
4.2.2 - Inwoners van Diemen, jong en oud, ondersteunen door middel van vrienden- en kinderkringen
4.2.3 - Inzetten van mentoraats- en/of vrijwilligersprogramma's zoals school 's cool
4.2.4 - Ondersteunen van initiatieven waarbij mensen gestimuleerd worden een netwerk op te bouwen

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
4.2.3 - Aantal deelnemers aan de mentoraats- en vrijwilligersprogramma's	52	55	60	74 ⁴

² Cijfers wijken af van de jaarstukken 2022. Gebleken is dat die cijfers niet juist waren (Bron: waarstaatjegemeente.nl)

³ Het CBS heeft een nieuwe indicator voor onderwijsachterstanden ontwikkeld, als gevolg hiervan is het percentage leerlingen met (te verwachten) onderwijsachterstanden onder leerlingen in de basisschoolleeftijd toegenomen.

⁴ Deelnemers aan School's Cool, Home-start en de VoorleesExpress

5. Alle inwoners uit Diemen hebben gelijke kansen op een goede gezondheid

Activiteiten
Subdoel 5.1 - Het op tijd signaleren en waar mogelijk voorkomen van psycho-sociale klachten
5.1.1 - Continueren van preventieve cursussen
5.1.2 - Inzetten op samenwerking tussen inwoners en het middenveld in het bestrijden van eenzaamheid
Subdoel 5.2 - Bevorderen van een gezonde levensstijl
5.2.1 - Stimuleren van deelname aan bewegingsactiviteiten voor inwoners met een lage SES (sociaal economische status) en ouderen
5.2.2 - Aanbieden van preventieve cursussen
5.2.3 - Geven van voorlichting op basisscholen aan ouders en kinderen en via het jongerenwerk
Subdoel 5.3 - Terugbrengen van overmatig alcohol- en drugsgebruik
5.3.1 - Handhaven leeftijdsgrenzen voor alcoholverkoop
5.3.2 - Continueren aanpak (vroeg)signalering alcoholmisbruik
5.3.3 - Preventie drugsmisbruik jongeren

Prestatie-indicatoren ⁵	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
5.1.1 - Mate van eenzaamheid	-	40%	45%	45%
5.1.2 - Aantal psychosociale klachten	-	6%	6%	6%
5.1.3 - Aantal trajecten Welzijn op Recept	-	15	15	15
5.2.1 - % kinderen en jongeren dat een uur per dag beweegt (uit jeugdgezondheidsmonitor)	-	44%	50%	50%
5.2.2 - % goed ervaren gezondheid	-	82%	80%	80%
5.2.3 - % tevredenheid over de leefomgeving	-	90%	90%	90%
5.2.4 - Mate van deelname bewegingsaanbod van Welzijn Diemen	-	495	500	500
5.2.5 - % volwassenen dat een uur per dag beweegt	-	70%	70%	70%
5.2.6 - Mate van overgewicht	-	42%	40%	40%
5.2.7 - Mate van deelname bewegingsaanbod	-	-	N.v.t.	-
5.2.8 - Aantal activiteiten/bereik buurtsportcoaches	-	14/215 per week	11/100 per week	11/100
5.3.1 - Mate van genotsmiddelengebruik: Roken alcohol drugs	-	17% 11% 40%	15% 13% 40%	15% 13% 40%
5.4.1 - Aantal activiteiten georganiseerd in het kader van diversiteitsbeleid	-	9	8	8

⁵ Deze indicatoren zijn sinds de Begroting 2022 opgenomen.

6. Kansen creëren voor inwoners om veilig en passend te kunnen blijven wonen in Diemen

Activiteiten
Subdoel 6.1 - Bevorderen van passende woonruimte voor specifieke doelgroepen
Subdoel 6.2 - Het stimuleren van een veilige woonomgeving

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
6.1.1 - Aantal verleende woonurgenties	23	23	25	28
6.1.2 - Hoe vaak wordt er lokale voorrang verleend aan Diemenaren bij sociale huurwoningen?	15%	16%	30%	30%
6.1.3 - Aantal Diemenaren:				
Beschermd Wonen (BW)	NB	7	10	10
Maatschappelijke Opvang (MO)	NB	2	5	5
Noodopvang (NO)	NB	6	5	5
6.1.4 - Aantal woningen dat geschikt is om oud in te worden	NB	NB	NB ⁶	NB
6.1.5 - Aantal activiteiten in het kader van passend wonen	NB	NB	175	NB
6.1.6 - Aantal bemiddelingen van groot naar beter (nog op te zetten)	nvt	5	5	5
6.1.7 - Aantal en type Wmo-maatwerkvoorzieningen:	NB	NB	800	800
onderverdeeld in:			2500	2500
Woningaanpassingen:			500	500
Hulpmiddelen:			200	200
Huishoudelijke hulp:			20	20
Wmo-begeleiding:				
Overig:				
6.2.1 - Aantal meldingen zorg & overlast	NB	NB	75	75
6.2.2 - Meldpunt WvGGZ	NB	NB	30	10

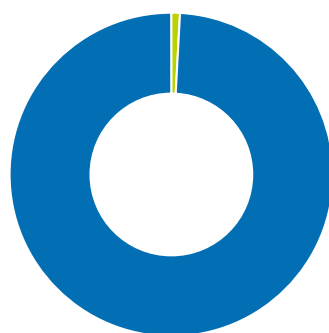
⁶ De geschiktheid van woningen wordt niet meer gemeten in de WIMRA.

Wat mag het kosten?

Sociaal	2024	2025	2026	2027
Structurele lasten	-25.813	-25.504	-25.544	-25.726
Structurele baten	524	524	545	536
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo structureel	-25.289	-24.980	-24.999	-25.190
Incidentele lasten	-535	-505	-324	-15
Incidentele baten	390	390	309	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo incidenteel	-145	-115	-15	-15
Saldo van baten en lasten	-25.434	-25.095	-25.014	-25.205

Lasten

Baten

● Sociaal
● Overig

Toelichting wat mag het kosten

Fluctuaties meerjarenperspectief

De fluctuatie wordt met name veroorzaakt door met name:

1. De taakstelling in relatie tot Jeugdzorg, die ten opzichte van 2024 in 2025 op loopt van € 200.000 naar € 465.000. Hier moet de komende tijd nadere invulling aan gegeven worden, zodat dit in de toekomst structureel kan worden ingevuld.
2. De Subsidie verstrekking aan Zwembad AGO van circa € 52.000 komt in 2025 te vervallen.

Nieuw beleid

Nieuw beleid	2024	2025	2026	2027
Tweede fase uitbreiding jongerenwerk (Welzijn Diemen)	-100	-100	-	-
Gezond en Actief Leven Akkoord	-390	-390	-309	-
Gezond en Actief Leven Akkoord (Specifieke uitkering)	390	390	309	
Loket aanvraag lokale voorrang	-	-	-	-
Totaal nieuw beleid	-100	-100	-	-

Meerjareninvesteringsplan

Omschrijving	Investeringsbedrag				Totaal	Afschrijving per jaar
	2024	2025	2026	2027		
- Geen investeringen voor dit programma					-	-

Investering	Jaar	Wijziging	Krediet
Geen nieuwe/gewijzigde investeringen			

Veilig

Portefeuillehouder: E. Boog

Visie / strategisch doel

We streven naar een Diemen waar een ieder zich binnen- en buitenshuis veilig voelt en waarin burens elkaar kunnen aanspreken. Waar de openbare ruimte veilig, heel en schoon is. Waar respect de basisnorm is en waarin de regels gehandhaafd worden.

Visie

De gemeente en haar partners ontwikkelen en voeren veiligheidsbeleid uit met als resultaat afname van criminaliteit en overlast en verbetering van het veiligheidsgevoel en de leefbaarheid. Veiligheid is een kerntaak van de overheid, maar we vragen inwoners, instellingen en ondernemers ook nadrukkelijk mee te werken aan de verbetering ervan. De gemeente speelt een stimulerende en faciliterende rol. We pakken de uitvoering van het veiligheidsbeleid op, stimuleren partners en spreken hen aan op hun verantwoordelijkheid. Waar nodig bewaken we de onderlinge samenhang bewaken en treden we sturend op.

Integrale veiligheid is een samenspel tussen gemeente, politie, veiligheidsregio en landelijke overheid. De gemeente bepaalt de doelstellingen van het lokale veiligheidsbeleid (fysieke veiligheid, participatie en preventie van high impact crimes). Deze vullen het regionale en landelijke beleid aan. Naast regionale en landelijke doelstellingen is er lokaal dus ruimte voor specifieke wensen, die we van essentieel belang achten voor het verbeteren van de lokale veiligheid. We bepalen daarnaast ook wat we in het veiligheidsdomein van de partners aan inspanningen verwachten. We hebben dan ook de regierol in de samenwerking tussen alle betrokken partijen.

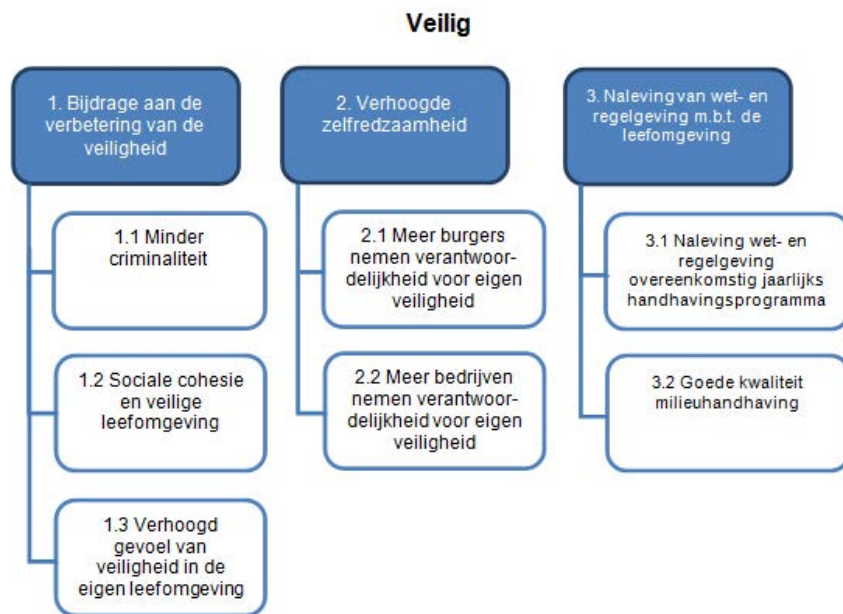
De gemeente draagt bij aan de totstandkoming van het regionaal veiligheidsplan. Dat plan stelt het veiligheidsbestuur van de regio Amsterdam-Amstelland vast, nadat de gemeenteraad er een zienswijze op heeft kunnen geven. Het regionaal veiligheidsplan is voor de gemeente een overkoepelend kader, dat het landelijk beleid vertaalt naar prioriteiten voor de gemeenten in de regio. Deze vertalen we vervolgens naar een Jaarprogramma met concrete inspanningen op gemeentelijk niveau.

Op landelijk niveau maken korpsleiding nationale politie, het openbaar ministerie en de minister van Veiligheid en Justitie afspraken over de landelijke prioriteiten.

Op lokaal niveau is het Meerjarenbeleidsplan Integrale Veiligheid 2023-2026 door de gemeenteraad vastgesteld. Dit plan kent de volgende prioriteiten voor Diemen:

- Verder versterken van de aanpak van ondermijnende criminaliteit.
- Extra aandacht voor het voorkomen van misdrijven met grote effecten (high impact crime)
- Meer aandacht voor het voorkomen van digitale criminaliteit.

Doelstellingen in één oogopslag

Kaderstellende beleidsnota's

Regionaal:

- Regionaal Beleidsplan crisisbeheersing Veiligheidregio Amsterdam Amstelland;
- Regionaal Crisisplan Veiligheidregio Amsterdam Amstelland;
- Regionaal Dekkingsplan brandweer Veiligheidregio Amsterdam Amstelland (7a), Bijlagen (7b);
- Regionaal Risicoprofiel Veiligheidregio Amsterdam Amstelland (bijlagen);
- Regionaal Veiligheidsplan;

Gemeentelijk:

- Beleidsnota inzake de vestiging van coffeeshops in Diemen;
- Beleidsregel 13b opiumwet;
- Beleidsregel Aanpak Heling gemeente Diemen;
- Beleidsregel Wet Bibob gemeente Diemen;
- Beleidsregels woonoverlast;
- Draaiboek evenementen;
- Integraal vergunningverlening, toezichts- en handavingsbeleid gemeente Diemen;
- Meerjarenbeleidsplan Integrale Veiligheid;
- Preventie- en handavingsplan alcohol;
- Prostitutiebeleid;
- Terrassenbeleid;
- Uitvoeringsplan vergunningverlening, toezicht en handhaving en Openbare Orde & Veiligheid;
- Algemene Plaatselijke Verordening (APV) ;
- Huisvestingsverordening;

Autonome ontwikkelingen

Veiligheidsregio

Minimum en basispakket

Het bestuur van de Veiligheidsregio (VrAA) heeft de afgelopen tijd meermaals gesproken over een toekomstbestendige financiering van de Veiligheidsregio. De VrAA heeft de knelpunten in een budgetbrief 2024 – 2027 en in de notitie 'Budgetvraagstukken VrAA/BAA' beschreven en doet voorstellen deze aan te pakken door gerichte, extra structurele financiering vanuit de deelnemende gemeenten.

Het bestuur erkent dat er een financieringsvraagstuk ligt door het grote aantal (ook wettelijke) opgaven en nieuwe beleidsmatige taakstellingen. Daarnaast is extra geld nodig voor de nieuwe CAO en prijsstijgingen. Het bestuur heeft daarom besloten om de deelnemende gemeenten te vragen om aanvullende financiering te vragen. Voor Diemen bedraagt deze extra structurele bijdrage € 95.000.

Het bestuur vraagt de deelnemende gemeenten geld vrij te maken voor het minimumpakket en (aanvullend daarop) het basispakket (de zogenoemde 'no regret' lijst). Daarmee is de basisbrandweerzorg gegarandeerd, kan de VrAA voldoen aan (nieuwe) wet- en regelgeving en kan er een goed personeelsbeleid worden geboden.

Maatwerk

Naast dat minimumpakket en basispakket bestaat er een optioneel bestuurlijk keuzepakket, bestaande uit de thema's sociaal werkgeverschap, duurzaamheid, wortels in de maatschappij en organisatie & bedrijfsvoering. De gevraagde bijdrage per gemeente is nog niet bekend. Dit zal worden meegenomen in de planning en control cyclus van 2024.

Nieuw beleid

Extra inzet buitengewone opsporingsambtenaren (boa's)

De gemeente Diemen wil met name in de avonden haar boa's kunnen inzetten.

Met de huidige bezetting lukt dat niet. Juist de avonddiensten zijn van belang om bepaalde handhavingstaken adequaat te kunnen uitvoeren. Denk aan de horeca-exploitatie, hangjongeren, grofvuil en toezicht op de industrieterreinen. Daarnaast is de groep boa's en toezichthouders nog relatief jong waardoor scholing en sturing noodzakelijk is. Gelet hierop wordt voorgesteld een extra boa aan te trekken. De kosten hiervan bedragen structureel € 70.000.

Wat willen we bereiken?

1. Bijdrage aan de verbetering van de veiligheid
Subdoelen
1.1 - Minder criminaliteit (inclusief minder adres- en identiteitsfraude)
1.2 - Sociale cohesie en veilige leefomgeving
1.3 - Verhoogd gevoel van veiligheid in de eigen leefomgeving

2. Verhoogde zelfredzaamheid
Subdoelen
2.1 - Meer burgers nemen verantwoordelijkheid voor de eigen veiligheid
2.2 - Meer bedrijven nemen verantwoordelijkheid voor de eigen veiligheid

3. Naleving van wet- en regelgeving m.b.t. leefomgeving
Subdoelen
3.1 - Naleving van wet- en regelgeving overeenkomstig jaarlijks handavingsprogramma
3.2 - Goede kwaliteit milieuhandhaving

Wat gaan we ervoor doen?

1. Bijdrage aan de verbetering van de veiligheid

Activiteiten
Subdoel 1.1 - Minder criminaliteit
1.1.1 - Verstrekken van goede voorlichting en preventiemaatregelen aan (groepen) inwoners en ondernemers
1.1.2 - In samenwerking met bedrijfsleven inzetten van cameratoezicht en stimuleren particuliere collectieve beveiliging
1.1.3 - Deelnemen aan RPCAA (informatie en voorlichting aan ondernemers)
1.1.4 - Ondersteunen van bedrijfspanelen locatiegericht
1.1.5 - Regievoeren en adviseren binnen KVO-trajecten (Keurmerk Veilig Ondernemen) zowel in winkelgebieden als bedrijfstreinen
1.1.6 - Tegengaan woninginbraken door middel van regievoering op het project samen veilig en veiligheidsmarkten
1.1.7 - Intensivering bestuurlijke aanpak georganiseerde criminaliteit (deelname aan RIEC; verbrede toepassing van de wet Bibob gericht op hennepcultuur, motorclubs, prostitutie en mensenhandel, ongewenste bewoning)
1.1.8 - Uitrol van project Scheerlicht in heel Diemen (integrale aanpak van woon- en identiteitsfraude, signaleren -criminele-netwerken en signaleren ondermijnende criminaliteit). Daarbij is het uitgangspunt dat repressieve aanpak wordt omgezet in een pro-actieve inzet en uiteindelijk leidt tot een preventieve rol van gemeente en ketenpartners.
Subdoel 1.2 - Sociale cohesie en veilige leefomgeving
1.2.1 - Continueren van aanpak jeugdoverlast (inclusief top 600 en deelnemen aan veiligheidshuis)
1.2.2 - Continueren van inzet van straatcoaches, mediation en buurtbemiddeling bij conflicten tussen burens (met name bij koopwoningen)
1.2.3 - Stimuleren van bewonersinitiatieven (project Samen Veilig)
1.2.4 - Inzetten openbare ordemaatregelen door burgemeester (bijv. alcoholverbod, sluiting panden en tijdelijk huisverbod)
Subdoel 1.3 - Verhoogd gevoel van veiligheid in de eigen leefomgeving
1.3.1 - Uitvoering geven aan de acties zoals opgenomen in het veiligheidsjaarplan
1.3.2 - Beperken gevolgen crisissituaties of calamiteiten
1.3.3 - Jaarlijks laten uitvoeren van de Veiligheidsmonitor/Veiligheidsindex (in plaats van tweejaarlijks als gevolg van bezuinigingen van het ministerie van Justitie en Veiligheid)
1.3.4 - Voortzetting beveiliging Bergwijkpark en Campus Diemen Zuid op het reguliere niveau.
1.3.5 - Aandacht voor een veilige, goed verlichte inrichting van de openbare ruimte.

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
1.1.1 - Aantal verwijzingen Halt per 10.000 jongeren (verplicht)	110	NB	110	110
1.1.2 - Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners (verplicht)	1,78	NB	1,78	1,78
1.1.3 - Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners (verplicht)	4,45	5,78	4,50	4,45
1.1.4 - Aantal diefstallen uit woning per 1.000 inwoners (verplicht)	1,78	NB	1,80	1,78
1.1.5 - Aantal vernielingen en beschadigingen openbare ruimte per 1.000 inwoners (verplicht)	3,65	NB	3,65	3,65
1.1.6 - % bibobtoetsen over totaal aan aangevraagde vergunningen (drank/horecawet, exploitatievergunning, vergunning sexinrichting)	100%	100%	100%	100%
1.1.7 - aantal integrale adrescontroles (binnen project Scheerlicht)	117	200	100	100
1.2.1 - Aantal bemiddelingen bij conflicten tussen burens (m.n. koopwoningen)	18	21	10	10
1.2.2 - Aantal openbare ordemaatregelen	53	15	20	20
1.3.1 - Aantal harde kern jongeren per 10.000 inwoners (verplicht) ⁷	NB	NB	NB	nb
1.3.2 - % aandeel dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt (verplicht)	NB	14%	17%	14%
1.3.3 - % dat in enige mate overlast heeft van buurtbewoners (verplicht) ⁷	NB	10%	NB	10%

2. Verhoogde zelfredzaamheid

Activiteiten
Subdoel 2.1 - Burgers nemen meer verantwoordelijkheid voor eigen veiligheid
2.1.1 - Integrale veiligheidsvoorlichting aan inwoners en doelgroepgericht (bijvoorbeeld aan ouderen), o.a. via veiligheidsmarkt en gemeentedag
2.1.2 - Bewust maken van inwoners en stimuleren van bewonersinitiatieven (o.a. via groepapps en deelname aan burgernet)
2.1.3 - Werven van vrijwilligers en inzet van vrijwilligers (bewonersparticipatie)
Subdoel 2.2 - Bedrijven en instellingen nemen meer verantwoordelijkheid voor eigen veiligheid
2.2.1 - Stimuleren van initiatieven door bedrijven en instellingen voor de vergroting van eigen veiligheid van bedrijven, personeel en cliënten

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
2.1.1 - Aantal geworven en ingezette vrijwilligers die in het kader van het project Samen Veilig politie en/of brandweer ondersteunen	0	0 ⁸	8	8

3. Naleving van wet- en regelgeving met betrekking tot de leefomgeving

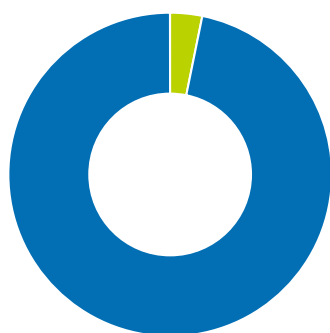
Activiteiten
Subdoel 3.1 - Naleving van wet- en regelgeving overeenkomstig jaarlijks handhavingsprogramma
3.1.1 - Jaarlijks wordt een handhavingsprogramma vastgesteld waarbij een duidelijke relatie wordt gelegd tussen beleidsdoelstellingen en de daarop gerichte handhaving
3.1.2 - Heldere communicatie over handhavingsbeleid en het jaarlijkse handhavingsprogramma
3.1.3 - Handhavers zichtbaar en vaak op straat door beperking administratieve binnen-taken
Subdoel 3.2 - Goede kwaliteit milieuhandhaving
3.2.1 - Integraal toezicht door gemeente en Omgevingsdienst op inrichtingen op het gebied van milieuwetgeving, energiegebruik en drank- en horecaregelgeving
3.2.2 - Regionale samenwerking toezichts- en handhavingstaken onderbrengen in de VTH samenwerking in regionaal verband

⁷ Deze verplichte indicator is vervallen.

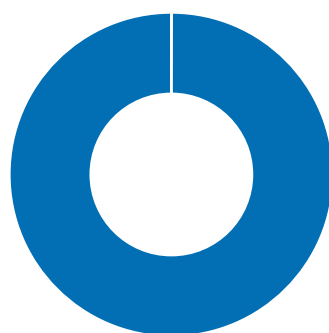
⁸ Via ROC stagiaires

Wat mag het kosten?

Veilig	2024	2025	2026	2027
Structurele lasten	-3.742	-3.742	-3.741	-3.741
Structurele baten	50	50	50	50
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo structureel	-3.692	-3.692	-3.691	-3.691
Incidentele lasten	-	-	-	-
Incidentele baten	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo incidenteel	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	-3.692	-3.692	-3.691	-3.691

Lasten

Baten

● Veilig
● Overig

Toelichting wat mag het kosten

Fluctuaties meerjarenperspectief

Er zijn geen noemenswaardige fluctuaties in het meerjarenperspectief.

Nieuw beleid

Nieuw beleid	2024	2025	2026	2027
Extra inzet buitengewone opsporingsambtenaren ²	-70	-70	-70	-70
Totaal nieuw beleid	-70	-70	-70	-70

Meerjareninvesteringsplan

Omschrijving	Investeringsbedrag				Totaal	Afschrijving per jaar
	2024	2025	2026	2027		
- Geen investeringen voor dit programma					-	-

Investering	Jaar	Wijziging	Krediet
Geen nieuwe/gewijzigde investeringen			

Inkomen en armoede

Portefeuillehouder: M. Everhardt

Visie / strategisch doel

We willen dat onze burgers zowel maatschappelijk als financieel kunnen meedoen in Diemen. Iedereen die er recht op heeft, krijgt een uitkering zolang het nodig is. Economische zelfredzaamheid en participatie is daarbij het streven.

We treden actief op om armoede en de effecten daarvan te bestrijden. Armoede levert veel stress op. Daarom biedt de gemeente Diemen een dienstverlening die daar rekening mee houdt en die toegankelijk, begrijpelijk en behulpzaam is .

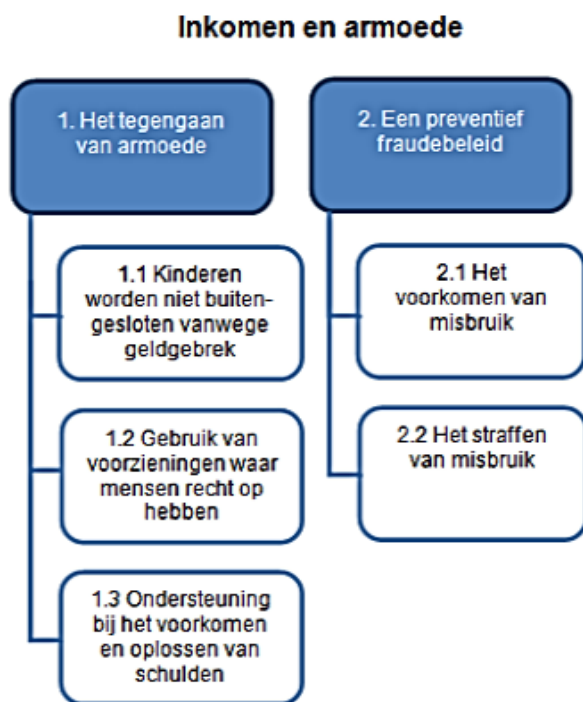
Niet alles is op te lossen met regels en daarom zoeken we in Diemen soms de rek in de regels op om iets voor elkaar te krijgen. We hebben een Rekmanifest ontwikkeld met het doel om te blijven kijken naar mogelijkheden en oplossingen voor de inwoners.

We voeren een ruimhartig armoedebeleid, waarbij niet-gebruik wordt tegengegaan.

We vinden het belangrijk dat inwoners met schulden snel perspectief krijgen op een schuldenvrij bestaan. Na 36 maanden maximaal aflossen, moet de inwoner met een schone lei verder kunnen. Het vroeg signaleren van betalingsachterstanden is een belangrijk speerpunt om te voorkomen dat schulden hoger oplopen.

Het programma Inkomen en armoede heeft een sterke relatie met het programma Sociaal. De participatiewet, één van de drie decentralisaties in het sociaal domein, is daarin ondergebracht. Beide programma's hebben tot doel burgers in staat te stellen te participeren in de samenleving. Voor de periode 2020-2023 hebben we een integraal beleidsplan voor het Sociaal Domein opgesteld. Het programma inkomen en armoede is onderdeel van dit plan en de daarin verwerkte visie en (strategische) doelen.

Doelstellingen in één oogopslag

Kaderstellende beleidsnota's

Kaderstellende beleidsnota's

- Afstemmingsverordening Participatiewet Diemen 2015;
- Beleidsnota Sociaal Domein 2020-2023 "Diemen Samen";
- Beleidsplan Participatiewet;
- Beleidsplan Schuldhulpverlening 2016-2019;
- Beleidsregels bijzondere bijstand;
- Beleidsregels bestuurlijke boete Diemen 2017;
- Beleidsregels en uitvoeringsvoorschriften terugvordering en verhaal Participatiewet, IOAW en IOAZ 2020
- Beleidsregels Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 inclusief terug- en invordering Diemen 2020;
- Beleidsregels Wet taaleis 2016;
- DVO Amsterdam-Diemen loonwaardemeting;
- DVO Amsterdam-Diemen Social Return;
- DVO Amsterdam-Diemen Jobcoaching;
- DVO Pro-VSO+2020;
- DVO Samenwerking Sociale Recherche Gooi & Vechtstreek 2019 (Bijlage 1, Bijlage 2);
- DVO Stichting Pantar Amsterdam - Gemeente Diemen 2020 (Bijlage 1, Bijlage 2, Bijlage 3);
- Nota inkomensondersteunend armoedebeleid 2016-2019;
- Re-integratieverordening Participatiewet Diemen 2015;
- Samenwerkingsovereenkomst Satelliet Amsterdam (Diemen-OuderAmstel-Amsterdam);
- Samenwerkingsovereenkomst Werkbedrijf Groot Amsterdam;
- Verordening cliëntenparticipatie Participatiewet 2015;
- Verordening individuele inkomenstoeslag Diemen 2015;
- Verordening individuele studietoeslag Diemen 2015;
- Verordening loonwaardesubsidie participatiewet Diemen 2015;
- Verordening tegenprestatie Participatiewet Diemen 2015;
- Verordening beslistermijn schuldhulpverlening Diemen 2021;
- Beveiligingskader Suwinet Diemen 2020-2021-2022;
- Tozo controle aanpak 2020;
- Beleidskaders Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK).

Autonome ontwikkelingen

Bijzondere bijstand

De afgelopen jaren zijn de budgetten bijzondere bijstand steeds overschreden. In 2022 is er een overschrijding geweest van € 130.000. Dat kwam vooral doordat we veel statushouders gehuisvest hebben. Zij ontvingen vanuit de bijzondere bijstand inrichtingskosten.

Verder zijn er kostenstijgingen geweest voor onder meer:

- kosten budgetbeheer / bewindvoering
- studietoeslag
- aanvullende bijstand 18- tot 21-jarigen
- woonkostentoeslag
- overbruggingsuitkeringen (bij de opstart van nieuwe bijstandsklanten)

Voorals problematische situaties bij bijstandgerechtigden, zoals financiële problemen en een tekort aan betaalbare woningen, veroorzaken deze kostenstijgingen. Ook is de wetgeving verruimd waardoor bijvoorbeeld meer mensen recht hebben op studietoeslag. In Diemen hebben we veel aandacht besteed aan het terugdringen van het niet-gebruik van regelingen. De verwachting is dat het Rijk de gemeenten (gedeeltelijk) zal compenseren voor de kostenstijgingen. Dat weten we echter nog niet zeker.

Om de inkomsten en uitgaven beter in balans te krijgen, is een budgetverhoging noodzakelijk van € 90.000 voor zowel 2024 als 2025.

Nieuw beleid

Beleid Participatiewet, armoede en schulden

Diverse landelijke ontwikkelingen vragen om beleidsinspanningen op het gebied van participatie, armoede en schulden.

Zo werkt het kabinet toe naar een Participatiewet die niet uitgaat van systemen maar van mensen. De minister heeft invulling gegeven aan ruim 20 maatregelen die de Participatiewet vanaf 2024 meer in balans moeten brengen. Gemeenten moeten meer ruimte krijgen om van de regels af te wijken in bijzondere gevallen.

Daarnaast komen door de inflatie, hoge vaste lasten en stijgende prijzen meer mensen in de financiële problemen. Met de Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden (2022-2025) wil het kabinet het aantal mensen in armoede en schulden terugdringen. De aanpak bouwt voort op het actieplan Brede Schuldenaanpak. Daaronder vallen veel verschillende maatregelen en initiatieven. Die hebben grote impact op de bedrijfsvoering en informatievoorziening van gemeenten.

Diemen voert een ruimhartig armoedebeleid. Dit blijkt onder meer uit raadsbesluit voor het uitvoeren van de Steunimpuls. Voor onder andere de realisatie daarvan hebben we in 2023 capaciteit vrijgemaakt. De doorontwikkeling, realisatie en borging van beleid is intensiever geworden. De huidige formatie is onvoldoende om alle wettelijke maatregelen te kunnen implementeren en de aanvullende Diemense acties te kunnen uitvoeren. De verwachting is dat structureel meer capaciteit nodig is om in Diemen armoede en de effecten daarvan goed te blijven bestrijden.

Hiervoor ramen we een budget van € 75.000.

Brede inzet bij schuldenproblematiek jongeren

In het coalitieakkoord hebben we de ambitie geformuleerd om niet alleen de schuldenproblematiek snel aan te pakken, maar bij jongeren breed in te zetten op onder meer leefstijl, werk en inkomen om zo nieuwe schulden te helpen voorkomen. Hier is uitbreiding van personele capaciteit voor nodig. De kosten hiervoor zullen ongeveer € 50.000 bedragen.

Experiment met meer bijverdienen naast bijstandsuitkeringen

In deze begroting stellen we voor € 60.000 op te nemen voor een experiment om meer bijverdienen naast een bijstandsuitkering toe te staan. Dit om re-integratie naar werk of bijvoorbeeld vrijwilligerswerk te bevorderen.

Het kabinet heeft ruim twintig maatregelen aangekondigd die de Participatiewet vanaf 2024 meer in balans moeten brengen. De eerste maatregel is het verruimen van de bijverdiengrenzen. Op die manier moet werken meer lonend worden voor mensen die werken vanuit een uitkering.

Omdat naar verwachting met de aankomende wetswijziging dit doel uit het Diemense coalitieakkoord wordt behaald zijn de gereserveerde gelden voor het experiment mogelijk niet nodig.

Uitbreiding stadspas voor kinderen

Onderdeel van de Steunimpuls, waartoe de raad in november 2022 besloot, was om het kindaanbod via Stadspas Amsterdam uit te breiden. In februari 2023 heeft de raad ingestemd met de uitbreiding van het Stadspasaanbod zodat kinderen in gezinnen met financiële moeilijkheden op een laagdrempelige manier mee kunnen doen aan educatieve, culturele en sportieve activiteiten. Het betreft een pilot van twee jaar.

De financiële gevolgen van dit raadsbesluit betekenen een verhoging van het budget voor 2024 en 2025 met respectievelijk € 325.000 en € 165.000.

Wat willen we bereiken?

1. Het tegengaan van armoede
Subdoelen
1.1 - Kinderen worden niet buitengesloten van deelname aan maatschappelijke activiteiten vanwege geldgebrek
1.2 - Burgers weten welke financiële regelingen de gemeente heeft en maken hier gebruik van
1.3 - Ondersteuning bij het voorkomen en oplossen van schulden
1.4 - We garanderen iedereen die het nodig heeft tijdig een bestaansminimum

2. Minder misbruik van inkomensvoorzieningen door minder fraude
Subdoelen
2.1 - Het voorkomen van misbruik van bijstandsuitkeringen
2.2 - Het straffen van misbruik van bijstandsuitkeringen

Wat gaan we ervoor doen?

1. Het tegengaan van armoede

Activiteiten
Subdoel 1.1 - Kinderen worden niet buitengesloten van deelname aan maatschappelijke activiteiten vanwege geldgebrek
1.1.1 - Stimuleren van het gebruik van de participatieregeling door actieve voorlichting via o.a. het maatschappelijk middenveld, participatiecoaches en de website
Subdoel 1.2 - Burgers weten welke financiële regelingen de gemeente heeft en maken hier gebruik van
1.2.1 - Stimuleren van het gebruik van de minima regelingen door actieve voorlichting via o.a. het maatschappelijk middenveld, participatiecoaches en de website
Subdoel 1.3 - Voorkomen en oplossen van schulden
1.3.1 - Organiseren van workshops 'ondersteuning thuisadministratie' ter preventie van schulden
1.3.2 - Inzetten van budgetbeheer
Subdoel 1.4 - Wij garanderen iedereen die er recht op heeft tijdig een bestaansminimum
1.4.1 - Uitkeringsgerechtigde ontvangt zijn uitkering of voorschot binnen vier weken na zijn aanvraag

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
1.1.1 - % van de huishoudens met kinderen in de bijstand maakt gebruik van de "Doe mee" regeling	70%	55%	90%	n.v.t. ⁹
1.2.1 - % van de huishoudens in de bijstand maakt gebruik van voorzieningen bijzondere bijstand	78%	76%	80%	80%
1.4.1 - Maximale doorlooptijd van de aanvraag levensonderhoud in dagen	20	29	28	28

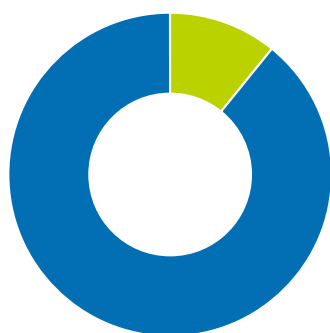
2. Een preventief fraudebeleid

Activiteiten
Subdoel 2.1 - Het voorkomen van misbruik
2.1.1 - Voorlichting bij de intake door middel van het uitreiken van een handboek met rechten en plichten
2.1.2 - Geven van voorlichtingsbijeenkomsten voor uitkeringsgerechtigden over de rechten en plichten
Subdoel 2.2 - Het straffen van misbruik
2.2.1 - Controleren op de rechtmatigheid van de uitkering, onder andere door middel van een huisbezoek
2.2.3 - Opleggen van boetes wanneer fraude wordt geconstateerd

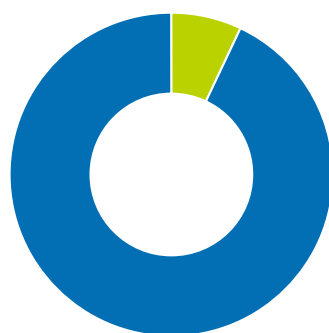
⁹ Vanwege uitbreiding van voorzieningen de Stadspas wordt de Doe-mee-regeling afgebouwd

Wat mag het kosten?

Inkomen en armoede	2024	2025	2026	2027
Structurele lasten	-11.257	-11.246	-11.233	-11.203
Structurele baten	7.549	7.549	7.549	7.549
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo structureel	-3.708	-3.697	-3.684	-3.654
Incidentele lasten	-475	-315	-	-
Incidentele baten	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo incidenteel	-475	-315	-	-
Saldo van baten en lasten	-4.183	-4.012	-3.684	-3.654

Lasten

Baten

● Inkomen en armoede
● Overig

Toelichting wat mag het kosten

Fluctuaties meerjarenperspectief

In afwachting van de evaluatie van de pilot van de stadspas zijn de budgetten voor de stadspas niet opgenomen in de meerjarenraming. Dit laat een daling van de lasten zien.

Nieuw beleid	2024	2025	2026	2027
Beleid Participatiewet, Armoede en Schulden	-75	-75	-75	-75
Brede inzet op problematiek jongeren	-50	-50	-50	-50
Experiment met meer bijverdienen naast bijstandsuitkeringen	-60	-60	-60	-60
Uitbreiding Stadspas voor kinderen	-325	-165	-	-
Totaal nieuw beleid	-510	-350	-185	-185

Meerjareninvesteringsplan

Omschrijving	Investeringsbedrag				Totaal	Afschrijving per jaar
	2024	2025	2026	2027		
Plaatsen zonnepanelen Voedselbank	20				20	1

Investering	Jaar	Wijziging	Krediet
Geen nieuwe/gewijzigde investeringen			

Vrije tijd

Portefeuillehouder: J. Klaasse

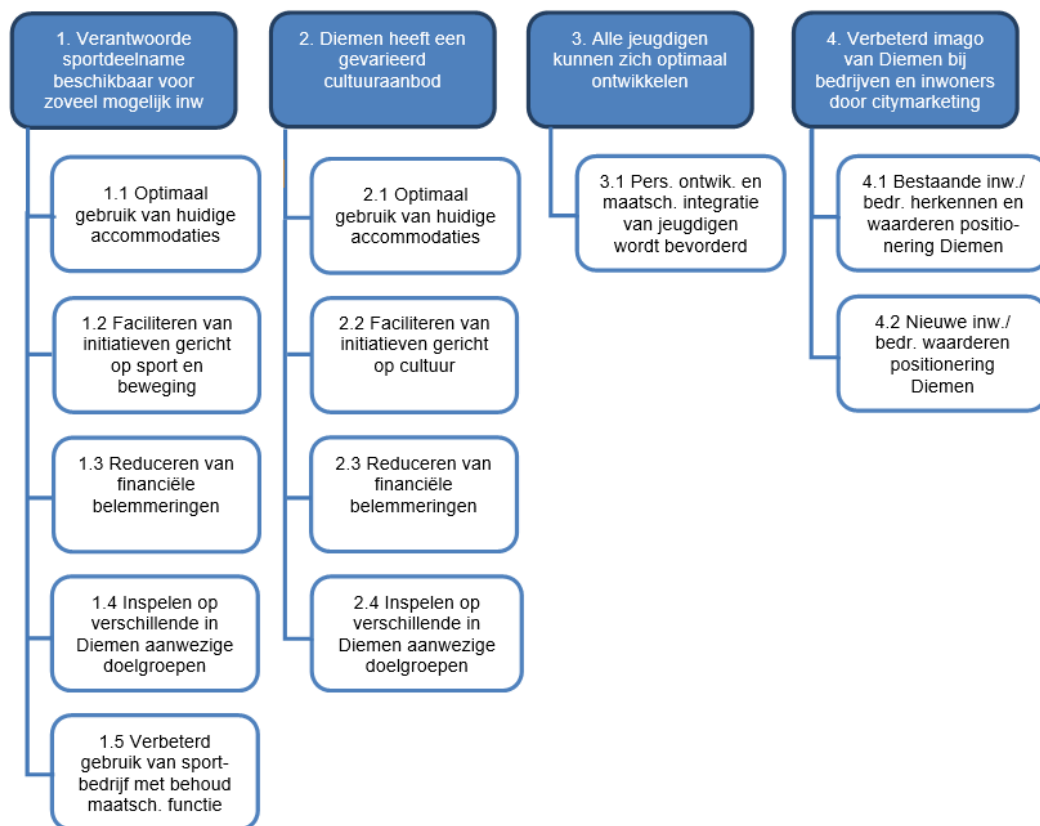
Visie / strategisch doel

Culturele activiteiten zijn een middel voor ontmoeting tussen mensen van verschillende generaties en culturele achtergronden. Diemen streeft naar een cultuuraanbod op maat dat inwoners in staat stelt zich zelf cultureel te ontplooien.

Alle inwoners uit Diemen hebben gelijke kansen op een goede gezondheid. Daarbij is de betekenis van sport voor het welzijn van de inwoners groot. Het geeft plezier en ontspanning, is goed voor de gezondheid en heeft een positieve invloed op de karaktervorming en ontwikkeling van sociale vaardigheden. Bovendien verbindt sport mensen en draagt het bij aan sociale cohesie. De hoofddoelstelling van het sportbeleid in Diemen is dat zoveel mogelijk inwoners op een verantwoorde manier aan enige vorm van sportbeoefening kunnen doen. Daarnaast is het belangrijk dat jongeren kunnen participeren in de maatschappij en zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Doelstellingen in één oogopslag

Vrije tijd

Kaderstellende beleidsnota's

Kaderstellende beleidsnota's:

- Algemene Subsidieverordening Diemen 2018;
- Bedrijfsplan Sportcentrum FB Duran 2016;
- Beleidsnota cultuurhistorie;
- "Cultuur maak je samen", Cultuurnota 2018-2022;
- Speelruimteplan "spelen in Diemen";
- Sportnota 2016-2020 "Sportieve Kracht van Diemen";
- Verordening 1/3 regeling sportaccommodaties.

Nieuw beleid

Feestelijke activiteit jaarwisseling

De gemeente wil het afsteken van consumentenvuurwerk verder ontmoedigen en een bijdrage leveren aan een veiligere en milieuvriendelijkere jaarwisseling. Vuurwerk afsteken rondom de jaarwisseling is een traditie maar de laatste jaren is er een verschuiving te zien. We voelen ons verantwoordelijk om een rol te spelen bij het vormen van een nieuwe traditie. Dit heeft tijd nodig en een brede afweging met inwoners en andere betrokkenen. Daarom stellen we voor aan de slag te gaan met deze aanpak en in 2024 en 2025 geld te reserveren voor een feestelijke activiteit rondom de Jaarwisseling. Hiervoor reserveren we € 50.000 per jaar.

Sportcentrum

Al geruime tijd nemen de bezoekersaantallen in het sportcentrum Duran toe en nemen de zwemverenigingen meer uren af. Hierdoor verwachten we jaarlijks € 160.000 meer aan inkomsten. Het gevolg van deze ontwikkeling is dat ook de exploitatiekosten zoals beheer- en energiekosten toenemen. De stijging van de energiekosten worden mede veroorzaakt door de stijgende energietarieven. Dit maakt dat wij voorstellen de inkomsten als volgt in te zetten:

- Extra beheerder (1fte): € 60.000
- Energie kosten : € 100.000

Bovenstaande betekent dat wij voorstellen om zowel de baten als de lasten te verhogen met € 160.000.

Extra verhoging tarieven sportaccommodaties

De exploitatiekosten van de sporthallen en het zwembad staan sinds de energiecrisis onder druk. Voorstel is de indexering van de gemeentelijke sporthallen en het zwembad met 3,6% extra te verhogen. De totale prijsindexering wordt dan 7,5% (3,9% + 3,6%). De hogere huuropbrengsten (€ 50.000) zetten we in om de hogere energielasten van de sportaccommodaties en het zwembad te dekken.

Onderzoeksopdracht zwembad en middelbare school

Het huidige zwembad van het Sportcentrum Duran is ruim 40 jaar oud en nadert het einde van zijn levensduur. Dit zet ons voor het vraagstuk wat te doen met het zwembad (renoveren, nieuwbouw of slopen). Hiervoor heeft het college in het coalitieprogramma een onderzoek aangekondigd. In dit onderzoek naar het zwembad wordt ook de middelbare school meegenomen, zie programma Onderwijs voor meer informatie. Deze opdracht loopt reeds en zal naar verwachting in 2024 leiden tot een concreet projectplan. Voor de renovatie van het zwembad namen we € 7,2 miljoen als investeringsbudget in de begroting op. Door de sterk gestegen bouwkosten is dit investeringsbudget naar alle waarschijnlijkheid te laag. In de onderzoeksopdracht naar het zwembad en de middelbare school kijken we ook nadrukkelijk naar de financiële haalbaarheid.

Zwembad AGO

Het AGO-zwembad is een zwembad met een zorg- en therapiefunctie in de gemeente Diemen. Het zwembad is in eigendom van de gemeente Amsterdam. Gemeente Amsterdam had het voornemen om het AGO-zwembad vanaf 2024 te sluiten. Het Flevoparkbad neemt de zorg- en therapiefunctie van het AGO-zwembad over door een uitbreiding van doelgroepenbad. In de voorjaarsnota van de gemeente Amsterdam staat deze ambitie. De uitbreiding van het Flevoparkbad staat gepland voor 2027. De gemeente Amsterdam wil daarom het AGO-zwembad financieel ondersteunen tot en met 2027. De gemeente Diemen heeft eerder het besluit genomen om tot 2024 het AGO-zwembad financieel te ondersteunen. Door voornoemde ontwikkeling komt er een subsidieverzoek van het AGO-zwembad voor de periode 2025-2027 aan de gemeente Diemen. De hoogte van deze subsidieclaim is nog niet bekend, maar naar verwachting is deze hoger of gelijk aan de huidige subsidie. We houden vooralsnog voor de meerjarenraming rekening met een subsidie voor het AGO zwembad van € 55.000 t/m 2027.

Wat willen we bereiken?

1. Verantwoorde sportdeelname beschikbaar voor zoveel mogelijk inwoners				
Subdoelen				
1.1 - Optimaal gebruik van huidige accommodaties				
1.2 - Faciliteren van initiatieven gericht op sport en beweging				
1.3 - Reduceren van financiële belemmeringen				
1.4 - Inspelen op verschillende in Diemen aanwezige doelgroepen				
1.5 - Verbeterd gebruik van het sportbedrijf met behoud van de maatschappelijke functie				
Indicator maatschappelijk effect	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
1.5 - Aantal bezoekers Sportcentrum	150.000	220.000	250.000	250.000

2. Diemen heeft een gevarieerd cultuuraanbod				
Subdoelen				
2.1 - Optimaal gebruik van huidige accommodaties				
2.2 - Faciliteren van initiatieven gericht op cultuur				
2.3 - Reduceren van financiële belemmeringen				
2.4 - Inspelen op verschillende in Diemen aanwezige doelgroepen				

3. Alle jeugdigen in Diemen kunnen zich optimaal ontwikkelen				
Subdoelen				
3.1 - De persoonlijke ontwikkeling en de maatschappelijke integratie van jeugdigen tot 23 jaar wordt bevorderd				

4. Verbeterd imago van Diemen bij bedrijven en inwoners door citymarketing				
Subdoelen				
4.1 - Bestaande bedrijven en inwoners herkennen en waarderen de positionering van Diemen				
4.2 - Nieuwe bedrijven en inwoners waarderen de positionering van Diemen				

Wat gaan we ervoor doen?

1. Verantwoorde sportdeelname beschikbaar voor zoveel mogelijk inwoners

Activiteiten	
Subdoel 1.1 - Optimaal gebruik van huidige accommodaties	
1.1.1 - Verhuren van sportaccommodaties en opstellen van gebruiksroosters	
1.1.2 - Schoonmaken, onderhoud en beheer van de sportaccommodaties	
1.1.3 - Faciliteren van online verhuur van accommodaties	
Subdoel 1.2 - Faciliteren van initiatieven gericht op sport en beweging	
1.2.1 - Subsidie beschikbaar stellen	
1.2.2 - Kennis beschikbaar stellen en waar mogelijk ondersteunen van nieuwe initiatieven	
Subdoel 1.3 - Reduceren van financiële belemmeringen	
1.3.1 - Subsidie beschikbaar stellen	
1.3.2 - Gereduceerde tarieven voor Diemense verenigingen	
1.3.3 - Bijzondere bijstand voor jongeren uit gezinnen met lage inkomens die financiële belemmeringen ondervinden om te sporten en muziek te maken ¹⁰	
Subdoel 1.4 - Inspelen op verschillende in Diemen aanwezige doelgroepen	
1.4.1 - Specifieke doelgroepenbeleid formuleren als onderdeel van de sportnota	
Subdoel 1.5 - Verbeterd gebruik van het sportbedrijf met behoud van de maatschappelijke functie	
1.5.1 - Optimaliseren van de bedrijfsvoering	
1.5.2 - Continue ontwikkelen van het activiteitenaanbod door in te spelen op trends	

¹⁰ De prestatie indicator voor dit subdoel is opgenomen in het programma Inkomen en armoedebestrijding onder 1.1.1.

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
1.1.1 - Aantal uren verhuur	11.000	17.000	15.000	17.000
1.3.1 - % niet sporters (verplicht)	43,3%	45%	45%	45%
1.5.1 - % actieve deelname verenigingsleven afgelopen 12 maanden (verplicht)	NB	50%	50%	50%

2. Diemen heeft een gevarieerd cultuuraanbod

Activiteit
Subdoel 2.1 - Optimaal gebruik van huidige accommodaties
2.1.1 - Onder voorwaarden beschikbaar stellen van accommodaties aan derden ten behoeve van verhuur en exploitatie
2.1.2 - Beschikbaar stellen van middelen om exploitatie mede mogelijk te maken
Subdoel 2.2 - Faciliteren van initiatieven gericht op cultuur
2.2.1 - Subsidie beschikbaar stellen
2.2.2 - Kennis beschikbaar stellen en waar mogelijk ondersteunen van nieuwe initiatieven
Subdoel 2.3 - Reduceren van financiële belemmeringen
2.3.1 - Subsidie beschikbaar stellen
2.3.2 - Gereduceerde tarieven voor Diemense verenigingen/instellingen
2.3.3 - Bijzondere bijstand voor jongeren uit gezinnen met lage inkomens die financiële belemmeringen ondervinden bij sporten en muzikale vorming
Subdoel 2.4 - Inspelen op verschillende in Diemen aanwezige doelgroepen
2.4.1 - Kinderen en jongeren kennis laten maken met het cultuuraanbod in Diemen

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
2.1.1 - Aantal betalende bezoekers van De Omval inclusief film	7.002	11.578	8.000	12.500

3. Alle jeugdigen in Diemen kunnen zich optimaal ontwikkelen

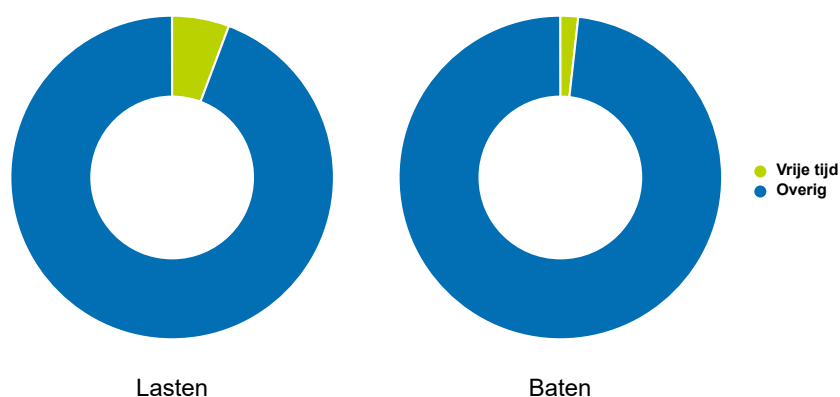
Activiteiten
Subdoel 3.1 - De persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke integratie van jeugdigen tot 23 jaar wordt bevorderd
3.1.1 - Samen met de jongeren onderzoeken waar hun competenties en behoeften liggen
3.1.2 - Binnen het jongerenwerk outreachend werken gericht op het leggen van contacten, het winnen van vertrouwen en het ondersteunen van jongeren
3.1.3 - Organiseren van activiteiten die zelfstandigheid en verantwoordelijkheid van de jeugdigen versterken
3.1.4 - Organiseren van activiteiten met een sociale functie 'door jongeren'

4. Verbeterd imago van Diemen bij bedrijven en inwoners door citymarketing

Activiteiten
Subdoel 4.1 - Bestaande bedrijven en bewoners herkennen en waarderen de positionering van Diemen
4.1.1 - Doorontwikkeling citymarketingnetwerk binnen Diemen
4.1.2 - Stimuleren van het organiseren van bij de positionering passende evenementen
4.1.3 - Doorontwikkelen instrumentarium ter ondersteuning van de gekozen positionering
4.1.4 - Opstarten van overleg met evenementenorganisatoren en horeca-ondernemers
Subdoel 4.2 - Nieuwe bedrijven en nieuwe bewoners waarderen de positionering van Diemen
4.2.1 - Aandacht voor werving nieuwe bedrijven en bewoners
4.2.2 - Doorontwikkelen instrumentarium ter ondersteuning van de gekozen positionering

Wat mag het kosten?

Vrije tijd	2024	2025	2026	2027
Structurele lasten	-6.138	-6.034	-6.546	-6.489
Structurele baten	1.957	1.957	1.957	1.957
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo structureel	-4.181	-4.077	-4.589	-4.532
Incidentele lasten	-50	-50	-	-
Incidentele baten	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo incidenteel	-50	-50	-	-
Saldo van baten en lasten	-4.231	-4.127	-4.589	-4.532

Toelichting wat mag het kosten

Fluctuaties meerjarenperspectief

De stijging in 2026 is het gevolg van oplopende kapitaallasten. Vanaf 2026 zijn de kapitaallasten voor de renovatie/nieuwbouw van Sportcentrum F.B. Duran opgenomen op basis van het nu geraamde investeringsbudget (€ 7,26 miljoen).

Nieuw beleid

Nieuw beleid	2024	2025	2026	2027
@ Feestelijke activiteit jaarwisseling	-50	-50	-	-
Sportcentrum	-	-	-	-
@ Zwembad AGO	-	-55	-55	-55
Totaal nieuw beleid	-50	-105	-55	-55

Meerjareninvesteringsplan

Omschrijving	Investeringsbedrag					Afschrijving per jaar
	2024	2025	2026	2027	Totaal	
Vloer/geveliso. gymzaal Noord en Noorderlicht	80				80	4
Isoleren gymzaal Schoolstraat	16				16	1
Renovatie zwembad		7.260			7.260	290
Diverse duurzame oplossingen gebouw de schakel		60			60	3

Investering	Jaar	Wijziging	Krediet
- Geen nieuwe/gewijzigde investeringen			

Onderwijs

Portefeuillehouder: J. Klaase en M. Everhardt

Visie / strategisch doel

De gemeente Diemen wil jeugdigen (van 0 tot 23 jaar) gelijke kansen bieden op het gebied van voorschoolse voorzieningen, onderwijs en naschoolse activiteiten. Ieder kind moet zich optimaal kunnen ontwikkelen in een kansrijke, veilige en stimulerende omgeving. Hierbij hebben wij extra oog voor de kinderen in achterstandssituaties en geven hen indien nodig extra ondersteuning.

Doelstellingen in één oogopslag

Kaderstellende beleidsnota's

Kaderstellende beleidsnota's

- Beleidskader Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2014
- Beleidsnota Sociaal Domein 2020-2023 "Samen Diemen"
- Beleidsregels Leerlingenvervoer gemeente Diemen 2021
- Kwaliteitskader peuteropvang gemeente Diemen 2019
- Notitie Bredeschool vorming in Diemen
- Notitie De toekomst van leerplicht in Diemen
- Regeling Sociaal Medische Indicaties (SMI)
- Strategische visie onderwijshuisvesting gemeente Diemen 2017-2037
- Subsidieregeling Peuteropvang en VVE 2023
- Verordening Leerlingenvervoer gemeente Diemen 2019
- Verordening voorziening huisvesting onderwijs 2023

Nieuw beleid

Onderwijshuisvesting

Primair onderwijs

Gemeenten hebben een zorgplicht voor onderwijshuisvesting. De gemeente Diemen heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd in de ontwikkeling en nieuwbouw van verschillende brede scholen in het basisonderwijs. Naar verwachting komen de komende jaren nog een aantal scholen in aanmerking voor nieuwbouw of renovatie. In 2023 ronden we de actualisering van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) af. Hierin staat welke investeringen de gemeente de komende jaren moet doen voor de huisvesting van onze basisscholen.

Op basis van de normbedragen 2023 verwachten we ten minste € 6 miljoen nodig te hebben om invulling te geven aan deze wettelijke zorgplicht. Dit levert een extra kapitaallast op van € 360.000. Het is nog onzeker vanaf wanneer de kapitaallasten exact starten. Aangezien huisvesting voor basisonderwijs een wettelijke verplichting is, moeten we bij de afwegingen over alle voorzieningen in Diemen rekening te houden met deze toekomstige lasten.

Middelbare school

In het coalitieprogramma heeft het college de ambitie uitgesproken zich te blijven inzetten voor de ontwikkeling van een brede middelbare school, passend bij het karakter van Diemen en de behoeften van Diemense leerlingen. In de onderzoeksopdracht naar het zwembad nemen we ook het onderzoek naar de realisatie van een middelbare school mee. Het gewijzigde financiële meerjarenperspectief legt druk op de financiële haalbaarheid. Voor de bouw van een middelbare school is € 12,5 miljoen als investeringsbudget in de begroting opgenomen. Door de sterk gestegen bouwkosten is dit investeringsbudget naar alle waarschijnlijkheid te laag. In de onderzoeksopdracht naar het zwembad en de middelbare school kijken we ook nadrukkelijk naar de financiële haalbaarheid.

@ Leergang Inclusief Onderwijs

Ter bevordering van de kansengelijkheid in het onderwijs starten we, in lijn met nota 'Diemen Divers en Inclusief', met het aanbieden van trainingen over inclusief onderwijs aan onze leerkrachten. Daarbij is een zwaarwegend punt dat het trainingsaanbod aansluit bij de behoefte en mogelijkheden van scholen en leerkrachten. We streven naar leerkrachten die op deze manier zijn geschoold voor elke Diemense school.

De kosten voor de leergang Inclusief Onderwijs kunnen worden gedekt vanuit de bestaande begroting.

Brede School Holland Park

We hebben overeenstemming bereikt over de financiële afronding van de bouw van de nieuwe school in de wijk Holland Park met de ontwikkelaar. Door onvoorziene omstandigheden is de bouw van de onlangs opgeleverde school een stuk duurder uitgevallen dan die bij aanvang had begroot. Met name de gestegen bouwkosten door de energiecrisis en de Oekraïne-oorlog en vertragingen ten gevolge van corona speelden de bouwers parten. Als professionele en maatschappelijk betrokken opdrachtgever hebben we besloten in te stemmen met een gedeeltelijke vergoeding van die extra kosten.

Op basis van gevoerde overleggen en advisering komen we tot de conclusie dat het verstandig is de ontwikkelaar/bouwer voor een beperkt deel te compenseren. In totaal betreft dit een bedrag van € 1,2 miljoen. De hogere kapitaallasten (€70.000) zijn alvast verwerkt in de begroting.

Wat willen we bereiken?

1. Voldoende kans op brede ontwikkeling
Subdoelen
1.1 - Kinderen hebben toegang tot breed ingerichte voorschoolse-, onderwijs- en naschoolse voorzieningen
1.2 - Talenten van kinderen en jongeren worden optimaal benut
1.3 - Geen achterstanden in de (taal)ontwikkeling van kinderen
1.4 - Zorg voor de kinderen vanuit het onderwijs/opvang is gewaarborgd

Wat gaan we ervoor doen?

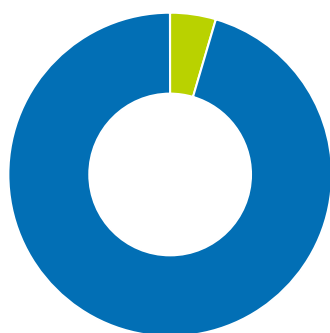
1. Voldoende kans op brede ontwikkeling

Activiteiten
Subdoel 1.1 - Kinderen hebben toegang tot breed ingerichte voorschoolse, onderwijs- en naschoolse voorzieningen
1.1.1 - Geschikt maken van onderwijsgebouwen voor gecombineerd aanbod van onderwijs en opvangvoorzieningen en naschoolse activiteiten (in combinatie met sport, cultuur en wijkactiviteiten)
1.1.2 - Ondersteuning bij het ontwikkelen van (zorg)netwerken en samenwerking tussen de verschillende partners binnen de gemeente
1.1.3 - Financieren van aanvullende (onderwijs)voorzieningen (zwemonderwijs, bewegingsonderwijs, buurtsportcoaches)
1.1.4 - Handhaving van en toezicht op de kwaliteit en veiligheid van de peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en de buitenschoolse opvang
Subdoel 1.2 - Talenten van kinderen en jongeren worden optimaal benut
1.2.1 - Verbinden van onderwijs en opvang met het project buurtsportcoaches en met de SWD
Subdoel 1.3 - Geen achterstanden in de (taal)ontwikkeling van kinderen
1.3.1 - Verder versterken van de voor- en vroegschoolse educatie en de doorgaande lijn
1.3.2 - Faciliteren overlegstructuren, afspraken maken met betrokken partners, ondersteunen van betrokken partners
1.3.3 - Subsidieren voorschoolse VVE-instellingen
1.3.4 - Toeleiden doelgroepkinderen naar VVE-instelling
Subdoel 1.4 - De zorg voor de kinderen vanuit het onderwijs/opvang is gewaarborgd
1.4.1 - Signaleren van zorgkinderen en doelgroepkinderen
1.4.2 - Toezicht houden op naleving van de leerplicht en kwalificatieplicht
1.4.3 - Verzorgen van leerlingenvervoer

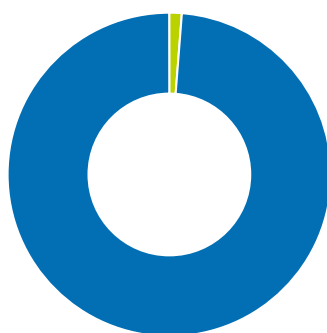
Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Begroot 2024
1.4.1 - Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen (verplicht)	0	6.5	0	0
1.4.2 - Relatief verzuim per 1.000 leerlingen (verplicht)	32	92	110	100
1.4.3 - % Vroegtijdig schoolverlaters t.o.v. deelnemers aan VO en MBO (verplicht)	2,3 %	n.n.b.	n.n.b.	1,5%

Wat mag het kosten?

Onderwijs	2024	2025	2026	2027
Structurele lasten	-4.946	-4.901	-5.610	-5.560
Structurele baten	1.360	1.360	1.360	1.360
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo structureel	-3.586	-3.541	-4.250	-4.200
Incidentele lasten	-	-	-	-
Incidentele baten	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo incidenteel	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	-3.586	-3.541	-4.250	-4.200

Lasten

Baten

● Onderwijs
● Overig

Toelichting wat mag het kosten

Fluctuaties in het meerjarenperspectief

De stijging in 2026 is het gevolg van oplopende kapitaallasten. Vanaf 2026 zijn de kapitaallasten voor de middelbare school opgenomen op basis van het nu geraamde investeringsbudget (12,35 miljoen).

Nieuw beleid

Nieuw beleid	2024	2025	2026	2027
Onderwijshuisvesting	-	-	-	-360
@ Leergang Inclusief Onderwijs	-	-	-	-
@ Brede School Holland Park	-70	-70	-70	-70
Totaal nieuw beleid	-70	-70	-70	-430

Meerjareninvesteringsplan

Omschrijving	Investeringsbedrag				Totaal	Afschrijving per jaar
	2024	2025	2026	2027		
Nieuwbouw middelbare school		12.350			12.350	247

Investering	Jaar	Wijziging	Krediet
- Geen nieuwe/gewijzigde investeringen			

Gebiedsontwikkeling

Portefeuillehouder: H. Prins en M. Everhardt

Visie / strategisch doel

De ruimte in Diemen is en blijft beperkt. Het blijft daarom een uitdaging om alle verschillende ruimtelijke behoeften in te passen. De Omgevingsvisie Diemen 2040 geeft in grote lijnen de gewenste richting aan. In de Omgevingsvisie Diemen 2040 hebben we tot 2040 gekozen voor een gezond stedelijk dorp verbonden met een groen buitengebied. Hierbij is er een heldere scheiding tussen het stedelijke dorp en het groene buitengebied. In het stedelijke dorp zoeken we ruimte voor verschillende maatschappelijke opgaven, zoals de grote behoefte aan betaalbare woningen en aan voorzieningen voor sport, detailhandel, onderwijs, recreatie en zorg. Deze ruimte zoeken we dus hoofdzakelijk binnen het bestaande bebouwde gebied. We vinden het belangrijk dat het buitengebied groen en rustig blijft en geen onderdeel gaat worden van het bebouwde gebied. Het Diemberbos, de Overdiempolder en Diempolder, de Diem en de Diemer Vijfhoek vormen samen een gebied waarin we de balans zoeken tussen natuur, kleinschalige recreatie, toegankelijkheid, klimaatadaptatie en energieopwekking.

We bereiden ons voor om op 1 januari 2024 goed te kunnen werken met de Omgevingswet. De belangrijkste software hebben we al per 1 juli 2023 geïmplementeerd, zodat er nog tijd is om kinderziektes er uit te halen. We streven naar zo kort mogelijke vergunningprocedures, waarbij zoveel mogelijk producten digitaal kunnen worden aangevraagd en verleend. Vanaf 1 januari 2024 is er een Diemens omgevingsplan van rechtswege. In de aankomende jaren wordt dit stapsgewijs vervangen door een nieuw omgevingsplan, in lijn met de Omgevingswet.

Wat betreft de grootschalige gebiedsontwikkelingen wordt gewerkt aan afronding van Plantage de Sniep. We zetten ons in om de bouw van Holland Park West, waaronder ruim 700 woningen in de sociale huur, middeldure huur en de vrije sector daadwerkelijk uit te voeren. De ontwikkeling van Holland Park Zuid is afhankelijk van initiatief van de grondeigenaren, waarbij de spelregels reeds door de gemeente zijn bepaald (met name via het bestemmingsplan). De uitbreiding van Campus Diemen Zuid (3e fase) met een groot aandeel seniorenwoningen is in onderzoek. We verwachten dat de start van de realisatie van Hof van Saan (135 woningen) snel kan beginnen.

Voor de woningbouw in Buitenlust kan een concreet plan worden uitgewerkt wanneer daar een nieuw bestemmingsplan voor is vastgesteld. Wat betreft de plannen rond woningbouw bij de Harmonielaan en de Griend zijn in het coalitieakkoord duidelijke processtappen aangegeven die we volgen.

In 2024 presenteren we de nieuwe Woonvisie. We actualiseren en versterken de lijn die we ingezet hebben met de Woonvisie 2018-2023 en zullen op basis hiervan nieuwe prestatieafspraken maken met de woningcorporaties en het HuurdersPlatform Diemen.

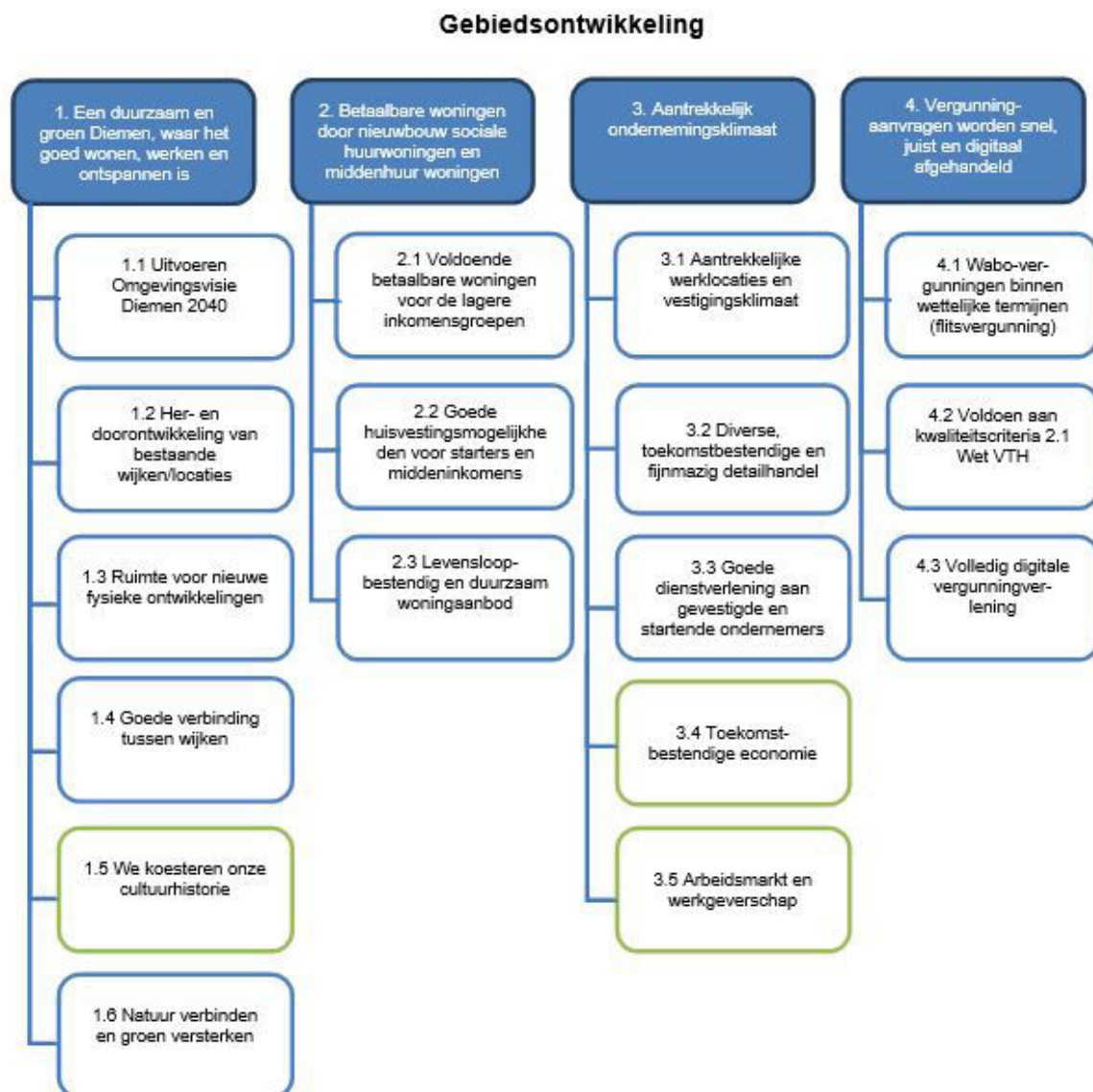
De sociale samenhang in de (jonge) wijk Holland Park verdient aandacht. We gaan hiermee aan de slag via een programmatische aanpak, samen met de inwoners en betrokken partijen (zoals woningverhuurders) die bij de wijk zijn betrokken.

We willen het aantrekkelijke ondernemingsklimaat behouden voor de gevestigde en startende ondernemers. Ook in 2024 zullen we nadrukkelijk aandacht besteden aan de grote groep Diemense ZZP-ers. We besteden daarnaast extra aandacht aan het bedrijventerrein Verrijn Stuart. Hiervoor werken we, in lijn met het coalitieakkoord, in samenspraak met de bedrijven aan een toekomstvisie. Deze is in 2024 gereed.

Het winkelbestand in Diemen dient kwalitatief goed en gevarieerd te zijn. Om de toekomstbestendigheid van het detailhandelslandschap in Diemen te waarborgen stellen we in 2024 een nieuwe detailhandelsvisie op. Dit wordt de opvolger van de huidige detailhandelsvisie, die eind 2024 afloopt.

We willen de lokale ondernemers betrekken bij het werken aan een sociale en duurzame gemeente. Er zijn veel nieuwe ambities en uitdagingen. Deze nieuwe ambities reiken verder dan de klassieke kaders van Economische Zaken. Daarom voegen we twee extra doelstellingen toe op het grensgebied van economie en duurzaamheid en economie en sociale zaken.

Doelstellingen in één oogopslag

Kaderstellende beleidsnota's

Kaderstellende beleidsnota's

- Algemene Plaatselijke Verordening Diemen (APV);
- Beleidsnota Cultuurhistorie (2005);
- Beleidsnotitie ondergronds bouwen 2003;
- Beleidsregels plaatsing GSM/UMTS masten 2009;
- Beleidsregels spandoeken;
- Bouwbeleidsplan;
- Detailhandelsvisie Diemen 2014 en Actualisatie voor Holland Park 2020;
- Erfgoedverordening Diemen 2023;
- Herziening erfpachtbeleid;
- Huisvestingsverordening Diemen 2022;
- Nota standplaatsenbeleid;
- Natuurbeleidsplan Diemen (2009);
- Nota Grondbeleid actualisatie per 1-1-2019;
- Nota Grondprijzen actualisatie 2023;
- Nota Reclame in de openbare ruimte 2011;
- Regels voor verkoop openbaar groen 2006;
- Verordening doelgroepen woningbouw Diemen 2019;
- Verordening Startersleningen gemeente Diemen 2020;
- Welstandsnota;
- Woonvisie Diemen 2018-2023;
- Omgevingsvisie Diemen 2040.
- Lokale Ecologische Structuur Diemen 2022 en Uitvoeringsprogramma verbeteren Lokale Ecologische Structuur Diemen 2022-2030 (Bijlage 1, Bijlage 2, Bijlage 3, Bijlage 4, Bijlage 5 & Bijlage 6)

Autonome ontwikkelingen

Omgevingswet

In 2024 zal dan, na vele jaren uitstel, de Omgevingswet worden ingevoerd. Diemen is hierop voorbereid. In Duo+-verband is ervoor gezorgd dat alle noodzakelijke voorbereidingen zijn getroffen. Zowel wat betreft de techniek als wat betreft de medewerkers die met deze wet zullen werken. Want hoewel de focus (op rijksniveau) afgelopen tijd vooral is gericht op de techniek, gaat de Omgevingswet wat ons betreft met name om het vereenvoudigen van processen en daarmee het verbeteren en versnellen van de dienstverlening. Er wordt nu al veel geoefend met de nieuwe wet en de processen die daaruit voortvloeien. Om de invoering van deze wet verder zo vloeiend mogelijk te laten verlopen, hebben we afgesproken om de Duo+-brede Stuurgroep en de daaraan gekoppelde projectleider ook nog de eerste maanden van 2024 operationeel te laten zijn. Er moeten nog wel enkele zaken worden geregeld, waar wij hieronder verder op ingaan.

Regelanalist

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal een aanvraag via het vernieuwde Omgevingsloket, Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) digitaal worden ingediend. Via het DSO krijgt iemand dan inzicht wat er mogelijk is binnen de fysieke leefomgeving. Daarbij zijn dan regels op een specifieke locatie in beeld vanuit diverse Omgevingsvisies, omgevingsverordeningen, omgevingsplannen, projectbesluiten en programma's. Verder kan een inwoner of ontwikkelaar een vergunningencheck doen en direct een vergunningen aanvragen of een melding doen. Voor deze digitale routes die 'vragenbomen' worden genoemd, zijn we als gemeente zelf verantwoordelijk. Dit vraagt om iemand die juridische regels kan omzetten naar begrijpelijke taal (in vaktaal: de regelanalist). Tijdens de implementatie van de Omgevingswet zijn veel 'vragenbomen' opgesteld. Het bijhouden hiervan is een structurele beheerstaak.

De beleidsmatige kant van de Omgevingswet (verordeningen) is evenmin een eenmalige actie en vraagt regelmatig bijstelling. De betrokken juridisch medewerkers zijn nu tijdelijk vrijgemaakt voor de eenmalige werkzaamheden, die voortkomen uit de invoering van de wet. De juridische werkzaamheden op het gebied van bezwaar- en beroepzaken, bestuurlijke boetes, handhavingszaken door de aanpak van ondermijning en de regels uit de Huisvestingsverordening vragen echter steeds meer aandacht. Voor de structurele werkzaamheden die de Omgevingswet met zich meebrengt is uitbreiding nodig. Deze werkzaamheden zijn goed te combineren met de werkzaamheden van de genoemde regelanalist. Daarom stellen wij voor de bestaande formatie uit te breiden met een beleidsmedewerker/regelanalist Omgevingswet: € 100.000 per jaar (structureel).

Beleid ruimtelijke ordening

De Omgevingswet zorgt ook structureel voor een verzwaring van de taken op het gebied van ruimtelijke ordening. Zo moeten we een Omgevingsplan voor heel Diemen maken. De gemeenten krijgen onder de nieuwe wet meer beleidsvrijheid van het Rijk. Dat vraagt in de gemeentelijke organisatie wel om meer beleidsvorming. Nieuwe processen en systemen, nieuwe manier van werken en kennis opdoen en behouden. Daarnaast blijven (her)ontwikkel-projecten de komende jaren nog doorgaan in Diemen. De projecten en aanvragen worden alsmaar complexer, omdat de ruimte schaarser wordt. Dat vraagt ook een grotere inzet van beleidsmedewerkers bij participatie. Diemen groeit, waardoor ook het aantal reguliere aanvragen en principeverzoeken groeit. Tot nu toe is de benodigde extra inzet ingehuurd. Hoewel het, gelet op de arbeidsmarkt heel moeilijk is, is ons streven om een extra beleidsmedewerker in eigen dienst te nemen (bijvoorbeeld na inhuur). Voor deze uitbreiding is structureel € 100.000 nodig.

Opstellen Omgevingsplan

In 2023 hebben we de eerste stappen gezet om aan de slag te kunnen met het Diemense Omgevingsplan. Om het ruimtelijk beleid en nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen goed te kunnen vastleggen, is het nodig om een goede basis te creëren voor het Diemense Omgevingsplan. Bovendien willen we de benodigde kennis over de nieuwe manier van werken opdoen. De uitdagingen hierin zijn:

- voor het Omgevingsplan moeten we een aantal verordeningen omzetten naar een nieuwe locatie-gebonden systematiek;
- de beleidsregels die we van het rijk over krijgen, moeten we opnemen in Diemense regelgeving. Om dit goed te doen moeten we analyseren worden waar ze in tegenspraak zijn met bestaand Diemense beleid en regels of hoe ze in te passen zijn;
- omgevingsplannen bieden in grotere mate dan bestemmingsplannen ruimte voor maatwerk. Daarnaast is er geen vaste vorm, waardoor er geen bestaande standaard gebruikt kan worden.

Er is intern niet voldoende capaciteit en kennis om zelf een Omgevingsplan op te stellen. Het inhuren van bureaus is nodig voor het schrijven van de regels, het intekenen van contouren voor werkingsgebieden en voor het adviseren en ondersteunen op inhoudelijk, strategische, projectmatig en besluitvormend gebied. Wij ramen de kosten voor de eerste twee jaar op € 80.000 per jaar. In de periode na 2026 zal er ook nog veel werk moeten gebeuren voor het Omgevingsplan, echter dan ligt er een basis en zal binnen de organisatie meer kennis aanwezig zijn over de nu nog nieuwe werkwijzen. Daarom verwachten wij na 2026 nog € 50.000 per jaar nodig te hebben. Deze kosten kunnen gedekt worden uit het implementatie- en transitiebudget dat we voor de Omgevingswet van het Rijk krijgen.

Ondersteuning

Door al deze extra werkzaamheden, ook bij Duurzaamheid, willen we extra administratieve ondersteuning inzetten. Hiervoor is een budget van € 65.000 nodig.

Implementatie en transitie

Vanuit het Gemeentefonds draagt het Rijk geld over naar de gemeenten voor de transitiekosten die gemeenten hebben gemaakt en nog maken in de aanloop naar de invoering van de Omgevingswet. Dit geldt ook voor de noodzakelijke voorbereidingen voor de inwerkingtreding van de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Diemen heeft in 2022 voor de Omgevingswet € 240.000 ontvangen en voor de Wkb € 40.000.

Voor 2023 is dit bedrag nog niet vastgesteld. In 2022 stelde het Rijk in totaal € 150 miljoen voor alle gemeenten beschikbaar voor de compensatie van de invoeringskosten van de Omgevingswet. In 2023 is dit bedrag € 110 miljoen. Als de verdeelsleutel onder gemeenten niet wordt aangepast krijgt Diemen naar verwachting € 176.000 voor de Omgevingswet en € 20.000 voor de Wkb.

In de jaren 2024 tot en met 2025 stelt het Rijk ook nog kleinere bedragen voor dit doel beschikbaar, echter is nog niet duidelijk wat de hoogte van deze bedragen voor Diemen zijn. Deze bedragen zijn niet geoormerkt.

We maken nu extra implementatiekosten door de vertraging van de inwerkingtreding van beide wetten. Zo hebben we soms dubbele kosten omdat bestaande software door de onzekerheden langer in bedrijf moet blijven. Het is nog onduidelijk of die dubbele kosten zich ook in 2024 blijven voordoen, bijvoorbeeld omdat nieuwe software nog niet goed werkt.

Casemanager Vergunningen

We hebben te maken met:

- een toename van het aantal inwoners, maar ook van het aantal woningen/gebouwen
- een toename van het aantal horecalocaties
- een toename van het aantal vergunningaanvragen en meldingen op het gebied van openbare ruimte (in verband met de bouw en verbouw van woningen) en op het gebied van evenementen
- een toename van het aantal vergunningproducten c.q. aanvragen als gevolg van de regelgeving in de Huisvestingsverordening

Daarvoor hebben we niet meer voldoende ambtelijke capaciteit. Dit maakt dat de organisatie momenteel niet voldoende komt tot verbetering van processen en snellere afhandeling van aanvragen. Daarom vragen we om een structurele capaciteitsuitbreiding voor een casemanager Vergunningen. Dit vraagt een budget van € 80.000. Inkomsten uit eventuele bestuurlijke boetes in het kader van de Huisvestingsverordening, zullen we ook als dekking voor deze kosten gebruiken. Daarvan valt op dit moment echter nog geen inschatting te maken.

We onderzoeken nog hoe in de toekomst de legesinkomsten zich verhouden tot de kosten. Door de mogelijke invoering van private kwaliteitsborging verschuift onze aandacht de komende jaren van vergunningverlening naar handhaving. Daardoor zullen er legesinkomsten wegvallen. De invoering van de Wkb (Wet Kwaliteitsborging), die gelijktijdig met de invoering van de Omgevingswet was gepland, staat momenteel flink ter discussie.

Bestuurlijke boetes Huisvestingsverordening

In de Huisvestingsverordening is opgenomen dat we een bestuurlijke boete kunnen opleggen bij woningonttrekkingen, bijvoorbeeld als een woning gebruikt is als hennepplantage. Als we de opbrengsten van deze bestuurlijke boetes in een eigen reserve onderbrengen, dan kunnen we daar (een deel van) de handhaving van de Huisvestingsverordening van financieren.

Meldpunt op basis van de Wet Goed Verhuurderschap

Op basis van de Wet Goed Verhuurderschap hebben gemeenten de verplichting een meldpunt in te stellen waar huurders terecht kunnen met informatie of concrete klachten over hun verhuurder. De ingediende klachten moeten opvolging krijgen. Dat brengt werk met zich mee. Hiervoor wordt door het Rijk € 20.000 structureel beschikbaar gesteld. Wij gaan er voorsnag van uit dat dit voldoende is voor de benodigde capaciteit.

Steunpunt Wonen Diemen

Huurders met vragen over het huren van een woning kunnen sinds september 2022 terecht bij het Steunpunt Wonen Diemen. Het Steunpunt Wonen is een pilot met een looptijd van twee jaar. De evaluatie is halverwege 2024. De kosten voor de gemeente bedragen € 18.000 van september 2023 tot september 2024. Voor de periode van januari 2024 tot september 2024 is een bedrag € 14.000 nodig.

Bij een positieve evaluatie willen we het Steunpunt Wonen Diemen na september 2024 verlengen. De verwachting is dat de kosten vanaf september 2024 toenemen tot € 21.000 per jaar. De bijdrage van de gemeente is gebaseerd op het aandeel particuliere huurwoningen en dat aandeel neemt toe. Voor de periode september 2024 tot en met december 2024 vragen we, onder voorbehoud van een positieve evaluatie, een bedrag aan van € 5.000.

Daarnaast willen we het juridisch fonds met € 6.000 verhogen. Uit het juridisch fonds betalen we de kosten die het Steunpunt Wonen maakt als er een zaak voor de rechter komt. Als de rechtszaak gewonnen wordt dan vloeien de voorgesloten kosten weer terug in het fonds.

Totaal is in 2024 een incidenteel budget van € 25.000 nodig.

Woonruimteverdeling

In januari 2023 is de nieuwe woonruimteverdeling van sociale huurwoningen gestart. In het raadsvoorstel van 2021 hadden we kosten begroot voor coördinatie en het behandelen van aanvragen van situatiepunten. Op 13 december 2022 is het collegebesluit genomen voor de implementatie van het nieuwe woonruimteverdeelsysteem per 16 januari 2023. Gebaseerd op de begroting leidt dit tot de volgende bijdrage voor Diemen:

De totale kosten komen uit op € 60.000 in 2024 en € 30.000 in 2025. De kosten in 2025 zijn structurele kosten.

Omschrijving:	2024	2025
Kosten automatisering	€ 15.000	€ 10.000
Toetsing aanvragen + afhandelen bezwaar en beroep	€ 40.000	€ 15.000
Beheerkosten organisatie	€ 5.000	€ 5.000
Totaal	€ 60.000	€ 30.000

Nieuw beleid

Markt

Al geruime tijd hebben we het toezicht op de markt, het marktmanagement en de promotie van de markt uitbesteed aan een externe partij. Het budget voor inhuur was toegekend tot en met 2023. We hebben opnieuw bekeken of deze taak in de huidige organisatie kan worden belegd. Dit is niet mogelijk gelet op de specifieke taak en het feit dat er binnen de teams die hiervoor in aanmerking kunnen komen, geen capaciteit vrij is. Daarom vragen we het budget van € 30.000 structureel in de begroting op te nemen. Als in de toekomst wel binnen de organisatie capaciteit beschikbaar komt, gaan wij dit alsnog intern regelen.

Wet versterking Regie op de Volkshuisvesting

De Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting (Wvrv) moet nog worden ingevoerd. De wet heeft als doel het juridisch instrumentarium van gemeenten, provincies en het Rijk op het gebied van volkshuisvesting te versterken. De actuele opgave is groot en er is gecoördineerde en sturende inspanning van alle overheden nodig. Het voorstel bevat wijzigingen in verschillende wetten, zoals de Omgevingswet, Woningwet, Huisvestingswet 2014 en Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. Deze wijzigingen kunnen betekenen dat we de sturingsinstrumenten van de gemeente moeten aanpassen.

Een belangrijk sturingsinstrument is het opstellen van een volkshuisvestelijk programma. Gemeenten dienen nu op basis van de Woningwet een woonvisie te hebben. We verwachten wetswijzigingen waarbij de Woonvisie in 2026 op moet gaan in een volkshuisvestelijk programma.

Detailhandelsvisie 2024-2034

De detailhandelsvisie Diemen 2014 heeft een looptijd van 10 jaar. In 2019 heeft er nog een tussentijdse herijking plaatsgevonden voor Holland Park. Sinds 2014 hebben er grote veranderingen plaatsgevonden in zowel het lokale als het globale detailhandelslandschap. Om ook in de toekomst een toekomstbestendige, fijnmazige detailhandelsstructuur in Diemen te behouden is het nodig dat we de detailhandelsvisie Diemen 2014 opvolging geven in 2024.

Concrete ontwikkelingen versterken de behoefte aan een nieuwe detailhandelsvisie:

- Opkomst van online doen van dagelijkse boodschappen.
- De uitbreiding van Albert Heijn op de Campus Diemen Zuid en Jumbo Diemen Zuid en de komst van een kleinschalige supermarkt in Holland Park.
- Groei van het aantal inwoners in Diemen.

Het in 2014 vastgestelde Detailhandelsbeleid Diemen en de Herijking 2019 zetten in op behoud van de hoofdstructuur van elkaar aanvullende winkelcentra. Het hoofdwinkelcentrum Diemerplein is een redelijk volwaardig centrum met voorzieningen en daarnaast heeft Diemen twee wijkwinkelcentra voor met name dagelijkse boodschappen in Diemen Noord (Gruttoplein) en Diemen Zuid (De Kruidenhof) en twee buurtsupermarkten (Albert Heijn Campus) (SPAR Holland Park). Op bedrijventerrein De Sniep kennen we perifere detailhandel PDV. Gezien het karakter van de huidige detailhandelsaanbod staat ook in de nieuwe detailhandelsvisie het winkelaanbod voor dagelijkse boodschappen centraal. De nieuwe visie zal ook weer een looptijd van 10 jaar hebben met zo nodig tussentijdse herijking. Voor het opstellen van de detailhandelsvisie hebben we een incidentele verhoging van € 15.000 nodig.

Wat willen we bereiken?

1. Een duurzaam en groen Diemen, waar het goed wonen, werken en ontspannen is				
Subdoelen				
1.1 - Het uitvoeren van de Omgevingsvisie Diemen 2040 met heldere uitspraken hoe met de schaarse ruimte wordt omgegaan, met het accent op doorontwikkeling van bestaande wijken/locaties, het verbinden van natuur en versterken van groen.				
1.2 - Herontwikkeling/doorontwikkeling van bestaande wijken/locaties				
1.3 - Ruimte nodig voor nieuwe fysieke ontwikkelingen zoals die in het coalitieakkoord zijn opgenomen				
1.4 - Goede verbindingen tussen wijken				
1.5 - We koesteren onze cultuurhistorie.				
1.6 - Natuur verbinden en groen versterken				
2. Betaalbare woningen door nieuwbouw sociale huurwoningen en middenhuur woningen.				
Subdoelen				
2.1 - Voldoende betaalbare woningen voor de lagere inkomensgroepen				
2.2 - Goede huisvestingsmogelijkheden voor starters en middeninkomens				
2.3 - Levensloopbestendig en duurzaam woningaanbod				
Indicator maatschappelijk effect	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
2.1 - Omvang voorraad sociale huurwoningen in beheer van woningcorporaties	3.246 ¹¹	3.042 ¹¹	3.042	3.042
3. Aantrekkelijk ondernemingsklimaat				
Subdoelen				
3.1 - Aantrekkelijke werklocaties en vestigingsklimaat				
3.2 - Diverse en toekomstbestendige detailhandelstructuur				
3.3 - Goede kwaliteit dienstverlening aan gevestigde en startende bedrijven				
3.4 - Toekomstbestendige economie				
3.5 - Een goede arbeidsmarkt en werkgeverschap				
4. Vergunningaanvragen worden snel, juist en digitaal afgehandeld				
Subdoelen				
4.1 - Wabo-vergunningen binnen wettelijke termijnen (flitsvergunning)				
4.2 - Voldoen aan de kwaliteitscriteria 2.1 Wet VTH				
4.3 - Volledig digitale vergunningverlening				
Indicator maatschappelijk effect	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
4.1 - % van de Wabo vergunningsaanvragen dat binnen 6 weken wordt afgehandeld (wettelijke termijn is 8 weken)	80%	40%	80%	80%
4.3 - % van alle Wabo-aanvragen dat digitaal wordt ingediend (inclusief APV en drank & horeca (DH))	Wabo 90% DH&APV 80%	Wabo 99% DH& APV 100%	Wabo 90% DH& APV 80%	Wabo 90% DH& APV 80%

¹¹ Op basis van de monitor prestatieafspraken, alleen zelfstandige sociale huurwoningen.

Wat gaan we ervoor doen?

1. Een duurzaam en groen Diemen, waar het goed wonen, werken en ontspannen is

Activiteiten
Subdoel 1.1 - Het uitvoeren van de Omgevingsvisie Diemen 2040 met heldere uitspraken over hoe met de schaarse ruimte wordt omgegaan en hoe het verbinden van natuur en versterken van groen vorm krijgt.
1.1.1 - Het ontwikkelen van voorzieningen, woningen e.d. vindt hoofdzakelijk plaats binnen de bestaande bebouwde omgeving. De huidige groengebieden, buiten de bebouwde kom, houden een groenbestemming. Plannen voor het buitengebied worden getoetst aan het uitgangspunt dat het moet bijdragen aan een duurzame en bestendige verbetering van de recreatieve en/of landschappelijke waarde van het gebied.
Subdoel 1.2 - Herontwikkeling/doorontwikkeling van bestaande wijken/locaties
1.2.1 - Afronden van de woningbouw in Plantage de Sniep door starten met de realisatie van nieuwbouw bij de Rietschuur.
1.2.2 - Realisatie van de woningbouwlocatie Holland Park West, inclusief inrichting van de openbare buitenruimte, onderzoeken beperkte uitbreiding/opwaardering van de Campus en het faciliteren van woningbouw in Holland Park Zuid.
1.2.3 - Realisatie van woningbouw op het perceel Arent Krijtsstraat 1.
1.2.4 - Uitwerken en planologisch regelen van het woningbouwplan aan de zuidzijde van de woonwijk Buitenlust.
1.2.5 - Uitwerken van het woningbouwplan Hof van Saan op de vrijkomende locatie aan de Weesperstraat en P.J. ter Beekstraat in Diemen Zuid, door het vertrek van het bedrijf Saan.
Subdoel 1.3 - Ruimte nodig voor nieuwe fysieke ontwikkelingen zoals die in het coalitieakkoord zijn opgenomen
1.3.1 - Ruimte blijven reserveren voor een middelbare school nabij het Sportcentrum FB Duran.
1.3.2 - Zoeklocaties voor sociale woningbouw (o.a. Harmonielaan en Griend) beoordelen op haalbaarheid en via participatietraject met bewoners verder ontwikkelen.
Subdoel 1.4 - Goede verbindingen tussen wijken
1.4.1 - Versterken Noord-Zuidas, o.a. door herinrichting van de omgeving van de spooronderdoorgang bij station Diemen.
1.4.2 - Versterken verbindingen tussen Holland Park en Diemen Zuid/Diemen Centrum door het aanpassen van de verkeersstructuur in Diemen Zuid.
Subdoel 1.5 - We koesteren onze cultuurhistorie
1.5.1. Benutten van bestaande cultuurhistorische waarden in alle nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.
1.5.2. Gebruiken van kunst en cultuur, mede omvattende cultuurhistorisch erfgoed, als middel om mensen in Diemen met elkaar te verbinden.
1.5.3. Aanwijzen van objecten als gemeentelijk monument ten einde deze met wettelijke bescherming beter in stand te kunnen houden (bijvoorbeeld Diemerdammersluis en individuele grafmonumenten op begraafplaats Rustoord)
1.5.4. Opstellen nieuw cultuurhistorische beleid.
Subdoel 1.6 - Natuur verbinden en groen versterken
1.6.1 - Ontwikkelen van een Diemense "Hoofdgroenstructuur", mede door te investeren in de natuurwaarden, de verblijfskwaliteit en biodiversiteit. Bestaande natuur wordt optimaal verbonden. Daar waar buurtgroen aansluit op natuur wordt de ecologische verbinding versterkt.
1.6.2 - Investeren in allerlei vormen van recreatie (mits dit de natuurwaarden niet aantast). Bijvoorbeeld door realisatie (indien mogelijk) van een strandje aan De Diem. Samen met de partners in de Diemerscheg wordt gewerkt aan projecten uit het uitvoeringsprogramma Diemerscheg 1.0, wordt een nieuwe samenwerkingsovereenkomst voorbereid en wordt gezocht naar een structurele oplossing voor het beheertekort van het Diemberbos.
1.6.3 - Versterken van de "ecologische hubfunctie" van groene plekken in de bebouwde kom, zoals park Spoorzicht.

2. Betaalbare woningen door nieuwbouw sociale huurwoningen en middenhuur woningen.

Activiteiten
Subdoel 2.1 - Voldoende betaalbare woningen voor de lagere inkomensgroepen
2.1.1 - Uitvoering van de Prestatieafspraken met de woningcorporaties, bewaken van het behoud van de voorraad sociale huurwoningen en het beperken van de liberalisatie van sociale huurwoningen.
2.1.2 - Meewerken aan realisatie van het aandeel sociale huurwoningen in het woningbouwprogramma voor de ontwikkelingen in Holland Park West en Holland Park Zuid alsmede op andere te ontwikkelen locaties zoals Buitenlust, Harmonielaan, Rietschuurhof en Hof van Saan.
Subdoel 2.2 - Goede huisvestingsmogelijkheden voor starters en middeninkomens
2.2.1 - Het blijven promoten van het aanvragen van startersleningen.
2.2.2 - Het benutten van de wettelijke ruimte voor het met voorrang toewijzen van sociale huurwoningen aan inwoners van Diemen en andere doelgroepen.
2.2.3 - Het bevorderen van de doorstroming middels het uitvoeren van de afspraken zoals genoemd in de Prestatieafspraken met woningcorporaties en het Huurders Platform Diemen, waaronder het invoeren van Van Groot naar Beter.
2.2.4 - Het invoeren van een geactualiseerd woonruimteverdeelsysteem op basis van het vastgestelde regionale woonruimteverdeelsysteem, waaronder een uitgebreide voorlichtingscampagne.
2.2.5 - Voorlichting over het gebruik van woonruimte naar aanleiding van de Huisvestingsverordening 2022 en voorlichting voor huurders (en kopers) via een in te stellen Steunpunt Wonen (ook bekend als Huurinfopunt).
Subdoel 2.3 - Levensloopbestendig en duurzaam woningaanbod
2.3.1 - Bij nieuwbouw is de norm om levensloopbestendig te bouwen.
2.3.2 - Onderzoek doen naar mogelijkheden en regelingen voor duurzaamheidsingrepen in de eigen woningen.

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
2.2.1 - Aantal verstrekte startersleningen	1	1	3	2
2.2.2 - Aantal nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen (verplicht)	39,1	27,6	6,7 ¹²	15,7
2.2.3 - % Demografische druk (verplicht) ¹³	55,4	56,4	NB	NB

¹² In de begroting 2023 is het absolute cijfer van nieuw gebouwde woningen genoteerd (109).

¹³ Dit betreft een verplichte BBV-indicator, die niet te begroten is. De gegevens zijn nog niet op te halen van de website van KING.

3. Aantrekkelijk ondernemingsklimaat

Activiteiten				
Subdoel 3.1 - Aantrekkelijke werklocaties en vestigingsklimaat				
3.1.1 - Continueren van periodieke overleggen met bedrijven en instellingen op Bergwijkpark/Holland Park, de bedrijventerreinen en met Ondernemend Diemen. Daarnaast wordt een maal per jaar een schouw gelopen op de bedrijventerreinen.				
3.1.2 - Wij steunen initiatieven van ondernemers op het gebied van duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen.				
3.1.3 - In de Daarom Diemen campagnes aandacht besteden aan Diemen als vestigings-, ondernemings- en werklocatie.				
3.1.4 - Om voor huidige en toekomstige werknemers en bedrijven aantrekkelijk te blijven gaan we door met het verhogen van de verblijfswaarde, het onderhouden van de openbare ruimte, instellen parkeerregulering (indien nodig) en dergelijke.				
3.1.5 - Volgen van regionale ontwikkelingen en meewerken aan (deel)regionaal beleid op het gebied van economische zaken.				
Subdoel 3.2 - Diverse en toekomstbestendige detailhandelstructuur				
3.2.1 - Continueren van de periodieke en incidentele overleggen met winkeliersverenigingen (en waar mogelijk eigenaren/beheerders van winkelpanden en -centra)				
3.2.2 - Volgen van regionale ontwikkelingen en meewerken aan het regionale beleid op het gebied van detailhandel.				
Subdoel 3.3 - Goede kwaliteit van dienstverlening aan gevestigde en startende bedrijven				
3.3.1 - Persoonlijke advisering aan in (financiële) moeilijkheden verkerende ondernemers.				
3.3.2 - Persoonlijke advisering aan ondernemers die ruimte zoeken.				
3.3.3 - Organisatie jaarlijks netwerkevent (Vaart in Diemen) voor alle Diemense ondernemers in samenwerking met Ondernemend Diemen.				
3.3.4 - Organiseren van een ZAAI-traject voor startende ondernemers in 2024.				
3.3.5 - Opvolging geven aan het ZZP meets MKB-initiatief en daarmee faciliteren in de behoefte van ZZP'ers om met elkaar te kunnen (net)werken.				
3.3.6 - Doorgaan met de digitale ondernemersnieuwsbrief om de lokale ondernemers van informatie te voorzien.				
3.3.7 - Doorgaan met de Welkomstbrochure voor ondernemers die zich nieuw in Diemen vestigen, om hen te informeren over de belangrijkste 'spelregels' over het ondernemen in Diemen.				
Subdoel 3.4 - Toekomstbestendige economie				
3.4.1 - Thema's: circulaire economie, natuur en biodiversiteit, klimaatadaptatie, luchtkwaliteit en schone mobiliteit behandelen tijdens de verschillende overleg soorten met de lokale bedrijven en ondernemers en via de nieuwsbrief.				
3.4.2 - Continueren van het jaarlijkse onderzoek naar de leegstand en ontwikkelingen op de lokale kantorenmarkt middels een kantorenmonitor. Tevens meewerken aan regionale afstemming om leegstand en/of tekorten aan te pakken en te voorkomen (via onder andere PlaBeKa).				
3.4.3 - Het vergroten van de bekendheid van het zakelijk regionaal energieloket en Daarom Duurzaam Diemen onder de lokale ondernemers.				
Subdoel 3.5 - Arbeidsmarkt en werkgeverschap				
3.5.1 - Aandacht blijven besteden in de nieuwsbrieven aan de problematiek omtrent en de hulp aan ondernemers/werkgevers met schulden.				
3.5.2 De samenwerking met Regionaal Werkcentrum Groot Amsterdam blijven opzoeken.				

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
3.1.1 - Aantal vestigingen per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 64 jaar (verplicht) ¹⁴	188,4	202,7	N.B.	N.B.
3.1.2 - Waardering vestigingsklimaat gemeente (verplicht) ¹⁵	n.v.t.	7,6	n.v.t.	7,6
3.1.3 - Waardering ondernemingsklimaat gemeente (verplicht) ¹⁵	n.v.t.	7,5	n.v.t.	7,5
3.1.4 - Percentage leegstand van kantoorruimte (onverhuurd) per 1 januari	4,8%	15%	13,5% (werkelijk)	10%

¹⁴ Dit betreft een verplichte BBV-indicator, die niet te begroten is.

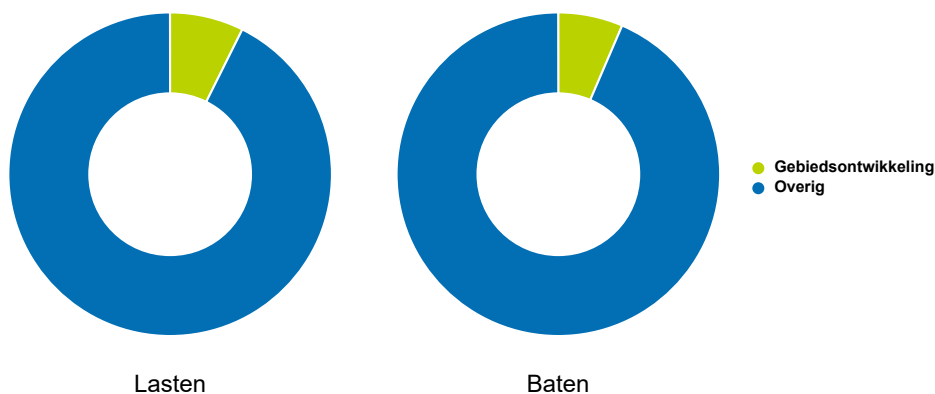
¹⁵ Dit betreft het MKB onderzoek. Dat onderzoek wordt om het jaar gehouden. In 2023 zal dit onderzoek er niet zijn.

4. Vergunningaanvragen worden snel, juist en digitaal afgehandeld

Activiteiten
Subdoel 4.1 - Ruimschoots binnen wettelijke termijnen (flitsvergunning)
4.1.1 - Er wordt gewerkt conform processen die lean en duidelijk beschreven zijn
Subdoel 4.2 - Voldoen aan de kwaliteitscriteria 2.1 Wet VTH (proces- en massacriteria)
4.2.1 - Uitvoering en afstemming van processen in samenwerking met andere gemeenten
Subdoel 4.3 - Volledig digitale vergunningverlening
4.3.1 - Gerichte kanaalsturing (website en klantcontacten) richting digitale aanvraag
4.3.2 - Faciliteren van aanvragers die (nog) niet digitaal werken

Wat mag het kosten?

Gebiedsontwikkeling	2024	2025	2026	2027
Structurele lasten	-6.660	-8.915	-3.578	-2.631
Structurele baten	5.769	7.998	2.664	1.717
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo structureel	-890	-917	-913	-913
Incidentele lasten	-1.311	-1.166	-1.162	-1.147
Incidentele baten	769	769	769	769
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	403	398	394	379
Saldo incidenteel	-140	-	-	-
Saldo van baten en lasten	-1.030	-917	-913	-913

Uitsplitsing Baten en lasten volgens het BBV

Volgens het BBV artikel 17 b. dient er een aantal baten en lasten specifiek inzichtelijk gemaakt worden. Dit zijn de onderdelen: de geraamde algemene dekkingsmiddelen, de geraamde kosten van de overhead, het geraamde bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting en het geraamde bedrag voor onvoorzien.

In artikel 8 punt 5 is beschreven welke posten onder de algemene dekkingsmiddelen vallen. Dit zijn: Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, algemene uitkeringen, dividend, saldo van de financieringsfunctie en de overige algemene dekkingsmiddelen.

Binnen het programma Gebiedsontwikkeling is de post overhead begroot en wordt hierom specifiek inzichtelijk gemaakt.

Overhead

Overhead	2024	2025	2026	2027
Lasten	-475	-475	-475	-475
Baten	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	-475	-475	-475	-475

Toelichting wat mag het kosten

Fluctuaties in het meerjarenperspectief

Vanaf 2026 is een terugval van de structurele lasten en baten te zien. Dit is het gevolg van de verrekeningen die met de grondexploitaties te maken hebben, zie hiervoor het "Meerjarenperspectief Grondzaken 2022".

Nieuw beleid

Nieuw beleid	2024	2025	2026	2027
@ Markt	-30	-30	-30	-30
Wet versterking Regie op de Volkshuisvesting	-40	-40	-40	-40
Wet versterking Regie op de Volkshuisvesting (Dekking)	20	20	20	20
@ Detailhandelsvisie 2024-2034	-15	-	-	-
Totaal nieuw beleid	-65	-50	-50	-50

Meerjareninvesteringsplan

Omschrijving	Investeringsbedrag				Totaal	Afschrijving per jaar
	2024	2025	2026	2027		
- Geen investeringen voor dit programma					-	-

Investering	Jaar	Wijziging	Krediet
- Geen nieuwe/gewijzigde investeringen			

Leefomgeving en klimaat

Portefeuillehouder: M. Sikkes-van den Berg

Visie / strategisch doel

Op het gebied van duurzaamheid en klimaat kennen ons land en de wereld grote uitdagingen. Ook Diemen heeft hierin een verantwoordelijkheid. We spannen ons daar maximaal voor in. De huidige situatie op de energiemarkt maakt het nog urgenter om stappen te zetten. Daarbij zullen we rekening houden met kwetsbare groepen, bijvoorbeeld door het uitvoeren van het actieplan energiearmoede.

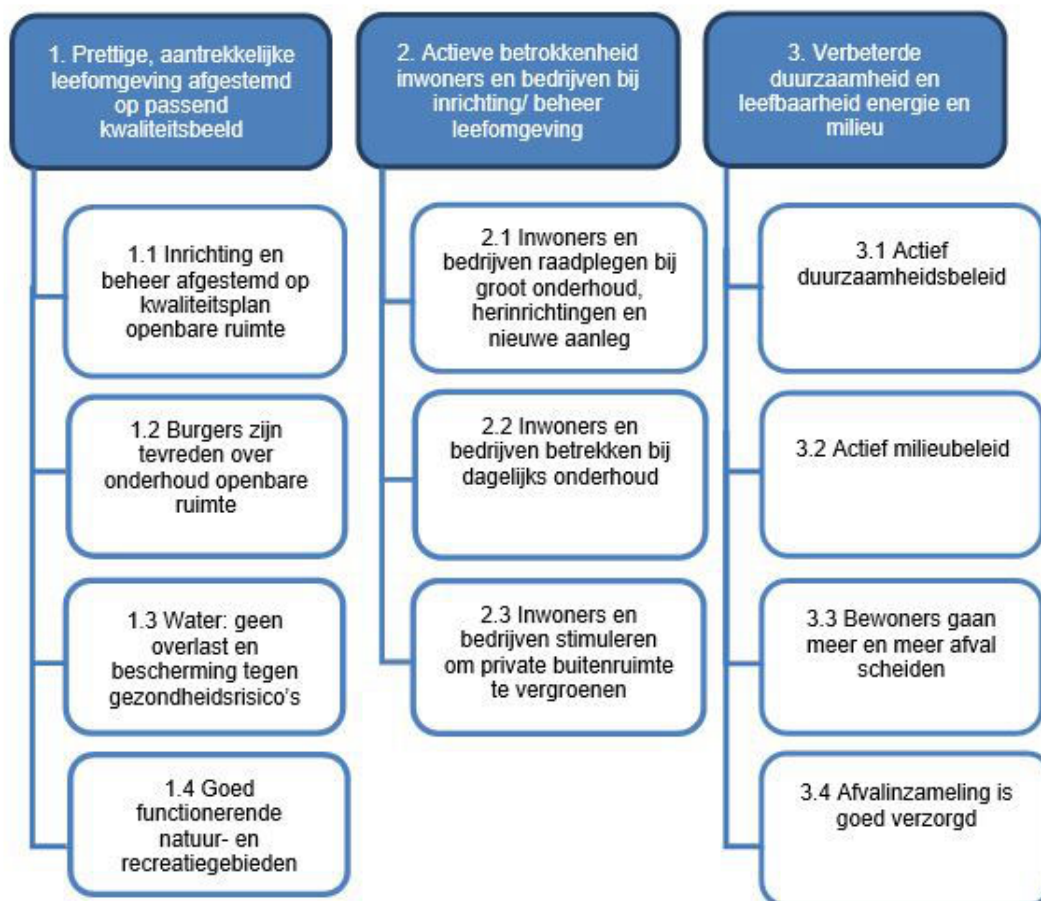
Diemen werkt integraal aan een prettige leefomgeving, waarbij we sterk inzetten op betrokkenheid van bewoners bij onderhoud, inrichting en beheer van de openbare ruimte. We dragen zorg voor een schoon, technisch goed onderhouden en ingerichte sociaal veilige openbare ruimte.

We houden de ecologische structuur van Diemen in stand en zorgen voor een goede balans tussen natuur en recreatie.

We blijven investeren in energietransitie, klimaatadaptatie, het verbinden van onze natuur en verkleinen van onze afvalberg. We zetten in op een gezonde leefomgeving met een goede luchtkwaliteit en een lage geluidbelasting. Diemen handhaaft de regelgeving waar de leefomgeving dat vergt.

Doelstellingen in één oogopslag

Leefomgeving en klimaat

Kaderstellende beleidsnota's

Kaderstellende beleidsnota's

- Afvalplan 2020
- Algemene Plaatselijke Verordening Diemen (APV)
- Beheers- en onderhoudsplan kunstwerken 2010
- Beleidsnota dierenwelzijn
- Beleidsnota Openbare verlichting 2014
- Beleidsplan beheer wegen 2013
- Beleidsregel plaatsen scootsafes
- Bestuursakkoord Water
- Boomverordening 2010
- Collectebeleid
- Draaiboek evenementen
- Gedragscode Flora en Faunawet gemeente Amsterdam & gemeente Diemen
- Gemeentelijk Waterplan 2010-2028
- Groenplan Diemen 2011-2016 & (Update Groenplan 2018)
- Integraal vergunnings, toezichts- en handhavingsbeleid gemeente Diemen 2019-2022
- Kwaliteitsplan Openbare Ruimte: Verbinden, ontmoeten en thuiskomen
- Marktverordening en marktreglement
- Nationaal Bestuursakkoord Water
- Natuurbeleidsplan Diemen
- Nota Bodembeheer
- Ontwikkelingsvisie Groengebied Amstelland en uitvoeringsprogramma
- Preventie- en handhavingsplan alcohol 2014-2016
- Programma groot onderhoud openbare ruimte 2020-2025
- Programmaboek Kwaliteitsplan Openbare Ruimte 2016-2018
- Spelen, bewegen en Ontmoeten in Diemen voor alle leeftijden
- Sportnota 2016-2020 "Sportieve Kracht van Diemen"
- Terrassenbeleid
- Uitvoeringsbesluit op basis van de afvalstoffenverordening
- Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023
- Verordening afvalstoffenheffing
- Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) Omgevingsrecht Diemen
- Verordening lijkbezorgingsrechten
- Verordening rioolheffing
- Duurzaamheidsagenda 2020-2025
- Nota duurzaam inkopen
- Verordening duurzaamheidslening 2021 Diemen
- Transitievisie warmte
- Fasering warmtetransitie 2025 - 2040 (kaart fasering)
- Aanpak isolatie en energiebesparing koopwoningen 2023-2026
- Regionale energiestrategie
- Beleidsnota "Windmolens in Diemen"
- Plan van aanpak zon op grote daken 2022 - 2026

Autonome ontwikkelingen

Tegemoetkoming Rijk 2023 - 2030 capaciteit energie en klimaatbeleid

Gemeenten hebben een belangrijke taak bij het realiseren van de doelstelling uit het Klimaatakkoord. Voor Diemen gaat het daarbij vooral om het grootschalig opwekken van duurzame elektriciteit en warmte (Regionale energiestrategie) en het met de gebouwde omgeving van het gas af te gaan (Transitievisie warmte). Daarnaast zet Diemen ook in op schone mobiliteit.

Via de Regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) krijgen we hiervoor budget van het Rijk. Dit geld moeten we ten minste 90% besteden aan capaciteit voor de genoemde vijf sectoren. De overige 10% mogen we besteden aan ondersteunende middelen. Het geld mogen we besteden aan nieuw in te huren capaciteit en aan medewerkers die al op de energietransitie actief zijn. In het landelijke coalitieakkoord is voor de jaren 2023 tot en met 2030 is in totaal 5 miljard euro bestemd voor gemeenten en 96 miljoen euro voor regionale samenwerkingsverbanden zoals de RES regio.

In de jaren 2024 en 2025 krijgen gemeenten minimaal het budget dat is toegekend voor het jaar 2023. De verdeling van de middelen waarmee het macrobudget vanaf 2024 groeit wordt nog nader uitgewerkt en zal deels worden gebaseerd op basis van een vaste verdeelsleutel (basisfinanciering) en deels aansluiten bij de klimaatplannen van gemeenten.

De gemeente Diemen heeft het CDOKE basisbudget voor de periode 2023-2025 aangevraagd en op 14 april 2023 toegewezen gekregen. Het budget voor een bepaald jaar moet binnen 3 jaar voor ten minste 90% zijn uitgegeven aan personeelskosten voor energie- en klimaatbeleid. Wat dan niet is uitgegeven moet worden teruggestort. Wat in 2023 wordt toegekend moet dus uiterlijk eind 2025 zijn besteed. En wat in 2024 wordt toegekend uiterlijk in 2026, etcetera. Het gaat daarbij om de volgende bedragen:

2023-2025 (uitkering in 2023)	2024-2026 (uitkering in 2024)	2025-2027 (uitkering in 2025)
€ 640.000	€ 645.000	€ 650.000

Het voorstel voor de inzet van de te ontvangen CDOKE budgetten voor de periode 2024 - 2030 was opgenomen in de kadernota en van daaruit in de begroting voor 2024.

Aanpak transitievisie warmte

Voor de wijkgerichte aanpak en aanpak van de bedrijventerreinen, om als gemeente uiterlijk 2040 onafhankelijk te zijn van aardgas, is nodig:

- één of meer wijkmanager(s) voor de wijkgerichte aanpakken
- één manager energietransitie bedrijventerreinen
- projectondersteuning voor de wijkmanager(s) en manager bedrijventerreinen
- een kwartiermaker warmtebedrijf
- specialistische inhuur voor ondersteuning bij technische, juridische en financiële vraagstukken.

De concrete invulling en inbedding hiervan in de gemeentelijke organisatie is nog niet duidelijk. Dit is afhankelijk van de meerjarenplanning die momenteel door de gemeentelijke warmteregisseur wordt gemaakt. Financiering van de benodigde € 360.000 is mogelijk vanuit het CDOKE budget.

Uitvoering isolatieopgave

De meerjarige aanpak 2023-2026 'isolatie en energiebesparing koopwoningen in Diemen' vormt de basis voor de aanvraag van Rijksbudget vanuit het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) en de provinciale subsidie (50% cofinanciering) vanuit het Energiebesparingsprogramma koopwoningen Noord-Holland.

Voor de uitvoering van deze meerjarige isolatieaanpak is 36 uur per week (1fte) aan inzet begroot. Momenteel wordt al structureel 16 uur per week aan beleidsondersteuning voor de gemeentelijke warmteregisseur ingehuurd. Voorgesteld wordt dit met 20 uur per week op te hogen en de benodigde extra € 100.000 per jaar te financieren vanuit de CDOKE gelden.

Circulaire economie

De gemeentelijke duurzaamheidsagenda 2020 - 2025 heeft als doelstelling om ook de indirecte milieu- en klimaatimpact van consumptie en productie elders te verminderen en in 2050 een volledig circulaire economie te realiseren. Om dat te kunnen realiseren wordt voorgesteld vanaf 2024 structureel budget € 95.000 voor 1,0 fte op circulaire economie op te nemen. Dit kunnen we in elk geval tot en met 2030 betalen door het eerder begrote geld voor de warmteregisseur hiervoor te gebruiken. De warmteregisseur mogen we betalen uit de CDOKE regeling. Andere invulling op dit gebied niet. Het budget van de CDOKE regeling mogen we namelijk alleen inzetten voor het terugdringen van directe CO₂ uitstoot. En het grootste deel van de CO₂ uitstoot voor Nederlandse consumptie en productie vindt buiten Nederland plaats.

Communicatie en participatie energie- en klimaatbeleid

In samenspraak met inwoners en raad zijn de afgelopen jaren de belangrijkste beleidskaders voor de energietransitie (de Regionale energiestrategie en de Transitievisie warmte) vastgesteld. Vanuit de Regionale energiestrategie willen we grootschalige opwek van duurzame elektriciteit (windmolens en zonnepanelen) en warmte realiseren. Vanuit de Transitievisie warmte werken we aan wijkgerichte aanpakken om te isoleren en van het gas af te gaan.

Dit betekent meer overleg, participatie en cocreatie met inwoners. Daarom vragen we uitbreiding naar concrete uitvoeringsgerichte projectmatige en wijkgerichte communicatie en voor het webbeheer en mediacampagnes. Deze extra fte van € 85.000 per jaar zullen we financieren vanuit de CDOKE gelden.

Ontwikkelingen onderhoudscontracten groen

Elk jaar sluiten we onderhoudscontracten af voor het groenonderhoud in Diemen. De begrote budgetten blijken sinds 2022 deze contracten niet te dekken. De belangrijkste redenen zijn de prijsstijgingen en een verandering in het contract met Pantar. Er heeft na 4 jaar een herijking plaatsgevonden, wat eenmalig zorgt voor een toename van 25% van de kosten van het onderhoudscontract. De stijging binnen het contract is, naast de inflatie, vooral terug te zien in het onderhoud aan de vaste planten. Ook is het onderhoudsareaal sterk toegenomen en dit blijft in lager tempo doorgroeien. De toename van het kwalitatief hoogwaardiger groen vraagt om meer onderhoud.

In de kadernota 2024 stelden we voor om het exploitatiebudget voor de onderhoudscontracten van het groen te verhogen met een stelpost van € 50.000 om zo de kwaliteit van de openbare ruimte te kunnen waarborgen. Daarbij gaven we aan dat de verwachting is dat dit niet toereikend zou zijn en dat bij de begroting 2024 een uitgewerkt voorstel zou komen voor een structurele verhoging van dit exploitatiebudget.

Conform de kadernota stellen we voor het budget met € 50.000 te verhogen. In 2024 gaan we onderzoeken welke aanpassingen nodig zijn in de kwaliteit en de manier van onderhoud om met het huidige budget uit te komen.

Zo kan er een bestek opgesteld worden waarin we de aannemer vragen minder vaak te maaien. Onderzoek moet uitwijzen of we een deel van de werkzaamheden in eigen beheer kunnen uitvoeren. Daarbij bekijken we of dat dan voordeliger is dan uitbesteding. Uiteraard zetten we dat af tegen het huidige kwaliteitsniveau. Afhankelijk van de resultaten van het onderzoek passen we de onderhoudsbudgetten aan.

Begraafplaats Rustoord

Voor de begraafplaats Rustoord is een apart onderhoudsbudget voor het groen. Het afgelopen jaar hebben we klachten ontvangen over achterstallig onderhoud. Dit komt vooral doordat de eigen dienst meer tijd kwijt is aan onderhoud van de vaste planten in Diemen. Om op Rustoord de juiste kwaliteit te kunnen bieden, is het nodig dat een aparte aannemer taken gaat overnemen. Dit zorgt voor een toename van de onderhoudskosten. Voorstel is om het onderhoudsbudget voor begraafplaatsen te verhogen met € 25.000. Doordat de inkomsten van de begraafplaatsen ook toenemen, kunnen deze kosten hieruit worden gedekt. Voorstel is om de inkomsten te verhogen met € 25.000.

Wijkgericht onderhoud

Voor klein onderhoud aan de wegen in Diemen is een onderhoudscontract afgesloten met een aannemer. De aannemer zorgt er voor dat de wegen er veilig bij liggen in Diemen. Een gespecialiseerd inspectiebureau inspecteert jaarlijks alle wegen. Op basis van deze inspectie voert de aannemer klein onderhoud uit. Hierdoor houden we de wegen in Diemen veilig. Onze eigen dienst wijkbeheer voert het wijkgericht onderhoud uit en volgt de meldingen van inwoners over de openbare ruimte op. We schouwen alle buurten in Diemen twee keer per jaar op kwaliteit. Op basis van deze schouw voert wijkbeheer twee keer per jaar wijkgericht onderhoud uit. Hierdoor houden we de vastgestelde kwaliteit van de openbare ruimte in Diemen op peil.

Wij zien dat het klein onderhoud en wijkgericht onderhoud ons nu veel meer kost dan begroot. Dit heeft verschillende oorzaken. Door verzakkingen van de buitenruimte en doordat de wegen ouder worden, neemt het onderhoud in Diemen toe. Dat zien we op diverse locaties in Diemen Noord en Diemen Zuid. Daarom is groot onderhoud van de buitenruimte noodzakelijk. Verder zien we ook dat prijsstijgingen van soms 25% en extra beheerkosten door uitbreiding van het areaal overschrijding van het budget veroorzaken.

In 2023 zijn de overschrijdingen dusdanig hoog dat het noodzakelijk is om het exploitatiebudget te verhogen om zo de veiligheid en kwaliteit van de openbare ruimte ook in de toekomst te kunnen waarborgen. Daarnaast is extra capaciteit nodig om de meldingen van inwoners over de openbare ruimte af te handelen. In de kadernota 2024 is € 60.000 aangevraagd voor de extra capaciteit bij wijkbeheer. In de kadernota 2024 is voor het exploitatiebudget van 2024 een stelpost opgenomen van € 50.000. Deze budgetverhogingen zijn overgenomen in deze begroting.

Om de huidige kwaliteit van de openbare ruimte te kunnen waarborgen gaan we in het eerste halfjaar van 2024 onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om met lagere kosten en een aangepaste werkwijze het onderhoud uit te voeren. Hierbij maken we inzichtelijk wat het effect is op de huidige kwaliteit van de openbare buitenruimte. Afhankelijk van die resultaten passen we de onderhoudsbudgetten aan.

Ontwikkeling afvalstoffenheffing

Het overgrote deel van de inkomsten vanuit de afvalstoffenheffing gaat naar Meerlanden voor de inzameling van het huishoudelijke afval. De afgelopen jaren zijn de kosten steeds verder toegenomen, ondanks betere afvalscheiding door de inwoners. De kostenstijging heeft onder anderen te maken met het vele thuiswerken en de wisselende opbrengsten of kosten van het verwerken van afvalstromen. Maar ook spelen de vele investeringen mee van de afgelopen jaren om de afvalinzameling en de service te verbeteren. Deels worden die hogere kosten gedekt uit het groeiend aantal inwoners, maar dat dekt niet alle stijgingen.

Ook voor 2024 zouden we met het huidige tarief van de afvalstoffenheffing niet uitkomen. De kosten van De Meerlanden ten gevolge van de inflatie lopen in 2023 en 2024 fors op. De Egalisatiereserve Afvalstoffenheffing is vanaf 2019 leeg, met als gevolg dat de tekorten van de laatste jaren zijn verrekend met de algemene middelen/reserve. Voornemen is de egalisatiereserve de komende jaren geleidelijk aan weer op niveau te brengen zodat we tegenvallende resultaten kunnen opvangen.

Tot en met 2022 is een bedrag van € 714.000 verrekend met de algemene middelen.

Uitgangspunt is dat de afvalstoffenheffing 100% kostendekkend is.

Bovenstaande ontwikkelingen hebben een negatieve invloed op de tariefontwikkeling. Bovenop de reguliere prijsindexering van 3,9% is een extra verhoging van 17,5% nodig om tot een kostendekkende exploitatie te komen.

Ontwikkeling rioolheffing

In het kader van het komende Programma Klimaatadaptatie 2024-2028 is een kostendeckingsplan opgesteld. Dit plan gaat over de kosten van de gemeente voor het verwerken van afvalwater, hemelwater en grondwater. Dat vormt de onderbouwing voor de gemeentelijke rioolheffing.

De afgelopen jaren is de rioolheffing met maximaal de inflatie gestegen. De aandacht voor klimaatadaptatie is steeds toegenomen en de gemeente Diemen loopt daarbij voorop. De ambitieuzere normen ten aanzien van het voorkomen van wateroverlast en droogteschade vragen een grotere inspanning dan in het verleden. Ook leggen de gestegen aannemerskosten en materiaalkosten een grotere druk op de toekomstige uitgaven. Om ervoor te zorgen dat de gemeente ook in de toekomst kan voldoen aan haar zorgplicht stellen we voor dat de rioolheffing in 2024 met € 5,- per huishouden stijgt, aanvullend op de correctie voor de inflatie.

Wat willen we bereiken?

1. Prettige en aantrekkelijke leefomgeving afgestemd op een daarbij passend kwaliteitsbeeld
Subdoelen
1.1 - Inrichting en beheer zijn afgestemd op de gestelde ambities uit het kwaliteitsplan openbare ruimte
1.2 - Burgers zijn tevreden over het onderhoud van de openbare ruimte
1.3 - Burgers en bedrijven ondervinden geen overlast van water en worden beschermd tegen gezondheidsrisico's a.g.v. afvalwater
1.4 - Natuur verbinden en beleven

2. Actieve betrokkenheid inwoners en bedrijven bij de inrichting en het beheer van de leefomgeving
Subdoelen
2.1 - Inwoners en bedrijven raadplegen bij groot onderhoud, herinrichtingen en nieuwe aanleg
2.2 - Inwoners en bedrijven betrekken bij het uitvoeren van dagelijks onderhoud
2.3 - Inwoners en bedrijven stimuleren om private buitenruimte te vergroenen

3. Verbeterde duurzaamheid en leefbaarheid op het gebied van duurzaamheid en milieu
Subdoelen
3.1 - Actief duurzaamheidsbeleid, inclusief energietransitie, door middel van een programmatische aanpak.
3.2 - Actief milieubeleid
3.3 - Bewoners gaan meer en meer afval scheiden
3.4 - Afvalinzameling is goed verzorgd

Wat gaan we ervoor doen?

1. Prettige en aantrekkelijke leefomgeving afgestemd op een daarbij passend kwaliteitsbeeld

Activiteiten
Subdoel 1.1 - Inrichting en beheer zijn afgestemd op de gestelde ambities uit het kwaliteitsplan openbare ruimte
1.1.1 - Bijdragen aan meer differentiatie in beheer, gebruik en inrichting door het toepassen handboek openbare ruimte
1.1.2 - Uitvoering beheer conform programma groot onderhoud openbare ruimte
1.1.3 - Aanleggen van ontmoetingsplekken en verhogen van groene verblijfskwaliteit in de openbare ruimte (aanbrengen steigers, hondenspeelplaats, speelvoorzieningen, parkzitjes, ligweiden enz.).
1.1.4 - Bevordering van de biodiversiteit (zie paragraaf Duurzaamheid thema Natuur & Biodiversiteit)
Subdoel 1.2 - Burgers zijn tevreden over het onderhoud van de openbare ruimte
1.2.1 - Uitvoeren geupdate zwerfafvalplan
1.2.2 - Uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden conform onderhoudsprogramma wegen, openbare verlichting, water, groen, speelterreinen en kunstwerken
Subdoel 1.3 - Burgers en bedrijven ondervinden geen overlast van water en worden beschermd tegen gezondheidsrisico's a.g.v. afvalwater
1.3.1 - Uitvoeren van het stedelijk waterbeheer door te voldoen aan de zorgplicht afvalwater, hemelwater en grondwater.
1.3.2 - Uitvoeren van het verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan 2019-2023.
1.3.3 - Onderhouden van oevers met aandacht voor ontwikkelen van biodiversiteit in natuurvriendelijke oevers (zie paragraaf Duurzaamheid thema Natuur & Biodiversiteit).
1.3.4 - Uitwerken en implementeren van klimaatadaptieve maatregelen openbare buitenruimte. Voeren van risicodialogen met bedrijven, burgers en vitale functies.
Subdoel 1.4 - Natuur verbinden en beleven
1.4.1 - Natuur verbinden en versterken (zie paragraaf Duurzaamheid thema Natuur & Biodiversiteit)
1.4.2 - Natuurbeleven versterken (zie Programma Gebiedsontwikkeling)

2. Actieve betrokkenheid inwoners en bedrijven bij de inrichting en het beheer van de leefomgeving

Activiteiten
Subdoel 2.1 - Inwoners en bedrijven raadplegen bij groot onderhoud, herinrichtingen en nieuwe aanleg
2.1.1 - Overleg met belanghebbenden op basis van uitgangspunten en schetsontwerpen en voorlopig ontwerp voor herinrichtingsprojecten
2.1.2 - Houden van voorlichtingsbijeenkomsten en inspraakmogelijkheden (soms als workshop) bij herinrichtingsprojecten
2.1.3 - Ideeën en verbeteringsvoorstellen van inwoners en bedrijven gebruiken bij herinrichting en nieuwe aanleg.
Subdoel 2.2 - Inwoners en bedrijven betrekken bij het uitvoeren van dagelijks onderhoud
2.2.1 - Inwoners en bedrijven actief uitnodigen bij uitvoering van projecten en specifiek wijzen op participatiemogelijkheden
2.2.2 - Inwoners stimuleren tot en ondersteunen bij participatieprojecten
2.2.3 - Verbeteren van communicatie over de afhandeling van door inwoners ingediende meldingen over openbare ruimte
Subdoel 2.3 - Inwoners en bedrijven stimuleren om private buitenruimte te vergroenen
2.3.1 - Deelnemen aan operatie Steenbreek, die inwoners en bedrijven stimuleert en helpt bij groene initiatieven
2.3.2 - Bomen uitdelen die inwoners in hun eigen tuin kunnen aanplanten

3. Verbeterde duurzaamheid en leefbaarheid op het gebied van energie en milieu

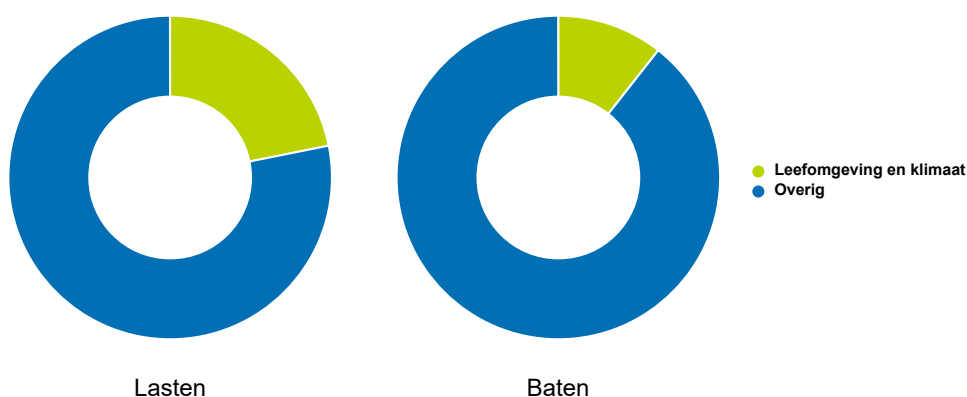
Activiteiten
Subdoel 3.1 - Actief Duurzaamheidsbeleid
3.1.1 - Uitvoeren van het Duurzaamheidsprogramma (zie paragraaf Duurzaamheid)
Subdoel 3.2 - Actief milieubeleid
3.2.1 - Inbrengen en toetsen van milieu-eisen bij ruimtelijke en verkeerskundige plannen en projecten
3.2.2 - aanpak luchtkwaliteit (zie paragraaf Duurzaamheid thema Luchtkwaliteit & Geluid)
3.2.3 - aanpak geluidhinder (zie paragraaf Duurzaamheid thema Luchtkwaliteit & Geluid)
Subdoel 3.3 - Bewoners gaan meer en meer afval scheiden
3.3.1 - Inzetten op het verminderen van restafval conform Van Afval Naar Grondstof (VANG)-doelstellingen (100kg restafval per inwoner per jaar vanaf 2020) en het coalitieakkoord (een significante stap zetten richting die doelstelling). Zie paragraaf Duurzaamheid thema Afval & Circulaire economie
3.3.2 - Uitvoeren van aanpassing(en) in wijze van afvalinzameling (zie paragraaf Duurzaamheid thema Afval & Circulaire economie).
3.3.3 - Versterken van de communicatie en voorlichting (zie paragraaf Duurzaamheid thema Afval & Circulaire Economie).
Subdoel 3.4 - Afvalinzameling is goed verzorgd
3.4.1 - Toezien op de uitvoering van de overeenkomst afvalinzameling
3.4.2 - Meldingen verzamelen en met Meerlanden zorgen voor structurele oplossingen

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
3.1.1 - % hernieuwbare elektriciteit (verplicht)	5,6%	N.n.b.	8,5%	9,2%
3.4.1 - Omvang huishoudelijke restafval in kg per inwoner per jaar (verplicht) Om te voldoen aan de VANG-doelstellingen (100 kg restafval per inwoner per jaar vanaf 2020) wordt er toegewerkt naar die 100 kg per inwoner per jaar.	214	186	170	170 ¹⁶

¹⁶ Zoals het er nu naar uit ziet koerst de hoeveelheid restafval over 2023 aan op zo'n 180 kg per inwoner

Wat mag het kosten?

Leefomgeving en klimaat	2024	2025	2026	2027
Structurele lasten	-23.632	-23.698	-23.544	-23.281
Structurele baten	11.367	11.389	11.483	11.291
Toevoegingen aan reserves	-6	-6	-6	-6
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo structureel	-12.272	-12.316	-12.067	-11.997
Incidentele lasten	-	-	-	-
Incidentele baten	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo incidenteel	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	-12.272	-12.316	-12.067	-11.997

Uitsplitsing Baten en lasten volgens het BBV

Volgens het BBV artikel 17 b. dienen er een aantal baten en lasten specifiek inzichtelijk gemaakt worden. Dit zijn de onderdelen: de geraamde algemene dekkingsmiddelen, de geraamde kosten van de overhead, het geraamde bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting en het geraamde bedrag voor onvoorzien.

In artikel 8 punt 5 is beschreven welke posten onder de algemene dekkingsmiddelen vallen. Dit zijn: Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, algemene uitkeringen, dividend, saldo van de financieringsfunctie en de overige algemene dekkingsmiddelen.

Binnen het programma Leefomgeving en klimaat is de post overhead begroot en wordt hierom specifiek inzichtelijk gemaakt.

Overhead

Overhead	2024	2025	2026	2027
Lasten	-634	-634	-634	-634
Baten	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	-634	-634	-634	-634

Toelichting wat mag het kosten

Geen fluctuaties in het meerjarenperspectief

Nieuw beleid

Nieuw beleid	2024	2025	2026	2027
- Geen nieuwe ontwikkelingen				
Totaal nieuw beleid	-	-	-	-

Meerjareninvesteringsplan

Omschrijving	Investeringsbedrag					
	2024	2025	2026	2027	Totaal	A'schrijv per jaar
Vervanging 2 strooiers gladheidsbestrijding	60				60	6
Verv. voertuigen team Wijkbeheer, voertuig 21	60				60	12
Vervanging Iveco reserve-auto 10a	85				85	17
Vervanging Iveco Reserve-auto 21a (bj2010)	80				80	16
Vervanging Reserve Fiat Elektro (bj 2010)	50				50	10
hoogwerker Wijkbeheer	65				65	13
Graafmachine ten behoeve van Riool	25				25	5
Activering nieuw bestratingsmateriaal 2024	200				200	13
Aanschaf nieuwe bomen 2024	225				225	8
verv onderhoud riool hoofdassen	500				500	8
Riolering Buitenlust en relining Ouddiemerlaan	420				420	28
Verv. elektr. install. en LED gebouwen Rustoord	18				18	1
Gevelisolatie gebouwen Rustoord	10				10	1
Aanschaf nieuwe bomen 2025		225			225	8
PVC riool Flats Rode Kruislaan		340			340	14
PVC riool Akkerland		1.200			1.200	48
PVC-riool Bergwijkpark-Zuid + relinen betonriool		880			880	35
Vervangen Iveco wagen nr.12 bestrating		88			88	18
Vervanging Iveco Daily nr.10 (plantsoenen)		65			65	13
Aanschaf nieuwe bomen (2026)			225		225	8
PVC riolering Buitenlust			130		130	5
Vervangen luchtbehandelingskast gebouw A gemeentewerf				270	270	14

Nieuwe investeringen:

Investering	Jaar	Wijziging	Krediet
Vervanging Iveco Reserve-auto 10a (bj. 2010)+ Voor vast Opnemen in Vaste Wagenpark Reiniging (Elektrisch Uitvoeren)	Nieuw	2024	85
Vervanging Iveco Reserve-auto 21a (bj 2010)+ Opnemen in Vaste Wagenpark Bomen ploeg	Nieuw	2024	80
Vervanging Reserve Fiat Elektro (bj 2010) + Opnemen in Vaste Wagenpark, auto's opzichter	Nieuw	2024	50
Aanschaf hoogwerker	Nieuw	2024	65
Aanschaf Graafmachine	Nieuw	2024	25
Overlagen en isoleren dak gemeentehuis	Nieuw	2025	120
Zonnepanelen plaatsen dak gemeentehuis	Nieuw	2025	100
Vervangen airco's gemeentehuis	Nieuw	2025	60
Vervanging Iveco Daily nummer 10 (plantsoenen)	2024	2025	65
Vervangen Iveco wagen nummer 12 bestrating	2024	2025	88
Diverse duurzame oplossingen gebouw de Schakel	Nieuw	2026	60
Vervangen luchtbehandelingskast gebouw A gemeentewerf	Nieuw	2027	270

Vervanging reservevoertuigen Wijkbeheer - Doorschuiven vervanging nieuwere voertuigen

Voor de borging van de bedrijfsvoering houden we bij aanschaf van nieuwe voertuigen altijd enkele oudere auto's als reserveauto aangehouden. Dit is nodig omdat regelmatig voertuigen naar de garage gaan voor reparatie of APK. Ook voor inzet tijdens het strooiseizoen en bij evenementen hanteren we die lijn. Inmiddels gaat het hier om drie voertuigen: een voertuig voor de straatreiniging, voor de groenploeg en een elektrische personenauto voor de opzichters. Gebleken is echter dat de reservevoertuigen dagelijks nodig zijn voor de bedrijfsvoering. Dit komt onder andere door de uitbreiding van de werkzaamheden in het boomonderhoud en herindeling van de wijken van de straatreiniging vanwege de groei van Diemen.

De huidige reservevoertuigen zijn gedateerd (2010) en moeten worden vervangen. Dit willen we gaan doen in 2024. Deze nieuwe voertuigen willen we opnemen in ons wagenpark en dus niet langer als reserve beschouwen. Daar staat tegenover dat we de aanschaf van enkele nieuwe voertuigen minimaal een jaar doorschuiven van 2024 naar 2025. Zie hiervoor de gewijzigde investering. Door het opnemen van de reservevoertuigen in het wagenpark ontstaat er ruimte voor de overstap op een elektrisch voertuig.

Aanschaf hoogwerker

Sinds 2022 is voor Wijkbeheer meer en meer nadruk op boomonderhoud komen te liggen. Hiervoor huren we steeds een hoogwerker of we besteden de klus uit aan een aannemer. Ook onze algemene dienst doet regelmatig klussen op hoogte, denk bijvoorbeeld aan het vervangen van straatnaamborden. Gebruik van een ladder of trap mag alleen als er geen veiliger middel (zoals een steiger of hoogwerker) beschikbaar of mogelijk is. In 2024 willen we een hoogwerker aanschaffen. Daarmee werken we veiliger, hoeven we minder werk uit te besteden en lossen we sneller meldingen van inwoners op. Gelet op de huurkosten en de kosten van uitbesteding uitbesteedt achten we de aanschaf van een eigen hoogwerker verstandig.

Aanschaf graafmachine

Dagelijks ontvangen we meldingen over een verstopt riool. Hier moeten we vaak snel handelen. Bij oplossing van zo'n rioolmelding moeten we vaak graven. Dit gebeurt nu vaak met de hand. Bij iets grotere graafwerkzaamheden wordt een aannemer ingeschakeld. Om wijkbeheer ergonomischer te laten werken en minder afhankelijk te laten zijn van een aannemer, willen we in 2024 een kleine graafmachine aanschaffen.

Overlagen en isoleren dak gemeentehuis

De dakbedekking van het gemeentehuis is inmiddels 25 jaar oud en toe aan vervanging. Met de vervanging kijken we direct of er duurzame oplossingen zijn. Om het dak beter te isoleren volgens de nieuwe normering wordt ook extra dakisolatie aangebracht. De investering van €120.000 is al eerder opgenomen in het Meerjaren onderhoudsplan van de gemeentelijke gebouwen.

Zonnepanelen plaatsen dak gemeentehuis

De vervanging van de dakbedekking van het gemeentehuis is een logisch moment om ook zonnepanelen op het dak te leggen. Het gemeentehuis is één van de laatste gemeentelijke gebouwen waar we nog zonnepanelen op kunnen plaatsen. Voor het plaatsen van de zonnepanelen is een investering van €100.000 noodzakelijk.

Vervangen airco's gemeentehuis

Diverse airco's van het gemeentehuis zijn aan het einde van hun levensduur en moeten we vervangen. Ook hierbij kiezen we voor duurzame installaties. Het vervangen van de airco's willen we combineren met het vervangen van de dakbedekking van het gemeentehuis. Voor de nieuwe airco's is een investering van €60.000 noodzakelijk.

Diverse duurzame oplossingen gebouw de Schakel

Cultureel centrum de Schakel is één van de oudste gemeentelijke gebouwen. De ASV is de vaste huurder van het gebouw. Als huurder is de ASV verantwoordelijk voor het onderhoud van de binnenzijde van het gebouw. Als eigenaar is de gemeente verantwoordelijk voor het onderhoud van de buitenzijde en van de cv-installatie. Om het gebouw te verduurzamen nemen we een aantal maatregelen. Daarvoor is een investering van € 60.000 opgenomen in het Meerjaren onderhoudsplan van de gemeentelijke gebouwen.

Vervangen luchtbehandelingskast gebouw A gemeentewerf

Na 20 jaar is de luchtbehandelingskast van het kantoorgebouw op de gemeentewerf toe aan vervanging. We zoeken nog uit wat de duurzaamste oplossing is. Hiermee willen we ook de energielasten verminderen. Als investering is een bedrag van € 270.000 opgenomen in het Meerjaren onderhoudsplan.

Gewijzigde investeringen:

Naam investering	Jaar		Investeringsbudget (x € 1.000)	
	Oud	Nieuw	Oud	Nieuw
Vervanging Iveco Daily nummer 10 (plantsoenen)	2024	2025	60	65
Vervangen Iveco wagen nummer 12 bestrating	2024	2025	80	88

Toelichting:

Voertuigen 10 en 12 kunnen zijn nog in goede staat en vervanging verschuift minimaal 1 jaar vooruit in de tijd. De investeringsbudgetten worden verhoogd als gevolg van prijsstijgingen.

Verkeer

Portefeuillehouder: H. Prins

Visie / strategisch doel

Om in te spelen op alle ontwikkelingen binnen de leefomgeving ontwikkelen we de integrale Mobiliteitsvisie Diemen 2024. Deze visie gaat in op de wijze waarop we in de gemeente Diemen het verkeer en vervoerbeleid voor de komende 10 jaar gaan vormgeven. Het Beleidskader Mobiliteit van de Vervoerregio en de Omgevingsvisie Diemen 2040 zijn belangrijke kaders voor de mobiliteitsvisie. Dit beleid wordt opgesteld in samenwerking met inwoners en bedrijven en met regionale partners (zoals de Vervoerregio Amsterdam).

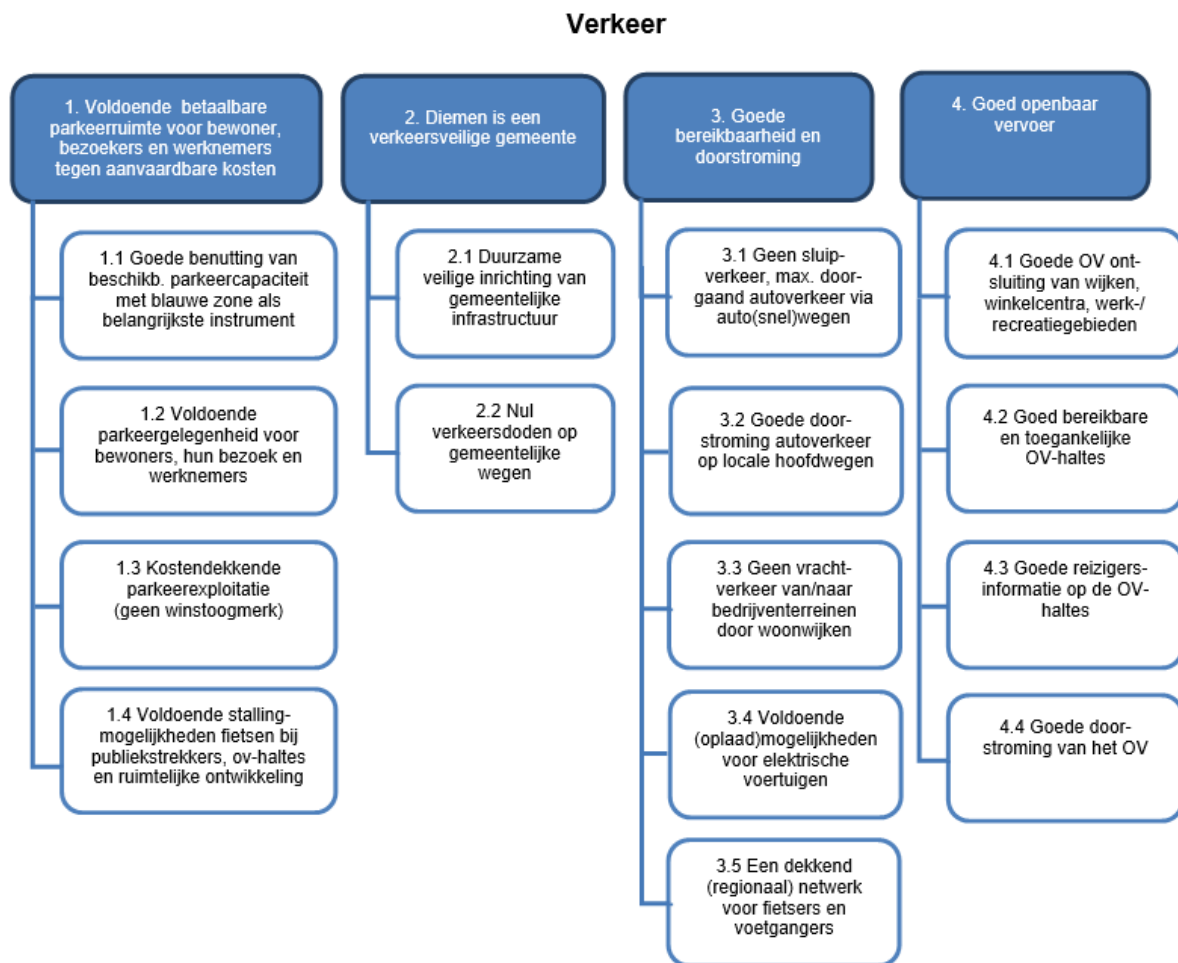
De maximumsnelheid op rijkswegen is een belangrijke factor voor betere luchtkwaliteit en lagere geluidsbelasting. We zijn daarom voorstander van het verlagen van de maximumsnelheid op de Ring A10 en de A1 in Diemen naar 80 kilometer per uur. We onderzoeken of en hoe we in Diemen aan kunnen sluiten op de maatregelen die de gemeente Amsterdam neemt ter verbetering van de leefbaarheid in de stad (bijvoorbeeld uitstootvrije zones).

Het behoud van het huidige aanbod aan openbaar vervoer is belangrijk voor de gemeente Diemen. Het regionaal en landelijk beleid om grote woningbouwlocaties te nabij hoogwaardig openbaar vervoer te positioneren speelt daarbij mee. Dit standpunt zal Diemen in de relevante regionale overleggen nadrukkelijk uitdragen. Bijzondere aandacht vragen de positie van station Diemen Zuid als belangrijk OV knooppunt en een mogelijk nieuwe metroverbinding van Amsterdam naar Almere (IJmeerverbinding).

De verkeersstructuur in Diemen Zuid gaan we aanpassen. Als onderdeel van dit project leggen we onder meer een rotonde aan en stellen we de busbaan open voor autoverkeer. Dit gaat gepaard met een kwalitatieve impuls voor het gebied rond de busbaan.

De verkeersveiligheid blijft nadrukkelijk aandacht houden. Het instellen van een maximumsnelheid van 30 kilometer per uur binnen de bebouwde kom is een streven. We hebben extra aandacht voor kwetsbare doelgroepen in het verkeer (voetgangers en fietsers). Bijvoorbeeld door het aanleggen van veilige oversteken en het onderzoeken van een veilige fiets- en voetgangersoversteek op de Weteringweg. We stimuleren het per fiets of te voet halen en brengen van kinderen van en naar school.

Doelstellingen in één oogopslag

Kaderstellende beleidsnota's

Regionaal (Vervoerregio Amsterdam):

- Beleidskader Mobiliteit (2023);
- Beleidskader Inclusieve Mobiliteit (2020);
- Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2024-2032 (2023);
- Lijnennetvisie 2018 (2015);
- Metrokader (2023);
- Strategische Visie Mobiliteit (2016).
- Multimodaal Toekomstbeeld MRA (2021)

Gemeentelijk:

- Algemene Plaatselijke Verordening Diemen (APV);
- Beleidsnota Elektrisch rijden en opladen in Diemen (2019);
- Beleidsnotitie Autodelen (2013);
- Parkeerbeleidsplan 2021.

Autonome ontwikkelingen

Er zijn veel landelijke en regionale ontwikkelingen op mobiliteitsgebied. De verkeersveiligheid staat onder druk en de stedelijke mobiliteit wijzigt ten gunste van fiets, voetganger en het openbaar vervoer. Ook is er in de regio een forse woningbouwopgave met bijbehorende mobiliteitsopgave. Diemen ligt midden in een grootstedelijk gebied met een sterke groei. Daardoor heeft Diemen flink te maken met de bijbehorende toename van de mobiliteit. Zo nemen onder andere de intensiteiten op het hoofdwegennet verder toe. De gemeente Amsterdam neemt een reeks maatregelen om de leefbaarheid in de stad te verbeteren. Deze maatregelen kunnen ook gevolgen hebben voor de mobiliteit en leefbaarheid in de buurgemeenten. De Vervoerregio Amsterdam heeft in 2023 haar Beleidskader Mobiliteit geactualiseerd en vastgesteld. Het is belangrijk om op deze ontwikkelingen te blijven anticiperen.

Nieuwe ontwikkelingen

Integrale mobiliteitsvisie en verkeersveiligheid

In 2023 zijn we gestart met het opstellen van een integrale mobiliteitsvisie. Deze visie bevat de hoofdlijnen voor het gemeentelijk verkeers- en vervoersbeleid voor de komende jaren. Met dit document anticiperen we op de landelijke en regionale ontwikkelingen in het verkeer en vervoer. Belangrijke input vormt het Beleidskader Mobiliteit van de Vervoerregio Amsterdam en de Omgevingvisie Diemen 2040. Verkeersveiligheid is een belangrijk onderwerp in de mobiliteitsvisie. Voor het opstellen van onze mobiliteitsvisie is externe expertise nodig. De vorig jaar geraamde € 40.000 is op basis van de aanbesteding te krap gebleken. We ramen hiervoor in 2024 € 20.000 extra.

Daarnaast werken we aan veel projecten ter verbetering van de verkeerssituatie in Diemen. Het gaat dan om onder meer verkeersveiligheid, parkeren en nieuwe infrastructuur. Voorbeelden zijn het verbreden van de Diemerbrug voor voetgangers en fietsers, een studie naar een veilige fiets- en voetgangersoversteek op de Weteringweg en inzet op gedragsverandering door campagnes en het programma Doortrappen (over fietsveiligheid voor ouderen). Ook onderzoeken we hoe de Weesperstraat veiliger kan worden ingericht.

In het openbaar vervoer spelen zowel ontwikkelingen op korte als op lange termijn. In 2024 wordt de concessie Amsterdam voor al het metro-, tram- en busvervoer in Amsterdam, Duivendrecht en Diemen vernieuwd. Deze concessie gaat in met de dienstregeling voor 2025. Op langere termijn zijn er ontwikkelingen rond de bediening van de NS-stations (OV-SAAL). In 2024 wordt een onderzoek opgeleverd door de Vervoerregio over de effecten van een mogelijke wijziging in de treinbediening van een aantal stations aan de zuidkant van Amsterdam (Diemen-Zuid, Duivendrecht, Amsterdam RAI).

Uitbreiding parkeerregulering

De uitbreiding van de parkeerregulering heeft afgelopen jaren geleid tot meer inhoudelijk en administratief werk op dat specifieke gebied. Dat is ten koste gegaan van de algemene administratieve ondersteuning op het onderwerp parkeren. We verwachten voorts een verdere groei van de parkeerregulering de komende jaren, zoals in Diemen Noord, Hof van Saan en Holland Park. Dit willen we nu rechtekijken door uitbreiding van het team met een administratief ondersteuner. De kosten brengen we ten laste van de parkeerexploitatie.

Wat willen we bereiken?

1. Voldoende parkeerruimte voor bewoners, bezoekers en werknemers tegen aanvaardbare kosten

Subdoelen

- 1.1 - Goede benutting van beschikbare parkeercapaciteit met "blauwe zone" als belangrijkste instrument
- 1.2 - Voldoende parkeergelegenheid voor bewoners, hun bezoekers en werknemers
- 1.3 - Kostendekkende parkeerexploitatie (geen winstoogmerk)
- 1.4 - Voldoende stallingsmogelijkheden voor fietsen bij publiekstrekkingen, ov-haltes en ruimtelijke ontwikkelingen

2. Diemen is een verkeersveilige gemeente

Subdoelen

- 2.1 - Duurzame veilige inrichting van gemeentelijke infrastructuur
- 2.2 - Nul verkeersdoden op gemeentelijke wegen

3. Goede bereikbaarheid en doorstroming

Subdoelen

- 3.1 - Geen regionaal sluipverkeer door Diemen, zoveel mogelijk doorgaand autoverkeer via auto(snel)wegen en gebiedsontsluitingswegen
- 3.2 - Goede doorstroming van het autoverkeer op lokale hoofdwegen
- 3.3 - Geen vrachtverkeer van en naar bedrijventerreinen door de woonwijken
- 3.4 - Voldoende (oplaad)mogelijkheden voor elektrische voertuigen
- 3.5 - Een dekkend (regionaal) netwerk voor fietsers en voetgangers

4. Goed openbaar vervoer

Subdoelen

- 4.1 - Goede OV ontsluiting van woonwijken, winkelcentra, werkgebieden en recreatiegebieden
- 4.2 - Goed bereikbare en toegankelijke OV-haltes
- 4.3 - Goede reizigersinformatie op de OV-haltes
- 4.4 - Goede doorstroming van het openbaar vervoer

Wat gaan we ervoor doen?

1. Voldoende parkeerruimte voor bewoners, bezoekers en werknemers tegen aanvaardbare kosten

Activiteiten
Subdoel 1.1 - Goede benutting van beschikbare parkeercapaciteit met "blauwe zone" als belangrijkste instrument
1.1.1 - Uitbreiden en bijsturen parkeerregulering op basis van resultaten parkeermonitoring en klachten van bewoners en ondernemers en op basis van nieuwe ontwikkelingen (o.a. regelgeving en ICT)
1.1.2 - Parkeermonitoring door middel van meting van de parkeerdruk en op basis van ontvangen parkeerklachten
1.1.3 - Uitvoering geven aan het geactualiseerde parkeerbeleidsplan 2021
Subdoel 1.2 - Voldoende parkeergelegenheid voor bewoners, hun bezoekers en werknemers
1.2.1 - Waar nodig bijsturen van de parkeerregulering (op basis van maatwerk)
1.2.2 - Afspraken over parkeervoorzieningen bij nieuwbouwplannen, in beginsel worden deze parkeerplaatsen op eigen terrein gerealiseerd op basis van de Nota Parkeernormen.
1.2.3 - Handhaven op de parkeerregulering incl. afhandelen parkeerklachten en overtredingen
Subdoel 1.3 - Kostendekkende parkeerexploitatie (geen winstoogmerk)
1.3.1 - Actueel houden van de parkeerexploitatie
1.3.2 - Parkeertarieven baseren op effectiviteit en een sluitende parkeerexploitatie
Subdoel 1.4 - Voldoende stallingsmogelijkheden voor fietsen bij publiekstrekkers, ov-haltes en ruimtelijke ontwikkelingen
1.4.1 - Bijplaatsen van fietsenstallingen indien nodig en mogelijk
1.4.2 - Het voorschrijven van fietsparkeernormen bij (ruimtelijke) ontwikkelingen conform de Nota Parkeernormen

2. Diemen is een verkeersveilige gemeente

Activiteiten
Subdoel 2.1 - Duurzame veilige inrichting van gemeentelijke infrastructuur
2.1.1 - Herinrichtingen worden duurzaam veilig ingericht
2.1.2 - Verkeersveilige fietsroutes meenemen bij de uitvoering van bouwplannen/wegwerkzaamheden (in BLVC-plannen)
2.1.3 - Aanleg van snelheidsremmers bij de aansluitingen van de Treubweg en Venserweg op de Weesperstraat
2.1.4 - Onderzoek naar het verbeteren van de verkeersveiligheid op de Weesperstraat en op de oversteek op de Weteringweg
Subdoel 2.2 - Nul verkeersdoden op gemeentelijke wegen
2.2.1 - Deelname aan verkeersveiligheidscampagnes via de Vervoerregio Amsterdam
2.2.2 - Deelname aan het programma Doortrappen ter bevordering van de fietsveiligheid onder oudere fietsers
2.2.3 - Actief monitoren van de verkeersveiligheid op gemeentelijke wegen

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
Algemeen - % ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig (verplicht)	33%	40%	20%	15%
Algemeen - % overige vervoersongevallen met een gewonde fietser (verplicht)	37%	32%	20%	20%
Algemeen - % doden na verkeersongeval met een motorvoertuig	0%	0%	0%	0%

3. Een goede bereikbaarheid en doorstroming van de mobiliteit

Activiteiten	
Subdoel 3.1 - Geen regionaal sluipverkeer door Diemen, zoveel mogelijk doorgaand autoverkeer via auto(snel)wegen en gebiedsontsluitingswegen	
3.1.1	- We streven naar een maximumsnelheid binnen de bebouwde kom van 30 kilometer per uur, tenzij dit niet mogelijk is
3.1.2	- Afstemmen informatiesystemen (bewegwijzering/navigatie) op hoofdroutes
3.1.3	- Medewerking aan de nieuwe HOV-busverbinding IJburg-Weesp en IJburg-station Bijlmer-Arena met omzetten van de parallelweg van de A1 tussen knooppunt Diemen en de Maxis naar een busbaan zonder ontheffinghoudersregeling
Subdoel 3.2 - Goede doorstroming van het autoverkeer op lokale hoofdwegen	
3.2.1	- Waarborgen ontsluitingsfunctie d.m.v. advisering bij herinrichtingen en herontwikkelingen (o.a. Scheepskwartier, Vlindertuin, Holland Park)
3.2.2	- Aanpassen hoofdverkeersstructuur Diemen Zuid (o.a. openstellen busbaan, aanleg rotonde, invoering 30 km/uur)
Subdoel 3.3 - Geen vrachtverkeer van en naar bedrijventerreinen door de woonwijken	
3.3.1	- Zorgen voor behoud van goede rechtstreekse aansluiting van werkgebieden op het hoofdwegenet
3.3.2	- Begeleiden/beïnvloeden bedrijven bij vestigingsplaatskeuze en routekeuze
3.3.3	- Afremmen vrachtverkeer bij herinrichting van woongebieden
3.3.4	- Voortzetten regionale samenwerking Green Deal Zero Emission stadslogistiek
Subdoel 3.4 - Voldoende (oplaad)mogelijkheden voor elektrische voertuigen	
3.4.1	- Realiseren van een dekkend en vraaggestuurd netwerk van laadpalen voor elektrische auto's, in samenwerking met het projectbureau MRA-e. We onderzoeken de haalbaarheid van drie snellaadpunten.
3.4.2	- In samenwerking met het projectbureau MRA-e onderzoeken van mogelijkheden voor plaatsing van laadvoorzieningen van alleen op aanvraag naar pro actief op basis van bezetting/gebruik en potentieel gebruik door deelmobiliteit
3.4.3	- Uitbreiden en monitoren van het aanbod van elektrische deelmobiliteit (o.a. auto's, (bak-)fietsen en scooters). Daarbij onderzoek naar de haalbaarheid van een deelmobiliteitshub.
Subdoel 3.5 - Een dekkend (regionaal) netwerk voor fietsers en voetgangers	
3.5.1	- Verbeteren van zwakke schakels in het fietsnetwerk; onder andere onderzoek naar het verbeteren van de fietsoversteek op de Weteringweg en het voorbereiden van de verbreding van het brugdek van de Diemerbrug ten behoeve van het fietsverkeer.
3.5.2	- Voorstel voor de vervolgaanpak op basis van haalbaarheidsonderzoek naar een nieuwe fietsverbinding van Plantage De Sniep naar station Diemen-Zuid over de Weespertrekvaart

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
Algemeen - Waardering bereikbaarheid bedrijfslocatie voor bevoorrading (verplicht) ¹⁷	nb	nb	nb	nb
3.4 - Totaal aantal laadpalen voor elektrische motorvoertuigen	71	87	125	145

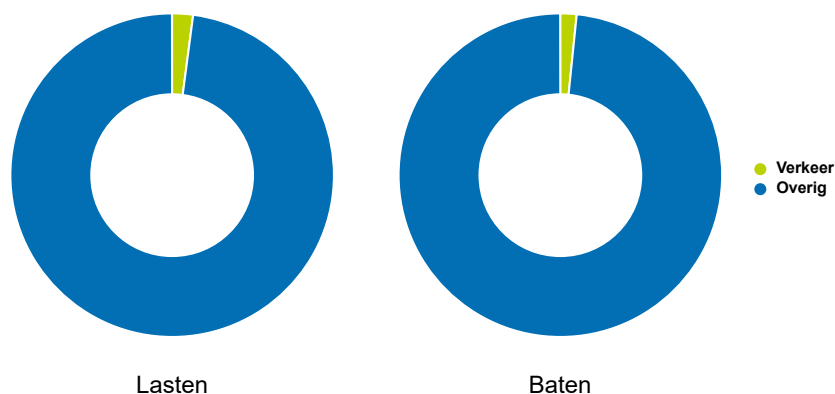
¹⁷ Deze verplichte indicator is komen te vervallen.

4. Goed openbaar vervoer

Activiteiten
Subdoel 4.1 - Goede openbaar vervoer ontsluiting van woonwijken, winkelcentra, werkgebieden en recreatiegebieden
4.1.1 - Het belang van Diemen inbrengen bij de nieuwe concessieverlening vanaf 2025 voor de concessie Amsterdam door Vervoerregio Amsterdam en de jaarlijkse vervoerplannen GVB
4.1.2 - Participeren in het onderzoek van de gemeente Amsterdam naar een nieuwe HOV-busverbinding van IJburg via Diemen naar station Bijlmer-Arena en naar station Weesp.
4.1.3 - De belangen van Diemen inbrengen in regionale en nationale onderzoeken zoals onder andere OV Toekomstbeeld 2040, OV SAAL middellange termijn en Amsterdam Bay Area (o.a. IJmeerlijn) en het toekomstige metronet.
4.1.4 - Het verbeteren van de overstapmogelijkheden bij het OV-knooppunt Diemen-Zuid door het realiseren van een nieuwe brug voor fietsers en voetgangers
Subdoel 4.2 - Goed bereikbare en toegankelijke OV-haltes
4.2.1 - de resterende bushaltes in Diemen Noord en Diemen Zuid worden aangepast bij groot onderhoud/herinrichting zodat deze goed bereikbaar en toegankelijk zijn
4.2.2 - OV-haltes zijn toegankelijk voor alle gebruikers
Subdoel 4.3 - Goede reizigersinformatie op de OV-haltes
4.3.2 - Controleren reizigersinformatie op haltes
4.3.2 - DRIS-panelen bij nieuwe haltes bij spooronderdoorgang
Subdoel 4.4 - Goede doorstroming van het openbaar vervoer
4.4.1 - Het behouden van een goede doorstroming van het openbaar vervoer bij herinrichtingen (o.a. herinrichting Vlinderbuurt, Scheepskwartier en aanpassing verkeersstructuur Diemen Zuid)

Wat mag het kosten?

Verkeer	2024	2025	2026	2027
Structurele lasten	-2.160	-2.112	-2.112	-2.113
Structurele baten	1.735	1.385	1.735	1.386
Toevoegingen aan reserves	-76	-	-76	-
Onttrekkingen aan reserves	-	274	-	274
Saldo structureel	-501	-453	-453	-453
Incidentele lasten	-20	-	-	-
Incidentele baten	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo incidenteel	-20	-	-	-
Saldo van baten en lasten	-521	-453	-453	-453

Uitsplitsing Baten en lasten volgens het BBV

Volgens het BBV artikel 17 b. dienen er een aantal baten en lasten specifiek inzichtelijk gemaakt worden. Dit zijn de onderdelen: de geraamde algemene dekkingsmiddelen, de geraamde kosten van de overhead, het geraamde bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting en het geraamde bedrag voor onvoorzien.

In artikel 8 punt 5 is beschreven welke posten onder de algemene dekkingsmiddelen vallen. Dit zijn: Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, algemene uitkeringen, dividend, saldo van de financieringsfunctie en de overige algemene dekkingsmiddelen.

Binnen het programma Verkeer is de post overhead begroot en wordt hierom specifiek inzichtelijk gemaakt.

Overhead

Overhead	2024	2025	2026	2027
Lasten	-414	-414	-414	-414
Baten	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	-414	-414	-414	-414

Toelichting wat mag het kosten

Fluctuaties meerjarenperspectief

De parkeerexploitatie is een kostendekkende exploitatie. Omdat de verlening van de vergunningen om de twee jaar plaatsvindt is er in de jaren dat de bedragen worden ontvangen een overschot. Dit overschot wordt gestort in de reserve parkeergelden. Het jaar later vindt er een onttrekking uit de reserve plaats.

Nieuw beleid

Nieuw beleid	2024	2025	2026	2027
@ Integrale mobiliteitsvisie en verkeersveiligheid	-20	-	-	-
Totaal nieuw beleid	-20	-	-	-

Meerjareninvesteringsplan

Omschrijving	Investeringsbedrag				Totaal	Afschrijving per jaar
	2024	2025	2026	2027		
- Geen investeringen voor dit programma					-	-

Samen besturen

Portefeuillehouder: E. Boog en H. Prins

Visie / strategisch doel

De kracht van Diemen is dat het een samenleving is met een schaal waarop mensen dichtbij elkaar zijn en nauw bij elkaar betrokken zijn. De gemeente is er voor de inwoners en bedrijven en wil in de contacten dan ook open en communicatief optreden. Ook willen we de onderlinge verbindingen in ons dorp bevorderen.

Deze visie komt duidelijk terug in de visie en kernwaarden van de organisatie: *Het beste voor Diemen. Op onze eigen manier.* Met de kernwaarden: Leergierig, Bewust doen, Met lef, Verbindend en Open houding. We durven met lef van de gebaande paden af te wijken om de dienstverlening voor inwoners en ondernemers te verbeteren. Dat is onze inzet.

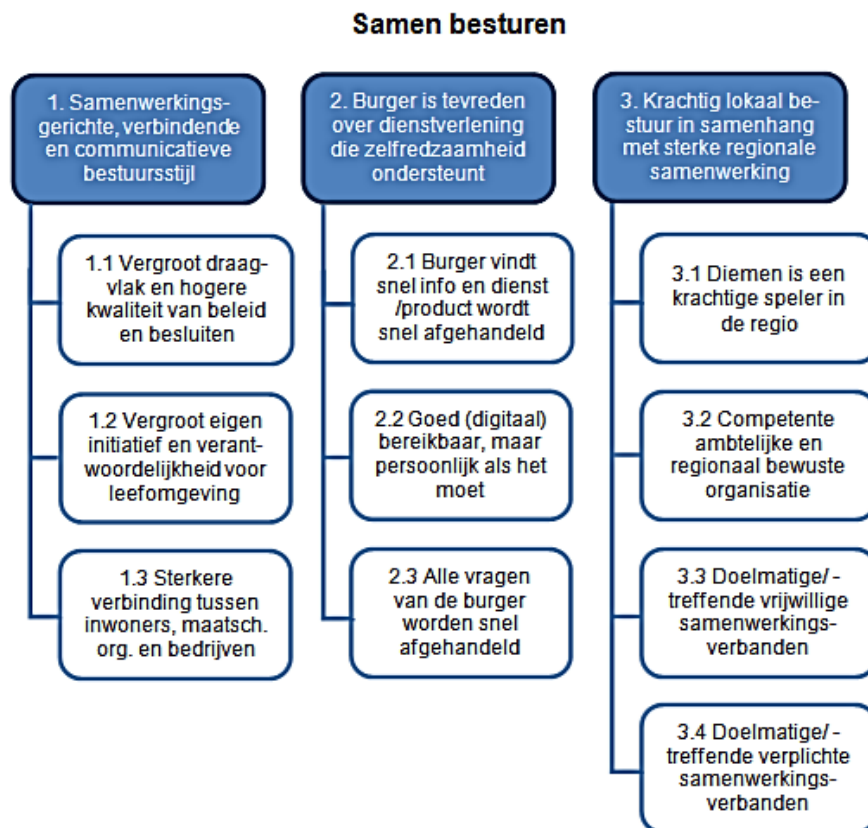
Die ambities zijn stevig verankerd in een vastgesteld ambitiedocument 'Voor en met Diemen' en in de onderliggende kaders voor participatie, communicatie en dienstverlening. Met een programmatische aanpak nemen we de uitvoering ook in 2024 ter hand.

De gemeente kan al haar ambities alleen realiseren in samenwerking met een grote hoeveelheid maatschappelijke partners en met gemeenten in de regio. De Duo+-gemeenten zijn wat dat betreft de voorkeurspartner. We willen de samenwerking binnen onze regio versterken en daar ook een krachtige rol spelen. We willen hierin strategische keuzes maken waar we onze energie op inzetten en waarop niet. Zo zorgen we voor een toekomstbestendig lokaal bestuur in Diemen.

Om deze accenten in onze werkwijze te realiseren begonnen we met het ontwikkeltraject Diemen '22. Er is een concerndirectie gevormd en de teams vormen de bouwstenen van de organisatie. We verbeteren processen en procedures en we maken werk van onze strategie. Met als doel dat de organisatie nog beter aansluit op de wensen van de samenleving en het bestuur. In 2023 wordt het ontwikkeltraject geëvalueerd. En in 2024 maken we de balans op welke stappen we nog moeten zetten.

Ook in 2024 gebruikt de organisatie de teamplannen als strategisch instrument. Daarmee kunnen we komen tot zorgvuldige afwegingen en keuzes, onder andere over de inzet van personeel. We zetten we in op competentie-ontwikkeling van alle medewerkers, met name op het gebied van samenwerken, vitaliteit, politiek-bestuurlijke sensitiviteit, digitalisering en dienstverlening.

Doelstellingen in één oogopslag

Kaderstellende beleidsnota's

Kaderstellende beleidsnota's:

- Diemen met elkaar en voor elkaar. Coalitieakkoord 2022-2026;
- Voor en Met Diemen. Ambitiedocument;
- Voor en met Diemen. Kader voor participatie;
- Voor en Met Diemen. Kader voor communicatie;
- Voor en Met Diemen. Kader voor dienstverlening;
- Gelaagd regionaal samenwerken: onze basis voor regionale samenwerking 2015;
- Raamnotitie personeelbeleid en daaraan voorafgaande en afgeleide beleidsnotities en personeelinstrumenten, samengevat in de DVA TPO 2011

Autonome ontwikkelingen

Doorontwikkeling team Personeel & Organisatie

In 2022 heeft het team Personeel & Organisatie van Duo+ (P&O) mooie stappen in haar ontwikkeling gezet. De veranderopdracht voor P&O was zich te ontwikkelen tot business partner: 'een stevige strategische adviespartner voor de DUO-organisaties op het gebied van personeel en organisatieontwikkeling'. Deze veranderende rol van P&O is nodig om P&O ook in de toekomst van waarde te laten zijn.

We zijn gestart met twee klantteams voor vier organisaties. Door de groei van de DUO-organisaties en de daardoor toenemende vragen, heeft het team P&O zich in 2023 inmiddels in drie klantteams georganiseerd: team Diemen, team Uithoorn/Ouder-Amstel en team Duo+.

De doorontwikkeling van team P&O vraagt om een fulltime teamleidersfunctie, daarom is een uitbreiding van deze functie met 0,5 fte noodzakelijk. Ook hebben we uitbreiding van de advies- en recruiterfunctie nodig. De kosten voor Diemen bedragen hiervoor € 60.000 en zijn structureel.

Voor de overige nieuwe P&O-ontwikkelingen nemen we in 2024 € 25.000 incidenteel en € 25.000 structureel op. In overleg met Duo+ en de andere DUO-organisaties bepalen we in een later stadium in welke volgorde de nieuwe ontwikkelingen opgepakt moeten worden. Te denken valt dan aan ontwikkelingen op het gebied van arbeidsmarktcommunicatie, inclusief werkgeverschap, opleidingen en ontwikkelingen, vitaliteit en duurzame inzetbaarheid, integriteit en arbozorg.

Omgevingswet

Om de processen rond de nieuwe Omgevingswet te ondersteunen is een nieuwe applicatie nodig voor de verstrekking van omgevingsvergunningen. Deze applicatie is complexer qua inrichting dan de huidige applicatie en vraagt meer beheer. Daarnaast verwachten we de komende jaren nog flinke stappen in de doorontwikkeling van applicatie. De aansluiting met de landelijke digitale voorziening is daar een voorbeeld van.

De eerstkomende jaren is er in het ruimtelijk domein sprake van twee extra systemen: een planvormingssysteem voor Omgevingsplannen en een regelbeheersysteem voor toepasbare Regels (één van de vernieuwingen onder de Omgevingswet). Het gaat hier om geharmoniseerde systemen waarvan het functioneel applicatiebeheer bij team I&A van Duo+ belandt. Voor deze extra beheertaken is extra capaciteit nodig. Bovendien stijgen de onderhoudskosten.

Tussen de applicaties voor de omgevingvergunningen en het zaakstelsel is geen automatische koppeling mogelijk. Uiteraard willen we de informatie rondom de omgevingsvergunningen wel goed archiveren. Voor de handmatige koppeling en volledige archivering is extra capaciteit bij het archief nodig.

Deze formatie-uitbreidingen en hogere onderhoudskosten leveren voor de DUO-gemeenten een hogere bijdrage aan Duo+ op. De kosten voor Diemen bedragen € 75.000.

Aanbesteding nieuwe accountant

De afgelopen maanden is samen met de andere DUO-gemeenten de aanbesteding doorlopen voor de accountantscontrole van de jaarstukken. In de raadsvergadering van 14 juni 2023 is de opdracht gegund aan de nieuwe accountant BDO accountants & adviseurs. Uit de aanbestedingsprocedure kwam naar voren dat de huidige prijszetting niet toereikend is. Het budget van € 60.000 dient met € 20.000 verhoogd te worden.

Nieuw beleid

Datagedreven werken en sturen

Datagedreven werken

Datagedreven werken en sturen is steeds belangrijker voor gemeenten. Er is een toenemende vraag om data te genereren en te ontsluiten. Dit voor gebruik in processen maar ook voor onderbouwing en advisering over beleidsvorming.

In 2023 is het team Informatisering & Automatisering (I&A) van Duo+ gestart met het vormen van een Datacluster met data-analisten. Vanuit de verschillende beleidsterreinen neemt de vraag naar data-analisten toe. Om aan die groeiende vraag tegemoet te komen is in 2024 uitbreiding nodig. De kosten hiervoor worden verrekend in de bijdrage die Diemen aan Duo+ betaald. Deze uitbreiding leidt voor Diemen tot een structureel hogere bijdrage van € 30.000.

Programma 'Datagedreven sturen'

Het programma Grip op Sociaal Domein is gestart in september 2021 en had een looptijd tot maart 2023. Gelijktijdig met het programma Grip op Sociaal Domein zijn de gemeenten Ouder-Amstel en Uithoorn gestart met het programma Datagedreven Sturing Sociaal Domein. Het afgelopen jaar is er één gezamenlijk programma geweest voor Diemen, Ouder-Amstel, Uithoorn en Duo+ op het gebied van datagedreven sturing voor alle vakgebieden. Door vanaf 2023 te gaan samenwerken, bundelen de organisaties hun krachten en verwachten wij sneller tot resultaten te komen voor alle organisaties. Dit doen we door de resultaten uit beide programma's uit 2022 te ontsluiten voor alle drie de gemeenten, de (denk)kracht uit de vier organisaties te bundelen en de uitvoeringslast voor de afdeling I&A van Duo+ terug te brengen door te harmoniseren op de randvoorwaarden.

De kosten voor het programma worden verdeeld onder de DUO-gemeenten. Voor Diemen bedragen de kosten voor de deelname aan het programma structureel € 75.000.

Interne dienstverlening

Servicedesk Duo+

De capaciteit van de Servicedesk bij Duo+ is sinds 2016 ongewijzigd. In de opstartfase en eerste jaren van Duo+ was de omvang voldoende door de implementatie van een selfserviceportal en de continue inzet om processen efficiënter in te richten. Gedurende de jaren is de serviceverlening verdubbeld. Dit is het gevolg van de groei van de DUO-organisaties en de steeds verdere digitalisering van alle processen. Ondanks het aanpassen van de openingstijden is uitbreiding noodzakelijk. Door de uitbreiding verwachten we de dienstverlening op niveau te kunnen houden. Voor Diemen levert dit een hogere bijdrage van € 25.000 op.

Postintake in archief

Vanuit de Archiefwet is meer nadruk gekomen op de interne controle op postintake en archief. Ondanks dat er in 2022 capaciteit is vrijgemaakt voor deze taak is verdere uitbreiding noodzakelijk. We ontvangen steeds meer (digitale) post en er volgen veel acties uit het programma ter verbetering van de informatiehuishouding. De benodigde extra capaciteit levert voor Diemen een hogere bijdrage van € 20.000 op.

Uitbreiding aantal fractieopvolgers

Met het toenemende aantal taken en de hoge werkdruk is er bij de gemeenteraad behoefte aan uitbreiding van het aantal fractieopvolgers tot maximaal twee per fractie. Het Reglement van orde heeft de raad bij raadsbesluit d.d. 1 juni 2023 hierop aangepast. Fractieopvolgers ontvangen een vergoeding van € 1.700 per jaar zoals vastgelegd in de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden gemeente Diemen 2020. Niet elke fractie zal van de verruiming gebruik maken. Uitgaande van zeven fracties zijn de mogelijke extra kosten op jaarbasis maximaal €10.000.

Raadscommunicatie

De raad wil haar communicatie verbeteren om inwoners beter te betrekken bij en te informeren over de lokale politiek. Er is nu geen budget beschikbaar voor raadscommunicatie anders dan dat enkele kleine uitgaven uit het werkbudget van de griffie worden betaald. Met de komst van de plaatsvervangend griffier willen we de communicatie verder intensiveren. Denk aan foldermateriaal, promotie motiemarkt en rubriek 'Berichten uit de raad' op de gemeentepagina in het DiemerNieuws. Hiervoor stellen we een apart budget van € 10.000 voor. Het bestaande budget Abonnementen, lidmaatschap en contributies kent jaarlijks een overschot. Voorstel is om een bedrag van € 5.000 over te hevelen, zodat feitelijk € 5.000 benodigd is.

Programma Voor en met Diemen

In 2022 zijn we het programma Voor en met Diemen gestart. De gemeenteraad heeft daarvoor het Ambitiedocument Voor en Met Diemen vastgesteld met het kader voor de programmalijnen participatie en communicatie. Het kader voor dienstverlening is vastgesteld in juni 2023. Dat heeft een impuls gegeven aan de gemeente als dienstbare, mensgerichte en verbindende organisatie. We werken verder met het programmaplan waarin we de acties hebben opgenomen voor de uitvoering binnen deze beleidskaders. De oorspronkelijke planning tot en met december 2023 bleek te kort als gevolg van de latere start van het programma en de beperkte beschikbaarheid van menskracht. Het college heeft daarom besloten het programma met een jaar te verlengen tot en met december 2024. Dit geeft meer tijd om de acties en projecten uit het programma goed uit te voeren, het programma succesvol af te ronden en de veranderingen binnen de organisatie te borgen.

Projecten die in 2024 nieuw of nog verder worden ontwikkeld, zijn participatie-instrumenten zoals inwonerspanel en Diemer Dorpsgesprekken. We zetten wederom vragenlijsten uit via het inwonerspanel en ondernemen acties om dat panel diverser en inclusiever te maken. Samen met andere instrumenten presenteren we die in een overzicht. Met deskundigheidsbevordering en praktische ondersteuning werken we verder aan de inbedding van de participatiewerkwijze in de organisatie. De initiatievencoördinator is gestart om bewonersinitiatieven te begeleiden naar resultaat te brengen. Daarvoor onderzoeken we onder meer de verbetering van de mogelijkheden om die (online) aan te kunnen dragen en we brengen netwerken in kaart. We gaan door met het trainen van medewerkers bij het schrijven van duidelijke taal en borgen dat in de organisatie. Ook herschrijven we brieven zodat ze begrijpelijker worden.

Bij dienstverlening voeren we onder meer klantcontacttrainingen uit voor de medewerkers van de hele organisatie die regelmatig klantcontact hebben. We werken met klantcontactcoaches voor het KCC en Burgerzaken, we ontwikkelen klantreizen en doen 'mystery guest'-onderzoeken. We stellen een projectleider aan om deze projecten tot uitvoer te brengen. Bij het vaststellen van het Kader voor Dienstverlening is er een budget van € 110.000 aangevraagd voor een projectleider en diverse dienstverleningsprojecten. In de 3e kwartaalbrief 2023 is € 60.000 aangevraagd en in deze begroting de resterende € 50.000 voor 2024

Voor de verlenging van het programma Voor en Met Diemen is een incidenteel budget van € 130.000 nodig. Dat betreft de formatie voor een programmamanager en programmamedewerker voor een jaar (€ 80.000) en een werkbudget voor de uitvoering van projecten (€ 50.000).

Burgerzaken

De afgelopen jaren zijn de legesinkomsten bij Burgerzaken flink opgelopen. Oorzaak hiervan is de groei van Diemen en de effecten van de in 2014 ingevoerde geldigheidsduur van reisdocumenten. De geldigheidsduur van paspoorten en ID-kaarten is in 2024 verlengd van vijf naar tien jaar. Dit leverde in de jaren 2019 tot en met 2023 een dip op. Vanaf 2024 gaan we de effecten merken van de nieuwe cyclus en zal er meer vraag ontstaan. Totaal verwachten we vanaf 2024 € 200.000 structureel aan meeropbrengsten te genereren.

Bovenstaande ontwikkelingen vragen ook om een capaciteitsuitbreiding. De kosten daarvoor bedragen € 70.000. Voor reisdocumenten en paspoorten moeten we een deel van de leges afdragen aan het Rijk. Deze afdrachten stijgen met de opbrengsten mee. Totaal stijgen de lasten met € 140.000.

Per saldo resteert een voordelig verschil van € 60.000.

Wat willen we bereiken?

1. Samenwerkingsgerichte, verbindende en communicatieve bestuursstijl				
Subdoelen				
1.1 - Verhoogde kwaliteit van beleid en besluiten				
1.2 - Vergroot draagvlak voor beleid en besluiten				
1.3 - Vergroot eigen initiatief en verantwoordelijkheid voor de leefomgeving door (groepen van) bewoners				
1.4 - Sterkere verbinding tussen bewoners en maatschappelijke organisaties en bedrijven				
2. Burger is tevreden over dienstverlening die zelfredzaamheid ondersteunt				
Subdoelen				
2.1 - De burger wordt snel geholpen met zijn vraag ongeacht welk communicatie kanaal hij gebruikt				
2.2 - De gemeente is via diverse kanalen makkelijk bereikbaar met de nadruk op het digitale kanaal				
2.3 - Alle vragen van de burger worden snel afgehandeld				
Indicator maatschappelijk effect	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
2.1 - Tevredenheid burger over de dienstverlening binnen de gemeente	NB ¹⁸	6,9	7,0	7,0
2.2 - Aantal klachten over gemeentelijke dienstverlening	56	72	50	70
3. Krachtig lokaal bestuur in samenhang met sterke regionale samenwerking				
Subdoelen				
3.1 - Diemen is een krachtige speler in de regio				
3.2 - Competente ambtelijke en regionaal bewuste organisatie				
3.3 - Doelmatige en doeltreffende vrijwillige samenwerkingsverbanden				
3.4 - Doelmatige en doeltreffende verplichte samenwerkingsverbanden				

Wat gaan we ervoor doen?

1. Samenwerkingsgerichte, verbindende en communicatieve bestuursstijl

Activiteiten				
Subdoel 1.1 - Verhoogde kwaliteit van beleid en besluiten				
1.1.1 - Bij projecten en nieuw beleid in het startdocument expliciet benoemen van participatie en de participatietrede aangeven				
Subdoel 1.2 - Vergroot draagvlak voor beleid en besluiten				
1.2.1 - Zorgen dat burgers tijdig en helder worden geïnformeerd over besluiten die hen raken				
Subdoel 1.3 - Vergroot eigen initiatief en verantwoordelijkheid voor de leefomgeving door (groepen van) bewoners				
1.3.1 - Proactief communiceren over bewonersinitiatieven				
1.3.2 - Wijkcoördinatoren ondersteunen en faciliteren bewonersinitiatieven				
1.3.3 - Samenwerking met SWD versterken door ze te betrekken bij bewonersinitiatieven				
1.3.4 - Ruimer aanbieden van laagdrempelige digitale communicatiemiddelen (social media of specifieke project sites)				
Subdoel 1.4 - Sterkere verbinding tussen bewoners en maatschappelijke organisaties en bedrijven				
1.4.1 - Overzicht geven van bewonersinitiatieven, welke daarvan in samenwerking met SWD tot stand komen en bijbehorende bewonersgroepen				
1.4.2 - Ondersteunen van wijkcoördinatoren en faciliteren van bewonersinitiatieven				

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
1.1.1 - % gegrond verklaarde bezwaarschriften n.a.v. formele behandeling	12,7%	NB	15%	NB
1.1.2 - % ingetrokken bezwaarschriften n.a.v. informele behandeling/mediation	72,4%	NB	80%	NB
1.3.1 - % vertrouwen in de manier waarop gemeente wordt bestuurd	NB ¹⁹	48%	50%	50%

¹⁸ De burgerbeiling wordt tweejaarlijks gedaan, voor 2021 zijn geen cijfers beschikbaar

¹⁹ Geen cijfers beschikbaar, geen burgerpeilig gehouden

2. Burger is tevreden over moderne dienstverlening die de zelfredzaamheid van de burger ondersteunt

Activiteiten
Subdoel 2.1 - De burger vindt snel de informatie die hij zoekt en zijn product of dienst wordt snel afgehandeld
2.1.1 - Samen met gebruikers de gebruikersvriendelijkheid van de e-diensten verbeteren
2.1.3 - Servicenormen over afhandeltijden vaststellen en hierop sturen met behulp van de nieuwe monitoringsystemen en actief communiceren
Subdoel 2.2 - De gemeente wil burgers meer gebruik laten maken van het digitale kanaal (op maat afgestemd op de situatie van de inwoners, digitaal als het kan en persoonlijk als het moet)
2.2.1 - de mogelijkheden om een product digitaal aan te vragen nog eenvoudiger maken door nieuwe mogelijkheden

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
2.1.1 - % binnenkomende gesprekken KCC binnen 30 seconden beantwoord	68%	71,4%	80%	70-80%

3. Krachtig lokaal bestuur in samenhang met sterke regionale samenwerking

Activiteiten
Subdoel 3.1 - Diemen is een krachtige speler in de regio
3.1.1 - Vertegenwoordiging in regionale besturen
Subdoel 3.2 - Competente ambtelijke en regionaal bewuste organisatie
3.2.1 - Uitvoeren van (strategisch) HRM-beleid met focus op competenties
Subdoel 3.3 - Doelmatige en doeltreffende vrijwillige samenwerkingsverbanden
3.3.1 - Onderzoeken welke taken we beter in samenwerking kunnen uitvoeren (onder andere in Duo+ en AM-verband)
3.3.2 - Controleren of we de doelen die we met de deelname nastreven, ook realiseren
Subdoel 3.4 - Doelmatige en doeltreffende verplichte samenwerkingsverbanden
3.4.1 - Onderzoeken welke taken we beter in samenwerking kunnen uitvoeren
3.4.2 - Controleren of we de doelen die we met de deelname nastreven, ook realiseren

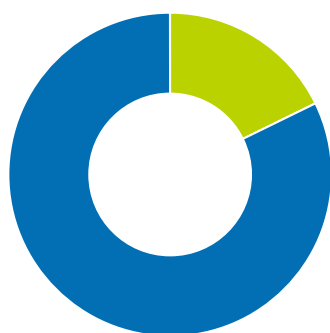
Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
Algemeen - Waardering inwoners algemene gemeentelijke dienstverlening (verplicht)	*20	6,9	7,0	7,0
Algemeen - Waardering ondernemers algehele gemeentelijke dienstverlening (verplicht)	*20	NB	7,0	7,0

Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Algemeen - Apparaatskosten per inwoner (verplicht)	€ 724	€ 815	€ 939	1.041	1.002	975	954
Algemeen - % Externe inhuur (kosten inhuur externen als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen) (verplicht)	17%	21%	10%	6%	4%	3%	3%
Algemeen - % overhead (Overhead/ totale loonsom)	85%	87%	83%	85%	84%	84%	85%

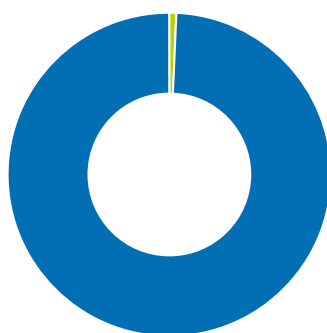
²⁰ * - Geen cijfers beschikbaar. In 2021 is er geen burgerpeiling gehouden.

Wat mag het kosten?

Samen besturen	2024	2025	2026	2027
Structurele lasten	-18.624	-18.761	-18.958	-19.296
Structurele baten	754	754	754	754
Toevoegingen aan reserves	-90	-90	-90	-90
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo structureel	-17.959	-18.096	-18.293	-18.631
Incidentele lasten	-506	-129	-125	-100
Incidentele baten	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo incidenteel	-506	-129	-125	-100
Saldo van baten en lasten	-18.465	-18.225	-18.418	-18.731

Lasten

Baten

● Samen besturen
● Overig

Uitsplitsing Baten en lasten volgens het BBV

Volgens het BBV artikel 17 b. dienen er een aantal baten en lasten specifiek inzichtelijk gemaakt worden. Dit zijn de onderdelen: de geraamde algemene dekkingsmiddelen, de geraamde kosten van de overhead, het geraamde bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting en het geraamde bedrag voor onvoorzien.

In artikel 8 punt 5 is beschreven welke posten onder de algemene dekkingsmiddelen vallen. Dit zijn: Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, algemene uitkeringen, dividend, saldo van de financieringsfunctie en de overige algemene dekkingsmiddelen.

Binnen het programma 'Samen besturen' is de post overhead begroot en daarom worden de overheadkosten hier inzichtelijk gemaakt.

Overhead

Overhead	2024	2025	2026	2027
Lasten	-14.989	-14.699	-14.795	-15.008
Baten	133	133	133	133
Saldo van baten en lasten	-14.856	-14.566	-14.662	-14.875

Toelichting wat mag het kosten

Fluctuaties meerjarenperspectief

Er zijn geen noemenswaardige verschillen.

Nieuw beleid

Nieuw beleid	2024	2025	2026	2027
Datagedreven werken en sturen	-105	-105	-105	-105
Interne dienstverlening	-45	-45	-45	-45
Raadscommunicatie	-5	-5	-5	-5
Uitbreiding aantal fractieopvolgers	-10	-10	-10	-10
Programma Voor en met Diemen	-130	-	-	-
@ Burgerzaken	60	60	60	60
Totaal nieuw beleid	-235	-105	-105	-105

Meerjareninvesteringsplan

Omschrijving	Investeringsbedrag					
	2024	2025	2026	2027	Totaal	Afschrijving per jaar
Vervangen en isoleren dakbedekking Gebouw B, C en D gemeentewerf	190				190	8
Verbouwing gemeentewerf	40				40	2
Bouwk en interieur aanpassingen gemeentehuis	2000				2000	80
Vervangen meubilair gemeentehuis	1000				1000	67
Vervangen airco's gemeentehuis		60			60	3
Overlagen en isoleren dak gemeentehuis		120			120	5
Zonnepanelen plaatsen dak gemeentehuis		100			100	5

Financiën

Portefeuillehouder: J. Klaasse

Voorschriften BBV

Conform het BBV moet de begroting ook een overzicht geven van alle algemene dekkingsmiddelen. Dit is binnen onze begroting ondergebracht in dit programma. Het betreft alle ongemerkte financiële middelen. Oftewel deze middelen worden ingezet ter dekking van alle programma's.

Het betreft de volgende algemene dekkingsmiddelen.

Financiën	2024	2025	2026	2027
Algemene uitkering	58.880	59.340	55.360	54.880
Ongebonden belastingen	9.217	9.367	9.517	9.667
Dividend	104	104	104	104
Saldo financieringsfunctie	-805	-1.105	-1.405	-1.705
Onvoorzien	-60	-60	-60	-60
Overige algemene baten en lasten	5.204	5.148	5.689	5.481
Totaal	72.540	72.793	69.205	68.367

Per algemeen dekkingsmiddel worden de ontwikkelingen weergegeven.

Kaderstellende beleidsnota's

Kaderstellende beleidsnota's

- Controleverordening 2017 gemeente Diemen;
- Financiële verordening 212 gemeente Diemen 2023
- Nota Activa- en rentebeleid 2016 gemeente Diemen;
- Nota Lokale heffingen 2016 gemeente Diemen;
- Nota Sturing op verbonden partijen 2016 gemeente Diemen;
- Treasurystatuut 2016 gemeente Diemen;
- Verordening doelmatigheid en doeltreffendheid 2012 gemeente Diemen;
- Verordening Startersleningen 2017 gemeente Diemen.

Algemene uitkering

Als uitgangspunt voor de Programmabegroting 2024 is de Meicirculaire 2023 gebruikt en de woningen en inwoners zoals benoemd in de uitgangspunten van de Kadernota 2024. Tevens is het jaar 2024 niet langer op constante prijzen berekend maar op basis van de indexering die het Rijk heeft gebruikt. De jaren 2025 tot en met 2027, zijn net zoals de uitgaven in de begroting wel weer op basis van constante prijzen berekend.

Ontwikkeling Algemene uitkering (AU)	2024	2025	2026	2027
Berekening Algemene Uitkering Begroting 2023 (meicirculaire '22)	57.595	59.555	55.485	55.385
Totaal effect Septembercirculaire 2022	845	265	1.535	-655
Totaal effect Decembercirculaire 2022	-335	-340	-345	-350
Totaal effect Meicirculaire 2023 + nieuwe uitgangspunten Kadernota 2024	775	-140	-1.315	500
Totaal wijzigingen	1.285	-215	-125	-505
Stand Programmabegroting 2024	58.880	59.340	55.360	54.880

In bovenstaande berekening hebben we nog geen rekening gehouden met de effecten van de herverdeling van het Gemeentefonds. Het nu meegenomen effect is gebaseerd op de stand van zaken zoals nu bekend. Dit houdt in dat we voor een groot deel van het negatieve effect nog gecompenseerd worden (€ 2,9 miljoen). Er is nog discussie tussen het Rijk en de VNG hoe de herverdeling in te passen. De resultaten van dit onderzoek worden in de loop van 2024 verwacht.

Over de wijzigingen als gevolg van de Septembercirculaire 2022 en de Decembercirculaire 2022 bent u middels aparte informatieve memo's geïnformeerd. Tegelijkertijd met de Kadernota 2024 ontving u de memo over de Meicirculaire 2023. Alle effecten van de circulaire en de aangepaste maatstaven zijn in de cijfers van de begroting verwerkt. In onderstaande tabel een overzicht van de effecten.

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Effecten Septembercirculaire 2022				
Accresontwikkeling	840	265	1.470	-715
Afrondingsverschillen	5	-	65	60
Totaal effect Septembercirculaire 2022	845	265	1.535	-655
Effecten Decembercirculaire 2022				
Accresontwikkeling	-335	-340	-345	-350
Totaal effect Decembercirculaire 2022	-335	-340	-345	-350
Effecten Meicirculaire 2023 + nieuwe uitgangspunten Kadernota 2024				
Accresontwikkeling	2.930	2.975	2.640	4.120
Doorberekening aanpassing maatstaven woningen en inwoners	-1.665	-2.265	-2.675	-2.010
Taakmutaties	1.535	1.085	5	5
Incidentele, decentralisatie- en specifieke uitkeringen	-130	-130	-130	-130
WOZ (waardemutatie en aanpassing rekentarief)	-1.020	-1.005	-995	-1.105
Participatie	170	165	155	145
Mutaties stelposten	-1.045	-965	-315	-525
Totaal effect Meicirculaire 2023 + nieuwe uitgangspunten Kadernota 2024	775	-140	-1.315	500
-	1.285	-215	-125	-505

Wat opvalt is dat door de stagnatie van de woningbouw de algemene uitkering zoveel lager is dat de indexering als gevolg van loon- en prijsstijging zo goed als teniet wordt gedaan. Dit komt deels door het lagere aantal woningen en inwoners dan voorzien in de Programmabegroting 2023. Het negatieve effect dat zich voordoet in 2024 loopt steeds verder op richting 2027.

Een ander groot nadelig effect is de correctie als gevolg van de WOZ-waarden. In Diemen (en omgeving) zijn vorig jaar in verhouding met andere gemeenten de WOZ-waarden harder gestegen. Dit heeft een negatief effect bij de verrekening in de algemene uitkering.

Ongebonden belastingen

In Diemen worden de volgende ongebonden belastingen als algemeen dekkingsmiddel gezien:

Ongebonden belastingen	2024	2025	2026	2027
Onroerende-zaakbelastingen (OZB)				
- woningen (eigenaren)	4.810	4.960	5.110	5.260
- niet-woningen (eigenaren)	2.210	2.210	2.210	2.210
- niet-woningen (gebruikers)	1.875	1.875	1.875	1.875
Precariobelasting	25	25	25	25
Toeristenbelasting	805	805	805	805
Uitvoeringskosten	-509	-509	-509	-509
Totaal	9.217	9.367	9.517	9.667

Opbrengst OZB niet-woningen

Uit de jaarrekening 2022 is gebleken dat de OZB-opbrengsten van niet-woningen hoger is dan waar we rekening mee hielden. Het eigenarendeel als het gebruikersdeel hebben we respectievelijk met € 175.000 en € 170.000 verhoogd. Oorzaak hiervan is dat de er minder bedrijfspanden leeg staan, en dat de WOZ-waarden meer zijn gestegen dan verwacht.

Toeristenbelasting

Zoals aangegeven in de Kadernota 2024 stellen we voor het tarief toeristenbelasting te verhogen van € 2,17 naar € 3,25 per persoon per overnachting. Dit is nog steeds lager dan het niveau van enkele omliggende gemeenten zoals Amsterdam, Ouder Amstel en Uithoorn. Per saldo levert dit een positief effect op van € 0,25 miljoen.

Leges omgevingsvergunningen

Voorstel is om vooruitlopend op een onderzoek naar de kostendekkendheid de tarieven voor omgevingsvergunningen (titel 2 van de Legesverordening) met 10% te verhogen. Dit genereert meer opbrengsten voor aanvragen van grote bouwprojecten. Trend is dat de kosten voor het verstrekken van omgevingsvergunningen behoorlijk oplopen en dat op termijn de 'Egalisatiereserve omgevingsvergunningen' niet meer toereikend is. Vooruitlopend op het onderzoek stelt het college voor de tarieven voor omgevingsvergunningen met 10% te verhogen. In 2024 zullen we op basis van de resultaten van het kostendekkendheidonderzoek met nieuwe scenario's komen.

Dividend

De gemeente Diemen heeft bij twee bedrijven aandelen in bezit waar dividend over ontvangen wordt. Dit betreft de Bank Nederlandse Gemeenten en N.V. De Meerlanden. De ontvangsten (maar ook eventuele risico's) worden gezien als algemene middelen.

Dividend	2024	2025	2026	2027
Lasten	-	-	-	-
Baten				
- Bank Nederlandse Gemeenten	20	20	20	20
- N.V. De Meerlanden	84	84	84	84
Totaal	104	104	104	104

Saldo financieringsfunctie

Voor een gedetailleerde toelichting over de financiering wordt verwezen naar de 'Paragraaf Financiering'. Op dit programma komen de belangrijkste ontwikkelingen terug.

Saldo financieringsfunctie	2024	2025	2026	2027
Lasten	-905	-1.205	-1.505	-1.805
Baten	100	100	100	100
Totaal	-805	-1.105	-1.405	-1.705

Langlopende geldleningen

Voor de financiering van investeringen trekt de gemeente langlopende leningen aan. De laatste jaren konden we deze betalen uit de ontvangsten van grondverkoop. Daarnaast konden we door het negatieve rentepercentage op kortlopende (kasgeld)leningen voordelig kortlopend geld lenen. Inmiddels hebben we de ontvangen gelden voor grondverkoop ingezet voor investeringen en het aflossen van eerder aangegane langlopende leningen. Omdat de rente is gestegen, is kortlopend geld lenen niet meer aantrekkelijk en moeten we langlopende geldleningen aantrekken.

In Diemen zijn we fors aan het investeren. Het banksaldo is niet meer toereikend om deze kosten te financieren en we verwachten geen grote opbrengsten uit grondverkoop. Ondertussen investeren we nog volop (bijvoorbeeld de ondertunneling van het spoor en de verbouwing van De Omval). Om dit te kunnen betalen, hebben we in februari 2023 een nieuwe langlopende leningen aangetrokken. Dit doen we conform de afspraken in het Treasurystatuut.

Risico rentestijging

Het afgelopen jaar is de rente gestaag aan het stijgen en de voorspelling is dat de rente nog verder zal oplopen. Dit heeft gevolgen voor onze financieringspositie. Zowel de rente van kort- als langlopende leningen loopt op. Zo zien we dat de rente van een langlopende lening in juni 2022 nog met een rentepercentage van 2,08% werd verstrekt. De onlangs aangetrokken lening uit februari 2023 kent al een rentepercentage van 3,11%. Dit houdt in dat we onze behoorlijk rentepercentage ingrijpend moeten aanpassen.

Jaar	Rentepercentage	
	Begroting 2023	Begroting 2024
2024	1,50 %	3,50 %
2025	1,75 %	4,00 %
2026	2,00 %	4,50 %
2027	2,25 %	4,50 %

De rente-aanpassing heeft gevolgen voor de begrote rentekosten van leningen die we moeten herfinancieren en voor nieuwe leningen.

Op basis van onze huidige leningenportefeuille en onze financieringsbehoefte (afgeleid van het investeringsplan uit de programmabegroting 2024) lopen de rentekosten de komende jaren aanzienlijk op. Hieronder de verhoging van de rentebudgetten van de langlopende leningen de komende vier jaar.

2024	2025	2026	2027
€ 100.000	€ 300.000	€ 500.000	€ 700.000

Om de risico's te beperken trekken we financieringen met verschillende looptijd aan en zorgen we voor spreiding van het risico zodat herfinanciering van langlopende leningen niet in één jaar vallen, maar zoveel mogelijk verspreid zijn over verschillende jaren.

Onvoorzien

Het budget voor onvoorzien is gebaseerd op het aantal inwoners. Per saldo houden we in de begroting rekening met € 60.000. Deze stelpost is structureel in de begroting opgenomen en dient ter dekking van onvoorziene uitgaven

Onvoorzien	2024	2025	2026	2027
Lasten	-60	-60	-60	-60
Baten	-	-	-	-
Totaal	-60	-60	-60	-60

Overige algemene baten en lasten

De overige algemene baten en lasten kenmerken zich door kosten en opbrengsten als gevolg van toerekening van kosten naar programma's zoals de toegerekende BTW naar afval en riolering en het rentedeel van de kapitaallasten van investeringen.

Stelpost energiekosten

In 2022 zijn de energietarieven van gas en elektriciteit explosief gestegen. Met name in het derde en vierde kwartaal van 2022 waren de prijzen enorm hoog. Hier hebben we in de begroting 2023 rekening meegehouden door een stelpost van € 150.000 op te nemen.

De laatste maanden dalen de gasprijzen. De markt is onstabiel. Desondanks verwachten we niet dat de gasprijzen zo extreem gaan stijgen als afgelopen jaar. Dit komt mede door de Rijksmaatregelen. De vraag is op welk niveau de prijzen gaan stabiliseren.

Onze gemeentelijke energie nemen we af bij één leverancier 'De Vrije Energie Producent B.V.'. Deze leverancier is destijds naar voren gekomen uit een Europese aanbesteding met

meerdere gemeenten. Het contract met deze leverancier loopt nog tot 1 januari 2024. Het contract kent geen vaste energieprijzen maar zogenoemde 'klikmomenten'. Vier keer per jaar worden de prijzen voor gas en elektra aangepast aan de op dat moment geldende prijs.

Met meerdere gemeenten hebben we een nieuwe Europese aanbestedingsprocedure gevolgd. Per 1 januari 2024 stappen we over naar de nieuwe leverancier.

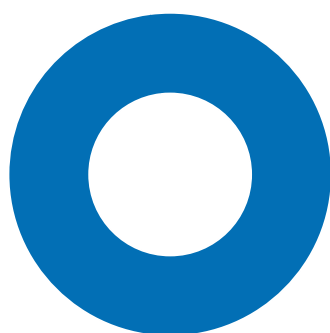
In de 2e kwartaalbrief 2023 hebben we een poging gedaan te berekenen wat de gevolgen van de energiecrisis zijn voor ons gemeentelijke energiekosten. Grootste onzekere factor hierin is de prijs, maar ook het verbruik is lastig te bepalen. Vandaar dat we in deze begroting een stelpost voor eventuele meerkosten van energie aanhouden. Voorstel is de stelpost met € 250.000 te verhogen tot € 400.000.

Indicatoren

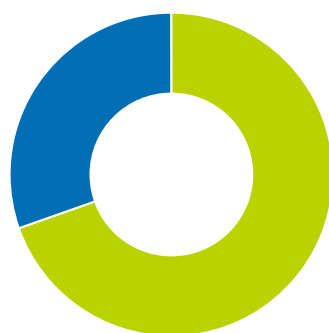
Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
Algemeen - Gemiddelde WOZ waarde afgerond in € 1.000 (verplicht)	300	331	410	420
Algemeen - Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (verplicht)	741	756	799	889
Algemeen - Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (verplicht)	812	834	879	987
Algemeen - % functiemenging	58	57	60	60

Wat mag het kosten?

Financiën	2024	2025	2026	2027
Structurele lasten	-2.184	-2.482	-2.715	-3.023
Structurele baten	74.598	75.216	71.929	71.344
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo structureel	72.414	72.734	69.215	68.322
Incidentele lasten	1	-1	-70	-15
Incidentele baten	125	60	60	60
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo incidenteel	126	59	-10	45
Saldo van baten en lasten	72.540	72.793	69.205	68.367

Lasten

Baten

● Financiën
● Overige

Toelichting wat mag het kosten

Fluctuaties meerjarenperspectief

De afname van de baten is het gevolg van de aflopende inkomsten van het Rijk (algemene uitkering). Ondanks onze groei zien we vanaf 2026 toch een flinke terugval in de inkomsten.

Nieuw beleid	2024	2025	2026	2027
Energiekosten	-250	-250	-250	-250
@ Toeristenbelasting	250	250	250	250
Totaal nieuw beleid	-	-	-	-

Duurzaamheid	123
Risico's en weerstandsvermogen	135
Bedrijfsvoering	149
Lokale heffingen	157
Onderhoud kapitaalgoederen	175
Verbonden partijen	189
Financiering	209
Grondbeleid	215
Grootschalige projecten	217

Duurzaamheid

Concerndirecteur: M.R.A. Cornelissen

Inleiding

Onze samenleving bevindt zich op een kantelpunt. Wereldwijde economische, sociaal-maatschappelijke en ecologische crises hebben de kwetsbaarheid van die samenleving getoond. Klimaatverandering, stijgende energieprijzen, voedsel- en grondstoffenschaarste en het afnemen van plant- en diersoorten staan op dit moment hoog op de (inter)nationale agenda. In de toekomst zal duurzame ontwikkeling alleen maar in belang toenemen.

Duurzaamheid is een veelomvattend maar vaak uitgehold begrip. Daarnaast heeft duurzaamheid te kampen met een imago 'duur' 'soft' en 'elitair' te zijn. Het tegendeel is waar. We hebben iedereen nodig om onze samenleving meer robuust en toekomstbestendig te maken. Wanneer de drie P's (People, Planet en Profit) integraal en toekomstgericht worden toegepast in keuzes op alle beleidsterreinen, werken we samen aan een financieel-economisch, sociaal-maatschappelijk en ecologisch gezonde toekomst.

Coalitieakkoord

De afgelopen jaren is er hard gewerkt aan een duurzaam Diemen. Ook in deze bestuursperiode blijven we hierop inzetten. In het coalitieakkoord staat het als volgt: *"We willen een schoon en duurzaam Diemen achterlaten voor de volgende generaties. Daarbij hebben we oog voor de inwoners die achterop dreigen te raken. Met daadkrachtige maatregelen pakken we energiearmoede aan en zorgen we dat niemand achterblijft"*

In de coalitieperiode 2022-2026 wordt de uitvoering van de Duurzaamheidsagenda 2020-2025 voortgezet. In het coalitieakkoord zijn aanvullende plannen en acties opgenomen. Deze sluiten goed aan op de thema's en de opzet van de Duurzaamheidsagenda en zijn opgenomen onder de betreffende thema's in deze paragraaf.

Duurzaamheidsagenda

Op 2 juli 2020 heeft de gemeenteraad de Duurzaamheidsagenda 2020 – 2025 vastgesteld. Met de Duurzaamheidsagenda willen we de omschakeling gaan maken van duurzame dingen doen naar dingen duurzaam doen. De Duurzaamheidsagenda geeft de kaders voor de programmatische aanpak voor de komende jaren.

De Duurzaamheidsagenda heeft twee pijlers met ieder drie thema's. Met de eerste pijler Duurzame samenleving willen het afwentelen van problemen op andere landen en andere generaties tegengaan. Tot deze pijler behoren de volgende drie thema's: energie & klimaat, afval & circulaire economie, natuur & biodiversiteit. Met de tweede pijler Gezonde leefomgeving worden de problemen in de leefomgeving aangepakt waar we hier en nu last van hebben. Tot deze pijler behoren de volgende drie thema's: klimaatadaptatie, luchtkwaliteit & geluid en schone mobiliteit

Als gemeente willen we natuurlijk zelf ook het goede voorbeeld geven. Daarvoor zullen we de interne samenwerking verder versterken. De gemeente kan het realiseren van een duurzame samenleving en een gezonde leefomgeving echter niet alleen. Ook de samenwerking met de samenleving en de stichting Daarom Duurzaam Diemen zullen we intensiveren.

Schematisch ziet de opzet van de duurzaamheidsagenda 2020-2025 er als volgt uit:

1) PROGRAMMA - Programmering, monitoring en rapportage - Doorwerking duurzaamheid in beleid (APV, Omgevingsvisie, handboek openbare ruimte, etc.) - Financiële regelingen voor duurzaamheid (leningen, subsidies, etc.) - Communicatie	
2) DUURZAME SAMENLEVING	3) GEZONDE LEEFOMGEVING
2.a) Energie & klimaat - Energie besparen - Duurzame energie opwekken - Aardgasvrij maken gebouwde omgeving - Stimuleren en faciliteren lokale energie-initiatieven - Aanpak overige broeikasgassen	3.a) Klimaatadaptatie Inspelen op: - Opwarming gebouwde omgeving (hittestress) - Intensere regenbuien - Langere periodes van droogte
2.b) Afval & Circulaire Economie - Preventie van afval - Verbeteren afvalscheiding - uitbannen giftige en milieuschadelijke stoffen - Stimuleren (lokale) circulaire producten en diensten - Circulaire aanpak grondstoffenstromen en strategische grondstoffen - stimuleren duurzame gezonde voeding en minder voedselverspilling - slim benutten organische reststromen - stimuleren duurzaam bouwen en slopen - stimuleren duurzame omgang met spullen	3.b) Luchtkwaliteit & geluid - Aanpak bronnen van luchtverontreiniging - Geluidmaatregelen bij bron, overdracht en ontvanger
2.c) Natuur & biodiversiteit - Versterken natuurwaarde - Versterken ecologische verbindingen, waaronder verbinding buurtgroen en natuur	3.c) Schone mobiliteit - Dekkend netwerk laadpalen e-mobiliteit - smart mobility - schone mobiliteit bevoorrading - Deelmobiliteit - Groen OV - Parkeerbeleid - Aantrekkelijke fiets en wandelroutes
4) SAMENWERKING gemeentelijke organisatie en activiteiten - Duurzaam/maatschappelijk verantwoord inkopen - Duurzaamheid bedrijfsvoering, gemeentelijke gebouwen, terreinen en voertuigen - Duurzaam ontwikkelen van de openbare ruimte. - Duurzaam beheren van de openbare ruimte	
5) SAMENWERKING met de samenleving - Versterken en uitbouwen Daarom Duurzaam Diemen community tot hét duurzaamheidsplatform binnen Diemen - Faciliteren en ondersteunen duurzaamheidsinitiatieven vanuit de samenleving - Duurzaamheidspacten met doelgroepen (bedrijventerreinen, winkelcentra, zorginstellingen, scholen, sportverenigingen, etc.) - stimuleren start-ups met oplossingen voor duurzaamheidsvraagstukken - steunen van initiatieven op het gebied van duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen	

Gemeentelijk duurzaamheidsprogramma

In het schema zijn de 5 hoofddoelen\onderdelen vanuit de duurzaamheidsagenda weergegeven:

1. Een programmatische aanpak
2. Naar een duurzame samenleving
3. Naar een gezonde leefomgeving
4. Samenwerken aan duurzaamheid binnen de gemeentelijke organisatie
5. Samenwerking aan duurzaamheid met de samenleving

Hieronder zullen we per hoofddoel\onderdeel ingaan op:

- langetermijndoelen (wat willen we bereiken)
- de geplande activiteiten voor 2023 (wat gaan we ervoor doen)
- monitoring (indicatoren uit de Duurzaamheidsagenda en het coalitieakkoord 2022 - 2026)

1. Een programmatische aanpak

Wat willen we bereiken?

- Via een programmatische aanpak op duurzaamheid willen we binnen Diemen de komende jaren de omslag maken van duurzame dingen doen naar dingen duurzaam doen om zo de langetermijndoelen duurzame samenleving en gezonde leefomgeving uit de Duurzaamheidsagenda 2020 – 2025 te realiseren. In het Coalitie-akkoord zijn op de Duurzaamheidsagenda aanvullende duurzaamheidsacties benoemd voor de periode 2022-2026.

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

- Uitvoeren jaarprogramma duurzaamheid 2024 (dit zijn de acties uit de paragraaf duurzaamheid van de begroting 2024) op basis van de Duurzaamheidsagenda en aanvullende acties uit het Coalitie-akkoord
- Voortzetten interne en externe communicatiecampagnes duurzaamheid
- Opname van duurzaamheid bij ontwikkeling van nieuw gemeentelijke beleid
- Voortzetten van het verstrekken van duurzaamheidsleningen en duurzaamheidssubsidies

Monitoring

Wat	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
Aantal verstrekte duurzaamheidsleningen	6	17	25	25

2. Naar een duurzame samenleving

Met de pijler Duurzame samenleving uit de Duurzaamheidsagenda gaan we het afwentelen van problemen op andere landen en andere generaties tegen. Tot de pijler duurzame samenleving behoren de volgende drie thema's: Energie & Klimaat, Afval & Circulaire Economie, Natuur & Biodiversiteit

2.A THEMA ENERGIE & KLIMAAT

Wat willen we bereiken?

- 2040 fossiel onafhankelijke gemeente
- 60% CO₂ reductie in 2030 (Regeerakkoord) en 90% in 2050 (Klimaatakkoord)
- Minimaliseren emissie overige broeikasgassen
- 2030 20,8 GWh opwek zonne-energie/25 hectare zonnepanelen op grote daken
- het tijdig realiseren van een toekomstbestendig energiesysteem om daarmee ruimtelijke, economische en klimaatdoelstellingen te faciliteren (Energievisie Noord-Holland Zuid)

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

- Aanpak (bovenregionale) energieinfrastructuur
 - Deelname aan provinciale taskforce energie-infrastructuur
 - Deelname aan regionaal overleg energiesysteem Amstelland en Energiesysteem Actieplan (ESAP)
 - Inbreng bij actualisatie Energievisie en Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat provincie Noord-Holland
 - Deelname aan verkenning nieuwe 380 kv hoogspanningsverbinding Diemen-Lelystad-Ens
 - Medewerking aan haalbaarheidsonderzoek naar nieuw Liander onderstation bij de Gooiseweg/Daalwijkdreef
- Uitvoering Regionale energie strategie (RES):
 - Actualisatie Regionale Energiestrategie (versie 2.0)
 - Concretiseren zoekgebieden zonne- en windenergie naar projectgebieden
 - Aanpak zon langs de snelwegen vanuit Energieroute Noord-Holland
 - Uitvoeren Actieplan zon op grote daken 2022 -2026
 - Haalbaarheidsonderzoek zon op parkeerterreinen en gevels
- Uitvoering Transitievisie Warmte
 - Werving kwartiermaker warmtebedrijf, wijkmanager(s), manager bedrijventerreinen en ondersteuning (vanuit CDOKE budget)
 - Ontwikkelen wijkgerichte aanpakken naar een aardgasvrij Diemen
 - Faciliteren en ondersteunen van buurtinitiatieven
 - Nieuwe afspraken over energie in het kader van de meerjarenafspraken met woningcorporaties
 - Deelname regionale samenwerking warmtetransitie Noord-Holland Zuid
 - Voortzetten MRA-samenwerking voor onderzoek naar de ontwikkeling van aardwarmte
 - Beoordeling vervolgstappen vanuit verkenning Soortenmanagementplan (SMP) voor invulling van de onderzoeksverplichting beschermde diersoorten bij isolatie van buitengevels en buitendaken
- Uitvoering Actieplan isolatie en energiebesparing koopwoningen 2023 - 2026
 - Voortzetten energie-advies woningeigenaren en VVE's via regionaal energieloket
 - Voortzetten jaarlijkse collectieve inkoopactie energiemaatregelen woningeigenaren
 - Voortzetten ondersteuning VVE's energiebesparing en opwek duurzame energie
 - Draaggolfcampagne energiebesparing Diemen centrum
 - Uitvoering buurtactie isolatie
 - Aanpak energieabel G t/m D woningen: procesbegeleiding en onderzoek financieringsmogelijkheden
 - Advisering en procesbegeleiding VVE's met energielabel G t/m D
- Uitvoering Actieplan energie-armoede conform de in het coalitie-akkoord 2022-2026 benoemde acties:
 - Voortzetting energie-advies door vrijwillige energiecoaches (n.a.v. prestatie-afspraken met woningcorporaties, gestart in 2021)
 - Voortzetten crisis Fix team winter 2023 - 2024 (op afspraak energiebesparingsmaatregelen aan huis uitvoeren)
 - Uitvoeren witgoed regeling (vervanging energieslurpend witgoed door zuiniger apparatuur)
- Uitvoering van het door Diemen in 2022 mede-ondertekende Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2025:
 - Toezicht en handhaving energie- en klimaatregelgeving Europese Energie Efficiency Richtlijn, Besluit activiteiten leefomgeving en Besluit bouwwerken leefomgeving
 - Voortzetten energie-advies bedrijven via regionaal energieloket

Monitoring

Wat	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
CO ₂ uitstoot (excl. Autowegen)	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	102.500 ton	102.500 ton ¹
Energiegebruik (excl. autowegen)	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	1.450 TJ	1450 TJ ²
Elektriciteit uit hernieuwbare bronnen	4,4%	5,6%	n.n.b.	8,5%	9,2%

Bron: klimaatmonitor Rijkswaterstaat

2.B THEMA AFVAL & CIRCULAIRE ECONOMIE

Wat willen we bereiken?

- Het significant terugdringen van de hoeveelheid ongescheiden restafval richting de landelijke norm van 100 kg per inwoner
- Een volledig circulaire economie in 2050 (landelijke doelstelling)

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

- Uitvoeren afvalplan 2020 gemeente Diemen: basisstructuur afvalinzameling behouden en het scheidingspercentage verder bevorderen
- Voortzetten communicatie en voorlichting over afvalscheiding
- Voortzetten van het op aanvraag verstrekken van containers aan huis voor de inzameling van oud papier en karton en/of plastic verpakkingen, blik en drankenkartons.
- Voortzetten gescheiden inzameling afval bij scholen
- Jaarlijkse uitdeeldag compost op gemeentewerf
- Stimuleren en faciliteren deelname aan landelijke opschoondagen (Landelijke Opschoondag en World Cleanup Day) en bewonersinitiatieven op dit gebied
- Verminderen van zwerfafval en het verkleinen van de plastic soep in Diemen, samen met onze (jonge) inwoners.
- Toezicht en handhaving regelgeving bedrijfsafval vanuit Besluit Activiteiten Leefomgeving
- Werving beleidsadviseur circulaire economie
- Uitvoeren Actieplan circulaire economie gemeente Diemen
- Deelname aan deelregionale MRA werkgroep circulaire economie
- Aansluiting bij MRA aanpak grondstofstromen
 - Beoordeling haalbaarheid en deelname textielrace bij scholen in de AM regio (gericht op bewustwording, hergebruik en reparatie en inzameling van textiel)
 - Terugdringen gebruik wegwerpplastic en in openbare ruimte plaatsen van objecten gemaakt van moeilijk recyclebare plastics vanuit MRA convenant circulaire plastics
 - Stimuleren houtbouw vanuit MRA convenant houtbouw
 - Stimuleren circulair bouwen vanuit MRA convenant toekomstbestendige woningbouw

Monitoring

Wat	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
Hoeveelheid restafval (kg) per inwoner per jaar	214 kg	186 kg	170 kg	170 kg ³

¹ Deze gegevens zijn afkomstig uit de klimaatmonitor van Rijkswaterstaat. Helaas blijven de gegevens achter (voor 2020 tot en met 2022 zijn de gegevens nog niet gepubliceerd) waardoor het ook niet mogelijk is hierop goed te begroten.

² Zie opmerking onder 1.

³ Zoals het er nu naar uit ziet koerst de hoeveelheid restafval over 2023 aan op zo'n 180 kg per inwoner

2.C THEMA NATUUR & BIODIVERSITEIT

Wat willen we bereiken?

- Versterken natuurwaarde
- Versterken ecologische verbindingen, waaronder verbinding buurtgroen en natuur
- 1000 nieuwe bomen planten in de komende 4 jaar (Coalitie-akkoord 2022-2026)

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

- Voortzetten inhuur ecologisch specialist voor advisering bij projecten en verbeterde omgang met beschermde soorten bij (ver)bouwen en overige werkzaamheden
- Uitvoeren van projecten uit het Uitvoeringsprogramma verbeteren Lokale Ecologische Structuur Diemen 2022 gericht op 1) in stand houden en verbeteren ecologische verbindingen en 2) kwaliteit van de Lokale Ecologische Structuur Diemen 2022 verbeteren, waaronder:
 - een verbinding onder het spoor tussen park Spoorzicht en de Oosterringdijk
 - verbeteren ecologische kwaliteit Park de Omloop en Diemerdreef.
 - verbeteren ecologische verbinding onder het spoor bij Zwanenpad
- Voortzetten van verbinden van buurtgroen met de hoofdgroenstructuur/natuur.
- Communicatie verbeterde aanpak voor omgang met beschermde soorten bij (ver)bouwen en overige werkzaamheden (waaronder verkennen opstellen soortenmanagementplan voor ondermeer de isolatieopgave)
- Voortzetten aanleg en onderhoud van natuurvriendelijke oevers en verbinden van waterpartijen
- Voortzetten verhogen van belevings- en natuurwaarde bij groot onderhoud van perken en borders
- Voortzetten grasmaaien met oog voor ecologie
- Voortzetten waar mogelijk bomen aanplanten conform de doelstelling uit het Coalitie-akkoord
- Stimuleringsactie planten bomen bij particulieren
- Voortzetten voorlichting problemen plaagdieren en waterkwaliteit door voedsel in de openbare ruimte

Monitoring

Wat	Werkelijk 2018	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
Hoeveelheid bomen in de openbare ruimte	10.774 ⁴	11.693	12.250 ⁵	12.500 ⁶

⁴ Bron: Update Groenplan 2018.

⁵ Sinds eind 2022 is er een opschoningsactie en actualisatie gaande op het bomenbestand in het beheerpakket. Gelijktijdig zijn we bezig met het aanschaffen van een nieuw beheersysteem, waarin deze actuele situatie wordt opgenomen. Dit najaar vinden de eerste inspecties van het werkelijke boombestand plaats, en wordt er gestart met werken in het nieuwe beheersysteem.

⁶ Zie opmerking onder 2.

3. Naar een gezonde leefomgeving

Met de pijler Gezonde leefomgeving uit de Duurzaamheidsagenda pakken we de problemen in de leefomgeving aan waar we hier en nu last van hebben. Tot de pijler gezonde leefomgeving behoren de volgende drie thema's: Klimaatadaptatie, Luchtkwaliteit & Geluid en Schone Mobiliteit

3.A THEMA KLIMAATADAPTATIE

Wat willen we bereiken?

- Voorbereid zijn op opwarming gebouwde omgeving (hittestress), Intensere regenbuien en langere periodes van droogte

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

- Uitvoeren Programma Klimaatadaptatie
- Voortzetten uitwerken en uitvoeren maatregelen op basis van de risico- en kansenkaart hittestress
- Klimaatadaptief inrichten Scheepskwartier en Vlinderbuurt, waarbij de resultaten worden gemonitord ter lering voor toekomstige projecten
- Klimaatadaptief inrichten Oranjeplantsoen, van Gemertplantsoen en Oosterringdijk bij reconstructie
- Voortzetten operatie Steenbreek gericht op het stimuleren van ontstenen en vergroenen van privéterreinen
- Voortzetten met scholen in gesprek over vergroenen van hun schoolpleinen

Monitoring

Wat	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Begroot 2021
Voortgangskaat	De voortgangskaat is ontwikkeld als onderdeel van het Programma Klimaatadaptatie 2024-2028 en wordt herijkt op het moment dat het Programma wordt geactualiseerd			

3.B) THEMA LUCHTKWALITEIT & GELUID

Wat willen we bereiken?

- Een gezonde leefomgeving met een schone luchtkwaliteit en lage geluidbelasting

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

- Voortzetten inbreng en toetsing van eisen luchtkwaliteit en geluid bij ruimtelijke en verkeerskundige plannen en projecten
- Uitvoeren Actieplan omgevingslawaaï gemeentelijke wegen 2018-2022 en opstellen nieuw Actieplan geluid 2024-2028
- Deename aan het Schone Lucht Akkoord en opstellen Lokaal uitvoeringsplan
- Voortzetten jaarlijkse meting luchtkwaliteit in samenwerking met de GGD (in 2021 gestart)
- Start onderzoek naar milieuzones voor auto- en vrachtverkeer
- Voortzetten lobby verlagen maximumsnelheid rijkswegen
- Voortzetten bewustwordingscampagne nadelen stoken en beperken overlast

Monitoring

Wat	Wanneer
meting luchtkwaliteit	jaarlijks (ingande 2021)
5 jaarlijks opstellen geluidbelastingskaarten	Geluidbelastingskaarten zijn voor het jaar 2021 geactualiseerd; volgende actualisatie volgt in 2026

3.C) THEMA SCHONE MOBILITEIT

Wat willen we bereiken?

- Uitstootvrij regionaal OV-systeem in 2030
- Overige regionale mobiliteitssystemen uitstootvrij in 2050
- Aantrekkelijke fiets- en wandelroutes

Wat willen we gaan doen in 2024?

- Proactief bijplaatsen laadpalen voor auto's in Diemen (conform Beleidsnotitie opladen elektrische voertuigen en de laadkaart met vooraf uitgezochte geschikte locaties). We onderzoeken de haalbaarheid van drie snellaadpalen in Diemen.
- Uitbreiden aantal zero emissie bussen door GVB/Vervoerregio. Op dit moment is de helft van de bussen in de VRA emissievrij. Dit wil men door extra te investeren verhogen tot 95% in 2025.
- Verbeteren zwakke schakels in het (regionaal) fietsnetwerk: verbreden brugdek Diemberg en onderzoek naar een verkeersveiliger oversteek van de Weteringweg.
- Hanteren parkeernormen en aanleg voldoende fietsparkeerplaatsen conform Parkeernormennota
- Voortzetten regionale samenwerking Green Deal zero Emission stadslogistiek en Green Deal fiets in samenwerking met de Vervoerregio Amsterdam
- Deelname aan Regionaal Mobiliteitsprogramma (onderdeel nationaal Klimaatakkoord) via de Vervoerregio Amsterdam. De doelen uit het Regionaal Mobiliteitsprogramma zijn geborgd in bestaande beleidstrajecten binnen de Vervoerregio Amsterdam. Diemen neemt hieraan deel.
- Uitbreiden en monitoren van het aanbod van elektrische deelmobiliteit (o.a. auto's, deelbakfietsen en scooters)

Monitoring

Wat	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
Aantal laadpalen	74 laadpalen	89 laadpalen	125 laadpalen	145 laadpalen
(Aantal laadpunten)	148 laadpunten	176 laadpunten	250 laadpunten	290 laadpunten

4. Samenwerken aan duurzaamheid binnen de gemeentelijke organisatie

Wat willen we bereiken?

- Duurzaam/maatschappelijk verantwoord inkopen
- Duurzaamheid in de bedrijfsvoering: gemeentelijke gebouwen, terreinen en voertuigen
- Duurzaam ontwikkelen van de openbare ruimte
- Duurzaam beheren van de openbare ruimte
- 2030 klimaatneutrale gemeentelijke organisatie
- Doelstellingen circulair inkopen:
 - 2022 >10%;
 - 2025 >50%;
 - indien haalbaar 100% in 2030.

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

- Voortzetten begeleiding Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) door MVI- regisseur
- Opstellen jaarplan MVI 2024 mede op basis van Inkoopjaarplan 2024
- Aansluiting bij relevante regionale inkooppakketten vanuit MRA programma Circulaire Economie
- Uitvoering gemeentelijke Meerjarenonderhoudsplannen gericht op energiebesparing, opwek van duurzame energie en aardgasloze gemeentelijke gebouwen (zie paragraaf onderhoud kapitaalgoederen - gebouwen Diemen)
- Voortzetten gescheiden afvalinzameling gemeentelijke organisatie
- Voortzetten inkoop duurzame elektriciteit en CO₂ gecompenseerd gas
- Advies duurzaamheid (energie, circulair, natuurinclusief en klimaatadaptatief) bij alle relevante ruimtelijke (her)ontwikkeling
- Advies natuur, milieu (geluid, lucht, veiligheid, bodem) en verkeer/mobiliteit waar van toepassing bij ruimtelijke (her)ontwikkelingen
- Alleen inkopen van gecertificeerd duurzaam hout en papier
- Toepassen energiezuinige led-verlichting bij vervanging lichtmasten en armaturen
- Voortzetten beheer openbare ruimte zonder chemische bestrijdingsmiddelen

Monitoring

Wat	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
Energieverbruik gemeentelijke organisatie	2.351.841 KWh	3.320.000 kWh	3.260.000 kWh	3.400.000 kWh ⁸
(Elektriciteit (KWh) en gas (m3)) ⁷	272.619 m3	230.000 m3	265.000 m3	225.000 m3
Opgewekte duurzame energie gemeentelijke organisatie ⁹	219.124 kWh	185.000 kWh	325.000 kWh	340.000 kWh ³
% Led openbare verlichting ¹⁰	26%	30%	40%	40%

5. Samenwerken aan duurzaamheid met de samenleving

Wat willen we bereiken?

- In samenwerking met de samenleving de omslag maken van duurzame dingen doen naar dingen duurzaam doen om zo de langetermijndoelen van een duurzame samenleving en gezonde leefomgeving uit de Duurzaamheidsagenda 2020 – 2025 en het Coalitie-akkoord 2022-2026 te realiseren

⁷ De gemeente neemt elektriciteit af met certificaten van in Nederland opgewekte duurzame elektriciteit en aardgas met CO₂ compensatie.

⁸ Ten gevolge van het steeds verder aardgasvrij maken van gemeentelijke gebouwen daalt het aardgasverbruik maar neemt het gebruik van duurzaam opgewekte elektriciteit voor de aardgasvrije verwarmingstechnieken toe.

⁹ De begrote hoeveelheid opgewekte duurzame energie voor de gemeentelijke organisatie betreft de opwek op gebouwen die van de gemeente zijn én door de gemeente gebruikt worden. Waar mogelijk plaatst de gemeente echter ook in samenspraak met de huurders/gebruikers zonnepanelen op gebouwen die wel van de gemeente zijn maar die niet door de gemeentelijke organisatie gebruikt worden, zoals 't Kruidvat, het Noorderlicht en de Omval.

¹⁰ Toelichting %Led openbare verlichting: Vervanging van de resterende spaarlampen door LED verlichting is onderdeel van groot onderhoud. We verwachten eind 2023 op 37% LED verlichting te zitten. Eind 2024 verwachten we 40% gerealiseerd te hebben. De bijstelling wordt veroorzaakt door het opstellen van een nieuw Programma groot onderhoud in 2024.

- Versterken en uitbouwen Daarom Duurzaam Diemen community tot hét duurzaamheidsplatform binnen Diemen
- Sluiten van duurzaamheidspacten met doelgroepen (bedrijventerreinen, winkelcentra, zorginstellingen, scholen, sportverenigingen, etc.)

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

- Voortzetten van het natuur- en milieu-educatie aanbod voor scholen via de AM regio en Natuurwijs
- Ondersteuning bij het uitbouwen van Daarom Duurzaam Diemen
- Voortzetten in 2021 gestarte programma met energiecoaches (met focus op huurders)
- Aanscherpen afspraken over duurzaamheid in het kader van meerjarenafspraken met woningcorporaties
- Jaarlijkse adviesvraag duurzaamheid aan kinderraad: initiatief dat kinderraad wil oppakken en/of initiatief voor gemeentelijke duurzaamheidsprogramma
- Ondersteuning inwonerinitiatieven duurzaamheid
- Stimuleren ambassadeurschap duurzaamheid
- Deelname onderzoek en doorontwikkeling Powersavergame (n.a.v. raadsmotie)

Monitoring

Wat	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
Verstrekte subsidies	2	1	3	3

Kostenraming

De gemeentelijke kosten voor de uitvoering van het jaarprogramma duurzaamheid over 2024 worden met de op dit moment beschikbare gegevens en op basis van de voorgenomen activiteiten geraamd op € 764.000. Dit kan worden gefinancierd vanuit het bestaande structurele budget voor duurzaamheid.

Voor de benodigde capaciteitsversterking op de energietransitie wordt de gelabelde specifieke uitkering capaciteit decentrale overheden voor klimaat en energiebeleid (CDOKE)¹¹ ingezet. In 2024 gaat het om € 640.000. Voor het oppakken van het thema Circulaire Economie uit de Duurzaamheidsagenda is 1 fte capaciteitsuitbreiding voorzien¹². Dit kunnen we financieren door de reeds bestaande en structureel begrote vaste functie van de gemeentelijke warmteregisseur te betalen vanuit CDOKE gelden.

Daarnaast kunnen we de aanpak energiearmoede tot en met 2025 voortzetten vanuit een door het Rijk aangekondigde derde specifieke uitkering energiearmoede (SPUK EA). Ook kunnen we een deel van het Actieplan energiebesparing en koopwoningen 2023 -2026 financieren vanuit in 2023 (looptijd tot en met 2026) en 2024 (looptijd tot en met 2027) aan te vragen specifieke uitkeringen vanuit het nationaal isolatieprogramma (SPUK NIP)¹³.

Duurzaamheid is een dynamisch terrein met vele lokale, regionale en (inter)nationale ontwikkelingen. Nieuwe (gelabelde) Rijksuitkeringen, extra investeringen en (lokale) ontwikkelingen die effect hebben op de gemaakte begroting voor duurzaamheid zullen via kwartaalbrieven worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

¹¹ Zie voor toelichting Programma Leefomgeving en Klimaat => Autonome ontwikkelingen => Tegemoetkoming rijk 2023 - 2030 capaciteit energie en klimaatbeleid

¹² Zie voor toelichting Programma leefomgeving en Klimaat => Autonome ontwikkelingen => Circulaire economie

¹³ Zie voor toelichting Programma leefomgeving en Klimaat => Autonome ontwikkelingen => Uitvoering isolatieopgave

onderdeel	actie	gemeente budget	CDOKE & SPUKS
1) PROGRAMMA	uitgaven communicatie en inhuur communicatie-advies duurzaamheid communicatieadviseur duurzaamheid	€ 26.000	€ 85.000,00
	TOTAAL	€ 26.000	€ 85.000,00
2) DUURZAME SAMENLEVING	2.a) Energie& Klimaat <i>(boven)regionale energie-infrastructuur:</i> deelname aan (boven)regionale overleggen en inbreng bij programma's Regionale Energiestrategie (RES): budget onderzoek en projecten grootschalige opwek duurzame energie vanuit RES inhuur ondersteuning projecten duurzame energie (o.a. zon op grote daken) Transitievisie Warmte (TvW): budget inwonersinitiatieven, wijkgerichte aanpak van het gas af en actieplan isolatie warmteregisseur (uit CDOKE; begroot budget naar beleidsadviseur circulaire economie) kwartiermaker warmtebedrijf, gebiedsmanager(s), ondersteuning wijkgerichte aanpak actieplan energiebesparing en isolatie koopwoningen 2023-2025: inhuur ondersteuning warmteregisseur (o.a. uitvoering isolatieplan) energieloket en helpdesk voor woningeigenaren en VVE's budget regeling isolatiemaatregelen en aanpak slechtste labels (G t/m D) actieplan energiearmoede t/m 2025: personele ondersteuning energiearmoede (vanuit structureel budget fixbrigade) budget energiearmoede maatregelen energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2025: toezicht en handhaving energieregelgeving door Omgevingsdienst energieloket en helpdesk bedrijven TOTAAL	n.v.t. € 75.000 € 60.000 € 200.000 € -95.000 € 60.000 € 12.000 € 100.000 budget OD € 6.000 € 418.000	€ 95.000,00 € 360.000,00 € 100.000,00 SPUK NIP SPUK EA € 555.000,00
	2.b) Afval& Circulaire economie Circulaire Economie: beleidsadviseur circulaire economie (vanuit betaling warmteregisseur via CDOKE) budget uitvoering actieplan circulaire economie huishoudelijk afval en zwerfafval: uitvoeren afvalplan 2020 (vanuit afvalstoffenheffing) uitvoeren maatregelen zwerfafval bedrijfsafval: Toezicht en handhaving afvalregelgeving bedrijven door gemeente en Omgevingsdienst TOTAAL	€ 95.000 € 30.000 n.v.t. n.v.t. n.v.t. € 125.000	
	2.c) Natuur& Biodiversiteit ecologie: inhuur ecooloog (advies + acties vanuit kansencarta) openbare ruimte: kleur en fleur in plantsoenen (infra) vergroening buitenruimte (infra) TOTAAL	€ 50.000 € 10.000 € 15.000 € 75.000	
3) GEZONDE LEEFOMGEVING	3.a) Klimaatadaptatie wijkgerichte aanpak maatregelen klimaatadaptatie (infra) aanleg, beheer en onderhoud riolering (o.a. vanuit rioolheffing) TOTAAL	€ 20.000 n.v.t. € 20.000	
	3.b) Luchtkwaliteit Geluid luchtkwaliteit: jaarlijkse luchtmeting GGD (milieubudget) geluid: uitvoering lokaal actieplan schone luchtakkoord (milieubudget) 5 jaarlijks: actualisatie geluidniveaukaart en actieplan geluid (milieubudget) TOTAAL	n.v.t. n.v.t. n.v.t. 0	
	3.c) Schone Mobiliteit plaatsing laadpalen (vraaggestuurd) TOTAAL	€ 5.000 € 5.000	
4) SAMENWERKING OP DUURZAAMHEID	inhuur adviseur MVI (niet uit duurzaamheidsbudget)	n.v.t.	
	TOTAAL	0	
5) SAMENWERKING OP DUURZAAMHEID	subsidie Daarom Duurzaam Diemen energicoaches powersavergame overige subsidies (reservering per jaar)	€ 37.000 € 30.000 € 8.000 € 20.000 € 95.000	
	TOTAAL	€ 764.000	€ 640.000

Risico's en weerstandsvermogen

Financieel strategisch adviseur: K. Deutekom

Omschrijving

Sinds 1 januari 2004 verplicht het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten tot het maken van een paragraaf weerstandsvermogen in de programmabegroting en de jaarrekening. Deze paragraaf moet tenminste bevatten:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- een inventarisatie van de risico's.

Conform het BBV, artikel 11:2, moeten wij vanaf 1 januari 2016 ook de volgende zes kengetallen verplicht opnemen in paragraaf weerstandsvermogen van de programmabegroting:

1. netto schuldquote;
2. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
3. solvabiliteitsratio;
4. grondexploitatie;
5. structurele exploitatieruimte;
6. belastingcapaciteit.

In het kader van financieel toezicht zijn nog geen landelijke normen beschikbaar. Dit is de aanleiding waarom de toezichthouder vooralsnog geen gebruik maakt van deze normen om te bepalen hoe wij presteren op de betreffende onderdelen. Mocht er alsnog een landelijke normering komen, dan zal de toezichthouder zich daarbij aansluiten.

Beleid omtrent weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre de gemeente financiële tegenvallers kan opvangen zonder dat het bestaande beleid moet worden gewijzigd. Het geeft inzicht in de robuustheid van de financiële positie van de gemeente.

Bij het weerstandsvermogen wordt onderscheid gemaakt in structureel en incidenteel weerstandsvermogen.

Inschatting risico's

Voor een goede bedrijfsvoering moeten we weten welke risico's (en kansen) wij hebben en hoe wij deze risico's kunnen beheersen. Ter bepaling van het benodigde weerstandsvermogen hebben we inzicht in het risicoprofiel nodig.

Middels een inventarisatie zijn de risico's verzameld. Belangrijk daarbij is te onderzoeken welke beheersmaatregelen zijn genomen of alsnog genomen moeten worden.

Ook bij de inventarisatie van de risico's maken we onderscheid in structurele en incidentele risico's. Daarbij wordt aangegeven wat het (maximaal) verwachte risicobedrag is en maakt de vakafdeling een inschatting over de kans van voordoen. We houden daarbij onderstaande inschattingspercentages aan.

Score	Risicokans	Gemiddelde risicokans
1. Laag	0% - 20%	10%
2. Matig	20% - 40%	30%
3. Gemiddeld	40% - 60%	50%
4. Hoog	60% - 80%	70%
5. Zeer Hoog	80% - 100%	90%

Omdat de kans dat een risico zich daadwerkelijk voordoet slechts globaal is aan te geven wordt met een variatiebreedte van 20% gerekend.

Het verwachte (maximale) risicobedrag en de kans op voordoen leiden tot een gewogen risicobedrag.

Weerstandscapaciteit

Om het weerstandsvermogen te bepalen wordt het totaal van de gewogen risicobedragen afgezet tegen de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden van de gemeente om niet begrote kosten te dekken. Ook hier weer wordt onderscheid gemaakt in structurele en incidentele weerstandscapaciteit.

- Incidentele weerstandscapaciteit

- Algemene reserve;

Voor de berekening van het weerstandsvermogen hebben we de stand van de Algemene Reserve op 1 januari aangepast met de onttrekkingen/dotaties waarvan we weten dat die plaats gaan vinden.

- Risicoreserve;

De gemeente Diemen heeft een deel van de Algemene Reserve, € 5 miljoen, apart gezet voor het opvangen van incidentele risico's.

- Reserve grondzaken;

Bij de vaststelling van de Jaarrekening 2016 is de 'Reserve grondzaken' gevormd.

Uit deze reserve kunnen, in eerste instantie, de risico's uit grondexploitaties verrekend worden.

- Begrotingssaldo incidenteel

Ook het incidenteel verwachte begrotingssaldo telt mee bij de bepaling van het incidentele weerstandsvermogen.

- Structurele weerstandscapaciteit

- Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die nog mogelijk is voor een tariefsverhoging OZB alvorens men toe kan treden als artikel 12 gemeente. Men wordt artikel 12 gemeente wanneer een gemeente de eigen financiële huishouding niet meer rond krijgt en een beroep moet doen op extra gelden. Een gemeente wordt als het ware onder curatele gesteld.

- Stelpost onvoorzien

Het budget voor onvoorzien is gebaseerd op het aantal inwoners. Deze stelpost is structureel in de begroting opgenomen en dient ter dekking van onvoorziene uitgaven.

- Begrotingssaldo structureel

Het structureel verwachte begrotingssaldo telt mee bij de bepaling van het structurele weerstandsvermogen.

Weerstandsratio

Het totaal aan gewogen risico's wordt afgezet tegen de weerstandscapaciteit. Dit leidt tot de bepaling van een weerstandsratio. Met behulp van de hierna volgende tabel beoordelen we de ratio van de gemeente Diemen. Deze normtabel is ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR).

Weerstandsratio	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$> 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

Resultaten risico analyse

De risico's zijn te onderscheiden in structurele en incidentele risico's.

Voor structurele risico's moeten we dekking vinden in een permanente oplossing in de vorm van een voorziening, verzekering of een afdoende beheersmaatregel. Daarnaast zijn er nog risico's binnen de begroting die niet te kwantificeren zijn. Deze risico's zijn apart inzichtelijk gemaakt.

De risico's beschrijven we kort. Daarbij geven we aan of het een nieuw of een bestaand risico betreft. In de hierna volgende tabel zijn alle geïnterviewde risico's in beeld gebracht.

Volgnr.	Risico-omschrijving	Verwacht (maximaal) risicobedrag	Kans op voordoen	Status
Incidentele risico's				
1.	Holland Park	1.200	Matig	Bestaand
2.	Plantage De Sniep	390	Matig	Bestaand
3.	Buitenlust	100	Hoog	Bestaand
4.	Specifieke uitkeringen van het Rijk	800	Matig	Nieuw
Subtotaal incidentele risico's		2.490		
Structurele risico's				
5.	Herijking verdeling Gemeentefonds	2.900	Zeer Hoog	Bestaand
6.	Urentoerekening naar projecten	610	Laag	Bestaand
7.	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG)	600	Matig	Bestaand
8.	Energiecrisis	500	Gemiddeld	Nieuw
Subtotaal Structurele risico's		4.610		
Totaal		7.100		
Niet kwantificeerbare risico's				
9.	Kosten Jeugdzorg	N.v.t.	N.v.t.	Bestaand
10.	Fiscale wijzigingen	N.v.t.	N.v.t.	Bestaand
11.	Inflatie	N.v.t.	N.v.t.	Bestaand
12.	Rente	N.v.t.	N.v.t.	Nieuw

Incidentele risico's

1. Holland Park

Risicobedrag: € 390.000

Nadere omschrijving risico:

Bij de meest recente actualisatie van de grondexploitatie van Plantage de Sniep (zie daarvoor het MPG bij de Jaarrekening 2022), hebben we een zo goed als mogelijke inschatting gemaakt van het resultaat en de doorlooptijd van het project. In de geactualiseerde grondexploitatie voegden we ook een kansen- en risicoanalyse toe. Bij de voorbereiding en realisatie van grootschalige projecten spelen tal van projectspecifieke onzekerheden en nader te onderzoeken of af te spreken onderdelen een rol. De kansen- en risicoanalyse geeft inzicht in deze onzekerheden die mogelijk kunnen optreden. Hierbij is het streven om eventuele risico's met een negatieve financiële impact zoveel mogelijk te voorkomen en of te beheersen. In het MPG is een overzicht en toelichting van alle kansen, risico's en beheersmaatregelen opgenomen, die zich kunnen voordoen in Plantage de Sniep.

Beheersmaatregelen:

De afgelopen tijd is nadrukkelijker op kosten gestuurd en zijn diverse maatregelen genomen om 'zuinig' te werken. Deze werkwijze zal worden vervolgd. Tegenvallers zijn, bij langerlopende projecten, echter nooit helemaal te vermijden. Door het toevoegen van de locatie Rietschuur, voorheen deelgebied R, is het risico van deze grondexploitatie groter geworden. De resterende werkzaamheden in het openbaar gebied van de Plantage de Sniep zijn grotendeels afgerond en kennen slechts kleine risico's en kansen.

2. Plantage de Sniep

Risicobedrag: € 1.200.000

Nadere omschrijving risico:

- Holland Park faciliterend

Het berekend risicobedrag is geschat op € 0,75 miljoen. Het gaat om het saldo van de gemaakte plankosten en de overige voorbereidingskosten die in het kader van de faciliterende planvoorbereiding Holland Park Oost en Holland Park Zuid zijn gemaakt en nog moeten worden verhaald op huidige en toekomstige ontwikkelende partijen.

Beheersmaatregelen:

Door externe partijen te faciliteren en de verbindende schakel te zijn, stimuleren we het particulier initiatief in de gebiedsontwikkeling. We hebben inmiddels meerdere overeenkomsten gesloten met meerdere projectontwikkelaars die een groot gedeelte van het gebied herontwikkelen. Deze overeenkomsten regelen een exploitatiebijdrage, waarmee de te maken gemeentelijke voorbereidingskosten en incidentele investeringskosten zijn betrokken. Een groot deel van de bijdragen hebben we inmiddels in rekening gebracht. In de komende jaren moeten we het overige deel ontvangen. Toekomstige ontwikkelende partijen van nog te ontwikkelen locaties in Holland Park Zuid zullen op vergelijkbare wijze moeten bijdragen in de gemeentelijke kosten.

- Grondexploitatie Holland Park West

De grondexploitatie Holland Park West is 31 mei 2018 vastgesteld en bij de actualisatie van de grondexploitatie (zie daarvoor het MPG bij de Jaarrekening 2022), hebben we een zo goed als mogelijke inschatting gemaakt van het resultaat en de doorlooptijd van het project. In de geheime bijlage van de geactualiseerde grondexploitatie vindt u ook een kansen- en risicoanalyse toegevoegd met een overzicht en toelichting van alle kansen, risico's en beheersmaatregelen opgenomen, die zich kunnen voordoen in Holland Park West. Het berekend risicobedrag is geschat op € 0,45 miljoen.

3. Buitenlust

Risicobedrag: € 100.000

Nadere omschrijving risico:

De grondexploitatie sociale woningbouw Buitenlust is 16 december 2021 vastgesteld en bij de actualisatie van de grondexploitatie (zie daarvoor het MPG bij de Jaarrekening 2022), hebben we een zo goed als mogelijke inschatting gemaakt van het resultaat en de doorlooptijd van het project. In de grondexploitatie is ook een kansen- en risicoanalyse toegevoegd. Bij de voorbereiding en realisatie van grootschalige projecten spelen tal van projectspecifieke onzekerheden en nader te onderzoeken of af te spreken onderdelen een rol. De kansen- en risicoanalyse geeft inzicht in de onzekerheden die mogelijk kunnen optreden. Hierbij is het streven om eventuele risico's met een negatieve financiële impact zoveel mogelijk te voorkomen of te beheersen. In het MPG is een overzicht en toelichting van alle kansen, risico's en beheermaatregelen opgenomen, die zich kunnen voordoen in Buitenlust.

Beheersmaatregelen:

We zullen zal nadrukkelijker op kosten sturen en kansen in het project worden nader onderzocht en voorbereid, zoals de mogelijkheden voor een subsidie voor plankosten. Tegenvallers zijn, bij langerlopende projecten, echter nooit helemaal te vermijden. In het MPG is een overzicht en toelichting van alle kansen, risico's en beheermaatregelen opgenomen, die zich kunnen voordoen in Buitenlust.

4. Specifieke uitkeringen van het Rijk

Risicobedrag: € 800.000

Nadere omschrijving risico:

Steeds vaker ontvangen we van het Rijk meerjarige specifieke uitkeringen. Deze uitkeringen ontvangen we voor een bepaald doel en leiden vaak tot een capaciteitsbehoefte. Vanuit efficiency-oogpunt is het voordeliger om personeel in dienst te nemen dan in te huren. Probleem bij het in dienst nemen van personeel is dat de dekking niet structureel is. Het dienstverband vaak wel. Ondanks dit risico heeft het toch de voorkeur personeel in dienst te nemen. Uitgangspunt is dat op termijn door personeelwisselingen de overcapaciteit is op te lossen. Idealiter wordt de specifieke uitkering omgezet naar een vast onderdeel van het Gemeentefonds.

Beheersmaatregelen:

Uiteraard houden wij nauwlettend de ontwikkeling van de doeluitkeringen in de gaten en zullen we voor afloop van de doeluitkering zoveel alvast anticiperen op de wegvallende dekkingsbron.

Structurele risico's

5. Herijking verdeling Gemeentefonds

Risicobedrag: € 2.900.000

In de Meicirculaire 2022 van het Gemeentefonds is de herijking van de verdeling van het Gemeentefonds verwerkt. De herijking van het gemeentefonds is een omvangrijke operatie geweest en is nog niet afgerond. De huidige situatie is nog niet het eindstation en het model zal continu onderhoud vragen. De Raad voor het Openbaar Bestuur heeft daartoe een onderzoeksagenda voorgesteld. De VNG heeft aangegeven het van belang te vinden dat de Raad voor et Openbaar Bestuur (ROB), de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en gemeenten nauw bij de uitvoering van de onderzoeksagenda betrokken worden.

De planning is dat begin 2025 een evaluatie wordt opgeleverd. In de huidige situatie is Diemen een nadeelgemeente. Er is afgesproken dat gemeenten vooralsnog gecompenseerd worden voor het voor- danwel nadeel, welke hoger is dan het afgesproken ingroeipad. Voor Diemen houdt dit in dat er in de jaren 2025 en verder een positieve compensatiepost (suppletie-uitkering) is opgenomen van € 2,9 miljoen.

In beginsel zou bij het volledig doorvoeren van de herijking de verwachting zijn dat de gemeente Diemen deze post komt te vervallen en daarmee een negatief effect gaat krijgen. Dit bedrag vormt dus een risico binnen het gemeentefonds en ook de begroting want het bedrag kan, mede door de evaluatie, op een later moment weer anders uitpakken.

Beheersmaatregelen:

We houden nauwlettend de ontwikkelingen op het gebied van de herijking bij door deel te nemen aan bijeenkomsten van het Ministerie en de VNG. De beïnvloeding is beperkt omdat de afweging van dergelijke besluiten op macro-niveau plaatsvindt. Uiteraard is er aandacht voor de effecten van individuele gemeenten. Aangezien het effect zich pas in 2026 of later gaat voordoen is er nog enige tijd om op de ontwikkeling te anticiperen.

6. Urentoerekening naar projecten

Risicobedrag: € 610.000

Nadere omschrijving risico:

In de begroting worden de uren van de ambtelijke organisatie toegerekend naar de producten waarvoor ze werken. Zo ook naar de werkzaamheden voor grondexploitaties en grote investeringen. Met name de toerekening van uren naar investeringen is nieuw in deze begroting. De kosten als gevolg van deze urentoerekening worden meegenomen bij de ramingen van de grondexploitaties en de investeringsbudgetten. Wanneer er geen grondexploitaties meer zouden zijn en alle grote investeringen zijn gerealiseerd, zou de behoefte verdwijnen aan deze uren, terwijl de desbetreffende medewerkers nog steeds in dienst zijn. Dit brengt een theoretisch risico met zich mee.

Beheersmaatregelen:

Dit risico doet zich natuurlijk al langere tijd voor, maar wordt als laag ingeschat. Enerzijds is voorzien dat de groei en investeringsprojecten nog voor langere tijd aanhouden, anderzijds zullen er zich komende tientallen jaren ook herstructurerings- en transformatie-opgaven aandienen, welke een projectmatige aanpak vragen.

Tot slot zal het probleem, als het zich al voordoet, vanzelf oplossen; gekwalificeerd personeel zal waarschijnlijk bij een gebrek aan uitdagende projecten uit eigen beweging elders aan de slag gaan. Desalniettemin heeft de directie / het management oog voor dit risico en kan voortijdig anticiperen.

7. Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzienigen Gemeenten (BUIG)

Risicobedrag: € 600.000

Nadere omschrijving risico:

Via de Participatiewet verstrekt de gemeente een uitkering om in het levensonderhoud te voorzien. Het macro budget voor deze uitkering wordt vastgesteld door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en via verdeelstaven jaarlijks in september tijdens het desbetreffende uitvoeringsjaar toegewezen aan gemeenten. Gemeenten die geld overhouden mogen dit houden.

Beheersmaatregelen:

De gemeente kan, bij een omvangrijk tekort van meer dan 7,5% van het definitieve vastgestelde BUIG budget, onder voorwaarden in aanmerking komen voor een aanvullend budget, de zogenaamde "vangnetuitkering".

8. Energiecrisis

Risicobedrag: € 500.000

Nadere omschrijving risico:

In 2022 zijn de tarieven voor het leveren van energie (gas en elektriciteit) enorm gestegen door met name de oorlog in Oekraïne. Er is een schaarste aan aardgas en omdat de prijs van elektriciteit gekoppeld is aan de gasprijs zijn beide tarieven gestegen. Dit heeft grote gevolgen voor de burgers en bedrijven maar ook wij als gemeente merken dat de prijzen voor energie stijgen.

Een eerste voorlopige en grove inschatting is dat wij over aan energiekosten minimaal twee keer zoveel kwijt zijn dan nu is begroot. In 2023 was voor de uitgaven aan gas € 225.000 begroot en voor elektra € 425.000. Totaal dus € 650.000 aan meerkosten.

De laatste maanden dalen de gasprijzen maar de markt blijft onstabiel. Desondanks verwachten we niet dat de gasprijzen zo extreem gaan stijgen als het afgelopen jaar. Dit komt mede door de Rijksmaatregelen. De vraag is op welk niveau de prijzen gaan stabiliseren.

Onze gemeentelijke energie nemen we af bij één leverancier. Ons contract kent geen vaste energieprijzen maar zogenoemde 'klikmomenten'. Vier keer per jaar worden de prijzen voor gas en elektra aangepast aan de op dat moment geldende prijs.

Beheersmaatregelen:

In 2024 hebben we een stelpost van € 400.000 opgenomen voor eventuele prijsstijgingen van de energie. Door een hogere indexering van de tarieven voor de sporthallen en het zwembad genereren we € 100.000 extra inkomsten. Hiermee zijn de budgetten voor energiekosten van deze accommodaties verhoogd.

De laatste jaren is veel geïnvesteerd in het verduurzamen van onze gebouwen. Dit zou naar verwachting zijn weerslag moeten vinden in het verbruik van energie.

Tenslotte heeft het Rijk ook een deel van de kosten gecompenseerd.

Nog niet te kwantificeren risico's

9. Kosten Jeugdzorg

Nadere omschrijving risico:

- Landelijke ontwikkelingen

Het Ministerie van VWS, zorgaanbieders, cliënten(vertegenwoordigers), professionals en de VNG hebben samen de Hervormingsagenda Jeugd opgesteld. Het huidige jeugdstelsel is niet houdbaar. Daarom werken deze partijen aan de hervormingsagenda om de hulpverlening te verbeteren en het jeugdstelsel beter beheersbaar te maken. De Hervormingsagenda Jeugd beschrijft de aanpak van een grote transitie die we de komende jaren met elkaar moeten maken. De agenda bestaat uit een groot pakket inhoudelijke maatregelen die moeten leiden tot betere en beter passende zorg voor kinderen en gezinnen binnen een stelsel dat houdbaar is voor de toekomst (zowel financieel als in menskracht). In april 2023 zijn gemeenten en Rijk het eens geworden (principeakkoord) over een passend financieel kader dat hoort bij het pakket aan inhoudelijke maatregelen die worden neergelegd in de Hervormingsagenda. Er is afgesproken dat in 2024 en 2025 de voorgenomen besparingen op jeugdzorg met in totaal € 385 miljoen worden verzacht. De bezuiniging vanaf 2026 blijft staan en zal per 2026 in één keer worden doorgevoerd. De hervormingsagenda is in juni 2023 definitief vastgesteld door de betrokken partijen en is ter besluitvorming aangeboden aan de Eerste en Tweede Kamer.

Het bezuinigingspotentieel uit de hervormingsagenda kent een onzekerheid of de maatregelen de geschatte kostenbesparing opleveren en hoe realistisch tijdige realisatie is. Twee landelijke commissies gaan zich nog buigen over de vraag of de genoemde bedragen uit het principeakkoord realistisch zijn. De bezuinigingen staan haaks op de landelijke ontwikkeling dat er steeds meer geld nodig is voor jeugdhulp.

- Complexe problematiek

Ondanks getroffen maatregelen blijven de uitgaven specialistische jeugdhulp een financieel risico vormen, mede als gevolg van de open einde regeling, een stijging in de aantallen jeugdigen en de almaar toenemende complexe problematiek. Daarbij vormen de brede wettelijke taken en de verwijzers die niet onder onze aansturing functioneren zijn complicerende factoren.

- Lumpsum financiering

Vanaf januari 2022 is het stelsel voor de (hoog) specialistische jeugdhulp gewijzigd, en daarmee ook de bekostigingssystematiek. Vanaf 2022 werken we met een lumpsum (taakgerichte financiering) richting kernpartners voor hoog-specialistische jeugdhulp (HSJH). In DUO-verband trekken wij hier samen met Amsterdam in op, zij zijn in 2021 al overgegaan op deze nieuwe manier van bekostigen. We zijn deelnemend in werkgroepen waarin de kernpartners ook deelnemen. Het integrale samenwerken kost tijd, aangezien de tien kernpartners steeds meer als één collectief moeten gaan optreden. Veel aandacht gaat uit naar het proces van het herijken c.q. vaststellen van de lumpsumbedragen.

Beheersmaatregelen

Er is en wordt veel in gang gezet met als doel kosten voor de jeugdhulp te beheersen, zoals een taakgerichte manier van bekostigen van de hoog-specialistische jeugdhulp sinds 2022, uitbreiding contractmanagement, bevorderen van meer (specialistische) hulp dichtbij om dure trajecten te voorkomen, onderzoeken naar (kosten)effectiviteit van preventieve en algemene voorzieningen en bestandsanalyses. We zijn als gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdwet, maar hebben niet alles in de hand. De brede wettelijke taken, de open einde regeling en de verwijzers die niet onder onze aansturing functioneren

zijn complicerende factoren. De uitgaven blijven daarom een financieel risico vormen, mede als gevolg van een stijging in de aantallen jeugdigen en de complexe problematiek.

10. Fiscale wijzigingen

Nadere omschrijving risico:

Op het gebied van de fiscale wetgeving zijn er ieder jaar nieuwe ontwikkelingen.

Op 1 januari 2016 is de Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen van kracht geworden. Als gevolg hiervan zijn gemeenten vennootschapsbelastingplichtig indien en voor zover een onderneming wordt gedreven. Met name 'winstgevend' grondexploitaties vormen hierbij een financieel risico. De gemeente Diemen heeft in 2016 al haar activiteiten voor de vennootschapsbelasting beoordeeld op basis van de relevante ondernemerscriteria. Op basis van deze beoordeling heeft de gemeente Diemen het standpunt ingenomen dat er geen sprake is van vennootschapsbelastingplichtige activiteiten. De Belastingdienst heeft inmiddels een standpunt ingenomen en aangegeven waar het vermoeden bestaat van belastingplichtige activiteiten. Dit zijn de volgende activiteiten:

- het ophalen van bedrijfsafval;
- de verkoop van reststoffen voortkomend uit de activiteit inzameling van huishoudelijk afval (hierover loopt overleg met de Nederlandse Vereniging van Reinigingsdiensten). De impact van de tussenkomst van een tussenschakel, zoals bijvoorbeeld Rova, is eveneens onderwerp van gesprek;
- het geven van gelegenheid van reclame-uitingen voortvloeiend uit privaatrechtelijke (concessie) overeenkomsten;
- de uitgifte van leningen.

Beheersmaatregelen:

Onze (externe) fiscale adviseur heeft voor Diemen onderzocht of bovenstaande activiteiten leiden tot een belastingplicht. Het blijkt dat met name de concessieovereenkomsten voor de uiting van reclame voor Diemen relevant is. Ondanks dat wij het op voorhand niet eens zijn met de aanslagoplegging doen we vanaf 2016 wel aangifte. Dit om naheffingsrente (8%) uit te sluiten. De gemeente volgt de landelijke ontwikkeling nauwkeurig om te kunnen anticiperen op eventuele relevante ontwikkelingen. In de meerjarenprognose grondexploitaties wordt jaarlijks de vpb-positie van de grondexploitaties vastgelegd.

- Vernieuwen convenant Horizontaal Toezicht

Diemen heeft in 2012 met de Belastingdienst een convenant afgesloten over 'Horizontaal toezicht'. Dit houdt in dat de processen waar belastingafdracht een rol speelt goed zijn geborgd in de organisatie. Oftewel we moeten fiscaal in control zijn.

Vanaf 2024 worden de spelregels voor het horizontaal toezicht verscherpt. In afstemming met Duo+ en de Belastingdienst scherpen we de processen en waarborg van een correcte en volledige belastingafdracht af. Belangrijkste processen zijn de afdracht van btw, loonbelasting en vennootschapsbelasting.

11. Inflatie

Nadere omschrijving risico:

De financiële effecten van de inflatie nemen toe. Mede als gevolg van de energiecrisis zijn de prijzen en lonen flink gestegen. Waar we normaal rekenen met prijs- en loonstijgingen tussen de één en drie procent is er nu sprake van prijsstijgingen tussen de vijf en vijftien procent. Dit heeft z'n weerslag op de koopkracht van de burgers maar ook op de financiële positie van de gemeente.

De inflatie heeft een groot effect op het bouwtempo van woningen. De kosten van arbeid en materiaal zijn hard gestegen waardoor de bouw van woningen stagneert.

Ook vanuit de Diemense verenigingen en maatschappelijke organisaties ontvangen we steeds meer verzoeken om de kosten als gevolg van de inflatie te compenseren. In eerste instantie compenseerde het Rijk deels de toegenomen kosten als gevolg van de inflatie. Door de val van het kabinet is het onduidelijk welke correctiemaatregelen het Rijk in de toekomst gaat nemen. Het Rijk moet gaan bezuinigen, dus het is de vraag of gemeenten afdoende worden gecompenseerd.

Beheersmaatregelen:

Bij het opstellen van de begroting 2024 zijn we terughoudend met het opvoeren van nieuw structureel beleid. In afwachting op het nieuwe kabinet gaan we ons alvast voorbereiden op de effecten van het krappere financiële beleid van het Rijk. We gebruiken 2024 om de ambities van de gemeente te heroverwegen en voorbereidingen treffen. We willen hierbij alle bestaande en nieuwe ambities betrekken op alle beleidsterreinen. Door dit breed op te pakken kunnen we ook een integrale afweging maken. Deze aanpak is qua resultaat en planning afhankelijk van de nieuwe verkiezingen. Verwachting is dat nauwkeurige financiële duidelijkheid van het nieuwe kabinet niet voor het opstellen van de Kadernota 2025 en de Programmabegroting 2025 bekend is. Onze planning is om deze heroverweging vóór of in de Kadernota 2026 af te ronden.

12. Rente

Nadere omschrijving risico:

In 2022 is de rente gaan stijgen. Waar voorheen de lage (zelfs negatieve) rentestand interessant was om kortlopend geld te lenen stijgt de rente nu in rap tempo. Dit geldt zowel voor het lenen van kortlopende en langlopende leningen. Dit heeft niet alleen tot effect dat onze rentekosten van deze leningen oplopen. Ook heeft dit een nadelig effect op interne verrekenrente. Deze rente gebruiken voornamelijk bij het doorrekenen van de grondexploitaties.

Beheersmaatregelen:

We kunnen niet sturen op het rentepercentage. Dat is het gevolg van wereldwijde ontwikkelingen. De Nederlandse Bank stuurt de rente-ontwikkeling voor Nederland aan. Bij de financiering van de gemeente zijn er beheersmaatregelen om het risico te verspreiden. Er zijn verplichte maatregelen die zorgen dat de effecten van de rente geleidelijk in de begroting terecht komen. Dit wordt geregeld via de zogenoemde 'risiconorm'. De provincie heeft hierin een toezichthoudende taak. De maatregel komt er op neer dat in een bepaald jaar niet meer dan een genormeerd bedrag mag worden geherfinancierd. Daarnaast is sturing op rente mogelijk door te sturen op investeringen. Simpel gezegd hoeven we minder te financieren wanneer we minder investeren. Oftewel door investeringen uit te stellen zijn de rentekosten te beïnvloeden. In de praktijk werkt dit complexer omdat de vraag naar voorzieningen veelal voortkomt uit de groei van de gemeente. Evident is dat het sowieso duurder wordt om de toekomstige investeringen te financieren.

Berekening weerstandscapaciteit

Onderstaand de berekening van de structurele en incidentele weerstandscapaciteit. De berekening van de onbenutte belastingcapaciteit lichten we onder de tabel afzonderlijk toe.

Weerstandscapaciteit		1 januari 2024
Incidentele weerstandscapaciteit		
Algemene reserve		24.945
Reserve Grondzaken		9.147
Verwacht begrotingssaldo incidenteel		-1.210
Totaal inidentele weerstandscapaciteit		32.882
Structurele weerstandscapaciteit		
Onbenutte belastingcapaciteit		5.144
Stelpost onvoorzien		60
Verwacht begrotingssaldo structureel		335
Totaal structurele weerstandscapaciteit		5.539
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit		38.421

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die nog mogelijk is voor een tariefsverhoging OZB alvorens men toe kan treden als artikel 12 gemeente. Men wordt artikel 12 gemeente wanneer een gemeente de eigen financiële huishouding niet meer rond krijgt en een beroep moet doen op extra gelden. Een gemeente wordt als het ware onder curatele gesteld. Op basis van het landelijke gemiddelde OZB-percentages van de WOZ-waarde is het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 van de Financiële verhoudingswet voor het jaar 2024 vastgesteld op 0,1614%.

Onbenutte belastingcapaciteit	WOZ-waarde Begroot 2024	Tarief begroot 2024 Diemen	Tarief Artikel 12	Verschil tarieven	Onbenut
Woningen - eigenaren	7.210.520.000	0,0661%	0,1614%	0,0953%	6.871.145
Niet-woningen - eigenaar	889.020.000	0,2727%	0,1614%	-0,1113%	-989.340
Niet-woningen - gebruiker	755.665.000	0,2591%	0,1614%	-0,0977%	-738.105
Totaal onbenutte belastingcapaciteit					5.143.700

Weerstandsratio

Bij de weerstandsratio zetten we de geïnventariseerde risico's af tegen de aanwezige weerstandscapaciteit. In onderstaande tabel de berekening van de gewogen risicobedragen.

Risicoprofiel begroting 2024				
Volgnr.	Risico-omschrijving	Verwacht (maximaal) risicobedrag	Kans-percentage	Gewogen risico-bedrag
Incidentele risico's				
1.	Holland Park	1.200	30,0%	360
2.	Plantage De Sniep	390	30,0%	115
3.	Buitenlust	100	70,0%	70
4.	Specifieke uitkeringen van het Rijk	800	30,0%	240
Totaal risicoprofiel Incidenteel		1.590		475
Structurele risico's				
5.	Herijking verdeling Gemeentefonds	2.900	90,0%	2.610
6.	Urentoerekening naar projecten	610	10,0%	60
7.	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG)	600	30,0%	180
8.	Energiecrisis	500	50,0%	250
Totaal risicoprofiel Structureel		4.610		3.100
Totaal		6.200		3.575

Berekening weerstandsratio

De weerstandsratio wordt berekend voor de incidentele en structurele risico's. Aan de hand van de eerder genoemde gewogen risicobedragen en weerstandscapaciteit bepalen we hoe Diemen er voor staat.

Incidentele weerstandsratio =	Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 32.882	=	69,2
	Gewogen risicobedrag	€ 475		

Structurele weerstandsratio =	Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 5.539	=	1,8
	Gewogen risicobedrag	€ 3.100		

Conclusie

De **incidentele weerstandsratio** blijft 'Uitstekend'.

De grondexploitatie blijven, door de snelle ontwikkelingen en de grote geldstromen die hiermee gepaard gaan, een fors deel van het incidentele risico uitmaken.

De **structurele weerstandsratio** verbetert tot 'Ruim voldoende'.

De structurele weerstandsratio is enigszins vertekend. De berekening van de structurele weerstandsratio is namelijk gebaseerd op het structurele begrotingssaldo van 2024. De ratio van 'Ruim voldoende' geeft aan dat er mogelijkheden zijn om middels ozb-verhogingen dekking te vinden. We weten ook dat vanaf 2026 het begrotingssaldo drastisch wijzigt. Dit is niet meegenomen in de berekening van de weerstandsratio. Met name de inkomsten vanuit het Rijk vormen het grootste risico. Ook de risico's van de 'open-einde' regelingen binnen het sociaal domein en de bijstand blijven groot.

Anticiperend hierop zijn we terughoudend met nieuw beleid en gebruiken we 2024 om de ambities van de gemeente te heroverwegen.

Kengetallen

Kengetallen	Norm	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
1. Netto Schuldquote	<100%: groen >130%: rood	39%	63%	52%
2. Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<70%: groen >100%: rood	43%	62%	50%
3. Solvabiliteitsrisico	>50%: groen < 30% rood	34%	24%	33%
4. Grondexploitatie	nvt	-16%	-16%	-13%
5. Structurele exploitatieruimte	>0,6%: groen < 0%:rood	15,10%	1,07%	0,31%
6. Belastingcapaciteit	Landelijk gemiddelde 100%	103%	93%	102%

1+2. Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De nettoschuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De nettoschuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Nu kan er in een gemeente sprake zijn van het doorlenen, door weer aan andere partijen een lening te verstrekken, zoals aan sportclubs, culturele organisaties, etc. Om vervolgens inzicht te krijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen moet de schuldquote zowel inclusief als exclusief doorgeleende gelden worden weergegeven. Op deze manier ontstaan twee indicatoren.

Deze indicatoren brengen in beeld in hoeverre de netto schulden zich verhouden tot de totale baten (inkomsten) van de gemeente. Hoe hoger het percentage, hoe meer externe financiering de gemeente heeft aangetrokken om de activiteiten (investeringen) te financieren.

Dit inzicht is uiteraard voor Diemen zelf van belang, maar het is ook verplicht deze kengetallen in begroting en rekening op te nemen. Samen met de andere vier financiële kengetallen geven ze een beeld van de financiële situatie van de gemeente.

De netto schuldquote wordt volgens een vaste formule berekend:

De netto schuldquote = $(A+B+C-D-E-F-G) / H \times 100\%$

- A Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)
- B Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)
- C Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)
- D Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)
- E Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)
- F Liquide middelen (cf art. 40 BBV)
- G Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)
- H Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))

De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

In de tabel is een verslechtering van de netto schuldquote te zien ten opzichte van de voorgaande jaren. Oorzaak hiervan is dat we geld moeten lenen voor nieuwe investeringen. Vanuit de grondexploitaties zijn er de komende jaren geen grote opbrengsten te verwachten die we voor de financiering in kunnen zetten. Bovendien moeten we enkele vrijvallende geldleningen herfinancieren.

3. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteit geeft een beeld van de mate waarin een gemeente zijn bezittingen financiert met eigen of vreemd vermogen. Voor het vergelijk met andere gemeenten heeft deze maatstaf beperkingen. Het kan zijn dat een gemeente activa huurt, terwijl een andere gemeente activa in eigen bezit heeft. Daardoor verschillen de balansen van gemeenten aanzienlijk, terwijl de risico's van beide instellingen elkaar weinig ontlopen.

4. Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitaties een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten van de gemeente. Het is belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of de grondexploitaties kunnen bijdragen aan de verlaging van de schuld. Staat de grond tegen een te hoge waarde op de balans en moet die worden afgewaardeerd dan leidt dit tot een lager eigen vermogen (en dus ook tot een lagere solvabiliteitsratio).

De negatieve waarde is het gevolg van de gunstige aanbesteding van Holland Park West.

5. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het van belang te kijken naar de structurele baten en lasten. Dit kengetal geeft aan welke ruimte de gemeente heeft om eigen lasten te dragen. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

6. Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in Diemen zich verhoudt ten opzichte het landelijke gemiddelde. Op basis van de gemiddelde WOZ-waarden worden de lokale lasten (OZB, afvalstoffenheffing en rioolrecht) vergeleken met het landelijke gemiddelde.

Bedrijfsvoering

Gemeentesecretaris: G.T. Wildeman

Openbaarheid

Inleiding

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De Woo vervangt de Wet openbaarheid van bestuur. Artikel 3.5 van de Woo schrijft voor dat een bestuursorgaan in de begroting aandacht besteedt aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de wet. In de jaarstukken moeten we verslag doen van de uitvoering van de wet, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. In deze paragraaf geven wij aan wat wij in 2024 gaan oppakken om uitvoering te geven aan de Woo. Daarbij richten wij ons op de drie pijlers van de Woo:

- actieve openbaarmaking;
- passieve openbaarmaking;
- verbetering van de informatiehuishouding.

Actieve openbaarmaking

De Woo noemt elf categorieën die wij actief openbaar moeten maken. Het overgangsrecht van de Woo regelt dat de start van de actieve openbaarmaking van deze elf categorieën wordt geregeld in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). Daarin zal naar verwachting naast de datum ook worden bekend gemaakt dat de elf categorieën niet allemaal tegelijk openbaar gemaakt moeten worden, maar dat daar een fasering in wordt aangebracht.

Categorieën die we als eerste gaan oppakken op basis van een, in 2023 vastgesteld, plan van aanpak:

- Raadsstukken
- Convenanten
- Organisatiegegevens
- Woo-verzoeken

De keuze voor deze categorieën is op advies van de VNG, ingegeven door de planning van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Overigens zijn er natuurlijk al behoorlijk wat documenten die we openbaar maken. Denk aan vastgestelde verordeningen, beleidsregels, organisatiegegevens en dergelijke. Om de actieve openbaarmaking volgens de Wet open overheid (Woo) te ondersteunen komt er een verwijzindex: de 'Woo-index', en een zoekfunctie op overheid.nl.

Passieve openbaarmaking

Naast het actief openbaar maken kan iedereen altijd vragen om bepaalde informatie (op verzoek) openbaar te maken. Ook bij openbaarmaking op verzoek gaat de Woo ervan uit dat het belang van openbaarheid altijd geldt en dat alleen in uitzonderingsgevallen een bijzonder belang vóór openbaarmaking kan gaan. Concreet betekent dit dat een Woo-verzoek (of onderdelen daarvan) alleen kan (of kunnen) worden geweigerd wanneer een beschermd belang in het geding is.

Verbetering van de informatiehuishouding

Eén van de uitgangspunten van de Woo is dat de informatiehuishouding op orde is.

De verbetering van de informatiehuishouding wordt in Duo+ verband via een programma opgepakt. In 2023 is een programmateam ingericht en zijn de eerste activiteiten gestart, in 2024 gaat de uitvoering daarvan door.

Rechtmatigheidsverantwoording

Goedkeuringstolerantie en rapportagegrens

In de financiële verordening is vastgelegd dat de raad in de kadernota de goedkeuringstolerantie en rapportagegrens voor rechtmatigheid vastlegt. In de jaarstukken vindt op basis van deze tolerantie en rapportagegrens de verantwoording plaats.

% van de lasten ¹⁴	Goedkeurend	Met beperking	Onthouding / afkeuring
Fouten en onzekerheden	< 2%	2% - 4%	> 4%

Voor 2024 is de goedkeuringstolerantie voor rechtmatigheid op 2% van de totale lasten vastgesteld. Op basis van deze begroting is dat € 216.000.

De rapportagegrens voor rechtmatigheid is op € 100.000 vastgesteld.

Organisatieontwikkeling Diemen '22

Het ontwikkeltraject Diemen'22 is in gang gezet om ons als gemeentelijke organisatie klaar te maken voor de toekomst. Diemen blijft groeien en er worden andere eisen aan ons gesteld. Doel was, conform de naam, om het programma in 2022 af te ronden. Er is veel gebeurd maar in 2022 was het programma nog niet afgerond. Begin 2023 is het programma formeel afgerond. In 2023 wordt het programma geëvalueerd. In 2024 staat er geen budget gereserveerd voor Diemen '22.

Terugkijkend op Diemen '22 zijn de volgende elementen doorgevoerd:

- De organisatiestructuur is gewijzigd, met een prominente rol voor de teams als bouwstenen van de organisatie, met aansturing door een concerndirectie.
- De visie en kernwaarden van de organisatie zijn helder neergezet. We willen het beste voor Diemen, op onze eigen manier: Leergierig, Bewust doen, Met lef, Verbindend en met een Open houding.
- Veranderende manieren van werken, zoals met het "teamplan nieuwe stijl" en "programmatisch werken".

Of Diemen '22 heeft geleid tot de gewenste resultaten binnen de organisatie zal blijken uit de evaluatie die in 2023 wordt uitgevoerd. Uit de evaluatie komen elementen waar de organisatie in door kan groeien. In 2024 bepalen we welke elementen hiervan worden opgepakt.

Los van Diemen '22 zijn er ontwikkelingen die constant aandacht vragen. Zoals de (te) hoge werkdruk bij een aantal teams. Het coalitieakkoord "Diemen met elkaar en voor elkaar" geeft de mogelijkheid om de gestelde ambities realistisch en evenwichtig over de jaren te verspreiden. Strategische keuzes gaan nog verder dan die termijn. De dynamische teamplannen zijn de jaarlijkse, operationele vertaalslag waarbij ambitie en werkdruk met elkaar in evenwicht zijn.

¹⁴ Dit betreft het percentage van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves).

De groei van Diemen heeft, zoals bekend, effecten op de omvang van de gemeentelijke organisatie. Diemen blijft een aantrekkelijke werkgever, maar de krapte op de arbeidsmarkt is voelbaar binnen de organisatie. Des te meer een reden om te investeren in de kwaliteiten van de huidige medewerkers zodat we ook in 2024 en verder een aantrekkelijke werkgever kunnen blijven. Dit doen we onder andere door te investeren in jong talent middels het Talentprogramma waarin we trainingen, intervisie en coaching aanbieden.

De integrale huisvestingsvisie leidt in 2023 tot de uitrol van een vernieuwd werkplekconcept. In 2024 staat de verbouwing gepland. In de begroting 2021 zijn hiervoor twee investeringsbudgetten beschikbaar gesteld voor de verbouwing en vervanging van meubilair (totaal € 1,0 miljoen) welk bedrag is verhoogd tot € 3.0 miljoen.

Voor en met Diemen

In 2022 heeft uw raad het ambitiedocument Voor en met Diemen vastgesteld, samen met de kaders voor participatie en communicatie. In juni 2023 is het kader Dienstverlening vastgesteld. De acties die hieruit voortvloeien hebben we gebundeld in een uitvoeringsprogramma onder de noemer Voor en Met Diemen. Dat programma loopt door verlenging met een jaar, tot en met 2024. Ook het versterken van de raadscommunicatie maakt deel uit van het programma

Voor programmamanagement en -ondersteuning was in de begroting al budget beschikbaar gesteld voor de jaren 2022 en 2023. Voor 2024 vragen we een incidenteel budget aan van € 80.000 voor programmamanagement en ondersteuning en een werkbudget van € 50.000. Er is al structureel budget voor de coördinatie van initiatieven en de ondersteuning van initiatieven beschikbaar.

In lijn met het coalitieakkoord blijven we stevig inzetten op participatie en communicatie en evalueren we de effecten. Indien nodig willen we kunnen intensiveren en daarom is er ook voor de periode na de looptijd van het programma budget geraamd voor diverse onderdelen, zoals het uitvoeren van enquêtes en de inzet van het burgerpanel. De visie op dienstverlening geeft aan op welke manier we het contact met de buitenwereld willen inrichten. Voor de uitvoering van projecten in 2023 is een budget van € 60.000 beschikbaar gesteld en reserveren we voor 2024 een budget van € 50.000.

Daarnaast maken we voor de uitvoering van alle projecten die aan het programma Voor en Met Diemen gerelateerd zijn zo veel als mogelijk gebruik van bestaande budgetten.

Samenwerking Duo+

Aansturen en doorontwikkeling organisatie

Het opdrachtnemer-opdrachtgeveroverleg (OGON) overleg vormt de basis van de samenwerking en is het platform voor de onderlinge afspraken over producten en dienstverlening. Los daarvan is de dienstverlening van de maatwerkopdrachten geprofessionaliseerd en worden deze vooraf goed en duidelijk vastgelegd en conform de leveringen afgerekend. Duo+ heeft een directieplan opgesteld met doelstellingen voor 2023 en 2024. Duo+ wil onder andere de basis versterken en zet zich in om een goede samenwerkingspartner te zijn voor de DUO-gemeenten.

Rechtmatigheidscontrole

In 2024 zijn alle processen voor wat betreft de interne controle in de lijn belegd. Dit betekent dat de proceseigenaren samen met de teams/afdelingen de interne controles aan de hand van deze processen zelf uitvoeren. Het VIC-team toetst of deze interne controles goed uitgevoerd zijn en zal afhankelijk van de kwantiteit en de kwaliteit van de lijncontroles eventueel nog zelf controles uitvoeren. Hiermee is de interne beheersing sterk verbeterd en is het college van burgemeester en wethouders in positie om een goede rechtmatigheidsverklaring aan de gemeenteraad te kunnen afleggen.

Inkoopfunctie

In 2023 moet de uitwerking van een inkoop organisatie verder uitgerold worden in de richting die in 2022 ingezet is. Alle vier de DUO-organisatie werken aan de hand van dezelfde beleidsnotitie inkoop en aanbesteding en handboeken. Ook is in 2023 een contractbeheersysteem ontsloten en is de adviesfunctie voor inkoop en aanbesteding voor de gehele DUO-organisatie geborgd. Dat geldt zeker ook voor het maatschappelijk verantwoord inkopen. Hierin voeren de gemeenten wel een “eigen beleid” maar de toepassing van dit beleid wordt wel zoveel als mogelijk in de gezamenlijkheid gedaan.

Optimaliseren, digitaliseren en waar mogelijk (verder) harmoniseren van administraties en processen.

Ook in 2023 blijft het ver(der)gaand digitaliseren en waar mogelijk harmoniseren van processen en administraties een belangrijk speerpunt. Dit is een continu proces voor heel het samenwerkingsverband. Digitaal zaakgericht werken en archiveren (een wettelijke verplichting voor zowel Duo+ als de DUO-gemeenten), levert hier een belangrijke bijdrage aan. In 2022 is een start gemaakt met de aanbesteding van het huidige zaakstelsel, dit in verband met een aflopend contract. De implementatie zal in 2023 gestart worden waarna het stelsel in 2024 in gebruik genomen wordt.

Implementeren van de uitvoeringsagenda voortvloeiende uit het informatiebeleidsplan

De vaststelling van het informatiebeleidsplan heeft in 2022 plaatsgevonden waarna de verdere uitrol in 2023 tot en met 2025 zal plaatsvinden.

Borgen zaakgericht werken in de vier organisaties

Digitaal werken ontwikkelt zich in hoog tempo en hier moet adequaat op ingespeeld worden. Duo+ heeft hierbij de verantwoordelijkheid om kennis te delen, taken in te richten en te adviseren over de werkprocessen om de archieven kwalitatief op orde te krijgen en te houden. Daarnaast hebben alle organisaties een eigen verantwoordelijkheid om zaakgericht te werken en er voor te zorgen dat er geen achterstanden ontstaan. In 2020 vielen alle vier de organisaties onder verzwaard toezicht in het kader van het interbestuurlijk toezicht (IBT). De afspraak is dat zaakgericht werken ook in 2023 en verder volledig geborgd is en blijft in de vier organisaties.

Transitie Personeel & Organisatie

Door de vorming van adviesteams is een betere aansluiting gevonden bij de vraagstukken van de partnerorganisaties en daarmee is professionelere dienstverlening tot stand gekomen. In onze organisatie was al een sterk adviesteam aanwezig. Met de extra aangevraagde middelen in de begroting wordt dit model overgenomen door de andere DUO-gemeenten. Dit bevordert de kwaliteit van het P&O team in de brede samenwerking. Voor 2024 staat aantrekkelijk werkgeverschap en de inrichting van een platform voor personele beweging centraal, dit om de doorstroom en talentenontwikkeling te bevorderen.

Inclusief werkgeverschap

We streven naar een divers personeelsbestand dat een afspiegeling is van de inwoners van Diemen. De organisatie voldoet aan de verplichtingen die voortvloeien uit de Wet banenafspraken (Quotumwet). We trekken hierin op met Duo+ en Team Personeel & Organisatie.

Informatieveiligheid

Wij willen al onze informatie veilig houden. Met de inzet van Duo+ beschermen we onze informatie met technische- en organisatorische maatregelen. We houden ons hierbij aan de normen uit de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) geclassificeerde persoons gegevens en de Wet Politiegegevens (WPG).

In 2024 zal er een nieuw (Europees)wettelijk kader aan het rijtje van toezicht op Informatiebeveiliging voor gemeenten worden toegevoegd. Wat de daadwerkelijke impact zal zijn van deze nieuwe 'Network and Information Systems Directive' (NIS2-richtlijn) voor gemeenten is pas eind 2023 duidelijk. Waarschijnlijk zal dan ook duidelijk worden wat de financiële verdere consequenties zullen zijn. Nieuwe regelgeving brengt wellicht nieuwe verplichtingen rondom controle en extra controles en verslaglegging met zich mee. Nog even los van mogelijk nieuwe beveiligingsmaatregelen.

Met meer praktische richtlijnen vanuit de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) is het normenkader voor alle overheidsinstanties en daarmee ook voor Duo+ en de gemeente Diemen beschreven. De BIO schrijft voor dat informatieveiligheid de verantwoordelijkheid is van de teams en niet van bijvoorbeeld een apart aangestelde privacy officer. We zijn in 2023 gestart dit te bewerkstelligen. Het gaat om de uitvoering van informatieveiligheid en om alle collega's bewust te maken van de noodzaak van informatieveiligheid. Hiermee voldoen we ook aan de afspraken uit het coalitieakkoord.

Formatie-uitbreidingen

Onderstaand een overzicht van alle formatieuitbreidingen.

Formatie-uitbreidingen	Fte	Salariskosten	Inhuur
Directie en advies			
Programma Voor en met Diemen	1,00	80.000	
Programma Datagedreven Sturen	1,00	75.000	
Communicatie en Participatie Energie- en Klimaatbeleid (Dekking tegemoetkoming Rijk energie- en klimaatbeleid CDOKE)	1,00	85.000	
Concerndirectie Sociaal			
Uitvoering Wet inburgering (dekking vanuit Rijksbedrage)	1,00	90.000	
Beleid Participatiewet, Armoede en Schulden	0,80	75.000	
Brede inzet op problematiek jongeren	0,60	50.000	
Beleidsmedewerker Ontheemden	1,00	90.000	
Beleidsondersteuner Wonen	0,60	50.000	
Adviseur Jeugd/Wmo	0,33	30.000	
Beheerder Sporthal	1,00	60.000	
Concerndirectie Fysiek			
Beleidsmedewerker/ regelanalist Omgevingswet	1,00	100.000	
Casemanager Vergunningen (Dekking)	1,00	80.000	
Uitvoering Transitievisie Warmte (Dekking tegemoetkoming Rijk energie- en klimaatbeleid)	3,60	360.000	
Beleidsondersteuning uitvoering Isolatieopgave (Dekking tegemoetkoming Rijk energie- en klimaatbeleid)	1,00		100.000
Vakspecialist/ trekker circulaire economie (Dekking tegemoetkoming Rijk energie- en klimaatbeleid)	1,00	95.000	
Secretariele ondersteuning TRB	0,78	65.000	
Beleidsmedewerker Ruimtelijke Ordening	1,00	100.000	
Uitvoering actieplan energiearmoede	1,00	-	
Uitbreiding formatie Wijkbeheer	1,00	60.000	
Marktmanager	1,00		30.000
Extra inzet Bijzondere opsporingsambtenaren	1,00	70.000	
Meldpunt Wet Goed Verhuurderschap	0,20		20.000
Algemeen			
Flexibilisering beloningssystematiek		50.000	
Inzet stelposten			
Stelpost 'Groei van Diemen		-150.000	
Dekking vanuit tegemoetkoming Rijk		-750.000	
Dekking vanuit belastingopbrengsten en/of tariefinkomsten		-140.000	
Totaal formatie-uitbreidingen	21,91	625.000	150.000

Overhead

In 2016 was inzicht in de bedrijfsvoeringskosten een belangrijk punt voor de vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Zo schrijft de BBV voor voor welke kosten tot de overhead gerekend moeten worden. Onderstaand een overzicht van de bedrijfsvoeringskosten (overhead) in de begroting 2024.

Soort kosten	2024	2025	2026	2027
Bijdrage Duo+ (gemeenschappelijke regeling)	-8.029	-8.118	-8.158	-8.258
Bijdrage Inkoopbureau Stichting Rijk	-157	-157	-157	-157
Directie en bestuursadvisering/-ondersteuning	-2.685	-2.835	-2.855	-3.005
Leidinggeven	-1.034	-1.034	-1.034	-1.034
Ondernemingsraad	-55	-55	-55	-55
Communicatie	-92	-92	-92	-92
Financiën	-50	-50	-50	-50
Juridische zaken	-473	-483	-483	-483
Personeel & Organisatie	-154	-154	-154	-154
Informatisering & Automatisering	-25	-25	-25	-25
Interne dienstverlening	-47	-47	-47	-47
Facilitair	-577	-556	-556	-552
Vervoermiddelen	-190	-188	-188	-188
Huisvesting	-1.875	-1.646	-1.651	-1.628
Overige kosten bedrijfsvoering	-501	-214	-245	-235
Verrekening overhead met grondexploitatie en tarieven	-489	-489	-489	-489
Totaal overhead	-16.432	-16.142	-16.238	-16.451

Voor Diemen bestaan de bedrijfsvoeringskosten (overhead) voornamelijk uit de bijdrage aan Duo+. Duo+ voert immers al onze bedrijfsvoeringstaken uit.

Als indicator zetten we de totale overheadkosten als verhoudingspercentage af tegen de totale salariskosten van de vakafdelingen. Zie hieronder de salariskosten per vakafdeling.

Team	2024	2025	2026	2027
Team Administratie Sociaal Domein	-955	-955	-955	-955
Team Sociaal Team Diemen	-741	-741	-741	-741
Team Burgerzaken en Klant Contact Centrum	-1.802	-1.802	-1.802	-1.802
Team Gebouwen en Facilitaire zaken	-977	-977	-977	-977
Team Handhaving	-1.386	-1.386	-1.386	-1.386
Team Infra	-1.561	-1.561	-1.561	-1.561
Team Projecten	-749	-749	-749	-749
Team Ruimtelijk Beleid	-1.795	-1.795	-1.795	-1.795
Team Samenleving beleid	-1.823	-1.823	-1.823	-1.823
Team Sportbedrijf	-1.292	-1.292	-1.292	-1.292
Team Sociale Zaken	-1.610	-1.610	-1.610	-1.610
Team Openbare Orde en Veiligheid en Vergunningen	-1.599	-1.599	-1.599	-1.599
Team Wijkbeheer	-1.813	-1.813	-1.813	-1.813
Team Wet Maatschappelijke Ondersteuning	-1.147	-1.147	-1.147	-1.147
Totaal salariskosten vakafdelingen	-19.250	-19.250	-19.250	-19.250

In de begroting rekenen we salariskosten naar producten (beleidstaken) toe. Wanneer deze producten onderdeel zijn van een kostendekkend tarief of grondexploitatie dan rekenen we ook bedrijfsvoeringskosten (overhead) toe. Verhoging van het overheadpercentage levert voordeel op voor het begrotingssaldo en nadeel voor de hoogte van tarieven en de resultaten van grondexploitaties.

	2024	2025	2026	2027
Overhead uitgedrukt in percentage van salariskosten vakafdelingen	85%	84%	84%	85%

Tot op heden rekenden we een percentage van 60% door. Dit was gebaseerd op het historische percentage. Als gevolg van ons gewijzigde financiële perspectief stellen we voor de toerekening van overhead te verhogen naar ¹⁵80%. Hierdoor ontstaat extra dekking vanuit de tarieven en grondexploitaties.

Indicatoren

Indicatie van het behaalde resultaat door te kijken naar	Nul meting	Rekening 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Arbeidsverzuim	4%	8,5%	5,0%	5,0%	5,0%	5,0%	5,0%
Personeelsverloop	7%	28%	15%	15%	15%	15%	15%
Aantal vacatures	15	57	35	35	35	35	35
% facturen betaald binnen 30 dagen	65%	86%	95%	95%	95%	95%	95%
Aantal fte formatie per 1.000 inwoners (verplicht)	7,012	7,430	7,542	7,443	7,644	7,834	8,013
Aantal fte bezetting per 1.000 inwoners (verplicht)	6,726	7,055	7,165	7,071	7,262	7,442	7,612

¹⁵ De reeks is gemiddeld boven de 80%. Omdat meer dan 100% kostendekking niet is toegestaan ronden we het gemiddelde percentage naar beneden.

Lokale heffingen

Financieel strategisch adviseur: K. Deutekom

Algemeen

De paragraaf lokale heffingen bevat alle onderwerpen die volgens artikel 10 van het BBV in deze paragraaf aan de orde moeten komen, te weten:

- De inkomsten;
- Het beleid ten aanzien van lokale heffingen;
- Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen;
- Een aanduiding van de lokale lastendruk;
- Een beschrijving van het kwietscheldingsbeleid.

Herziening lokaal belastinggebied

Een van de belangrijkste fiscale thema's voor gemeenten (en provincies) is het lokaal belastinggebied. Ondanks dat de afgelopen jaren veel taken zijn gedecentraliseerd naar gemeenten, zijn zij nog altijd voor het overgrote deel van hun inkomsten afhankelijk van de Rijksoverheid. Gemeenten hebben daarom slechts beperkt de mogelijkheid om de belastingheffing aan te passen op basis van bijvoorbeeld het voorzieningenniveau in de gemeente. Onder meer de VNG pleit daarom al geruime tijd voor een uitbreiding van het lokaal belastinggebied. Hierbij wordt onder andere verwezen naar het rapport van de Commissie Rinnooy-Kan 'Bepalen betekent betalen'. Ook in het rapport 'Bouwstenen voor een beter belastingstelsel' wordt een uitbreiding van het lokaal belastinggebied als mogelijkheid genoemd.

Geen uitbreiding lokaal belastinggebied tot 2025

In het coalitieakkoord van het gevallen kabinet werd vastgehouden aan de bestaande financieringssystematiek en waren er geen concrete plannen. Het is afwachten welke standpunten het nieuwe kabinet gaat opnemen over het lokaal belastinggebied. Een uitbreiding van het lokaal belastinggebied lijkt er dan in ieder geval tot 2025 niet te komen.

De geraamde opbrengsten

Op hoofdlijnen hebben we de volgende belastingen en retributies voor 2021 t/m 2026 inzichtelijk gemaakt:

Opbrengsten	Rekening 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Onroerende zaakbelastingen						
- woningen (eigenaren)	4.236	4.450	4.810	4.960	5.110	5.260
- niet-woningen (eigenaren)	2.063	1.870	2.210	2.210	2.210	2.210
- niet-woningen (gebruikers)	1.722	1.550	1.875	1.875	1.875	1.875
Precariobelasting	13	25	25	25	25	25
Toeristenbelasting	458	530	805	805	805	805
Kostendeekkende tarieven						
Parkeerbelasting	1.473	847	1.436	1.086	1.436	1.087
Afvalstoffenheffing	4.748	4.720	5.738	5.737	5.737	5.733
Rioolheffing	3.763	3.940	4.445	4.465	4.559	4.371
Marktgelden	50	54	54	54	54	54
Lijkbezorgingsrechten	149	109	145	145	145	145
Burgerzaken	560	372	587	587	587	587
Bouwleges	1.598	949	944	944	944	944
Overige leges	73	84	74	74	74	59
Totaal	20.904	19.501	23.149	22.968	23.562	23.156

In bovenstaand overzicht zijn de voorstellen voor de extra verhoging van afvalstoffenheffing, rioolbelasting en toeristenbelasting terug te zien in het meerjarenperspectief.

Het beleid ten aanzien van lokale heffingen

Alleen belastingen mogen bestemd worden voor zaken die de gemeente zelf bepaalt. Belastingen in Diemen zijn de OZB, de precario-, parkeer- en toeristenbelasting. De onroerende zaak belasting (OZB) is het belangrijkste gemeentelijke belastinginstrument.

Rechten (voorheen bekend onder de term retributies) mogen alleen ten goede komen aan de kosten die er voor gemaakt worden. Dit zijn de zogenaamde geoormerkte heffingen. De geoormerkte heffingen die in Diemen geheven worden zijn de afvalstoffenheffing en rioolheffing.

Daarnaast geldt dat de andere belastingen maximaal 100% kostendekkend mogen zijn, zoals de leges uit (waaronder de omgevingsvergunning), de marktgeldverordening en parkeergelden.

In 2016 is de 'Nota Lokale Heffingen 2016' vastgesteld. In deze nota is aangegeven hoe sturing van de raad mogelijk is. Belangrijke vragen bij de sturing van de lokale lastendruk zijn:

1. Welke belastingen wil en kan een gemeente opleggen?
2. Wat is de grondslag van de belasting?
3. Welke kosten worden naar een tarief doorgerekend?

Planning is om in 2024 de Nota Lokale Heffingen te actualiseren. Onderdeel van de actualisatie is een onderzoek van de kostendekkendheid en een benchmark.

Ontwikkeling WOZ-waarden

De WOZ-waarden worden ieder jaar opnieuw vastgesteld. De peildatum ligt één jaar voor het belastingjaar. De Waarderingskamer houdt toezicht op de tijdige en correcte uitvoering van de Wet WOZ en geeft zijn goedkeuring alvorens de vastgestelde waarden mogen worden beschikt. Deze WOZ-beschikking sturen we toe op een gecombineerde aanslagbiljet gemeentelijke heffingen. Sinds 2013 zijn deze werkzaamheden uitbesteed aan Gemeentebelastingen Amstelland.

Voor de voorlopige prognose voor 2024 wordt aangesloten bij de algemene cijfers zoals deze blijken uit de meicirculaire 2023 voor het Gemeentefonds. Uit deze landelijke cijfers blijkt dat de marktontwikkeling tussen 1 januari 2022 en 1 januari 2023 wordt geschat voor woningen op 3,0% en niet-woningen 2%.

Deze percentages passen we aan zodra de uitkomst van alle eigen taxaties bekend zijn en daartoe aanleiding geven. Zoals gebruikelijk wordt bij de vaststelling van de belastingverordeningen 2024 in december 2023 het OZB-tarief vastgelegd. Uiteraard houden we bij de berekening van het OZB-tarief rekening met de werkelijke tot dan toe bekende WOZ-stijging voor de begrote OZB opbrengst 2024.

Geschatte WOZ-waarde (belastingscapaciteit)	2023	2024
Woningen	6.832.503.000	7.210.520.000
Niet-woningen	871.586.000	889.020.000

In bovenstaande tabel is bij de WOZ-waarde voor 2024 rekening gehouden met de verwachte areaaluitbreiding van 2023.

Onroerend zaakbelasting

Er zijn drie soorten onroerend zaakbelasting (OZB) die geheven worden:

1. OZB voor eigenaren van woningen;
2. OZB voor eigenaren van niet-woningen;
3. OZB voor gebruikers van niet-woningen.

Het is wettelijk niet mogelijk om verschillende tarieven te hanteren bij woningen voor bijvoorbeeld vrijstaande huizen en appartementen of koop- en huurhuizen. Ook is het niet toegestaan om bij de categorie niet-woningen onderscheid te maken in tarieven voor bijvoorbeeld courante objecten (winkels, kantoren, en dergelijke) en incurante objecten (scholen, sportcomplexen en dergelijke).

Het OZB-tarief is een percentage van de waarde van het onroerend goed, het object. Bij de bepaling van het OZB-tarief stuurt de gemeente op resultaat, met andere woorden op de totale belastinginkomsten. Voor het bepalen van het belastingtarief zijn er twee belangrijke variabelen, namelijk: de geraamde opbrengst en de waarde van al het onroerend goed in de gemeente.

Verder wordt bij de berekening van het tarief rekening gehouden met verminderingen vanwege bijvoorbeeld: leegstand bij niet-woningen, bezwaar- en beroep, vrijstellingen, kwijtschelding etcetera.

OZB-tarieven als percentage van de WOZ-waarde	2023	2024
Woningen - eigenaar	0,0651%	0,0661%
Niet-woningen - eigenaar	0,2677%	0,2727%
Niet-woningen - gebruiker	0,2543%	0,2591%

Bij de berekening van deze indicatieve OZB-tarieven is rekening gehouden met:

- een verhoging van 3,9% van de totale opbrengst;
- een waardestijging van 3,0% bij de woningen;
- een waardedaling van 2,0% bij de niet-woningen;
- en de areaaluitbreiding zoals opgenomen in de Kadernota 2024.

Precariobelasting

De gemeente heft precariobelasting voor het hebben van voorwerpen op, onder of boven de voor de publieke dienst bestemde gemeentegrond. De laatste jaren wordt bestaan de opbrengsten ook voor gemeentegrond die gebruikt wordt voor de opslag van bouwmaterialen bij grotere bouwactiviteiten.

Voorstel is het tarief precariobelasting in 2024 met 3,9% te verhogen.

Toeristenbelasting

De gedachte achter de toeristenbelasting is dat een gemeente kosten maakt voor voorzieningen die ook door niet-inwoners worden gebruikt, maar waarvoor geen vergoeding uit het Gemeentefonds wordt verkregen. Hoewel de naam anders doet vermoeden, kan dus ook niet-toeristisch verblijf belast worden. De opbrengst van de toeristenbelasting vloeit naar de algemene middelen van de gemeente. De toeristenbelasting wordt geheven op personen die niet staan ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand (GBA). De toeristenbelasting wordt veelal verhaald op die instanties die gelegenheid bieden tot verblijf met overnachting, zoals hoteliers, pensionhouders, Bed & Breakfast accommodaties en dergelijke. De verblijfbieder kan de toeristenbelasting doorberekenen aan degene die bij deze instanties overnachten.

Momenteel is er nog één hotel in Diemen. Dit hotel (hostel) is in 2018 open gegaan en heeft een capaciteit van ruim 770 bedden. Nu de coronacrisis is afgelopen kunnen we op basis van de ervaringscijfers steeds betrouwbaarder ramen.

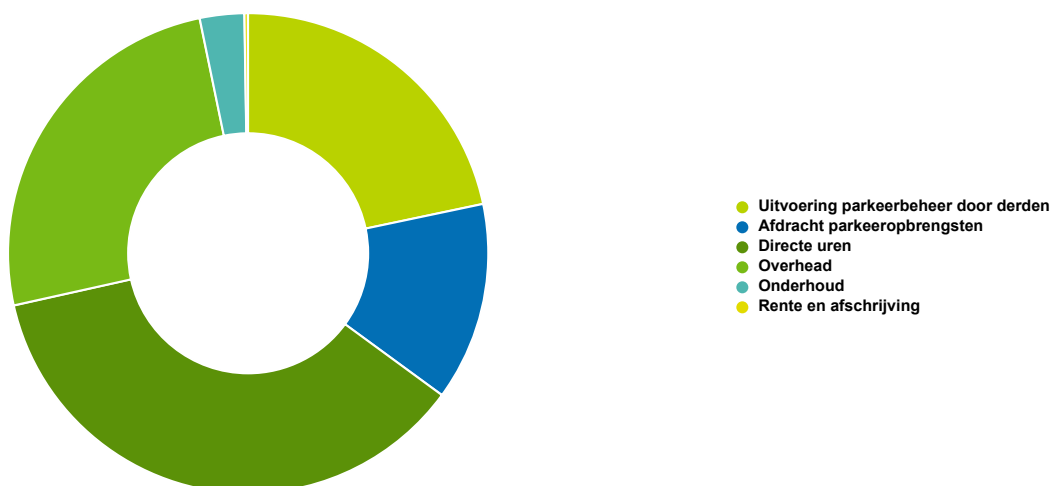
Zoals aangegeven in de Kadernota 2024 stellen we voor het tarief toeristenbelasting te verhogen van € 2,17 naar € 3,25 per persoon per overnachting. Dit is nog steeds lager dan het niveau van enkele omliggende gemeenten zoals Amsterdam, Ouder-Amstel en Uithoorn. Per saldo levert dit een positief effect op van € 0,25 miljoen.

Parkeerbelasting

Bij het vaststellen van de parkeernota is uitgegaan van een 100% dekkende parkeerexploitatie. De geheven tarieven worden gebruikt ter dekking van de kosten en handhaving die gemaakt worden voor het product parkeren.

Aangezien de parkeervergunningen twee jaar geldig zijn wordt jaarlijks de opbrengst verrekend met de 'Egalisatiereserve parkeren'.

Soort kosten	2024	Soort opbrengsten	2024
Uitvoering parkeerbeheer door derden	-356	Parkeervergunningen en naheffingsaanslagen	265
Afdracht parkeeropbrengsten	-219	Belparkeren	462
Directe uren	-598	Parkeerautomaten	99
Overhead	-414	Bijdrage uitvoering parkeerbeheer	236
Onderhoud	-49	Verkoop niet duurzame goederen	75
Rente en afschrijving	-4	Overige	594
Overige kosten	-15	Verrekening voorziening	-76
Totaal toegerekende kosten	-1.655	Totaal opbrengsten	1.655
Onttrekking uit egalisatievoorziening			-

Rechten

Onder een recht (of voorheen een retributie) wordt verstaan: een gedwongen betaling aan de (lokale) overheid ter zake van een concrete, door de (lokale) overheid als zodanig, *individueel* bewezen dienst. Op dit punt verschilt zij van een belasting, waar geen rechtstreekse concrete tegenprestatie tegenover staat. Wanneer er twijfel is of het om een belasting dan wel om een retributie gaat, kiest de rechtspraak meestal voor de kwalificatie als belasting, omdat dit meer rechten verleent aan de burger.

In Diemen worden de volgende rechten geheven:

- Afvalstoffenheffing;
- Rioolheffing;
- Leges;
- Marktgelden;
- Lijkbezorgingsrechten.

Bij de ramingen voor de heffingen met een directe tegenprestatie streven we zoveel mogelijk kostendekkendheid na. Uitzondering hierbij is de markt waarbij ook naar tarieven in de omliggende gemeenten wordt gekeken om ons zo niet “uit de markt” te prijzen. Bij de diverse leges spelen naast het streven naar kostendekkendheid ook andere factoren een rol. Zo heeft de wetgever een aantal tarieven vastgesteld, bijvoorbeeld voor de Verklaring omtrent gedrag, reisdocumenten en rijbewijzen (rijksdeel). Ook de tarieven voortvloeiende uit de Wet op de Kansspelen worden landelijk bepaald. Daarnaast houden we bij het vaststellen van de tarieven ook rekening met de regionaal of landelijk gangbare tarieven. Per afzonderlijke recht geven we een korte toelichting. Bij alle rechten passen we in ieder geval de prijsindexering van 3,9% toe. Bij de leges voor omgevingsvergunningen, het tarief afvalstoffenheffing en de rioolbelasting stellen we een extra verhoging voor.

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt in rekening gebracht voor het ophalen en verwerken van huishoudelijk afval. Bij de afvalstoffenheffing wordt een tariefsdifferentiatie toegepast. Dat wil zeggen dat onderscheid wordt gemaakt in een tarief voor een éénpersoons- en een tarief voor een meerpersoonshuishoudens. De verhouding tussen één- en meerpersoonshuishoudens is ongeveer 35% éénpersoons- en 65% meerpersoonshuishoudens.

De studentenwoningen aan de Dalsteindreef en de studentenflats aan de Rode Kruislaan en Bergwijkdreef (containerwoningen) nemen we niet bij de berekening van het tarief. De eigenaar van deze complexen zorgt zelf voor de verwijdering van de afvalstoffen.

Het overgrote deel van de inkomsten vanuit de afvalstoffenheffing gaat naar Meerlanden voor de inzameling van het huishoudelijke afval. De afgelopen jaren zijn de kosten steeds verder toegenomen, ondanks betere afvalscheiding door de inwoners. De kostenstijging heeft onder anderen te maken met het vele thuiswerken en de wisselende opbrengsten of kosten van het verwerken van afvalstromen. Maar ook spelen de vele investeringen mee van de afgelopen jaren om de afvalinzameling en de service te verbeteren. Deels worden die hogere kosten gedekt uit het groeiend aantal inwoners, maar dat dekt niet alle stijgingen.

Ook voor 2024 zouden we met het huidige tarief van de afvalstoffenheffing niet uitkomen. De kosten van De Meerlanden ten gevolge van de inflatie lopen in 2023 en 2024 fors op. De Egalisatiereserve Afvalstoffenheffing is vanaf 2019 leeg, met als gevolg dat de tekorten van de laatste jaren zijn verrekend met de algemene middelen/reserve. Voornemen is de

egalisatiereserve de komende jaren geleidelijk aan weer op niveau te brengen zodat we tegenvallende resultaten kunnen opvangen.

Tot en met 2022 is een bedrag van € 714.000 verrekend met de algemene middelen.

Uitgangspunt is dat de afvalstoffenheffing 100% kostendekkend is.

Bovenstaande ontwikkelingen hebben een negatieve invloed op de tariefontwikkeling.

Bovenop de reguliere prijsindexering van 3,9% is een extra verhoging van 17,5% nodig om tot een kostendekkende exploitatie te komen.

Bij de behandeling van de Kadernota 2024 vroeg de raad naar de mogelijkheid om groter onderscheid te maken tussen eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens. Dit verschil bedraagt was in 2023 afgerond € 80. Door de voorgestelde indexering loopt dit verschil op tot bijna € 100. Het verschil groter maken betekent een hogere lokale lastendruk voor meerpersoonshuishoudens. Uit een vergelijking met een benchmark is zitten we met het verschil boven het landelijke gemiddelde. Dit is voor ons voldoende motivatie om geen extra aanpassing in dit verschil te maken.

Onderstaande tabel en grafiek geven u inzicht in de kosten die meegenomen worden bij de bepaling van het tarief.

Soort kosten	2024	Soort opbrengsten	2024
Aanneemsom Meerlanden (ophalen en verwerken)	-3.877	Afvalstoffenheffing	5.608
BTW-verrekening	-875	Overige bijdrage	130
Directe uren	-165		
Overhead	-132		
Afdracht afvalopbrengsten	-18		
Heffing en invordering	-200		
Rente en afschrijving	-96		
Overige kosten	-7		
Totaal toegerekende kosten	-5.370	Totaal opbrengsten	5.738
Dotatie aan egalisatievoorziening			369

Rioolheffing

Onder de naam rioolheffing wordt een recht geheven voor het lozen van afvalwater op de gemeentelijke riolering, het afvoeren van hemelwater, de rioleringszorg en het grondwaterbeheer. Als er minder dan 500 m³ huishoudelijk (afval)water per jaar op de riolering wordt geloosd, is er sprake van een rioolrecht kleinverbruik. Als er meer dan 500 m³ geloosd wordt, is er sprake van rioolheffing grootverbruik.

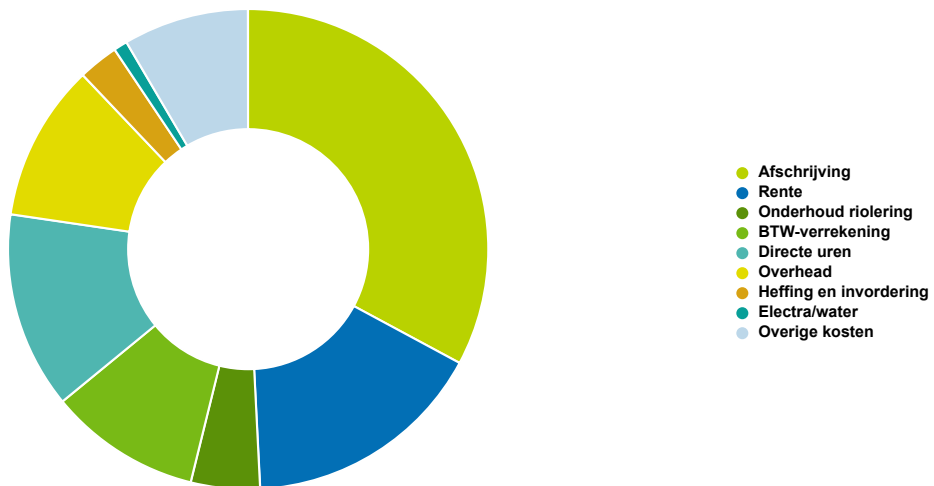
De gemeentelijke rioolheffing grootverbruik is gebaseerd op het door Waternet geschatte waterverbruik of de opname van de meterstanden. De tarieven rioolbelasting zijn als gevolg van de hoge stand 'Egalisatievoorziening riolen', de laatste jaren gelijk gebleven.

Uitgangspunt is een 100% kostendekkend tarief.

In het kader van het in ontwikkeling zijnde Programma Klimaatadaptatie 2024-2028 is een kostendekkingsplan opgesteld. Dit kostendekkingsplan betreft de kosten die de gemeente maakt voor het verwerken van afvalwater, hemelwater en grondwater en vormt daarmee de onderbouwing voor de gemeentelijke rioolheffing.

De afgelopen jaren is de rioolheffing met maximaal de inflatie gestegen. De aandacht voor klimaatadaptatie is sindsdien toegenomen en de gemeente Diemen loopt daarbij voorop. De ambitieuzere normen ten aanzien van het voorkomen van wateroverlast en droogteschade vraagt een grotere inspanning dan we in het verleden gewend zijn geweest. Ook leggen de gestegen aannemerskosten en materiaalkosten een grotere druk op de toekomstige uitgaven. Om ervoor te zorgen dat de gemeente ook in de toekomst kan voldoen aan haar zorgplicht stijgt de rioolheffing in 2024 met € 5,- per huishouden aanvullend op de correctie voor de inflatie.

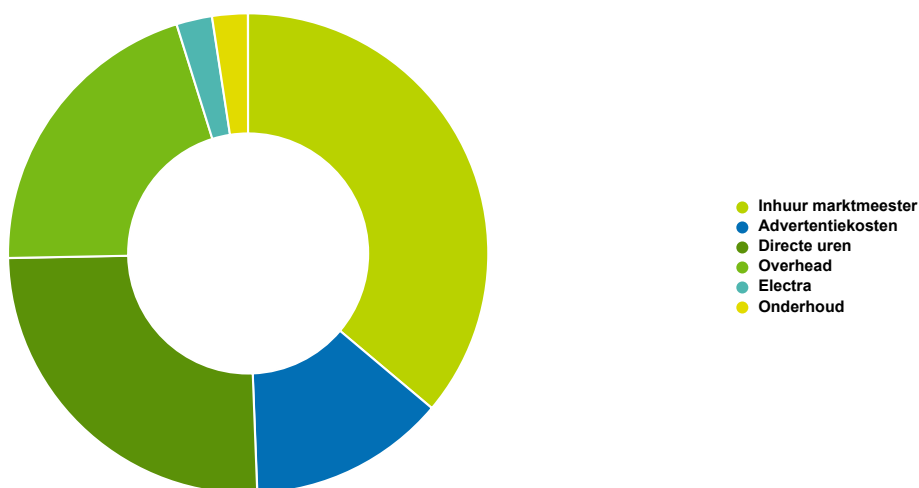
Soort kosten	2023	Soort opbrengsten	2023
Afschrijving	-1.410	Rioolheffing	3.433
Rente	-480	Rioolheffing - bedrijven	200
Onderhoud riolering	-207		
BTW-verrekening	-437		
Directe uren	-552		
Overhead	-331		
Heffing en invordering	-107		
Electra/water	-41		
Overige kosten	-375	Verrekening voorziening	307
Totaal toegerekende kosten	-3.940	Totaal opbrengsten	3.940

Marktgelden

We brengen marktgeld in rekening voor het innemen van een standplaats op de weekmarkt. De losse standplaatsen rekent de marktmeester af en de vaste standplaatshouders krijgen per half jaar een aanslag marktgeld. Er is geen dekkingpercentage voor het tarief vastgelegd. Jaarlijks wordt in de begroting bepaald hoeveel budget vanuit de algemene middelen beschikbaar wordt gesteld. De laatste jaren betrof dat extra budget voor de (externe) invulling van de marktmeesterfunctie. In de begroting 2024 is structureel budget voor het marktmeesterschap opgenomen.

Soort kosten	2024	Soort opbrengsten	2024
Inhuur marktmeester	-30	Staangelden	54
Advertentiekosten	-11	Opbrengst werken voor derden	3
Directe uren	-21		
Overhead	-17		
Electra	-2		
Onderhoud	-2		
Totaal toegerekende kosten	-82	Totaal opbrengsten	57
Bijdrage uit algemene middelen			25

Lijkbezorgingsrechten

Lijkbezorgingsrechten is een brede term voor grafrechten, begraafrechten en crematoriumrechten. Deze rechten worden in rekening gebracht voor het verlenen of verlengen van een uitsluitend recht op een graf, het verstrooien van as, het bijzetten van een urn en het huren van de aula/koffiekamer.

Diemen is sinds 2009 eigenaar van begraafplaats Rustoord en zorgt voor de exploitatie van de begraafplaats. De administratie en het begraaf technisch beheer is ondergebracht bij De Nieuwe Ooster. Destijds is besloten dat jaarlijks € 50.000 beschikbaar wordt gesteld vanuit de algemene middelen voor de exploitatie. Dit is ook als dusdanig vewerkt in de begroting.

Soort kosten	2024	Soort opbrengsten	2024
Overige diensten derden	-62	Vergoeding onderhoud	164
Onderhoud	-91	Pachten	35
Directe uren	-39	Huuropbrengsten	13
Overhead	-31	Leges	2
Rente en afschrijving	-22		
Overige kosten	-14	Verrekening voorziening	-6
Totaal toegerekende kosten	-259	Totaal opbrengsten	209
Bijdrage uit algemene middelen			-50

Leges

Bijna 70% van de kosten die gemaakt worden voor de legesverordening (burgerzaken, omgevingsvergunningen en APV) zijn personeelskosten.

Vooraf bij de leges voor burgerzaken zijn wettelijke tarieven vastgesteld (rijbewijzen, paspoorten). Deze tarieven zijn niet toereikend om de kosten te dekken. Het zou ook 'ongewenste' tariefverhogingen met zich meebrengen om de legesverordening wel kostendekkend te maken. Bovendien zouden de tarieven ten opzichte van de omringende gemeenten fors gaan afwijken. Conform bestaand beleid worden de meerkosten gedekt uit de algemene middelen.

Onderstaand een overzicht van de opbouw van de kosten en opbrengsten die betrekking hebben op de legesverordening.

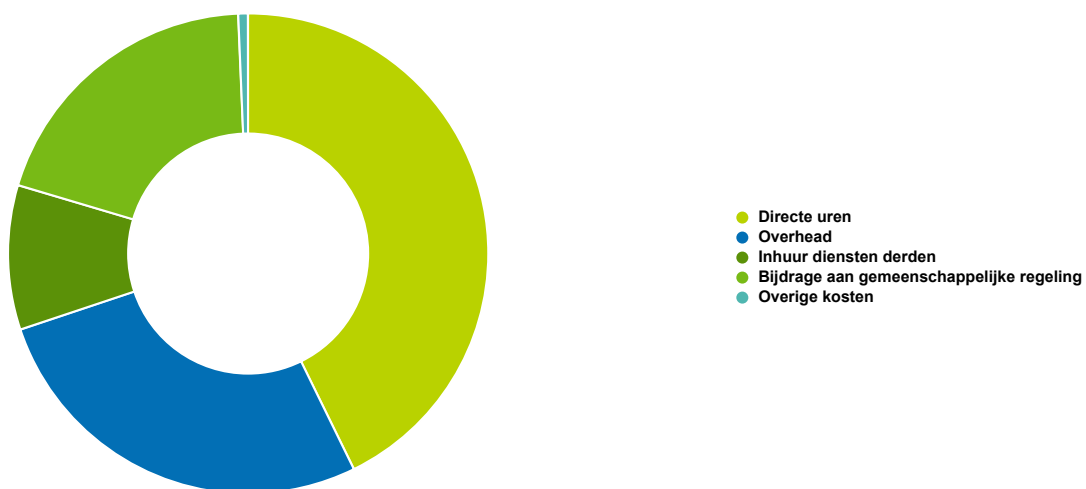
Leges Burgerzaken:

Soort kosten	2024	Soort opbrengsten	2024
Directe uren	-818	Leges	571
Overhead	-554	Opbrengst overige diensten	6
Afdracht aan het Rijk	-217		
Rente en afschrijving	-11		
Materialen	-34		
Inhuur diensten derden	-5		
Overige kosten	-12		
Totaal toegerekende kosten	-1.651	Totaal opbrengsten	577
Bijdrage uit algemene middelen			-1.074

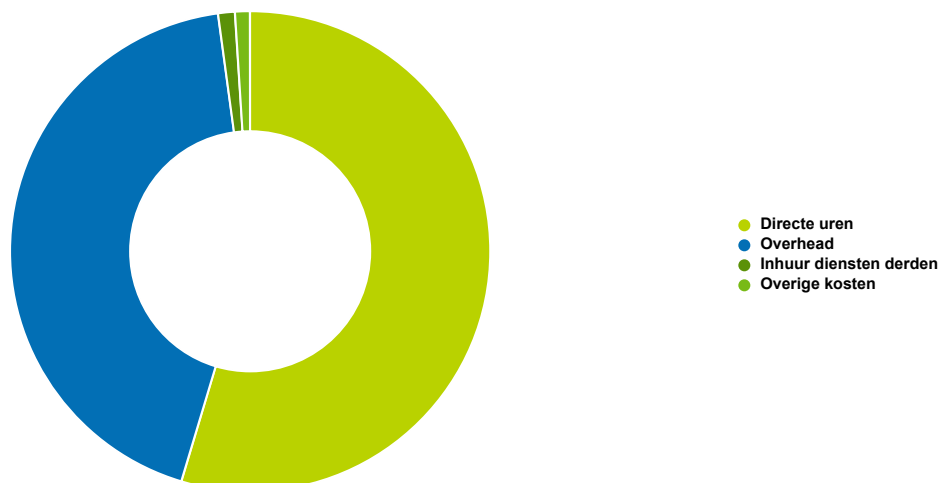
Leges Omgevingsvergunningen

Soort kosten	2023	Soort opbrengsten	2023
Directe uren	-721	Leges	959
Overhead	-458		
Inhuur diensten derden	-164		
Bijdrage aan gemeenschappelijke regeling	-333		
Overige kosten	-11	Verrekening met de reserve	403
Totaal toegerekende kosten	-1.687	Totaal opbrengsten	1.362
Bijdrage uit algemene middelen			-325

Overige Leges:

Soort kosten	2023	Soort opbrengsten	2023
Directe uren	-1.197	Leges	15
Overhead	-947		
Inhuur diensten derden	-25		
Overige kosten	-22		
Totaal toegerekende kosten	-2.191	Totaal opbrengsten	15
Bijdrage uit algemene middelen			-2.176

Aanduiding van de lokale lastendruk

In de onderstaande overzichten hebben we weergegeven wat de woonlasten zullen zijn voor de verschillende groepen van inwoners van de gemeente Diemen. In 2024 stijgen de woonlasten met het indexeringspercentage van 3,9%.

Voor alle tarieven 2024 geldt dat dit *voorlopige* tarieven zijn. Bij de vaststelling van de belastingverordeningen 2024 in december 2023, bieden we de definitieve tarieven ter vaststelling aan de raad aan.

Rekenvoorbeelden ontwikkeling woonlasten voor huishoudens

Wijziging WOZ-waarde	Gemiddelde WOZ-waarde woning 2023	Geprognosticeerde Stijging/daling WOZ-waarde 2024	Geschatte WOZ-waarde woning 2024
Gemiddelde WOZ-waarde woning	410.000	3,0%	420.000

Overzicht gemeentelijke lasten voor een gezin met twee kinderen en een eigen woning c.q. appartement met een gemiddelde WOZ-waarde van € 360.000.

Gezinnen met 2 kinderen (eigen woning)	2023	2024	Verschil	Percentage
OZB	267,10	277,65	10,55	3,9%
Afvalstoffenheffing	389,95	473,40	83,45	21,4%
Rioolrechten (<500 m ³)	222,35	236,00	13,65	6,1%
Totaal	879,40	987,05	107,65	

Overzicht gemeentelijke lasten voor een alleenstaande met een eigen woning c.q. appartement met een gemiddelde WOZ-waarde van € 360.000.

Alleenstaande (eigen woning)	2023	2024	Verschil	Percentage
OZB	267,10	277,65	10,55	3,9%
Afvalstoffenheffing	309,25	375,45	66,20	21,4%
Rioolrechten (<500 m ³)	222,35	236,00	13,65	6,1%
Totaal	798,70	889,10	90,40	

Overzicht gemeentelijke lasten voor een gezin in een huurwoning (tarief).

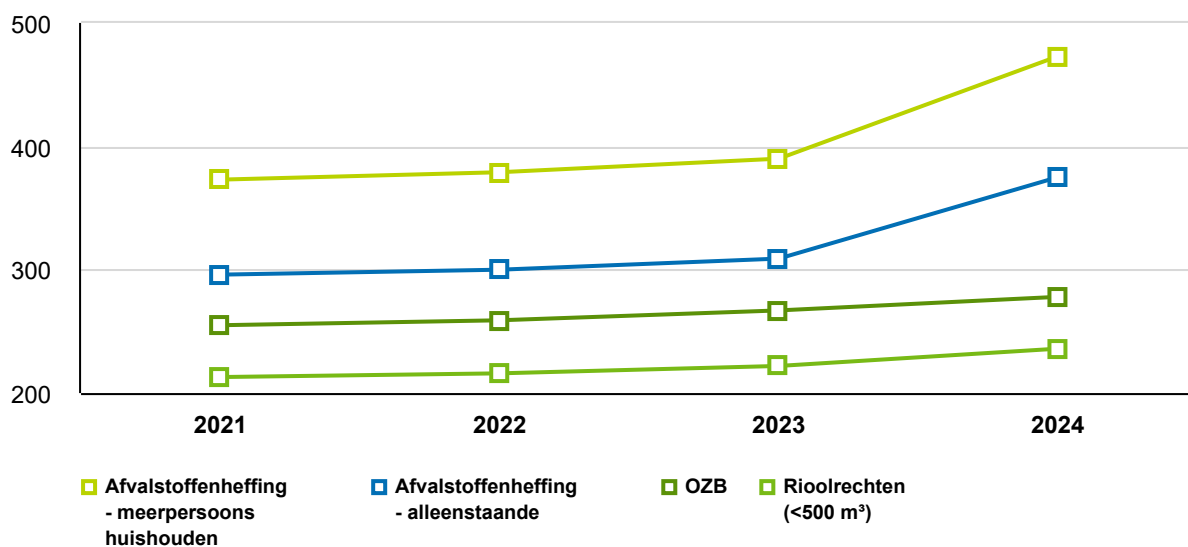
Gezin in een huurwoning	2023	2024	Verschil	Percentage
Afvalstoffenheffing	389,95	473,40	83,45	21,4%
Totaal	389,95	473,40	83,45	

Overzicht gemeentelijke lasten voor een alleenstaande in een huurwoning (tarief).

Alleenstaande in een huurwoning	2023	2024	Verschil	Percentage
Afvalstoffenheffing	309,25	375,45	66,20	21,4%
Totaal	309,25	375,45	66,20	

Verloop lokale lastendruk 2021 - 2024

De afgelopen jaren is de lokale lastendruk gestaag toegenomen. Onderstaande grafiek geeft inzicht in het verloop van de belangrijkste tarieven in de afgelopen vier jaar.

De plaats van Diemen op de ranglijst van het Coelo

Het Coelo (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) onderzoekt jaarlijks de woonlasten voor huishoudens in alle gemeenten en houdt deze gegevens bij in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten vallen de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffen- en de rioolheffing.

In het overzicht worden de tarieven voor de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de onroerende zaakbelastingen op basis van een woning met een gemiddelde WOZ-waarde opgesteld en vergeleken met de andere gemeenten. Gemeenten met de laagste woonlasten staan bovenaan en de duurste gemeenten staan onderaan de lijst. Er is hierbij onderscheid te maken in huiseigenaren en huurders.

Eigenaren

Gemeente	Eén persoons-huishoudens	Meerpersoons-huishoudens	Rangnummer
Amstelveen	846	900	130
Amsterdam	806	921	151
Weesp	806	921	151
Hilversum	793	945	177
Diemen	889	970	207
Uithoorn	947	992	235
Ouder-Amstel	983	999	243
Laren	1.397	1.613	351

Diemen staat met de woonlasten voor woningeigenaren in 2023 op plaats 207. In 2022 was dit op plaats 213.

Huurders

Gemeente	Eén persoons- huishoudens	Meerpersoons- huishoudens	Rangnummer
Amstelveen	252	306	46
Ouder-Amstel	296	312	52
Uithoorn	292	337	68
Hilversum	230	381	120
Diemen	309	390	133
Weesp	344	459	189
Amsterdam	344	459	189
Laren	387	603	323

Diemen staat met de woonlasten voor huurders in 2023 op plaats 133. In 2022 was dit plaats 125.

Kwijtschelding

Als de inkomsten van een belastingschuldige zo laag zijn dat het niet mogelijk is (ook niet na het treffen van een betalingsregeling) de aanslag te betalen, is het onder voorwaarden mogelijk om kwijtschelding te verlenen. Kwijtschelding kan alleen worden aangevraagd voor de afvalstoffenheffing.

Kwijtscheldingen	2024	2025	2026	2027
Afvalstoffenheffing	300	300	300	300
Totaal	300	300	300	300

Het wettelijk kader voor het verlenen van kwijtschelding is te vinden in de artikelen 255 en 255a van de Gemeentewet, artikel 26 van de Invorderingswet en de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. De beleidsvrijheid van de gemeenten is bij het verlenen van kwijtschelding beperkt.

Onderhoud kapitaalgoederen

Concerndirecteur: M.R.A. Cornelissen

Riolering en Stedelijk water

Beleidsplan (verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan, vGRP)

In 2018 is het nieuwe vGRP 2019-2023 opgesteld en aangenomen door de gemeenteraad.

Regulier onderhoud

Jaarlijks wordt een vijfde deel van de riolen met groot materieel gereinigd en wordt een vijfde deel van de onderheide betonriolen geïnspecteerd. Aangetroffen schades worden bij voorkeur van binnenuit gerepareerd. Voor cyclisch onderhoud aan de rioolgemalen is een operationeel plan beschikbaar. Momenteel is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Projecten/groot onderhoud

Er is een sterke relatie tussen renovatie van de riolering en herbestratingwerkzaamheden. De verzakte riolering wordt op het oorspronkelijke niveau teruggebracht, voordat we de ophoging en herbestrating uitvoeren. Daarbij worden verbeteringen aan het rioolstelsel uitgevoerd. Het integraal uitvoeren van deze maatregelen is efficiënter dan apart uitvoeren. De betreffende herbestratingen staan vermeld in het PGO. Voor 2024 geplande activiteiten zijn:

Project	Lengte riolering in meters	Uitvoering
Verlaging Oosterringvaart	0	2024/2025
Oranjeplantsoen	1.703	2023/2024
Flats Tobias Asserlaan	340	2024
Vlindertuin	7.776	2023/2024
Scheepskwartier	6.722	2023/2024
Verkeersstructuur Diemen-zuid	1.200	2023/2024
Johan van Soestdijkstraat (relinen)	30	2024
Oud-Diemen	458	2024
Van Gemertplantsoen	0	2023/2024

Investerings/voorziening

De rioleringsinvesteringen voor de reconstructieprojecten zijn geraamd in het kostendekkingsplan van het vGRP 2019-2023. De kapitaalslasten komen ten laste van de egalisatievoorziening "Rioleringszorg". De hoogte van de rioolheffing is mede hierop afgestemd. De voorziening ontwikkelt zich binnen marges als voorzien in het vGRP.

Kwaliteit en onderhoudsniveau

De afvoerzekerheid wordt jaarlijks tijdens de ronde van wijkgericht werken verzekerd door met klein materieel de riolen te reinigen en de afvoer te controleren. De werking van de rioolgemalen wordt op afstand automatisch gemonitord en gealarmeerd met telemetrie. De monitoring van grondwaterstanden en neerslag is tevens geautomatiseerd. Tijdens de reconstructieprojecten wordt de capaciteit van de hemelwaterriolering geoptimaliseerd. De gedragingen van het gemengd systeem in Diemen Centrum bij extreme neerslag zijn berekend middels een hydraulisch model. De kwaliteit van de rioolstelsels is goed en neemt (met iedere reconstructie) toe. In 2024 wordt de reconstructie van het Oranjeplantsoen afgerond, welke een verdere capaciteitsverbetering van het rioolstelsel tot gevolg zal heeft.

(Beleids)ontwikkelingen

Zodra de omgevingswet in werking treedt vervalt de wettelijke verplichting uit de Wet Milieubeheer tot het hebben van een vGRP. Verwacht wordt dat een dergelijk beleidsplan, ondanks het ontbreken van een verplichting, ook in de toekomst aan de basis blijft liggen van een evenwichtig beheer van deze gemeentelijke nutsvoorziening. Deze is immers van groot belang voor de volksgezondheid. Het Programma Klimaatadaptatie is de opvolger van het huidige vGRP. Het Programma wordt naar verwachting eind 2023 ter besluitvorming voorgelegd aan de Raad.

Verbrede zorgtaak

De verbreding van de rioleringszorgtaak bestaat uit inspanningsverplichtingen ten aanzien van hemelwater en grondwater. De grondwaterniveaus in Diemen worden gemonitord middels een geautomatiseerd portaal. Indien structurele grondwateroverlast doelmatig bestreden kan worden in openbaar gebied, dan treft de gemeente daarvoor maatregelen.

Het voorkomen van wateroverlast als gevolg van extreme neerslag (klimaatadaptatie) valt onder de hemelwaterzorgplicht. De in 2019 door het Rijk verplichte stresstest was in 2017 al beschikbaar. Het college heeft de ambities van het Deltaprogramma (klimaatbewust denken en handelen) overgenomen. Het vGRP 2019-2023 en het opvolgende Programma Klimaatadaptatie beschrijven normen en maatregelen voor Diemen. De voornaamste maatregelen worden geïntegreerd in de herinrichtingsprojecten van het PGO en in nieuwbouwprojecten. Ze zijn daardoor nagenoeg budgetneutraal.

In 2021 zijn gezamenlijk met het gemeentelijk samenwerkingsverband BOWA/Isariz risicodialogen gehouden over Versnelling Klimaatadaptatie. De risicodialogen resulteerden in een regionaal uitvoeringsprogramma. Het Rijk heeft vanaf 2021 jaarlijks per werkregio subsidiegelden beschikbaar gesteld voor de uitvoering van maatregelen in het kader van klimaatadaptatie. Gemeente Diemen heeft in 2023 subsidie toegekend gekregen voor het verlagen van het waterpeil in de Oosterringvaart.

Wegen

Beleids- en Beheerplan

Het Beleidsplan Wegen uit 2013 vormt de basis voor het beleid Wegen. In het beleidsplan wordt een planningssystematiek voor de wegen op basis van weginspectie en zettingsprognose gehanteerd. De kwaliteit van het areaal is vastgelegd in het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte uit 2013.

Het groot onderhoud aan de wegen wordt gepland in het Programma Groot Onderhoud (PGO). Het PGO omvat een integrale planning voor de uitvoering van groot onderhoud in de openbare ruimte aan wegen, groen, riolering, verlichting, waterlopen en speelterreinen. De planning voor de werkzaamheden aan de wegen is leidend voor de werkplannen van de andere onderdelen.

Het PGO wordt iedere twee jaar geactualiseerd.

Projecten en Groot onderhoud

Het PGO is in 2022 herzien en is voorafgaand aan deze begroting behandeld in de gemeenteraad. De ontwikkelingsprojecten binnen de gemeente worden hier eveneens in meegenomen. Voor 2024 is de uitvoering van de volgende projecten opgenomen:

Project	Planning
Oranjeplantsoen	Uitvoering 2023-2024
Scheepskwartier	Uitvoering 2023-2024
Vlindertuin	Uitvoering 2023-2024
Flats Tobias Asserlaan/Wandellandschap Oosterringdijk	Uitvoering 2024
Van Gemertplein	Uitvoering 2023-2024
Oud-Diemen	Uitvoering 2024
Aanpassing verkeerstructuur Diemen Zuid	Uitvoering 2023-2024
Stammerdijk	Uitvoering 2023-2024
Johan van Soesdijkstraat	Uitvoering 2024
Hoofdassen	Vorbereiding 2024
Buitenlust	Vorbereiding 2024
Akkerland	Vorbereiding 2024
Kruidenhof	Vorbereiding 2024

Verloop voorziening groot onderhoud verhardingen

Verloop voorziening groot onderhoud verhardingen op basis van het programma groot onderhoud openbare ruimte				
Jaar	1-jan	Toevoegingen	Bestedingen	31-dec
2023	5.967	1.824	-2.351	5.440
2024	5.440	1.885	-1.806	5.519
2025	5.519	1.885	-2.017	5.387
2026	5.387	1.885	-2.017	5.255
2027	5.255	1.885	-2.017	5.123

Regulier onderhoud:

Ook in 2024 wordt er kleinschalig onderhoud aan de wegen verricht. Dit wordt gedaan door de eigen dienst en door derden. Hiervoor zijn er intern Dienstverleningsovereenkomsten en Raamovereenkomsten opgesteld. Het onderhoud bestaat met name uit:

- Herbestrating van kleine oppervlakken naar aanleiding van de (veiligheid)inspectie van het wegareaal;
- Oneffenheden in de bestrating verhelpen door wortelgroei van de bomen;
- Geconstateerde gebreken tijdens de wijkshouwen voorafgaand aan en opgelost tijdens het wijkgericht werken;
- Reparaties naar aanleiding van klachten/meldingen van bewoners.

Kwaliteit en onderhoudsniveau

De functionele kwaliteit van de wegen voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen van het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte en er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Kunstwerken (viaducten, bruggen en dergelijke)

Beleids- en Beheerplan

Het beheer- en onderhoudsplan Civieltechnische Kunstwerken van 2010 vormt de basis voor het beleidsveld Kunstwerken. Dit beleidsdocument bevat de kaders en uitgangspunten voor het onderhoud van kunstwerken. In het beleidsplan is de keuze gemaakt voor 'functioneel onderhoud' (functioneel en veilig). Daarnaast is er een uitvoeringsprogramma voor de onderhoudswerkzaamheden dat op basis van visuele inspecties periodiek wordt herzien.

Het huidige beleidsplan wordt geactualiseerd. Hierbij wordt vooral gekeken naar actuele onderwerpen zoals duurzaamheid, materiaaltoepassingen en onderhoudsstrategieën. Het uitvoeringsprogramma wordt hierbij herzien. De benodigde inspecties worden in het najaar van 2023/voorjaar 2024 aangeleverd. Het geactualiseerde beleidsplan inclusief uitvoeringsplan en financieel kader zal naar verwachting in 2024 worden gepresenteerd.

Projecten en Groot Onderhoud

Op basis van het uitvoeringsplan 2023-2027 wordt groot onderhoud verricht aan diverse kunstwerken. Voor 2024 betekent dit:

- Vervangen van enkele dekplanken van steigers;
- Vervangen van enkele dekken en leuning van (houten) bruggen;
- Vervangen en/of deelvragen van enkele houten bruggen;
- Vervangen van slijtlagen op de brugdekken.

Verloop voorziening Kunstwerken

Verloop voorziening kunstwerken				
op basis van het beheer en onderhoudsplan kunstwerken				
Jaar	1-jan	Toevoegingen	Bestedingen	31-dec
2023	544	120	-105	559
2024	559	180	-123	616
2025	616	180	-163	633
2026	633	180	-163	650
2027	650	180	-163	667

Het gepland groot onderhoud en regulier onderhoud aan de civieltechnische kunstwerken wordt bekostigd uit een voorziening en past binnen de meerjarenbegroting en het beschikbare budget. Het vervangen van een object als geheel wordt bekostigd uit een investering. Deze kosten zijn terug te vinden in het meerjaren-investeringsplan.

Regulier onderhoud

Het reguliere onderhoud bestaat uit het herstellen van kleine gebreken, schades, conservering en reiniging van objecten. Deze werkzaamheden komen voort uit het uitvoeringsplan 2023-2027.

Het klein onderhoud aan de civiele kunstwerken wordt uitgevoerd door aannemersbedrijf Griekspoor B.V. In 2024 zal het klein onderhoud opnieuw worden aanbesteed.

Kwaliteit en onderhoudsniveau

De kwaliteit van de kunstwerken voldoet aan het gestelde onderhoudsniveau in het beheer- en onderhoudsplan Civieltechnische kunstwerken. Er is geen achterstallig onderhoud.

(Beleids)Ontwikkelingen

In het geactualiseerde beleidsplan komen de onderwerpen duurzaamheid, materiaaltoepassingen en onderhoudsstrategieën aan bod. Bij duurzaamheid wordt onder andere gekeken naar milieuvriendelijk materiaalgebruik bij damwanden. Ook wordt er een hoofdstuk gewijd aan de meest voorkomende materialen en hoe die het beste vervangen/onderhouden kunnen worden. Gebaseerd op de inspecties kunnen scenario's opgesteld worden die rekening houden met de gewenste kwaliteit en het budget van civiele kunstwerken.

Openbare Verlichting

Beleids- en Beheerplan

Het beleidsplan Openbare Verlichting van 2014 vormt de basis voor het beleidsveld Openbare Verlichting. In het beleidsplan is opgenomen hoe de doelstelling (energiebesparing) uit het energieakkoord 2040 gerealiseerd kan worden voor de openbare verlichting. Daarnaast is het kwaliteit van het areaal vastgelegd in het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte uit 2013.

Met name het toepassen van LED-verlichting en het 'slimmer' (dimmen) maken van verlichting, zorgen voor de benodigde energiebesparing.

De vervanging van openbare verlichting en omvorming naar LED-verlichting is voornamelijk gekoppeld aan het groot onderhoud aan de wegen. De werkzaamheden staan gepland in het PGO.

Er is begonnen met het actualiseren van het beleidsplan openbare verlichting. Bij het actualiseren vormen leefbaarheid en duurzaamheid de speerpunten. De actualisatie loopt parallel met het kwaliteitsplan openbare ruimte. De verwachting is dat het beleidsplan in 2024 geactualiseerd is.

Projecten en Groot Onderhoud

Binnen de (reconstructie)projecten vanuit het PGO worden werkzaamheden uitgevoerd aan de openbare verlichting. De werkzaamheden zijn geregeld middels een Raamovereenkomst Onderhoud en Beheer Openbare Verlichting en bestaan uit:

- Het ophalen (vanwege de zetting) en verplaatsen van de lichtmasten tijdens reconstructieprojecten;
- Vervangen van lichtmasten en armaturen op basis van leeftijd;
- Omvorming conventionele verlichting naar LED-verlichting.

Daarnaast worden aparte vervangingsprojecten uitgevoerd in het kader van de verduurzaming van de openbare verlichting (toepassen LED-verlichting).

Verloop voorziening Openbare Verlichting

Verloop voorziening groot openbare verlichting op basis van het programma groot onderhoud openbare ruimte				
Jaar	1-jan	Toevoegingen	Bestedingen	31-dec
2023	644	220	-159	705
2024	705	113	-134	684
2025	684	113	-145	652
2026	652	113	-115	650
2027	650	113	-115	648

Het groot onderhoud, de verduurzaming van de openbare verlichting en het regulier onderhoud past binnen de meerjarenbegroting van de gemeente en het beschikbare budget.

Regulier onderhoud

Met het regulier onderhoud wordt de functie van de openbare verlichting (bijdragen aan sociale- en verkeersveiligheid) geborgd. Het regulier onderhoud aan de openbare verlichting is geregeld middels een Raamovereenkomst Onderhoud en Beheer Openbare Verlichting en bestaat uit de volgende werkzaamheden:

- Periodiek vervangen van de lampen;
- Reparaties/vervanging van lichtmasten of armaturen;
- Verhelpen schade door aanrijdingen of vandalisme;
- Verhelpen geconstateerde gebreken tijdens het wijkgericht werken;
- Reparaties naar aanleiding van klachten/meldingen van bewoners.

Kwaliteit en Onderhoudsniveau

De functionele- en beeldkwaliteit van de openbare verlichting voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen van het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte. Er is momenteel geen sprake van achterstallig onderhoud.

(Beleids)Ontwikkelingen

Het geactualiseerde beleidsplan zal gericht zijn op duurzaamheid (behalen van energiedoelstellingen), update regelgeving en onderzoeken van onderwerpen zoals Internet of Things (armaturen uitgevoerd met sensoren, software en ander technologieën) en verschillende scenario's van dimmen/schakelen.

Groen

Regulier onderhoud

In het voorjaar 2017 heeft het college besloten het werkvoorzieningsbedrijf Pantar het uitsluitend recht te gunnen voor het onderhoud van openbaar groen. Conform dit besluit is het voornemen om Pantar het groenonderhoud ook in 2024 te laten uitvoeren.

De bestekken grasmaaien A/B kwaliteit, ecologisch grasmaaien, hagen knippen en onkruidbeheersing op verharding worden in 2024 opnieuw aanbesteed. Ook voor het onderhoud op Rustoord wordt een aannemer aanbesteed.

Kwaliteits en onderhoudsniveau

Op basis van het Groenplan en Kwaliteitsplan Openbare Ruimte worden keuzes gemaakt voor het regulier groenonderhoud verwerkt in het onderhoudsbestek. Het onderhoudsniveau is conform de uitgangspunten van het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte uit 2013.

Bij winkellocaties en het centrumgebied voegen we accenten toe in de vorm van bloembakken en hanging baskets. Door toepassingen van vaste planten brengen we ook fleurige en kleurige accenten aan in beplantingsvakken langs doorgaande routes en in woonwijken.

In alle nieuwe groenontwerpen wordt rekening gehouden met het opvangen van regenwater in openbaar groen, ontstenen en het beïnvloeden van hittestress met groen en bomen. Ook kijken wij naar de mogelijkheid van het aanplanten van toekomstbomen die, ondanks bodemdaling, toch minimaal 60 tot 100 jaar oud kunnen worden.

Dierenwelzijn

Sinds 2017 is er budget beschikbaar om de ambities in de nota Dierenwelzijn te kunnen uitvoeren. De Dierenambulance Amsterdam krijgt een vaste bijdrage en als tegenprestatie verzorgen zij de afhandeling van dieren in nood in de gemeente. Daarnaast voeren wij maatregelen uit, zoals ophangen van nestkasten en het geven van voorlichting. Ook dierenopvang de Toevlucht krijgt een jaarlijkse bijdrage voor hun activiteiten.

Plaagdierbestrijding

Informatie over plaagdierbestrijding richting bewoners en bedrijven is sinds 2018 uitbesteed aan het Kennis- en Adviescentrum Dierplagen (KAD). Het KAD rapporteert binnengekomen meldingen aan de gemeente en adviseert bewoners en gemeente. Echter ontvingen we het bericht dat sinds 1 augustus jl. het KAD failliet is verklaard. Op dit moment onderzoeken ze de mogelijkheden voor een doorstart. De komende tijd komen we dus te weten wat dit voor gevolgen voor ons heeft, en hoe we het beste kunnen handelen.

Voorziening en herinrichting plantsoenen

Plantsoenrenovaties voeren we over het algemeen gelijktijdig uit met renovaties van wegen of buurten. De herinrichting van de plantsoenen wordt ook in 2024 integraal uitgevoerd binnen de geplande wijkrenovaties, zoals gepland in het PGO (zie vermeld onder Wegen).

Voorziening groen

Verloop voorziening groen op basis van het programma groot onderhoud openbare ruimte				
Jaar	1-jan	Toevoegingen	Bestedingen	31-dec
2023	2.450	606	-793	2.263
2024	2.263	582	-507	2.338
2025	2.338	582	-595	2.325
2026	2.325	582	-595	2.312
2027	2.312	582	-595	2.299

Beheer-/beleidsplannen

De raad heeft in 2011 het 'Groenplan Diemen' vastgesteld, waarin visie, beleid, structuur en beheer van het openbaar groen zijn beschreven, inclusief een uitvoeringsprogramma. In 2018 is de update van het groenplan afgerond en goedgekeurd door de raad. Inmiddels is er weer een update nodig. In 2024 gaan we aan de slag met een update van de beleids- en beheerplannen.

Onderhoud sportvelden

Regulier onderhoud

Zie programma Vrije tijd (voorheen programma Welzijn, sport en cultuur).

Bespeelbaarheid en onderhoudsniveau

Zie programma Vrije tijd.

Beheerplan

We hebben beheervoorschriften opgesteld voor alle onderhoudsaspecten. Deze zijn in 2015 geactualiseerd in het kader van renovatie/herinrichting voetbal- en korfbalvelden. Het onderhoudsniveau hiervan is naar behoren en er is geen achterstallig onderhoud geconstateerd. We hebben gezien de aanleg van de nieuwe sportvelden in de gaten gehouden of dit beheerplan actualisatie nodig heeft. Onkruidbestrijding vraagt om een andere aanpak, dat we verder gaan onderzoeken.

Materiaal sportpark

Door de gerealiseerde renovatie van het sportpark zijn er nieuwe veldtypes aangelegd die voorheen nog niet in Diemen aanwezig waren. Dit heeft als gevolg dat er nieuwe onderhoudswerkzaamheden komen op het sportpark. Hierdoor zullen er machines aangeschaft moeten worden die er nog niet zijn. Zo moet de trekker vervangen worden voor een kleiner model, zodat alle plekken bereikt kunnen worden.

Speel-, beweeg- en ontmoetingsplekken

Beleidsplan Spelen, bewegen en ontmoeten:

Het beleidsplan Spelen, bewegen, ontmoeten en verblijven in de openbare ruimte is sinds 2019 actief. Naast het beleidsplan is er een uitvoeringsprogramma opgesteld voor de periode 2020-2024.

Kwaliteit en onderhoudsniveau

Met het huidige onderhoudsniveau streven we een veilige, schone en functionele speelomgeving na. Door bewoners nadrukkelijk te betrekken bij groot onderhoud en ruimte te geven aan initiatief, wordt gekeken naar zowel de fysieke als de sociale component van speelplaatsen. Hiermee worden de onderlinge betrokkenheid en het gevoel van eigenaarschap van de buurt vergroot.

Regulier onderhoud

Kleine reparaties van speeltoestellen vallen onder klein onderhoud en worden uit het exploitatiebudget gerepareerd door eigen personeel en zo nodig derden. Hetzelfde geldt voor de vervanging van kleinere speeltoestellen. Mede dankzij het regulier onderhoud is er geen achterstallig onderhoud.

Voorziening en herinrichting

Vervanging van grotere toestellen en herinrichtingen van speel-, beweeg- en ontmoetingsplekken (oftewel groot onderhoud) wordt gefinancierd vanuit de voorziening speelterreinen. Dit is opgenomen in het PGO. De voorziening speelterreinen kan worden verdeeld in vier categorieën:

1. Groot onderhoud. Herinrichting buurt waarbij de speelplekken per reconstructie/buurt worden opgepakt.
2. Tussentijds groot onderhoud. Hierbij worden toestellen na ca. 12 jaar vervangen.
3. Incidentele acties.
4. Ruimte voor initiatief van bewoners (dit is niet gekoppeld aan specifieke projecten).

Bij de volgende projecten staat de uitvoering of voorbereiding in 2024 gepland. In de laatste kolom is aangegeven in welke categorie van de voorziening het project valt. Dit geeft aan wat de aanleiding is om een speel-, beweeg- of ontmoetingsplek te herinrichten.

Project	Planning	Categorie*
Scheepskwartier	Uitvoering 2023/2024	1. Groot onderhoud
Vlindertuin	Uitvoering 2023/2024	1. Groot onderhoud
Flats Tobias Asserlaan	Uitvoering 2023/2024	1. Groot onderhoud
Wandellandschap Oosterringdijk	Uitvoering 2023/2024	1. Groot onderhoud
Van Gemertplein	Uitvoering 2023/2024	1. Groot onderhoud
Biesbosch parkgebied	Uitvoering 2024	2. Tussentijds groot onderhoud* afhankelijk van ontwikkelingen inbreiding
Akkerland	Voorbereiding 2024	1. Groot onderhoud
Buitenlust	Voorbereiding 2024	1. Groot onderhoud
Kruidenhof	Voorbereiding 2024	1. Groot onderhoud

Het geplande groot onderhoud aan de speelvoorzieningen in Diemen past binnen de meerjarenbegroting van de gemeente en het beschikbare budget. Het uitvoeringsprogramma is in 2020 gestart, en nog voor het komende jaar opgesteld.

Verloop voorziening speeltterreinen op basis van het programma groot onderhoud openbare ruimte				
Jaar	1-jan	Toevoegingen	Bestedingen	31-dec
2023	384	98	-65	417
2024	417	29	-10	436
2025	436	29	-27	438
2026	438	29	-27	440
2027	440	29	-27	442

Onderhoud waterpartijen

Onderhoud:

Het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht is verantwoordelijk voor het onderhouden van de zogenaamde stedelijke waterpartijen. De onderhoudswerkzaamheden van het waterschap behelzen het op diepte houden van de waterpartijen en het verwijderen van beplantingen die de doorstroming belemmeren. Alle overige onderhoudswerkzaamheden zoals bescherming van oevers, ontvangtplicht van vrijkomende baggerspecie, overdimensionering van waterpartijen, waterbeleving en waterpartijen die niet stedelijk zijn, worden door de gemeente Diemen uitgevoerd of betaald.

Het meerjariginvesteringsplan vernieuwen oevers is in 2018 afgerond. Het vernieuwen en omvormen van oeverbescherming naar ecologische/natuurvriendelijke oevers is hiermee afgerond. In een tiental jaren zijn de oevers van Diemen veranderd van strakke vaste oevers met weinig natuurwaarde, naar oevers en waterpartijen die deel uitmaken van de groenstructuur met een groene uitstraling, die de biodiversiteit vergroten en de beleving van groen en water verbeteren.

Kwaliteit en onderhoudsniveau

De kwaliteit van het areaal oevers en waterpartijen staat beschreven in het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte uit 2013.

In de voorziening groot onderhoud waterpartijen is geborgd dat het onderhoud van de oevers, duurzaam en zonder toekomstige vernieuwingsinvesteringen, uitgevoerd kan worden. Het jaarlijks onderhoud, zoals gefaseerd maaien en kleine reparaties, wordt betaald uit de exploitatiebegroting. Het beheer wordt uitgevoerd volgens het Meerjarenwerkplan oevers waarin zowel beheer als vernieuwing beschreven zijn. De kwaliteit van het onderhoud is naar behoren en er is geen achterstallig onderhoud geconstateerd.

Het groot onderhoud aan de waterpartijen wordt meegenomen en gepland in het PGO.

Verloop voorziening waterpartijen

Verloop voorziening waterpartijen op basis van het programma groot onderhoud openbare ruimte				
Jaar	1-jan	Toevoegingen	Bestedingen	31-dec
2023	255	31	-122	164
2024	164	109	-51	222
2025	222	109	-59	272
2026	272	109	-59	322
2027	322	109	-59	372

Gebouwen Diemen

Kwaliteit

De beheerplannen voor het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen zijn financieel vertaald en in het meerjaren-onderhoudsplan verwerkt. Het meerjaren onderhoudsplan wordt in 2024 geactualiseerd. De ontwikkelingen op het gebied van Duurzaamheid worden hierin meegenomen. Op dit moment geldt het meerjaren-onderhoudsplan 2021-2029. Door een personeelstekort en de groei van Diemen is in de uitvoering van diverse werken vanuit de Voorziening en Investerings is enige achterstand ontstaan. Mede door hierin de juiste keuzes te maken zijn de gemeentelijke gebouwen nog op orde. Inmiddels is het team compleet en worden de werken voortvarend opgepakt. Voor het gemeentehuis wordt een huisvestingsvisie opgesteld. De uitkomst kan gevolgen hebben voor het onderhoud en de inrichting hiervan. Met de uitvoering van de huisvestingsvisie worden ook de geplande aanpassingen van het gemeentehuis uitgevoerd.

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud. De gebouwen die we voor de langere termijn willen behouden, zijn door het uitvoeren van preventief onderhoud, kwalitatief op orde. Het onderhoudsniveau kunnen we omschrijven als sober en doelmatig, waarin duurzaamheid een belangrijk aspect is.

Beheer en onderhoud

Over het algemeen voert de gemeente zelf het totaalonderhoud uit van de gemeentelijke gebouwen. Diverse gebouwen worden door gebruikers gehuurd. In deze gebouwen wordt het dagelijks beheer en een groot deel van het binnen onderhoud aan derden uitbesteed. Het onderhoud aan de buitenzijde van de gebouwen en een deel van het onderhoud van de werktuigbouwkundige installaties worden in eigen beheer uitgevoerd. Door dit beleid en opgenomen huurcontracten wordt een duidelijk onderscheid in verantwoordelijkheden tussen huurder/gebruiker/beheerder en de gemeente gemaakt. De betreffende beheerders ontvangen van de gemeente jaarlijks een vergoeding voor de exploitatie van het gebouw.

Groot onderhoud

Naast de 'normale onderhoudswerkzaamheden' (regulier en incidenteel onderhoud, contractwerkzaamheden, schilderwerken en dergelijke) worden de nog niet uitgevoerde werkzaamheden vanuit 2022 en 2023 uitgevoerd in 2024. Met het actualiseren van het meerjaren onderhoudsplan worden de werken voor uitvoering ook weer reëel in de tijd gezet. De volgende werken staan, naast de doorgeschoven werkzaamheden in 2024 gepland:

Locatie	Soort
Gemeentehuis	Bouwkundige en interieur aanpassingen
Gemeentehuis	Vervangen meubilair
Gymzaal Diemen Noord	Aanbrengen gevel/vloerisolatie
Voedselbank	Plaatsen zonnepanelen
Gymzaal Schoolstraat	Isoleren
Begraafplaats Rustoord	Aanpassen Elektrische installatie, toepassen LED verlichting en isoleren gevel
Gemeentewerf	Aanbrengen gevelisolatie gebouw B/C/D

Duurzaamheid

Bij het groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen is nadrukkelijk aandacht voor duurzame oplossingen. Veelal kan door een (beperkte) extra investering de gewenste bijdrage aan reductie van energiekosten en CO₂-uitstoot worden geleverd. De komende jaren staan diverse werken in het teken van duurzaamheid, waarbij wordt ook geïnvesteerd in energieopbrengst en -reductie. Het doel blijft om bij vernieuwing, vervanging of noodzakelijke cyclische afschrijving innovatieve duurzame oplossingen te onderzoeken en toe te passen. Er is nadrukkelijk bekeken waar duurzaamheid kan worden toegepast en waar ambities versneld kunnen worden doorgevoerd. Ook bij de actualisatie van het huidige meerjaren onderhoudsplan heeft Duurzaamheid een grote impact.

In 2023 is gestart met de voorbereiding van het vervangen van de koeling van het gemeentehuis en de luchtbehandelingskast wordt gereviseerd. Dit heeft een positief effect op het energetisch gebruik van het gemeentehuis. Het gebouw op het sportpark dat dient als onderkomen van de terreinmeester wordt verduurzaamd. In dit pand wordt LED verlichting aangebracht en zonnepanelen geplaatst.

Verloop voorziening onderhoud gebouwen				
Jaar	1-jan	Toevoegingen	Bestedingen	31-dec
2023	864	320	-514	670
2024	670	320	-450	540
2025	540	320	-825	35
2026	35	320	-320	35
2027	35	320	-318	37

Verbonden partijen

Gemeentesecretaris: G.T. Wildeman

Inleiding

Onze gemeente vervult op een aantal manieren de haar in wet en regelgeving opgedragen taken. Veel van die taken pakt Diemen zelf op. Ook voeren we publieke taken tezamen met derde partijen uit. Dat doen we zowel met andere overheden als met particuliere ondernemingen.

Deze paragraaf gaat in op een bijzondere vorm van samenwerking namelijk met partijen waarmee de gemeente een bestuurlijke relatie onderhoudt en waarin zij tevens een financieel belang heeft: de verbonden partijen.

Van een bestuurlijke relatie is sprake wanneer zeggenschap kan worden uitgeoefend door vertegenwoordiging in het bestuur van de verbonden partij en/of door stemrecht in die partij.

Van financieel belang is sprake wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die niet verhaalbaar zijn in geval van faillissement van de verbonden partij en/of wanneer financiële problemen bij de verbonden partij kunnen worden verhaald op de gemeente.

Partijen waaraan alleen een financieel risico kleeft nemen we op in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Partijen waarmee alleen een bestuurlijk belang is gediend, maken onderdeel uit van één van de programma's.

Deelname aan een verbonden partij is een manier, een instrument, om een gemeentelijk doel te bereiken. Dat betekent in het duale stelsel dat de beslissing tot deelname aan een verbonden partij en ook de aansturing daarvan primair de taak is van het college. De raad heeft daarbij een kaderstellende en controlerende taak. Kernvragen voor de raad zijn bijvoorbeeld of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen zijn gerealiseerd. Het budgettaire beslag en het hiermee gepaard gaande financiële risico dat de gemeente met verbonden partijen loopt en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen is hierbij van belang.

Conform artikel 15 van het BBV dient deze paragraaf tenminste te bevatten:

- De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting;
- De beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen.

Visie en Beleid

Onze gemeente neemt deel in verbonden partijen vanuit een wettelijke opdracht, vanuit het streven naar schaalvergroting en/of ter ondersteuning van beleidsdoelstellingen zoals we deze in de begrotingsprogramma's hebben vastgelegd.

Verbonden partijen voeren in de regel beleid uit dat de gemeente in principe ook zelf kan doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partij. De gemeente blijft eindverantwoordelijk voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's.

De samenwerking met andere overheden en particuliere ondernemingen is erop gericht de belangen van de inwoners van onze gemeente zo goed mogelijk te dienen. Dat kan bijvoorbeeld doordat als gevolg van schaalvergroting meer kwaliteit geboden kan worden en/of de kosten voor de gemeente (en daarmee voor de burger) lager kunnen uitvallen.

De verbonden partijen

De gemeente kent vier soorten verbonden partijen, namelijk:

- Gemeenschappelijke regelingen;
- Vennootschappen en coöperaties;
- Stichtingen en verenigingen;
- Overige verbonden partijen.

Gemeenschappelijke regelingen

Ingevolge artikel 13 van de Wet op de gemeenschappelijke regelingen zijn de gemeenteraden bevoegd om voor de gemeenschappelijke regelingen die door de raden zijn ingesteld de leden voor het algemeen bestuur aan te wijzen. De samenstelling van de afvaardiging in de Algemene Besturen varieert per gemeenschappelijke regeling. Dit kunnen zowel portefeuillehouders als raadsleden zijn. Het is gebruikelijk dat de portefeuillehouders de raadsleden regelmatig informeren over zaken die de gemeenschappelijke regelingen betreffen. De gemeente is deelnemer in de volgende gemeenschappelijke regelingen:

Bijdrage aan Gemeenschappelijke regelingen	2023	2024
Gemeenschappelijke regelingen		
1.01 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland	1.418	1.492
1.02 Vervoerregio Amsterdam	-	-
1.03 Groengebied Amstelland	191	207
1.04 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	429	468
1.05 Amstelland-Meerlandenoverleg	44	44
1.06 Ombudsman Metropoolregio Amsterdam	8	8
1.07 Gemeentebelastingen Amstelland	718	801
1.08 Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland OGZ	1.382	1.453
1.09 Gemeentelijke Gezondheidsdienst (Veilig thuis)	134	159
1.10 Duo+	6.956	7.498
Vennootschappen en coöperaties		
2.01 Bank Nederlandse gemeente N.V. (BNG)	-	-
2.02 Meerlanden N.V.	-	-
Stichtingen en verbonden partijen		
3.01 Stichting RIJK	142	156
Overige verbonden partijen		
4.01 Metropoolregio Amsterdam	50	55
4.02 Sociale recherche Gooi- en Vechtstreek	51	56
Totaal gemeenschappelijke regelingen	11.472	12.341

Omvang eigen vermogen/vreemd vermogen en het financiële resultaat in de verbonden partij:

Gemeenschappelijke regelingen	Bron	Eigen Vermogen 01-01	Vreemd Vermogen 01-01	Eigen Vermogen 31-12	Vreemd Vermogen 31-12	Resultaat begroting 2024
Gemeenschappelijke regelingen						
1.01 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland	Begroting 2024	18.855	71.341	18.312	75.450	-
1.02 Vervoerregio Amsterdam	Concept - Begroting 2024	-	149.109	-	126.726	
1.03 Groengebied Amstelland	Begroting 2024	1.991	2.599	2.353	2.787	362
1.04 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	Begroting 2024	2.534	25.808	2.534	25.413	
1.05 Amstelland-Meerlandenoverleg	Begroting 2024	89	-	108	-	18
1.06 Ombudsman Metropoolregio Amsterdam	-	-	-	-	-	
1.07 Gemeentebelastingen Amstelland	Begroting 2024	-	-	-	-	-
1.08 Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland OGZ	Begroting 2024	1.112	-	1.120	-	-
1.09 Gemeentelijke Gezondheidsdienst (Veilig thuis)	Begroting 2024	8.396	-	6.709	-	-1.687
1.10 Duo+	Begroting 2024	1.583	1.741	1.583	1.741	-
Vennootschappen en coöperaties						
2.01 Bank Nederlandse gemeente N.V. (BNG)	Jaarrekening 2022	5.062	143.995	4.615	107.459	300
2.02 Meerlanden N.V.	Jaarverslag 2022	33.276	28.862	-	-	-
Stichtingen en verenigingen						
3.01 Stichting RIJK	Concept - Begroting 2024	-	-	-	-	-
Overige verbonden partijen						
4.01 Metropoolregio Amsterdam	Begroting 2024	-	-	-	-	-
4.02 Sociale recherche Gooi- en Vechtstreek	Begroting 2024	-	-	-	-	-

Hierna wordt de belangrijkste informatie per gemeenschappelijke regeling weergegeven.

1.01 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

1.01 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland			
Vestigingsplaats:		Amsterdam	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Burgemeester in het Algemeen Bestuur	
Mate van sturing:		Uitgebreide sturing + punt h.	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
De Veiligheidsregio is belast met de volgende taken:			
• Het voorbereiden van de coördinatie bij de bestrijding van crises, rampen en zware ongevallen; • De zorg voor het voorkomen, beperken en bestrijden van brand; • Het beperken van brandgevaar; • Het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en de zorg voor het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand; • De opvang en zorg voor gewonden; • De collectieve opvang van slachtoffers direct na de ramp in opvangcentra en het verlenen van psychosociale hulp; • De bescherming van de volksgezondheid bij ongevallen en rampen met gevaar voor mens en milieu, om zo (extra) gewonden of verergering van letsel te voorkomen; • Het voorzien in de Centrale Post Ambulancevervoer en de Gemeenschappelijke Meldkamer.			
Relatie met het programma:		Veiligheid en openbare orde	
Ontwikkelingen 2024:			
• Het vorm geven aan het beleidsplan Buiten Gewoon Veilig. • Ook organisatorisch en financieel technisch de plannen, verplichtingen en de daarvoor benodigde middelen meer met elkaar in evenwicht brengen aangezien de huidige bekostiging niet voldoende is om aan alle wettelijke verplichte taken vorm te kunnen geven (o.a.digitalisering, voorbereidingen omgevingswet). • Daarnaast zal de VRAA de regie en beheer van bevolkingszorg en risicocommunicatie op zich gaan nemen. • Vanuit de GHOR zal de ketenregie worden herijkt op basis van de Corona-ervaringen.			
Maatschappelijke risico's:			
De financiering vormt mogelijk een risico wat effect kan hebben op de mate van dienstverlening vanuit de veiligheidsregio. Als er geen aanvullende middelen komen zal een deel van de verplichtingen / voornemens niet kunnen worden uitgevoerd.			
Financiële gegevens:			
Bron financiële gegevens:		Begroting 2024	
Bijdrage 2023:		1.418	
Bijdrage 2024:		1.492	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	18.855	71.341	
31 december	18.312	75.450	

1.02 Vervoerregio Amsterdam

1.02 Vervoerregio Amsterdam			
Vestigingsplaats:		Amsterdam	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		De heren Jägers en Advocaat (gemeenteraadsleden) zijn lid van de Regioraad.	
Mate van sturing:		Uitgebreide sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
De Vervoerregio Amsterdam behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van verkeer en vervoer (openbaar vervoer, verkeersveiligheid, infrastructuur en duurzame mobiliteit).			
Relatie met het programma:		Verkeer	
Ontwikkelingen 2024:			
Het doel van de Vervoerregio Amsterdam (VRA) is een duurzaam, efficiënt en toegankelijk vervoerssysteem voor alle veertien VRA gemeenten. Ook draagt de VRA bij aan diverse projecten op het gebied van verkeer en vervoer. In Diemen is de afgelopen jaren bijgedragen aan onder meer de spooronderdoorgang en de herinrichting van de Oost-West As. De begroting 2024-2027 is het resultaat van enkele belangrijke ontwikkelingen en afspraken die zijn beschreven in de Kaderbrief 2024 van de Vervoerregio Amsterdam. Met deze begroting streeft de VRA ernaar om haar ambities te realiseren. Dit alles betekent niet dat voor alle ambities er nu geld beschikbaar is. Integendeel, VRA heeft te maken met financiële krapte. Ook personeelsschaarste en dure energie maken het lastig om de ambities te verwezenlijken. Hoewel VRA zich bewust is van zowel de schaarste als de financiële krapte, willen ze met deze begroting tóch de nodige ruimte creëren om de ambities te verwezenlijken. Dit willen ze doen door goede en slimme keuzes te maken. Voor Diemen heeft dit momenteel geen consequenties. Vanaf 2024 kan de VRA geen beroep meer doen op externe financiële ondersteuning van het Rijk voor het weer op niveau brengen van het openbaar vervoer na de coronacrisis. Mede hierdoor beheert de VRA de concessies op een lager niveau. Daarbij legt de VRA de focus op bereikbaarheid, het verminderen van dubbele lijnen en kostenbeheersing. De precieze consequenties voor Diemen zijn op dit moment nog niet duidelijk. Eventuele wijzigingen worden doorgevoerd in een vervoerplan of concessie. In de begroting staan extra investeringen om verbeteringen te realiseren. VRA wil het openbaar vervoer beter laten functioneren en milieuvriendelijker maken. Ook wil men meer comfort bieden aan de reizigers. Daarnaast blijft VRA trouw aan het principe van STOMP (Stappen, Trappen, Openbaar, Mobiliteitsdiensten en Privéauto). Hiermee zet men in op de bevordering van fietsgebruik als een integraal onderdeel van het mobiliteitsbeleid. Een ander cruciaal aspect s verkeersveiligheid. VRA wil ervoor zorgen dat het verkeer -en specifiek onze infrastructuur en vervoerssystemen - zo veilig mogelijk is voor alle weggebruikers. De VRA werkt daarvoor intensief samen met veertien gemeenten, de vervoerders en andere wegbeheerders.			
Maatschappelijke risico's:			
De Vervoerregio speelt een cruciale rol in de financiering, verduurzaming en de aansturing van het openbaar vervoer en daarnaast in de verbetering van de infrastructuur door middel van subsidiering van een groot aantal projecten. Zonder verbetering van de bereikbaarheid komt de ruimtelijke en economische ontwikkeling van de regio in gevaar.			
Financiële gegevens (€ x 1.000) :			
Bron financiële gegevens:		Ontwerpbegroting 2024-2027. De gemeente Diemen draagt financieel niet bij aan de Vervoerregio Amsterdam.	
Bijdrage 2023:		0	
Bijdrage 2024:		0	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	0	149.109	0
31 december	0	26.726	0

1.03 Groengebied Amstelland

1.03 Groengebied Amstelland			
Vestigingsplaats:		Amstelveen	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Wethouder Sikkes-van den Berg vertegenwoordigt onze gemeente in het Algemeen Bestuur (AB) van het Groengebied.	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
De doelstelling van het Groengebied Amstelland kan worden samengevat als: het duurzaam in stand houden van natuur en openluchtrecreatiegebieden in het landelijk gebied tussen Amstelveen en het Amsterdam-Rijnkanaal met een omvang en kwaliteit die voldoet aan de wensen van de inwoners van de omliggende gemeenten en de wijdere regio.			
Relatie met het programma:		Leefomgeving en milieu	
Ontwikkelingen 2024:			
• Opstellen uitvoeringsprogramma in vervolg op vaststellen Ambitiedocument; • Uitvoeren waarderings- en behoefte onderzoek als nulmeting voor het uitvoeringsprogramma; • Samen met gemeente Amsterdam uitwerken en realiseren van het Toekomstplan Gaasperplas; • Meewerken aan projecten in de Diemerscheg; • Bijdrage leveren aan opstellen gebiedsperspectief Amstelscheg;			
Maatschappelijke risico's:			
De belangrijkste risico's voor Groengebied Amstelland zijn:			
• Overmacht: pandemieën/(vogel)ziektes, extreme weersomstandigheden, brand/hittestress, predatoren en nieuwe invasieve soorten; • Beperkte ontwikkelmogelijkheden en verdien capaciteit.			
De kwantificering van de risico's leidt tot het berekende weerstandsvermogen van € 563.250. De huidige weerstandscapaciteit (€ 1.997.015) ligt ruim boven het benodigde weerstandvermogen.			
Financiële gegevens (€ x 1.000) :			
Bron financiële gegevens:		Programmabegroting 2024 Groengebied Amstelland	
Bijdrage 2023:		191	
Bijdrage 2024:		207	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	1.976	1.968	-6
31 december	2.338	1.393	362

1.04 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

1.04 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied			
Vestigingsplaats:		Zaandam	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Diemen heeft, samen met andere AM-gemeenten, één vertegenwoordiger in het Dagelijks Bestuur (burgemeester Poppens van Amstelveen). Wethouder Hans Prins vertegenwoordigt Diemen vanaf september in het Algemeen Bestuur.	
Mate van sturing:		Uitgebreide sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
Op Rijksniveau is bepaald dat de vergunningverlening, toezicht en handhaving aangaande bedrijven met een bepaald milieurisico een kwaliteitsimpuls diende te krijgen door verplichte regionale samenwerking in de vorm van omgevingsdiensten bij de uitvoering van deze taken. Dit draagt bij aan een schone en veilige woon- en werkomgeving voor iedereen en aan een verduurzaming van het bedrijfsleven.			
Relatie met het programma:		Gebiedsontwikkeling en Leefomgeving en Klimaat	
Ontwikkelingen 2024:			
Belangrijke inhoudelijke opgaven liggen er op het gebied van klimaat, milieu-gerelateerde gezondheid en transformatie-gebieden. Daarnaast krijgt het versterken van het instrumentarium voor vergunning verlenen, toezicht houden, handhaven en adviseren prioriteit, alsmede de organisatieontwikkeling die daarbij nodig is. De invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen zijn van grote invloed op de werkzaamheden van de OD NZKG. Daarbij gaat het o.a. om een aanpassing van de taakverdeling tussen de OD NZKG en de gemeenten en provincies (o.a. voor bodemtaken), het werken met de nieuwe regelgeving en het nieuwe Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en ook om de financiering van alle werkzaamheden.			
Maatschappelijke risico's:			
Voor een gezonde, veilige en schone woon-, werk- en leefomgeving is de inzet van de Omgevingsdienst NZKG van groot belang.			
Financiële gegevens (€ x 1.000) :			
Bron financiële gegevens:		Meerjarenbegroting 2024-2027	
Bijdrage 2023:		429	
Bijdrage 2024:		468	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	2.534	25.808	-
31 december	2.534	25.808	-

1.05 Amstelland-Meerlanden Overleg

1.05 Amstelland-Meerlanden Overleg			
Vestigingsplaats:		Haarlemmermeer	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Diemen wordt in de regiegroep (Dagelijks Bestuur) vertegenwoordigd door burgemeester Boog. Daarnaast vindt een maal per jaar een plenair overleg plaats, waaraan alle collegeleden deelnemen. Tevens zijn er domeinoverleggen voor de wethouders en een secretarissenoverleg.	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
De AM-partners zetten zich middels het Amstelland-Meerlanden Overleg in voor een krachtig ontwikkelende regio en het bundelen van onze belangen. Zij blijven zich profileren als hét platform voor de zuidflank van de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Het is voor de toekomst van de MRA en voor een krachtig bestuur nodig, dat een balans bestaat tussen Amsterdam en de flanken van de metropoolregio. Ook ziet Diemen hen als brug naar de burens. Het platform wordt benut om onze gezamenlijke belangen te behartigen in de MRA en de vervoersregio.			
Relatie met het programma:		Samen besturen	
Ontwikkelingen 2024:			
Inmiddels hebben in deze bestuursperiode de (nieuwe) bestuurders hun draai in AM-verband gevonden en worden de Diemense belangen op een goede wijze behartigd in de overlegvergaderingen. Het komende jaar wordt vanuit de AM-regio een gezamenlijke (deelregionale) bijdrage geleverd bij de totstandkoming van de nieuwe MRA-agenda.			
Maatschappelijke risico's:			
Er is geen aanleiding om in termen van maatschappelijke risico's de activiteiten van de AM te beoordelen.			
Financiële gegevens (€ x 1.000) :			
Bron financiële gegevens:		Conceptbegroting 2024	
Bijdrage 2023:		44	
Bijdrage 2024:		44	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	89	-	-
31 december	108	-	18

1.06 Ombudsman Metropoolregio Amsterdam

1.06 Ombudsman Metropoolregio Amsterdam			
Vestigingsplaats:		Amsterdam	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Op basis van de gemeenschappelijke regeling (GR) is aan de Raad van de gemeente Amsterdam mandaat verleend om jaarlijks de begroting van de ombudsman voor het volgende kalenderjaar vast te stellen.	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
Als gemeente willen wij de dienstverlening zo goed mogelijk afstemmen op de wensen van onze burgers. Eventuele klachten van burgers over de manier waarop een medewerker of bestuurder hem/haar te woord heeft gestaan of over de wijze van dienstverlening, nemen wij serieus. Op grond van de klachtenregeling kunnen burgers een officiële klacht over een gedraging van de gemeente indienen. Daarnaast fungeert de Ombudsman als externe klachtinstantie voor de gemeente Diemen. Burgers kunnen daar terecht als ze ontevreden zijn over de wijze waarop hun klacht is afgehandeld.			
Relatie met het programma:		Samen besturen	
Ontwikkelingen 2024:			
In de algemene regionale Jaarbeschouwing 2022 vraagt de Ombudsman onder de titel "Was er maar iemand om mee te praten" (in algemene zin geformuleerd) aandacht voor het probleem van talloze burgers die er maar niet in slagen om persoonlijk in contact te komen met de gemeente. Als ze er wel in slagen om in contact te komen, is de communicatie met de gemeente vaak juridisch van toon en weinig inlevend. Gemeenten moeten daarom investeren in het goede gesprek tussen medewerkers en bewoners. Medewerkers moeten de ruimte krijgen om bewoners te ontmoeten en kwaliteitsvolle gesprekken te voeren. Wanneer bewoners (eerder) hun verhaal kunnen doen, leidt dit tot meer wederzijds begrip, minder procedures en klachten. De aanbevelingen die hieruit volgen zijn met de Ombudsman besproken en worden in de dagelijkse werkwijze in Diemen, voor zover relevant, opgevolgd.			
Maatschappelijke risico's:			
Het mag duidelijk zijn dat een gebrekkige dienstverlening van de gemeente het imago schaadt en een smet werpt op de breed gevoelde noodzaak om het vertrouwen van burgers in de (gemeentelijke) overheid te herwinnen. Onmiskenbaar is er een relatie met het aantal klachten.			
Financiële gegevens (€ x 1.000) :			
Bron financiële gegevens:		Begroting 2023	
Bijdrage 2023:		8	
Bijdrage 2024:		8	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	60	60	
31 december	60	60	

1.07 Gemeentebelastingen Amstelland

1.07 Gemeentebelastingen Amstelland			
Vestigingsplaats:		Amstelveen	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Geen	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
Door de krachten van een aantal gemeenten te bundelen in het samenwerkingsverband ontstaat een belastingorganisatie met meer kennis, kunde en personeelsformatie om het hoofd te bieden aan de ingewikkelde belastingwetten en -regels. Het uitgangspunt bij de samenwerking is dat elke gemeenteraad zelf het eigen belastingbeleid en de plaatselijke belastingtarieven blijft bepalen. Het doel van de samenwerking is om tegen zo laag mogelijke kosten voor de deelnemende gemeenten haar taken efficiënt en effectief uit toe voeren.			
Relatie met het programma:		Leefomgeving en milieu & Algemene dekkingsmiddelen	
Ontwikkelingen 2024:			
In 2024 wordt nieuwe fiscale wetgeving verwacht die het mogelijk maakt tegen elke beschikking een bezwaarprocedure te voeren. Dit betekent dat besluiten op een verzoek tot kwijtschelding en het verstrekken van een betalingsregeling aangevochten kunnen worden middels het fiscale procesrecht. Dit leidt tot extra werkzaamheden. Ook de invoering van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging leiden naar verwachting tot extra werkzaamheden.			
Maatschappelijke risico's:			
Wanneer belastingaanslagen onjuist of onterecht zijn opgelegd, dan heeft dit een afbreukrisico op het imago van de gemeente.			
Financiële gegevens (€ x 1.000) :			
Bron financiële gegevens:		Begroting 2024	
Bijdrage 2023:		718	
Bijdrage 2024:		801	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	€ n.v.t.	€ n.v.t.	€ 0
31 december	€ n.v.t.	€ n.v.t.	€ 0

1.08 Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland (GR OGZ)

1.08 Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland (GR OGZ)			
Vestigingsplaats:		Amstelveen	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Wethouder M. Everhardt vertegenwoordigt Diemen in het Algemeen Bestuur	
Mate van sturing:		Uitgebreide sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
De deelnemende gemeenten hebben deze gemeenschappelijke regeling opgericht met het doel de taken op het terrein van de publieke gezondheid in gezamenlijkheid uit te voeren om op die manier invulling te geven aan de artikelen 1 en 2 van de Wetpublieke gezondheid. Er is daarbij sprake van de volgende onderscheidende activiteiten. Epidemiologie & Gezondheidsbevordering, Leefomgeving Milieu & Gezondheid, Algemene Infectieziekten, SOA Polikliniek, Inspectie Kinderopvang, Legionella preventie & Technische Hygiënezorg, Jeugdgezondheidszorg, Crisisdienst (Vangnet & Advies)*, Hygiënisch woningtoezicht en Lijkschouwing.			
Relatie met het programma:		Sociaal	
Ontwikkelingen 2024:			
Continuering van het huidige beleid			
Maatschappelijke risico's:			
De activiteiten van de GR OGZ Amstelland en daarmee van de GGD Amsterdam zijn gericht op het bewaken en bevorderen van de gezondheid van de inwoners van o.a. Diemen.			
Financiële gegevens (€ x 1.000) :			
Bron financiële gegevens:		Begroting 2024	
Bijdrage 2023:		1.382	
Bijdrage 2024:		1.453	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	1.120	-	-
31 december	1.112	-	-

1.09 Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD)

1.09 Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD)			
Vestigingsplaats:		Amsterdam	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Wethouder M. Everhardt vertegenwoordigt Diemen in het Algemeen Bestuur	
Mate van sturing:		Uitgebreide sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
Gemeenten zijn op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 verplicht om een Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (genaamd Veilig Thuis) in stand te houden. Eind 2016 hebben het bestuur en de raad ingestemd om de taken, die ten uitvoering worden gebracht door Veilig Thuis en het Centrum Seksueel Geweld, onder te brengen in de gemeenschappelijke regeling Openbaar Lichaam GGD Amsterdam-Amstelland. Dit openbaar lichaam bestaat uit zes leden, te weten de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. Na inwerkingtreding van de gemeenschappelijke regeling is het Openbaar Lichaam GGD Amsterdam-Amstelland een dienstverleningsovereenkomst aangegaan met de GGD Amsterdam.			
In deze overeenkomst wordt de uitvoering van de taken aangaande het Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (Veilig Thuis) alsmede het Centrum voor Seksueel Geweld opgedragen aan de GGD Amsterdam:			
• Het stoppen en voorkomen van alle vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling en het duurzaam borgen van veiligheid voor alle betrokkenen, van jong tot oud. • Zowel burgers als professionals kunnen 24/7 terecht bij Veilig Thuis.			
Relatie met het programma:		Sociaal	
Ontwikkelingen 2024:			
Het aantal hulpvragen aan het CSG is flink toegenomen en de verwachting is dat de stijgende lijn sterker zal doorzetten als gevolg van de groeiende maatschappelijk aandacht voor de gevolgen van seksueel geweld. Er is een kostenefficiëntie onderzoek gestart voor een organisatorisch en financieel meer toekomstbestendige inrichting van het CSG.			
Maatschappelijke risico's:			
De groeiende maatschappelijke aandacht voor de gevolgen van seksueel geweld onder andere door de situatie bij TheVoice en Ajax, de geplande wijziging van de zedenwetgeving, waarbij meerdere vormen van seks tegende wil strafbaar worden, en het weer openen van het uitgaansleven, zullen naar verwachting tot een toename van het aantal hulpvragen leiden.			
Financiële gegevens (€ x 1.000) :			
Bron financiële gegevens:		Meerjarenbegroting 2024-2027	
Bijdrage 2023:		134	
Bijdrage 2024:		159	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	8.396	-	-
31 december	6.709	-	-

1.10 Duo+

1.10 Duo+			
Vestigingsplaats:		Ouderkerk aan de Amstel	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Burgemeester Boog vertegenwoordigt Diemen in het Algemeen Bestuur	
Mate van sturing:		Intensieve sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
De GR Duo+ voert derhalve per 1 januari 2016 de bedrijfsvoering uit voor de drie deelnemers en tevens de uitvoeringstaken rondom buurt en burger voor twee van de deelnemers (Uithoorn en Ouder-Amstel).			
Relatie met het programma:		Bestuur en dienstverlening	
Ontwikkelingen 2024:			
Op het gebied van bedrijfsvoering vragen voor al zaken op gebied van de informatiehuishouding en informatiebeveiliging veel aandacht. We anticiperen hierop door deze ontwikkelingen programmatisch aan te pakken. Zo werken we met het programma's 'Informatiehuishouding op orde' en 'Datagedreven sturing'. Daarnaast blijven we investeren in de aansturing (governance) van Duo+ met als doel de dienstverlening te verbeteren.			
Maatschappelijke risico's:			
Duo+ voert voor Diemen de taken uit op het gebied van bedrijfsvoering. Dit levert niet direct een maatschappelijk risico op. Uiteraard is een adequate bedrijfsvoering wel van belang voor de vakafdelingen bij het realiseren van de ambities van het college.			
Financiële gegevens (€ x 1.000) :			
Bron financiële gegevens:		Begroting 2024	
Bijdrage 2022:		6.956	
Bijdrage 2023:		7.498	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	1.583	1.741	-
31 december	1.583	1.741	

Vennootschappen en coöperaties

De gemeente is in het bezit van aandelen van een tweetal vennootschappen.

2.01 Bank Nederlandse gemeenten nv (BNG)

2.01 Bank Nederlandse Gemeenten nv (BNG)			
Vestigingsplaats:		Den Haag	
Soort verbonden partij:		Privaatrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Via het stemrecht in de aandeelhoudersvergadering heeft Diemen zeggenschap in de BNG.	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
Doordat de bank op grond van haar AAA (Moody's en Standard & Poor's) en AA+ (Fitch)-rating tegen zeer scherpe prijzen toegang heeft tot financieringsmiddelen en dat voordeel doorgeeft aan haar klanten draagt de BNG bij aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.			
Relatie met het programma:		Algemene dekkingsmiddelen	
Ontwikkelingen 2024:			
BNG Bank contrentreerd de Focus op de publieke sector. Dat is hun oorsprong en hiermee willen ze zich onderscheiden. Ze zetten hun kennis en expertise gericht in. Daarmee willen ze hun maatschappelijke impact vergroten. Daarnaast willen ze actief sturen op maatschappelijke impact. Ze gebruiken hiervoor de Sustainable Development Goals (SDG's).			
Maatschappelijke risico's:			
Er zijn geen maatschappelijke risico's.			
Financiële gegevens (€ x 1.000) :			
Bron financiële gegevens:		Jaarrekening 2022	
Aantal aandelen 1 januari		-	
Aantal aandelen 31 december		-	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	5.062	143.995	-
31 december	4.615	107.459	300

2.02 Meerlanden nv

2.02 Meerlanden nv			
Vestigingsplaats:		Rijsenhout	
Soort verbonden partij:		Privaatrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Via het stemrecht in de aandeelhoudersvergadering en via een (met Aalsmeer gedeelde) zetel in de Raad van Commissarissen van de Meerlanden heeft Diemen zeggenschap in De Meerlanden.	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
Meerlanden pakt haar rol als grondstoffenregisseur in de keten voor de gehele regio en vervult een voortrekkersrol om te komen tot een circulaire samenleving. Een samenleving zonder afval, maar waar grondstoffen na hergebruik en recycling als nieuwe producten worden terug gebracht in de kringloop. Een samenleving waar de openbare ruimte ook leverancier is van grondstoffen en bijdraagt aan een gezonde leefomgeving waar bewoners met plezier wonen, werken en recreëren. Een samenleving waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kansen krijgen. Samenwerken is daarbij van cruciaal belang. Samenwerken met gemeenten, samenwerken in de keten, samenwerken met regionale soms landelijke partijen, samenwerken met kennisinstituten zoals Wageningen en Delft.			
Relatie met het programma:		Leefomgeving en klimaat	
Ontwikkelingen 2024:			
Bij het realiseren van de missie 'Samen Sneller Circulair' ziet Meerlanden voor de komende jaren de volgende belangrijke ontwikkelingen en uitdagingen voor de regio, voor Meerlanden en haar klanten:			
• Transitie naar een circulaire economie; • Klimaatverandering en energietransitie; • Duurzaamheid in verslaglegging.			
Maatschappelijke risico's:			
De activiteiten van Meerlanden brengen risico's met zich mee; onzekere gebeurtenissen of ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op het realiseren van de doelstellingen van de organisatie. Om deze risico's goed te beheersen, heeft Meerlanden risicobeheersings- en controlesystemen ingericht. In 2022 is deze aanpak verder versterkt door in te zetten op een nog meer beleidsmatige-, integrale- en doelgerichte benadering. Het systeem van risicomanagement omvat alle niveaus van de bedrijfsvoering en alle onderdelen van de organisatie. Risico's en beheersmaatregelen worden periodiek geanalyseerd, vastgelegd in een register en gemonitord door Meerlanden. De directie van Meerlanden ziet toe op de effectieve werking van dit systeem en streeft samen met de organisatie naar voortdurende verbetering en versterking.			
Financiële gegevens:			
Bron financiële gegevens:		Jaarverslag 2022	
Aantal aandelen 1 januari		20.427 gewone aandelen en één prioriteitsaandeel	
Aantal aandelen 31 december		15.895 gewone aandelen	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	€ 31.265	€ 29.976	€ 2.599
31 december	€ 33.276	€ 28.862	€ 534

Stichtingen en verenigingen

3.01 Stichting RIJK

3.01 Stichting RIJK			
Vestigingsplaats:		Heemstede	
Soort verbonden partij:		Privaatrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		De gemeentesecretaris van Diemen maakt deel uit van het Algemeen Bestuur.	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
In de statuten is de doelstelling als volgt beschreven: 'Het creëren van voordelen op zowel financieel, kwalitatief als procesmatig gebied voor zelfstandige gemeenten, onder andere door het faciliteren van een regionaal inkoopbureau en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords'.			
Relatie met het programma:		Bestuur en dienstverlening	
Ontwikkelingen 2024:			
De centrale ambitie is en blijft impactvol aanbesteden. Uiteindelijk gaat het om een professioneel inkoopproces dat naast aandacht voor de rechtmatigheid en juridische kaders, zaken realiseert die de kwaliteit dienstverlening aan de inwoners verbetert.			
Het maken van de verbinding tussen bestuurlijke duurzaamheidsambities en de uitvoerings- en inkooppraktijk blijft een actueel en belangrijk thema. Sinds vorig jaar heeft RIJK een aanpassing gepleegd in haar werkmodel om het meten van duurzaamheid binnen haar eigen werkprocessen te borgen. Bij het opstellen van de inkoopstrategie (aanvliegroute voor de aanbesteding) behandelt RIJK dan concreet wat de mogelijkheden zijn voor duurzaamheid, SROI of regionaal ondernemerschap. RIJK heeft, in samenspraak met de gemeenten, er voor gekozen om in haar jaarrapportages een duurzaamheidsmeter voor de desbetreffende gemeente op te nemen.			
Maatschappelijke risico's:			
Niet voldoen aan rechtmatige aanbestedingen kan imagoschade opleveren over de betrouwbaarheid van de gemeente.			
Financiële gegevens (€ x 1.000) :			
Bron financiële gegevens:		Begroting 2024	
Bijdrage 2023:		142	
Bijdrage 2024:		156	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	-	-	-
1 januari	-	-	-

Overige verbonden partijen

4.01 Metropoolregio Amsterdam (MRA)

4.01 Metropoolregio Amsterdam (MRA)			
Vestigingsplaats:		Amsterdam	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk (convenant)	
Bestuurlijk belang:		Getrapte vertegenwoordiging via Amstelland-Meerlandenoverleg	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
De doelstelling van de MRA is het versterken van een toekomstbestendige economische ontwikkeling en hoogwaardige leefkwaliteit van de MRA. De overlegstructuur is vooralsnog opgedeeld in platforms; mobiliteit, economie en bouwen. Ook wordt specifiek samengewerkt op de thema's duurzaamheid, wonen en landschap.			
Relatie met het programma:		Samen besturen	
Ontwikkelingen 2024:			
In 2024 ligt het accent op de totstandkoming van een nieuwe MRA-agenda. Eind 2023 wordt hiermee begonnen. Vanuit de verschillende deelregio's wordt inbreng geleverd. Daarnaast wordt gemonitord hoe de verschillende beleidsspeerpunten leiden tot de gewenste resultaten. Bij het functioneren van de MRA is een belangrijke adviserende rol weggelegd voor de Raadtafel, met vertegenwoordigers van de deelnemers.			
Maatschappelijke risico's:			
Indien de voorgenomen speerpunten van beleid niet of onvoldoende worden bereikt, raakt dit in algemene zin alle deelnemers. Het schaalniveau van de samenwerking is er niet voor niets. Belangrijke thema's en bijbehorende doelstellingen kunnen alleen worden gerealiseerd indien het noodzakelijke schaalniveau effectief wordt benut.			
Financiële gegevens (€ x 1.000) :			
Bron financiële gegevens:		Begroting 2021 - 2024	
Bijdrage 2023:		50	
Bijdrage 2024:		55	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	-	-	
31 december	-	-	

4.02 Sociale recherche Gooi- en Vechtstreek

1.04 Sociale recherche Gooi- en Vechtstreek			
Vestigingsplaats:		Bussum	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Geen	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
Het samenwerkingsverband is belast met de opsporing van fraude op het gebied van de bijstandswetgeving en zorg.			
Relatie met het programma:		Inkomen en armoedebeleid en Sociaal	
Ontwikkelingen 2024:			
De Sociale recherche wil vooral werken aan een integrale aanpak van criminaliteit, het vergroten van veiligheid, signaleren van uitkerings- zorgfraude en het terugdringen van woon- en adresfraude.			
Op dit moment hebben meerdere gemeenten interesse getoond om toe te treden tot de Regionale Sociale Recherche Gooi en Vecht (SR). De financiële scenario's worden nog in kaart gebracht.			
Maatschappelijke risico's:			
Er zijn geen maatschappelijke risico's.			
Financiële gegevens (€ x 1.000) :			
Bron financiële gegevens:		Begroting 2023	
Bijdrage 2023:		51	
Bijdrage 2024:		56	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	-	-	-
31 december	-	-	-

Financiering

Financieel strategisch adviseur: K. Deutekom

Algemeen

Deze paragraaf informeert de raad over het treasurybeleid en het risicobeheer van de financieringsportefeuille. De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. Daarbij moeten de kaders in acht worden genomen die zijn geregeld in de wet Financiering Decentrale Overheden (Fido).

De Wet Fido

Het belangrijkste uitgangspunt van deze wet is het beheersen van de (mogelijk) uit de treasuryfunctie voortvloeiende risico's. Door middel van het stellen van eisen aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm worden de renterisico's van zowel de korte als de lange schuld door de wet begrensd. Ook verplicht de wet gemeenten twee treasury instrumenten te hanteren:

- Het door de raad vaststellen van een treasurystatuut;
- Het in de gemeentebegroting en –rekening opnemen van een financieringsparagraaf.

Treasurystatuut

Het beleidsmatige kader voor het uitvoeren van de treasuryfunctie is vastgelegd in het 'Treasurystatuut Gemeente Diemen 2016'. Het statuut onderscheidt vier algemene doelstellingen:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-) resultaten tegen ongewenste financiële risico's;
- Het minimaliseren van de interne en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten.

Financieringsparagraaf

Interne ontwikkelingen

De treasuryfunctie baseert het treasurybeheer op een liquiditeitenplanning die dezelfde periode omvat als de meerjarenbegroting. Een juiste liquiditeitenplanning maakt het mogelijk tijdig financieringsbeslissingen te nemen die beantwoorden aan de doelstellingen die we in het treasurystatuut hebben geformuleerd (zie hiervoor). In 2023 blijft de aandacht gericht op het steeds nauwkeuriger in beeld krijgen van de kasstromen met een onzeker renterisico (investeringen en grondexploitaties).

Externe ontwikkelingen

De Russische inval in Oekraïne brengt naast veel leed, ook onzekerheid met zich mee. De belangrijkste economische gevolgen voor Nederland zijn op dit moment een hoge energieprijzen en hoge prijzen voor materialen. Daarnaast is er een forse inflatie. Door de val van het kabinet is het lastig de koopkrachtontwikkeling over de komende jaren te voorspellen. Verwachting is dat de komende jaren de rente blijft stijgen.

Om de inflatie te beteugelen heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de rentetarieven al diverse malen verhoogd. In september heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de officiële rente wederom verhoogd: met 0,25 procentpunt tot 4 procent. Nog nooit in het bestaan van de ECB was de rente zo hoog.

Het rentetarief dat wordt verhoogd is de depositorente. Dat is de rente die gewone banken betalen als ze geld stallen bij de ECB. Een hogere ECB-rente betekent over het algemeen ook een hogere rente die banken vragen aan consumenten en bedrijven die geld lenen. Denk aan de hypotheekrente, de krediet- en leenrente, studieleningen, de obligatierente en natuurlijk de spaarrente. De verwachting is dat al die rentetarieven de komende tijd verder gaan oplopen.

Treasurybeheer

Bij het treasurybeheer onderscheiden we de volgende deelfuncties:

- Risicobeheer (renterisico's en kredietrisico's);
- Kasbeheer;
- Gemeentefinanciering.

Risicobeheer

Risicobeheersing vormt één van de pijlers van de wet Fido. In beginsel kunnen de risico's die verbonden zijn aan de uitvoering van de treasuryfunctie worden onderscheiden in renterisico's, kredietrisico's, koersrisico's en valutarisico's. Voor onze gemeente zijn de twee laatstgenoemde risico's niet van toepassing, want onze gemeente heeft geen vrij verhandelbare aandelen en dergelijke en leningen worden uitsluitend verstrekt, aangegaan of gegarandeerd in euro's.

Renterisico's kortlopende schuld

Het financieren van de gemeentelijke huishouding door middel van kortlopende geldleningen en de kredietfaciliteit bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is gebonden aan de norm die de kasgeldlimiet van de Wet Fido stelt: 8,5% van het begrotingstotaal per 1 januari van het begrotingsjaar. Voor het begrotingsjaar 2024 geldt voor onze gemeente de volgende kasgeldlimiet:

Kasgeldlimiet	
Begrotingstotaal	108.225
Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	8,50%
Kasgeldlimiet	9.199

De gemeente verwacht dat de kasgeldlimiet in 2024 niet wordt overschreden.

Renterisico langlopende schuld

Met de renterisiconorm is in de wet Fido een norm gesteld voor het renterisico op langlopende opgenomen leningen. Op onderstaande Modelstaat B moet de gemeente aan de Provincie rapporteren over het renterisico gedurende een periode van vier jaren. De herfinanciering van jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen van lopende geldleningen mogen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het renterisico wordt getoetst aan het bedrag van de renterisiconorm.

De volgende tabel geeft de renterisiconorm weer die voor 2024 en de jaren daarna in acht genomen moet worden.

Modelstaat B Stap	Variabelen renterisiconorm	Jaar			
		2024	2025	2026	2027
-1	Renteherzieningen				
-2	Aflossingen	6.000	5.000		
-3	Renterisico (1+2)	6.000	5.000	-	-
-4	Renterisiconorm	21.645	21.932	21.087	20.896
(5a) = (4 -/- 3)	Ruimte onder renterisiconorm	15.645	16.932	21.087	20.896
(5b) = (3 -/- 4)	Overschrijding renterisiconorm	-	-	-	-
Berekening Renterisiconorm					
(4a)	Begrotingstotaal 2024	108.225	109.658	105.433	104.482
(4b)	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
(4) = (4a x 4b / 100)	Renterisiconorm	21.645	21.932	21.087	20.896

Uit de tabel blijkt dat we de renterisiconorm in de komende jaren niet zullen overschrijden.

Kredietrisico's

Kredietrisico's kunnen zich op twee manieren manifesteren:

- Het risico verbonden aan door de gemeente verstrekte leningen en uitgezette beleggingen (deposito's);
- Het risico verbonden aan door de gemeente verstrekte directe en indirecte borgstellingen.

De Wet Schatkistbankieren beperkt de beschikkingsbevoegdheid over de eigen middelen van de gemeente Diemen. Tevens maakt het fondsvorming voor specifieke doeleinden onmogelijk. Verder dient de gemeente Diemen dagelijks overtollige liquide middelen naar de schatkist af te romen, evenals eventuele tekorten uit te zuiveren. Hierdoor zijn er geen risico's op deposito's voor de gemeente Diemen. Bij door de gemeente verstrekte langlopende leningen is tot nu toe geen enkele geldnemer in gebreke gebleven bij zijn betalingsverplichting. Er zijn geen aanwijzingen dat daarin in de komende jaren verandering optreedt.

Bij door de gemeente Diemen verstrekte gemeentegaranties in de vorm van directe borgstelling is tot nu geen enkele geldnemer in gebreke gebleven. Er zijn geen aanwijzingen dat dit in de komende jaren anders zal zijn. Bij de stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en de stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) bekleedt de gemeente een achtervangpositie. Hierdoor staat de gemeente indirect borg voor de langlopende leningen die onder directe borging van het WSW aan woningcorporaties zijn verstrekt en voor de hypothecaire geldleningen (met Nationale Hypotheek Garantie) die onder directe borging van het WEW aan particulieren zijn verstrekt.

Kasbeheer

In het kader van het kasbeheer zien wij erop toe dat ook in 2024 de liquiditeitspositie voldoende garandeert dat de gemeente tijdig aan kortlopende verplichtingen (korter dan 1 jaar) kan voldoen. Zo nodig zal hierbij gebruik gemaakt worden van de kredietfaciliteit van € 5 miljoen die de gemeente bij de BNG heeft of gaat gebruik gemaakt worden van kasgeldleningen. Hierbij vindt ook afweging van de kosten plaats.

Dividend en rentebaten van leningen

Het volgende overzicht geeft de mutaties weer in het verloop van de dividenduitkeringen en rentebaten die we de komende jaren verwachten te ontvangen.

Dividend en rentebaten van leningen	2024	2025	2026	2027
Dividend	104	104	104	104
Langlopende leningen (u/g)	100	100	100	100
Kortlopende leningen (u/g)	-	-	-	-
Totaal	204	204	204	204

Voor de begroting 2024 houden wij rekening met een dividenduitkering van € 104.000. Naar verwachting zal dit de komende jaren aanhouden.

De rentebaten van geld gestald bij het Svn voor Startersleningen en Duurzaamheidsleningen vormen het merendeel van de rente over uitstaande langlopende leningen (u/g). Daarnaast ontvangen we rente over leningen aan sportverenigingen als gevolg van de eenderde regeling. Sinds 2009 mogen geen hypothecaire leningen meer worden verstrekt aan ambtenaren. Door aflossingen op de hypotheke neemt de rentebaat uit deze bron hierdoor langzaam af.

De te ontvangen rente van kortlopende uitstaande leningen (u/g) blijft nihil. Voor 2023 en daarna is de verwachting dat de financieringspositie niet toereikend is om inkomsten hieruit te genereren.

De Gemeentefinanciering

Voor de financiering van de diverse investeringen trekt de gemeente langlopende leningen (langer dan 1 jaar) aan. Per 1 januari 2023 heeft de portefeuille langlopende leningen een omvang van € 44,5 miljoen. De nieuwe investeringswensen (scholenbouw, uitbreiding sportaccommodaties en infra) leiden tot financieringswensen daartegenover staan de inkomsten uit grondexploitaties en subsidieregelingen. Vooralsnog verwachten we de komende vier jaar geen grote inkomsten uit grondexploitaties. Dit leidt ertoe dat de financieringsbehoefte de komende jaren gaat oplopen. Daarnaast moeten we vrijvallende langlopende leningen herfinancieren. In 2024 en 2025 moeten we € 16 miljoen herfinancieren.

Afhankelijk van het realisatietempo van de investeringen verwachten we een financieringsbehoefte. Hoe verder weg de financieringsbehoefte komt te liggen hoe onzekerder ook het te hanteren rentepercentage. In de ramingen voor de rente van langlopende geldleningen houden we daar rekening mee en ziet u oplopende budgetten.

Saldo financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie bestaat uit het saldo van:

- De werkelijk betaalde rente over aangetrokken leningen en opgenomen middelen in rekening courant ('rood-stand');
- De werkelijk ontvangen rente over verstrekte leningen en credit-saldi in rekening courant.

Het volgende overzicht geeft het verloop weer van het geraamde saldo van de financieringsfunctie voor de meerjarenbegroting t/m 2027.

Saldo financieringsfunctie	2024	2025	2026	2027
Betaalde rente langlopende leningen (o/g)	-900	-1.200	-1.500	-1.800
Betaalde rente kortlopende leningen (o/g)	-5	-5	-5	-5
Ontvangen rente langlopende leningen (u/g)	100	100	100	100
Ontvangen rente kortlopende leningen (u/g)	-	-	-	-
Totaal	-805	-1.105	-1.405	-1.705

We verwachten de komende jaren geen grote ontvangsten uit grondexploitaties. Hierdoor zal voor de bekostiging van nieuwe investeringen en de herfinanciering van vrijvallende leningen nieuwe leningen moeten worden aangetrokken. Rekening houdend met de verwachte oplopende rente ziet u de rentelasten voor langlopende leningen fors oplopen.

Rentes

Activa	Begroting 2024	Passiva	Begroting
Integraal gefinancierd	144.188	Eigen vermogen	42.304
Project gefinancierd	-	Voorzieningen	16.229
Onderhanden werk	-	Schulden bij banken	70.370
Vorderingen	-	Overlopende passiva	-
Liquide middelen	-		
Overlopende activa	-15.286		
Totaal	128.903	Totaal	128.903

Post	2024	2024
Externe rentelasten totaal		-905
Extern rentepercentage totaal	3,50%	
Externe rentelasten projectfinanciering		-
Externe rente excl. projectfinanciering	nvt	
Rente eigen vermogen		-
Rente voorzieningen		-
Rentepercentage grondexploitatie	1,50%	
Rente grondexploitatie		224
Rentepercentage voorzieningen op basis van contante waarde	nvt	
Rente voorzieningen contante waarde		-
Bespaarde rente		-

Rentetoerekening		
Externe rentelasten over de korte en lange financiering		-905
Externe rentebaten		100
Saldo rentelasten en rentebaten		-805
Rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	224	
Rente projectfinanciering die aan het betreffende taakveld wordt toegerekend	-	
Saldo doorberekende rente		224
Aan de taakvelden toegerekende rente		-581
Rente over eigen vermogen		-
Rente over voorzieningen		-
Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente		-581
De aan de taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		4.445
Rente resultaat op het taakveld Treasury		3.864

Indien bij de jaarrekening blijkt dat het renteresultaat op het taakveld Treasury groter is dan 25% van de werkelijke rentelasten, dan is de gemeente verplicht dit volgens het BBV te corrigeren.

Grondbeleid

Concerndirecteur: M.R.A. Cornelissen

Algemeen beleid

In januari 2019 is de *Nota Grondbeleid, actualisatie per 1-1-2019* door de gemeenteraad van de gemeente Diemen vastgesteld. Hiermee heeft de gemeente Diemen haar grondbeleid voor de komende jaren geactualiseerd. In de geactualiseerde nota zijn beleidskaders, die betrekking hebben op het gemeentelijk grondbeleid, samengevoegd. Ook is deze actualisatie rekening gehouden met gewijzigde wet- en regelgeving van onder andere Besluit, Begroting en Verantwoording (BBV), Aanbestedingswet, Europese regelgeving staatsteun en Wet vennootschapsbelasting overheidsondernemingen. Tevens is bij het samenstellen van deze nota rekening gehouden met ontwikkelingen in de maatschappij, mogelijke ambities en opgaven waarvoor grondbeleid in Diemen wordt ingezet. Daarnaast staat in de nota binnen welke juridische kaders en keuzevrijheden wordt gewerkt.

Een van de belangrijkste beleidsuitgangspunten die met deze nota gecontinueerd wordt, is dat de gemeente sinds 2011 de voorkeur geeft aan passief/faciliterend grondbeleid voor het ontwikkelen van projecten. Faciliterend grondbeleid is het hoofduitgangspunt waarbij alle kosten (in theorie) kunnen worden verhaald op de initiatiefnemer. Met faciliterend grondbeleid beperkt de gemeente zich tot haar regulerende en publiekrechtelijke taak. De aankoop en exploitatie van gronden gebeurt bij voorkeur door private partijen. Alleen in situaties, waarbij risico's voldoende beheersbaar zijn, kan actief grondbeleid toegepast worden, waarbij de gemeente zelf gronden verwerft en uitgeeft. Daarnaast kan het zijn dat het bestuur van mening is dat een ruimtelijke ontwikkeling wenselijk is, maar dat marktpartijen dit niet kunnen of willen oppakken, dan zal de gemeente ook actief grondbeleid moeten voeren. Tot slot heeft de gemeente historisch gezien, nog een aantal gronden in bezit die zij de komende jaren actief verkoopt.

Dit betekent dat de gemeente Diemen een situationeel grondbeleid voert: passief waar kan en actief waar moet. Het college maakt een afweging of zij gebruik wil maken van actief of facilitair/ passief grondbeleid.

In de nota Grondbeleid is ook vastgelegd dat het college elk jaar bij de jaarrekening het Meerjarenperspectief Grondzaken (MPG) aanbiedt aan de gemeenteraad. Dit zal ook in 2024 het geval zijn. Hierin wordt de verantwoording afgelegd en inzicht gegeven in alle activiteiten m.b.t. het beheren en exploiteren van gronden; o.a. over grondexploitaties en 'gronden niet in exploitatie'.

Grondprijzen

Naast de Nota Grondbeleid legt de gemeente in een aparte nota haar grondprijnsbeleid vast: de Nota Grondprijzen. De vaststelling van deze nota is een bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders. De *Nota Grondprijzen, actualisatie per 1-1-2023*, is door het college in december 2022 vastgesteld. De volgende actualisatie wordt per 1-1-2025 verwacht.

Erfpacht

Op 28 mei 2020 heeft de gemeenteraad de Nota Herziening erfpachtbeleid vastgesteld. Hiermee zijn de kaders voor uitgifte in eeuwigdurende erfpacht van gemeentelijke gronden t.b.v. woondoeleinden vastgelegd. Met dit kader kunnen de bestaande tijdelijke erfpachtcontracten omgezet worden naar een nieuwe toekomstbestendige regeling. De regeling is ingegaan per 1 oktober 2020, wat inmiddels geresulteerd heeft in de eerste omzettingen vanaf eind 2020. Naar verwachting zullen ook in 2024 nog een aantal adressen converteren, maar waarschijnlijk minder dan de piek begin 2021-2022.

Grondexploitaties

Plantage de Sniep, Holland Park West en Buitenlust zijn momenteel de drie actieve grondexploitaties in de gemeente Diemen. Waarschijnlijk zal medio 2024 duidelijk zijn of er meer (beperkte) grondexploitaties (zoals bijvoorbeeld Harmonielaan) bijkomen, gekoppeld aan de ruimtelijke ambities die in het programma Gebiedsontwikkeling zijn beschreven.

Projectinhoud

De projectinhoud wordt beschreven in Paragraaf Grootschalige Projecten.

Financieel

De grondexploitaties zijn via het Meerjarenperspectief Grondzaken 2022 geactualiseerd ten behoeve van de Jaarrekening 2022. Een overzicht van de financiële stand van zaken wordt in het MPG gegeven, welke jaarlijks wordt opgesteld en aan de raad aangeboden.

Berekeningsmethodiek

Grondexploitaties worden doorerekend met de Dynamische Eindwaarde Methodiek. Dat wil zeggen dat bij het berekenen van het resultaat alle kosten en opbrengsten inclusief inflatie en rente tot de einddatum van het project worden meegenomen. In de gemeente Diemen wordt gerapporteerd op basis van het resultaat bij afsluiting van het project (de eindwaarde).

Grootschalige projecten

Concerndirecteur: M.R.A. Cornelissen

Inleiding

In deze paragraaf zijn eenmalige grootschalige projecten opgenomen die (grote) gevolgen (kunnen) hebben voor de financiële huishouding van de gemeente. Dat betreft in ieder geval de grootschalige ruimtelijk projecten met een eigen grondexploitatie (Plantage de Sniep en Holland Park West) en het project dat op basis van exploitatieovereenkomsten wordt uitgevoerd (Bergwijkpark-Holland Park). Het gaat in deze paragraaf ook om eenmalige grootschalige investeringen die tot gevolg hebben dat de resterende financiële beleidsruimte wordt ingeperkt. In deze paragraaf komen aan de orde:

- Plantage de Sniep;
- Holland Park.

Plantage de Sniep

Doel

De nieuwbouwwijk Plantage de Sniep is nagenoeg gerealiseerd. Het doel van het project is om tot afronding te komen. Het gaat daarbij om realisatie van deelplan de Rietschuurhof en de afronding van de laatste werkzaamheden in het openbaar gebied.

Projectfase

In het project de Plantage de Sniep is tot nu toe veel gebeurd. De afgelopen jaren hebben we ruim 1000 nieuwbouwwoningen toegevoegd, vrije kavels ontwikkeld, een brede school met bijgebouw gebouwd en het openbaar gebied aangelegd.

In 2023 is de grondverkoopprocedure van de Rietschuurhof aan woningcorporaties gestart. Twee woningcorporaties hebben aangegeven dat ze hier willen bouwen, maar dat het plan door de hoge eisen en de marktomstandigheden in de huidige vorm niet haalbaar is. Zij pleiten voor aanpassingen van het plan, waardoor er meer creativiteit en ontwerpruimte wordt geboden. Op dit moment zijn we met de woningcorporaties in overleg over het vervolg.

Daarnaast hebben we in 2023 de Sportlaan, inclusief het voormalige ketenpark, definitief ingericht. Ook hebben we in het voorjaar 2024 het laatste stukje van de Muidertrekvaart doorgetrokken en afgerond.

Acties 2024:

In 2024 ligt de focus op het verder ontwikkelen van het project de Rietschuurhof.

Holland Park

Doel

Doel is de gefaseerde transformatie van een (voormalig en verouderd) kantorengedebied, tot een multifunctioneel, stedelijk en duurzaam woongebied met verschillende ondersteunende voorzieningen.

Projectfase

Het project kent vier verschillende deelgebieden, ieder als deelproject te beschouwen:

- Campus Diemen Zuid, een studentencampus met ruim 1.700 wooneenheden (studenten & 'young professionals') en verschillende commerciële functies;
- Holland Park Oost, een woongebied met circa 2.100 woningen;
- Holland Park West, een woongebied met ruim 700 woningen en een brede school;
- Holland Park Zuid, een woongebied met circa 1.500 woningen en voorzieningen

De Campus en deelplan Holland Park Oost zijn grotendeels gerealiseerd. Holland Park West is in aanbouw en in Holland Park Zuid zijn de eerste gesprekken opgestart.

Realisatie

Per deelproject wordt kort ingegaan op de realisatie.

Campus Diemen Zuid

De Campus Diemen Zuid is in 2 fases gerealiseerd (transformatie & nieuwbouw), inclusief diverse commerciële functies. Met de initiatiefnemer (eigenaar) wordt onderzocht of er een 3e fase mogelijk is, met sloop-nieuwbouw (waaronder het kantoorpand Campus Offices) en uitbreiding van het woonprogramma met opwaardering van het (openbaar toegankelijk) gebied. Onderdeel van de beoogde uitbreiding is een aandeel seniorenwoningen. In geval van een haalbaar geachte ontwikkeling, worden op basis van een nog vast te stellen programma van eisen, de plannen verder ontwikkeld.

Holland Park Oost

Sinds 2017 zijn gefaseerd woningen opgeleverd in dit deelplan. In 2022 is de publiek toegankelijke buitenruimte - waaronder het centrale park - ingericht en grotendeels overgedragen aan de gemeente. Eind 2021 is gestart met de bouw van de laatste 296 appartementen en (commerciële) voorzieningen, die in 2025 worden opgeleverd.

Holland Park West

Gefaseerd worden ruim 700 woningen, een brede school en verschillende (maatschappelijke) voorzieningen ontwikkeld en gerealiseerd door ontwikkelcombinatie BPD en Dura Vermeer. In 2023 is de brede school opgeleverd en in gebruik genomen en zijn/worden de woningen in fase 1 opgeleverd. De overige fases met woningen en voorzieningen zijn in verschillende stadia van ontwerp en voorbereiding en kennen de nodige uitdagingen vanwege de onvoorziene marktomstandigheden, waaronder het in februari 2023 door de ontwikkelaar tijdelijk uit verkoop halen van de koopwoningen in fase 2A. Ongeveer 80% van de grond is geleverd aan en betaald door de ontwikkelaar, het restant wordt geleverd en betaald nadat de laatste omgevingsvergunning (fase 2B) is verleend.

Holland Park Zuid

In Holland Park Zuid zijn vier grondeigenaren die allen voornemens zijn de percelen aan ontwikkelaars te verkopen. Er is een vastgesteld bestemmingsplan met stedenbouwkundig plan als onderlegger, dat als kader fungeert om planinitiatieven te kunnen beoordelen en begeleiden richting uitvoering. Aangezien op alle gronden een Wet voorkeursrecht gemeente is gevestigd, heeft de gemeente in juli 2022 de voorwaarden vastgesteld waaronder zij wil meewerken aan een grondverkoop en ontwikkeling. Deze zijn gedeeld met de grondeigenaren voor de verschillende verkoopprocedures. De ontwikkeling van ieder stedenbouwkundig blok in Holland Park Zuid vormt een separaat deelproject. In de zomer van 2023 is door één grondeigenaar reeds een (voorlopig) koopcontract gesloten met een ontwikkelaar.

Op het perceel van de Key zijn eind 2022 door de gemeente 30 modulaire woningen geplaatst voor de tijdelijke opvang van vluchtelingen uit Oekraïne, waarna de directe omgeving woonrijp is gemaakt.

Financiële begroting

Programmabegroting	223
Toelichting op de programmabegroting	225
Overige financiële tabellen	237

Programmabegroting

Meerjarenoverzicht per programma

Lasten per programma

Lasten totaal Programma's	Rekening 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Sociaal	-23.789	-25.912	-26.348	-26.009	-25.868	-25.741
Veilig	-3.308	-3.466	-3.742	-3.742	-3.741	-3.741
Inkomen en armoede	-15.621	-12.916	-11.732	-11.561	-11.233	-11.203
Vrije tijd	-5.083	-5.541	-6.188	-6.084	-6.546	-6.489
Onderwijs	-3.054	-4.557	-4.946	-4.901	-5.610	-5.560
Gebiedsontwikkeling	-7.227	-9.173	-7.496	-9.606	-4.265	-3.303
Leefomgeving en klimaat	-20.381	-21.776	-23.004	-23.070	-22.915	-22.653
Verkeer	-2.251	-2.034	-1.842	-1.698	-1.774	-1.699
Samen besturen	-1.593	-2.321	-4.231	-4.281	-4.378	-4.478
Financiën	-8.935	-4.118	-1.266	-1.266	-1.266	-1.266
Overige dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-
Dividend	-	-	-	-	-	-
Lokale heffingen	-	-	-	-	-	-
Algemene uitkering	-	-	-	-	-	-
Deelfonds Sociaal domein	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-60	-60	-60	-60
Heffing VPB	-	-	-	-	-	-
Overhead	-13.136	-14.941	-16.565	-16.275	-16.371	-16.584
Saldo financieringsfunctie	-490	-805	-805	-1.105	-1.405	-1.705
Saldo van lasten	-104.867	-107.561	-108.225	-109.658	-105.433	-104.482

Baten per programma

Baten totaal Programma's	Rekening 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Sociaal	501	1.650	914	914	854	536
Veilig	114	85	50	50	50	50
Inkomen en armoede	11.327	9.435	7.549	7.549	7.549	7.549
Vrije tijd	2.553	1.822	1.957	1.957	1.957	1.957
Onderwijs	1.177	1.605	1.360	1.360	1.360	1.360
Gebiedsontwikkeling	6.476	8.196	6.941	9.164	3.827	2.865
Leefomgeving en klimaat	11.288	10.237	11.367	11.389	11.483	11.291
Verkeer	1.856	1.455	1.735	1.659	1.735	1.660
Samen besturen	951	483	621	621	621	621
Financiën	3.001	6.187	6.013	5.959	6.849	6.340
Overige dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-
Dividend	172	104	104	104	104	104
Lokale heffingen	8.492	8.425	9.725	9.875	10.025	10.175
Algemene uitkering	56.826	56.783	58.880	59.340	55.010	54.785
Deelfonds Sociaal domein	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-
Heffing VPB	-	-	-	-	-	-
Overhead	134	72	133	133	133	133
Saldo financieringsfunctie	-	-	-	-	-	-
Saldo van baten	104.867	106.540	107.348	110.074	101.558	99.426

Saldo van baten en lasten

Saldo van baten en lasten	Rekening 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Saldo van baten en lasten	-	-1.021	-877	416	-3.875	-5.056

Toelichting op de programmabegroting

Sociaal

Sociaal	Rekening 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	-23.789	-25.912	-26.348	-26.009	-25.868	-25.741
Baten	424	883	914	914	854	536
Saldo van baten en lasten	-23.365	-25.029	-25.434	-25.095	-25.014	-25.205
Dotatie	-	-	-	-	-	-
Onttrekking	77	767	-	-	-	-
Mutaties reserve	77	767	-	-	-	-
Geraamd resultaat	-23.288	-24.262	-25.434	-25.095	-25.014	-25.205

Onderstaand de analyse van de verschillen tussen de begroting 2024 en begroting 2023. De ramingen 2023 betreffen de begrote bedragen tot en met de verwerking van de 3e kwartaalbrief 2023.

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
Datagedreven sturing In 2023 is € 170.000 incidenteel beschikbaar gesteld voor het project 'Datagedreven sturing. Hierdoor ontstaat tussen 2023 en 2024 een verschil van € 170.000.	170
Gemeenschappelijke regelingen/verbonden partijen Voor het indexeren van de bijdragen aan deze instellingen is in 2024 circa € 109.000 extra budget toegevoegd aan de begroting.	-109
Gidsgelden Gidsgelden zijn incidentele middelen die door het Rijk tot en met 2022 via het gemeentefonds aan de gemeente werden toegekend. Om uitvoerig te geven aan 'Gids' dit budget toegevoegd aan de begroting 2023. Vanaf 2023 worden 'Gidsgelden' toegekend via de specifieke uitkering 'GALA' en niet meer via het Gemeentefonds.	194
Inburgering Om uitvoering te kunnen geven aan de wet Inburgering heeft het Rijk incidenteel geld beschikbaar gesteld in 2022. Omdat de uitvoering ook in 2023 doorloopt is het restantbudget van 2022 toegevoegd aan de begroting 2023. Dit is inclusief de middelen die in de Decembercirculaire 2022 zijn gemeld.	240
Jeugdzorg Het verschil wordt veroorzaakt door de volgende drie ontwikkelingen: Kostenontwikkeling zoals indexering in 2024 voor € 722.000). De voorgenomen taakstelling van € 200.000 in 2024 (nadelig). Hervormingsagenda in 2023 voor € 45.000 overige voor € 5.000 (nadelig).	-472
Eenzaameid ouderen Om uitvoering te kunnen geven aan Aanpak tegen Eenzaamheid heeft het Rijk incidenteel geld beschikbaar gesteld in 2022. Omdat de uitvoering ook in 2023 doorloopt is het restantbudget van 2022 toegevoegd aan de begroting 2023.	36
WSW Het budget is afgestemd op de bedragen die wij via he Gemeentefonds ontvangen. De verwachting is dat wij in 2024 minder ontvangen.	88
Personeelsontwikkeling Dit bedrag betreft voornamelijk de CAO 2023, de verwachte CAO 2024 en de kosten van KCC voor voorlichting dit niet eerder aan dit programma zijn doorbelast.	-198
Subsidies Dit budget heeft vooral te maken met de verwachte groei in 2024, indexering voor 2024 en de lagere subsidie uitgaven ten opzichte van 2023.	-476
Wmo Omdat wij jaarlijks budget overhouden op dit onderdeel, hebben wij een deel van de verwachte overschrijding in 2024 aangewend voor Jeugdzorg.	82

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
Overige verschillen	9
Totaal verschil lasten	-436

Baten	Bedrag (x € 1.000)
Overige verschillen	31
Totaal verschil lasten	31

Reserves (dotaties/onttrekkingen)	Bedrag (x € 1.000)
Dotaties:	
-	-
Onttrekkingen:	
Dit betreft een onttrekking aan de algemene reserve in 2023 voor:	-767
- Versterken sociale basis (€ 16.000)	
- Eenzaamheid Ouderen (€ 36.000)	
- Steunimpuls voor mensen in financiële problemen (€ 231.000)	
- Compensatieregeling voogdij 18+ (€ 42.000)	
- Gezond in de stad (€ 15.000)	
- Inburgering (€ 220.000)	
- Woonzorgvisie (€ 20.000)	
- Programma 'Grip op Sociaal Domein' (€ 70.000)	
- Gezond in de stad (GIDS-gelden), incl. Kansrijke Start (€ 117.000)	
Totaal mutaties reserves	-767
Totaal verschil Programma Sociaal	-1.172

Veilig

Veilig	Rekening 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	-3.308	-3.466	-3.742	-3.742	-3.741	-3.741
Baten	114	50	50	50	50	50
Saldo van baten en lasten	-3.193	-3.416	-3.692	-3.692	-3.691	-3.691
Dotatie	-	-	-	-	-	-
Onttrekking	-	35	-	-	-	-
Mutaties reserve	-	35	-	-	-	-
Geraamd resultaat	-3.193	-3.381	-3.692	-3.692	-3.691	-3.691

Onderstaand de analyse van de verschillen tussen de begroting 2024 en begroting 2023. De ramingen 2023 betreffen de begrote bedragen tot en met de verwerking van de 2e kwartaalbrief 2023.

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
Gemeenschappelijke regeling	-158
- De bijdrage aan de Gemeenschappelijke regeling van de Veiligheidsregio is hoger	
Interne urendoorbelasting	-111
- Door formatie uitbreiding en CAO verhoging is de interne urendoorbelasting hoger	
Onverge verschillen	-7
Totaal verschil lasten	-276

Baten	Bedrag (x € 1.000)
Onderwerp - Geen verschil ten opzichte van 2023	-
Totaal verschil baten	-

Reserves (dotaties/onttrekkingen)	Bedrag (x € 1.000)
Dotaties:	
-	
Onttrekkingen:	
In 2023 is er een incidentele onttrekking begroot van € 35.000 uit de Algemende Reserve	-35
Totaal mutaties reserves	-35
Totaal verschil Programma Veilig	-311

Inkomen en armoede

Inkomen en armoede	Rekening 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	-15.621	-12.916	-11.732	-11.561	-11.233	-11.203
Baten	11.327	8.229	7.549	7.549	7.549	7.549
Saldo van baten en lasten	-4.294	-4.687	-4.183	-4.012	-3.684	-3.654
Dotatie	-	-	-	-	-	-
Onttrekking	-	1.206	-	-	-	-
Mutaties reserve	-	1.206	-	-	-	-
Geraamd resultaat	-4.294	-3.481	-4.183	-4.012	-3.684	-3.654

Onderstaand de analyse van de verschillen tussen de begroting 2024 en begroting 2023. De ramingen 2023 betreffen de begrote bedragen tot en met de verwerking van de 2e kwartaalbrief 2023.

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
<i>Bijzondere bijstand</i> Dit effect betreft het budget voor de hogere kosten die wij in 2024 verwachten voor bewindvoering voor mensen met schulden. Steeds meer mensen krijgen een bewindvoerder toegewezen. Daarnaast verwachten wij ook extra kosten te maken voor huisvesting van de groeiende groep vluchtelingen met een verblijfstatus.	-90
<i>Energietoeslag</i> Dit betreft de middelen die wij van het gemeentefonds hebben ontvangen in 2023 voor het toekennen van een energietoeslag aan inwoners/studenten van Diemen. In dit bedrag zit ook het restant van 2022.	1195
<i>Noodopvang vluchtelingen</i> Dit saldo van € 336.000 voor een aanzienlijk deel veroorzaakt door de kapitaallasten in 2024 die voortvloeien uit investering inzake noodopvang voor de vluchtelingen. Daarnaast is in 2023 incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de tijdelijke uitbreiding noodopvang van vluchtelingen.	-336
<i>Oekraïne</i> Dit betreft middelen voor de exploitatie en leefgeld inzake de vluchtelingen uit Oekraïne. Tegen over deze lasten staat een baat die wij van het Rijk ontvangen (zie toelichting op de baten).	520
<i>Personele ontwikkelingen</i> het effect wordt veroorzaakt door CAO 2023 en verwachte CAO-ontwikkeling 2024.	-67
<i>Stadspas</i> In 2023 is dit bedrag beschikbaar gesteld voor een pilotproject inzake stadspas voor kinderen.	163
<i>Kwijtschelding</i> het nadelig effect van € 50.000 wordt veroorzaakt door de hogere kwijtschelding die wij in 2024 verwachten.	-50

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
<i>Steunimpuls</i> <i>Het effect wordt veroorzaakt door het incidenteel extra budget voor 'Steunimpuls' in 2024.</i>	-186
<i>Overige verschillen</i>	35
Totaal verschil lasten	1.184

Baten	Bedrag (x € 1.000)
<i>Oekraïne</i> <i>Voor een toelichting verwijzen wij naar de informatie aan de lastenkant.</i>	-520
<i>Noodopvang vluchtelingen</i> <i>Dit betreft inkomsten van het Rijk voor de tijdelijke uitbreiding noodopvang in 2023.</i>	-160
Totaal verschil baten	-680

Reserves (dotaties/onttrekkingen)	Bedrag (x € 1.000)
Dotaties:	
-	
Onttrekkingen:	
De onttrekking in 2023 aan de Algemene reserve betreft: - Eenmalige Energietoeslag 2022 (€ 170.000) - Uit te keren Energietoeslag 2023 (€ 718.000) - Breed offensief (arbeidsparticipatie) (€ 11.000) - Bijzonder bijstand studenten (alternatief energietoeslag) (€ 257.000) - Bijzondere bijstand (vroegsignalering schulden energie) (€ 50.000)	-1206
Totaal mutaties reserves	-1.206
Totaal verschil Programma Inkomen en Armoede	-702

Vrije tijd

Vrije tijd	Rekening 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	-5.083	-5.541	-6.188	-6.084	-6.546	-6.489
Baten	2.488	1.822	1.957	1.957	1.957	1.957
Saldo van baten en lasten	-2.595	-3.719	-4.231	-4.127	-4.589	-4.532
Dotatie	-	-	-	-	-	-
Onttrekking	65	-	-	-	-	-
Mutaties reserve	65	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	-2.530	-3.719	-4.231	-4.127	-4.589	-4.532

Onderstaand de analyse van de verschillen tussen de begroting 2024 en begroting 2023. De ramingen 2023 betreffen de begrote bedragen tot en met de verwerking van de 2e kwartaalbrief 2023.

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
<i>Kapitaallasten</i> <i>Het nadelig saldo wordt veroorzaakt door het hogere rentepercentage waarmee rekening is gehouden in 2024. De verwachting is dat het rentepercentage voor leningen ten opzichte van 2023 hoger wordt.</i>	-459
<i>Nutsvoorzieningen</i> <i>In de begroting hebben wij in 2024 rekening gehouden met hogere kosten voor Gas en elektra. Deze lasten verwachten wij te dekken met de hogere huuropbrengsten van het zwembad.</i>	-100

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
<i>Personeelsontwikkeling</i> <i>Dit bedrag betreft voornamelijk de CAO 2023, de verwachte CAO 2024 en formatieuitbreiding (sportbeheerder).</i>	-341
<i>Lichtshow</i>	-50
<i>Het voordeel ten opzichte van 2023 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende twee oorzaken. Ten eerste de kosten van de combinatie-functie die nu ten laste worden gebracht van de specifieke uitkering GALA en niet meer van de algemene middelen (€ 127.000). Ten tweede In 2023 is incidenteel € 165.000 extra subsidie begroot voor de Omval.</i>	310
<i>Overige verschillen</i>	-8
Totaal verschil lasten	-648

Baten	Bedrag (x € 1.000)
<i>Huuropbrengsten</i> <i>Door onder meer de groei van het aantal bezoekers en frequenter gebruik door zwemverenigingen van het zwembad verwachten wij meer inkomsten in 2024.</i>	155
<i>Overige verschillen</i> <i>Dit effect heeft voor een deel te maken met de kosten voor een lichtshow rond jaarwijsseling 2023-2024</i>	-20
Totaal verschil baten	135

Reserves (dotaties/onttrekkingen)	Bedrag (x € 1.000)
Dotaties:	
-	
Onttrekkingen:	
-	
Totaal mutaties reserves	-
Totaal verschil Programma Vrije Tijd	-513

Onderwijs

Onderwijs	Rekening 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	-3.054	-4.557	-4.946	-4.901	-5.610	-5.560
Baten	1.152	1.593	1.360	1.360	1.360	1.360
Saldo van baten en lasten	-1.902	-2.964	-3.586	-3.541	-4.250	-4.200
Dotatie	-	-	-	-	-	-
Onttrekking	25	12	-	-	-	-
Mutaties reserve	25	12	-	-	-	-
Geraamd resultaat	-1.877	-2.952	-3.586	-3.541	-4.250	-4.200

Onderstaand de analyse van de verschillen tussen de begroting 2024 en begroting 2023. De ramingen 2023 betreffen de begrote bedragen tot en met de verwerking van de 2e kwartaalbrief 2023.

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
<i>Kapitaallasten</i> <i>Het nadelig saldo wordt veroorzaakt door het hogere rentepercentage waarmee rekening is gehouden in 2024. De verwachting is dat het rentepercentage voor leningen ten opzichte van 2023 hoger wordt.</i>	-675
<i>Nationaal programma onderwijs</i> <i>het effect van € 250.000 wordt veroorzaakt door het incidentele uitgavenbudget 2023 dat door spuk uitkering Nationaal programma onderwijs wordt gedekt.</i>	250

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
Onderwijshuisvesting <i>In 2023 is budget beschikbaar gesteld voor onderzoek- en onderhoudskosten. Denk hierbij aan het onderzoek voor de Atelier en Stint petrusschool en verbouwing technische ruimte Kersenboom.</i>	100
Personeelsontwikkeling <i>het effect van € 167.000 heeft onder meer te maken met CAO-ontwikkeling.</i>	-167
Schoolvervoer <i>Het effect van € 70.000 wordt veroorzaakt door het incidenteel beschikbaar stellen van budget in 2023 voor een noodmaatregel inzake schoolvervoer.</i>	70
Overige verschillen	33
Totaal verschil lasten	-389

Baten	Bedrag (x € 1.000)
Nationaal programma onderwijs <i>Dit effect betreft de inkomsten inzake de specifieke uitkering Nationaal programma onderwijs tot en met 2023.</i>	-250
Overige verschillen	17
Totaal verschil baten	-233

Reserves (dotaties/onttrekkingen)	Bedrag (x € 1.000)
Dotaties:	
-	
Onttrekkingen:	
Algemene reserve	-12
Totaal mutaties reserves	-12
Totaal verschil Programma Onderwijs	-634

Gebiedsontwikkeling

Gebiedsontwikkeling	Rekening 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	-5.972	-9.173	-7.971	-10.081	-4.740	-3.778
Baten	5.150	7.599	6.538	8.767	3.433	2.486
Saldo van baten en lasten	-823	-1.574	-1.433	-1.314	-1.307	-1.292
Dotatie	-1.255	-	-	-	-	-
Onttrekking	1.326	598	403	398	394	379
Mutaties reserve	71	598	403	398	394	379
Geraamd resultaat	-751	-977	-1.030	-917	-913	-913

Onderstaand de analyse van de verschillen tussen de begroting 2024 en begroting 2023. De ramingen 2023 betreffen de begrote bedragen tot en met de verwerking van de 2e kwartaalbrief 2023.

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
Grondexploitaties <i>-Door actualisatie van de Grondexploitaties is er een daling ten opzichte van 2023 van € 1.060.892. Dit wordt veroorzaakt door de grondexploitaties van de Sniep, Holland Park West en buitenlust. Lasten en baten van de grondexploitatie worden ten laste van het balanssaldo geboekt(zie ook batenkant).</i>	1.061

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
<i>Interne urendoorbelasting</i> - De interne urendoorbelasting is € 72.800 hoger door CAO verhoging en hogere doorbelasting van de Overhead naar de kostendekkende exploitatie van de omgevingsvergunningen	-73
<i>Inhuur derden</i> - In 2023 zijn er incidentele kosten geraamd voor inhuur derden in het kader van de nieuwe omgevingswet	412
<i>Gemeenschappelijke regeling</i> - De kosten van de gemeenschappelijke regeling omgevingsdienst noordzeekanaalgebied zijn gestegen met € 19.000	-19
<i>Rentelasten</i> - De rentelasten zijn gestegen met € 179.000 doordat de interne rentetarieven zijn verhoogd	-179
Totaal verschil lasten	1.202

Baten	Bedrag (x € 1.000)
<i>Gondexploitaties:</i> - Door actualisatie van de Grondexploitaties is er een daling ten opzichte van 2023 van € 1.060.892. Dit wordt veroorzaakt door de grondexploitaties van de Sniep, Holland Park West en buitenlust. Lasten en baten van de grondexploitatie worden ten laste van het balanssaldo geboekt (zie ook lastenkant).	-1.061
Totaal verschil baten	-1.061

Reserves (dotaties/onttrekkingen)	Bedrag (x € 1.000)
Dotaties:	
-	
Onttrekkingen:	
Uit de reserve omgevingsvergunningen is € 113.100 meer onttrokken dan in 2023	113
Uit de Algemene reserve is € 308.000 minder onttrokken	-308
Totaal mutaties reserves	-195
Totaal verschil Programma Gebiedsontwikkeling	-54

Leefomgeving en klimaat

Leefomgeving en klimaat	Rekening 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	-16.892	-21.260	-23.632	-23.698	-23.544	-23.281
Baten	10.740	9.793	11.367	11.389	11.483	11.291
Saldo van baten en lasten	-6.152	-11.467	-12.266	-12.310	-12.061	-11.991
Dotatie	-3.490	-516	-6	-6	-6	-6
Onttrekking	548	444	-	-	-	-
Mutaties reserve	-2.942	-72	-6	-6	-6	-6
Geraamd resultaat	-9.093	-11.539	-12.272	-12.316	-12.067	-11.997

Onderstaand de analyse van de verschillen tussen de begroting 2024 en begroting 2023. De ramingen 2023 betreffen de begrote bedragen tot en met de verwerking van de 2e kwartaalbrief 2023.

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
<i>Interne urendoorbelasting</i> - De interne urendoorbelasting is € 445.000 hoger. Dit komt o.a. door CAO verhoging en een verhoging van de doorberekenende overhead aan de kostendekkende exploitaties afval en Riool.	-445

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
Afval verwerkingskosten - De verwerkingskosten van het afval door de Meerlanden is in 2024 € 620.000 hoger. Dit komt met name door de indexering en groei van Diemen.	-620
Dekking exploitatie afval - Voor de dekking van de toenemende kosten voor het product afval is een hogere dotatie begroot van € 245.000	-245
Gevelisolatie busbaan - In 2023 was er incidenteel € 373.000 aan kosten begroot voor gevelisolatie van de busbaan.	373
Kosten onderhoud - De kosten voor onderhoud aan wegen, groen en de begraafplaatsen zijn € 125.000 hoger	-125
Gemeenschappelijke regelingen - De bijdrage aan de gemeenschappelijke regelingen Groengebied Amstelland en Belastingen Amstelland zijn € 75.000 hoger.	-75
Afschrijvingslasten - De afschrijvingslasten zijn € 186.000 hoger door afgeronde investering bij Wegen en riolering	-186
Rentelasten - De rentelasten zijn € 879.000 hoger door investeringen in Wegen en Riolering. Tevens zijn ook de percentages van de doorberekende rentes verhoogd.	-879
Toerekening BTW op afval en Riool - De toerekening van de BTW naar de kostendekkende exploitaties afval en Riool zijn hoger.	-153
Overige verschillen - De overige verschillen zorgen voor een verhoging.	-16
Totaal verschil lasten	-2.372

Baten	Bedrag (x € 1.000)
Opbrengsten riolering, - Door inflatie, tariefverhoging en groei van Diemen zijn de opbrengsten van Riolering in 2024 € 256.000 hoger dan in 2023.	256
Opbrengsten afval - Door inflatie, tariefverhoging en groei van Diemen zijn de opbrengsten van Afval in 2024 € 1.000.000 hoger dan in 2023.	1000
Opbrengsten begraafplaatsen - Door inflatie zijn de opbrengsten van de begraafplaatsen in 2024 € 60.000 hoger dan in 2023.	60
Dekking riolering en afval - Voor de dekking van de kosten van afval en riolering is een hogere onttrekking van € 249.000 uit de voorziening begroot	249
Overige verschillen	9
Totaal verschil baten	1.574

Reserves (dotaties/onttrekkingen)	Bedrag (x € 1.000)
Dotaties:	
Aan de reserve duurzaamheid is in 2024 € 509.000 minder gedoteerd.	509
Aan de reserve begraafplaatsen is in 2024 € 1.000 minder gedoteerd	1
Onttrekkingen:	
In 2023 was er een incidentele onttrekking begroot van € 373.000 voor de kosten van de gevelisolatie van de busbaan	-373
- uit de reserve omgevingslawaaï € 3.000	-3
- Uit de reserve Duurzaamheid € 68.000	-68
Totaal mutaties reserves	66
Totaal verschil Programma Leefomgeving en Klimaat	-732

Verkeer

Verkeer	Rekening 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	-1.945	-2.034	-2.180	-2.112	-2.112	-2.113
Baten	1.856	1.146	1.735	1.385	1.735	1.386
Saldo van baten en lasten	-89	-888	-445	-727	-377	-727
Dotatie	-306	-	-76	-	-76	-
Onttrekking	-	309	-	274	-	274
Mutaties reserve	-306	309	-76	274	-76	274
Geraamd resultaat	-395	-580	-521	-453	-453	-453

Onderstaand de analyse van de verschillen tussen de begroting 2024 en begroting 2023. De ramingen 2023 betreffen de begrote bedragen tot en met de verwerking van de 2e kwartaalbrief 2023.

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
<i>Interne urendoorbelasting</i> - De interne urendoorbelasting is hoger o.a. veroorzaakt door formatieuitbreiding, stijging van de toegerekende overhead en de CAO ontwikkeling	-225
<i>Overige diensten derden</i> - In 2023 was er incidenteel voor € 55.000 budget aangevraagd. Deze is in 2024 niet meer nodig waardoor de lasten lager zijn.	55
<i>Kapitaallasten</i> - Doordat investeringen volledig zijn afgeschreven zijn de kapitaallasten lager	24
Totaal verschil lasten	-146

Baten	Bedrag (x € 1.000)
<i>Parkeeropbrengsten</i> De omzet van parkeren is € 589.000 hoger. Dit komt o.a. doordat in de even jaren de ontvangsten van de tweejarige vergunningen voor parkeren zijn. Hierdoor ontstaat in 2024 een voordeel ten opzichte van 2023. Door de inzet van de scanauto zijn ook de zijn ook de opbrengsten van de naheffingsaanslagen hoger	589
Totaal verschil baten	589

Reserves (dotaties/onttrekkingen)	Bedrag (x € 1.000)
Dotaties:	
Door de tweejaarlijkse cyclus van de afgifte vergunningen vindt jaarlijks een dotatie dan wel onttrekking met de Reserve Parkeren plaats. In 2024 was dit per saldo een dotatie van € 76.200.	-76
Onttrekkingen:	
Door de tweejaarlijkse cyclus van de afgifte vergunningen vindt jaarlijks een dotatie dan wel onttrekking met de Reserve Parkeren plaats. In 2023 is er € 273.8000 onttrokken. Tevens was er ook een incidentele onttrekking in 2023 van € 35.000 begroot.	-309
Totaal mutaties reserves	-385
Totaal verschil Programma Verkeer	58

Samen besturen

Samen besturen	Rekening 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	-14.639	-17.172	-19.130	-18.890	-19.083	-19.396

Samen besturen	Rekening 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Baten	722	464	754	754	754	754
Saldo van baten en lasten	-13.917	-16.708	-18.375	-18.135	-18.328	-18.641
Dotatie	-90	-90	-90	-90	-90	-90
Onttrekking	363	91	-	-	-	-
Mutaties reserve	273	1	-90	-90	-90	-90
Geraamd resultaat	-13.644	-16.707	-18.465	-18.225	-18.418	-18.731

Onderstaand de analyse van de verschillen tussen de begroting 2024 en begroting 2023. De ramingen 2023 betreffen de begrote bedragen tot en met de verwerking van de 2e kwartaalbrief 2023.

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
BUZA - Ten opzichte van 2023 is er een verhoging van de legesinkomsten van residocumenten, paspoorten en ID bewijzen, VOG en nationaliteitszaken zichtbaar. Hierdoor zijn de inkomensoverdrachten naar het rijk zijn ten opzichte van 2023, € 85.000 hoger dan in 2024.	-85
Bijdrage GR - Dit bedrag wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat er bij de GR DUO+ in 2024, ten opzichte van 2023 rekening is gehouden met een hogere bijdrage aan DUO+. Dit heeft voornamelijk te maken met de WOO (wet open overheid), de groei van Diemen en de mate van dienstverlening.	-594
Opleidingen - De opleidingsbudgetten zijn in 2024 nog niet verdeeld over de teams maar staan nog centraal gebudgetteerd. Hierdoor is er ten opzichte van 2023 een verhoging zichtbaar van € 140.000	-140
Personeelsgerelateerde kosten -De personeelsgerelateerde kosten zijn in 2024 hoger dan in 2023. In 2024 is ervoor gekozen om de nieuwe formaties uit de begroting 2024 (€ 1.600.000), tot het moment van invulling, onder te brengen onder de directie. Het restant wordt voornamelijk veroorzaakt door CAO ontwikkelingen, budget voor een programmamanager Datagedreven sturen, hogere interne doorbelastingen en een verlaging van het HR21 budget.	-1.630
Kapitaallasten - Door de gestegen rentekosten is er in 2024 rekening gehouden met € 105.000 aan hogere rentelasten en een verhoging van 18.000 aan afschrijvingslasten.	-123
Overhead -Door een verhoging van het percentage voor overhead is er ten opzichte van 2023 een voordeel zichtbaar van - € 488.000.	488
Projecten - Aan projecten is er in 2024 € 284.000 minder uitgegeven dan in 2023. Dit wordt veroorzaakt door een incidenteel budget van € 91.000 in 2023 voor "Voor en met Diemen" en € 193.000 voor "Diemen 2022".	284
Abonnement - Doordat het aantal abonnementen in de afgelopen twee jaar is gestegen heeft er in 2024 een verhoging plaatsgevonden van € 40.000.	-40
Datagedreven sturen - In 2024 is het budget van Datagedreven sturen verhoogd met € 35.000.	-35
Participatie - Door inzet van een initiatievencoördinator is er ten opzichte van 2024 een verlaging zichtbaar van circa € 38.000.	-38
Overige diensten derden - In totaal is er aan overige diensten derden circa € 44.000 betaald. Dit wordt onder andere veroorzaakt door het budget voor "Diemen 800 jaar", verhoging van de accountantskosten, raadscommunicatie en de groei van Diemen.	-44
Totaal verschil lasten	-1.957

Baten	Bedrag (x € 1.000)
Data gedreven sturen - De inkomsten voor de programmamanager Datagedreven sturen die diensten verricht voor de Gemeente Ouder Amstel en de Gemeente Uithoorn. € 60.000 voordeel	60

Baten	Bedrag (x € 1.000)
<i>Leges Burgerzaken</i> - De verwachting in 2024 is dat de legesinkomsten door een toename van ID-kaart, paspoort-aanvragen en de groei van Diemen ten opzichte van 2023 meer dan verdubbelen. Wij verwachten ongeveer € 215.000 aan extra inkomsten.	215
Overige verschillen	15
Totaal verschil baten	290

Reserves (dotaties/onttrekkingen)	Bedrag (x € 1.000)
Dotaties:	
-	
Onttrekkingen:	
Door vertraging in de uitvoering van het programma Voor en met Diemen is er € 91.000 van het beschikbaar budget overgeheveld naar 2023. Dit bedrag is in 2023 ook onttrokken.	-91
Totaal mutaties reserves	-91
Totaal verschil Programma Samen besturen	-1.758

Financiën

Financiën	Rekening 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	-9.425	-4.923	-2.184	-2.484	-2.784	-3.084
Baten	68.490	71.500	74.723	75.276	71.989	71.404
Saldo van baten en lasten	59.065	66.576	72.539	72.792	69.206	68.321
Dotatie	-	-	-	-	-	-
Onttrekking	-	-	-	-	-	-
Mutaties reserve	-	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	59.065	66.576	72.539	72.792	69.206	68.321

Onderstaand de analyse van de verschillen tussen de begroting 2024 en begroting 2023. De ramingen 2023 betreffen de begrote bedragen tot en met de verwerking van de 2e kwartaalbrief 2023.

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
<i>Rentelasten</i> - Door de gestegen rentekosten is er voor de rentelasten op geldleningen in 2024 rekening gehouden met € 200.000 aan hogere rentelasten.	-200
<i>Gemeenschappelijke regelingen</i> - De bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Gemeentebelastingen Amstelland en de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied zijn in 2024 in totaal € 184.500 hoger geworden.	-185
<i>Functioneel begroten</i> - In de begroting 2023 zijn sommige kosten waaronder de cao-ontwikkeling en verdeling opleidingsplan, nog niet functioneel begroot. Het is de bedoeling om dit budget in het 4e kwartaal 2023 op basis van realisatiecijfers toe te wijzen aan de verschillende afdelingen/programma's.	878
<i>Opvang ontheemden</i> - Uit de ontvangsten van het Rijk is in 2023, € 2.665.000 gereserveerd voor de huisvesting van vluchtelingen.	2.665
<i>Aardbeving Turkije-Syrie</i> - In 2023 is er een bijdrage van € 30.000 geweest voor steun aan de slachtoffers van de aardbeving in Turkije en Syrië. Deze kosten zijn gedekt uit de post onvoorzien.	-30
<i>Energiekosten</i> - Door de onzekere prijs en omdat het energieverbruik lastig te bepalen is, is ervoor gekozen om in 2024 de stelpost van energiekosten te verhogen van € 150.000 naar € 400.000.	-250

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
<i>Overhead</i> - Ten opzichte van 2023 is er aan doorbelaste en toegerekende overhead, circa € 52.000 meer begroot.	-52
<i>Interne doorbelastingen</i> - In 2024 is er € 66.000 doorbelast aan interne uren naar projecten.	-66
<i>Overige verschillen</i>	-21
Totaal verschil lasten	2.740

Baten	Bedrag (x € 1.000)
<i>Belastingopbrengsten</i> - De belastingopbrengsten zijn ten opzichte van 2023 gestegen met € 1.300.000. Dit komt door een verhoging van de OZB opbrengsten en een verhoging van de toeristenbelasting met 50%.	1.300
<i>Opvang ontheemden</i> - Van de ontvangsten van het Rijk voor de opvang van de ontheemden uit Oekraïne, is in 2023 € 2.665.000 gereserveerd voor de huisvesting van de vluchtelingen.	-2.665
<i>Algemene Uitkering</i> - Met ingang van 2023 is er een nieuwe verdeling van de algemen uitkering. Vanwege dit herverdeeleffect stijgt de algemene uitkering ten opzichte van 2023 met € 2.096.882.	2.097
<i>Dekking kapitaallasten</i> - De doorberekende interne rente zijn € 2.337.883 hoger dan in 2023. Dit komt voornamelijk door nieuwe investeringen en het verhogen van het rentepercentage.	2.338
<i>Toerekening BTW naar kostendekkende tarieven</i> - Bij de tariefberekening voor rioolbelasting en afvalstoffenheffing wordt de btw meegenomen. In 2024 is er € 152.000 meer verrekend aan rioolbelasting en afvalstoffenheffing.	152
Totaal verschil baten	3.222

Reserves (dotaties/onttrekkingen)	Bedrag (x € 1.000)
Dotaties:	
-	
Onttrekkingen:	
-	
Totaal mutaties reserves	-
Totaal verschil Programma Financiën	5.962

Overige financiële tabellen

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves	2024	2025	2026	2027
Structurele toevoegingen				
Sociaal	-	-	-	-
Veilig	-	-	-	-
Inkomen en armoede	-	-	-	-
Vrije tijd	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-
Gebiedsontwikkeling	-	-	-	-
Leefomgeving en klimaat	6	6	6	6
Verkeer	76	-	76	-
Samen besturen	90	90	90	90
Financiën	-	-	-	-
Totaal structurele toevoegingen	172	96	172	96
Structurele onttrekkingen				
Sociaal	-	-	-	-
Veilig	-	-	-	-
Inkomen en armoede	-	-	-	-
Vrije tijd	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-
Gebiedsontwikkeling	-	-	-	-
Leefomgeving en klimaat	-	-	-	-
Verkeer	-	-274	-	-274
Samen besturen	-	-	-	-
Financiën	-	-	-	-
Totaal structurele onttrekkingen	-	-274	-	-274
Totaal	172	-178	172	-178

Toevoegingen

- Verkeer
 - De vergunningen voor parkeren, die worden verstrekt, zijn tweejarig. De ontvangsten zijn door de uitbreiding van het gebied hoger. Om de inkomsten te egaliseren over de twee jaren, wordt in het jaar van ontvangst de incidentele meeropbrengst gestort in de 'Egalisatiereserve Parkeren'.
- Samen besturen
 - De huidige bestuurders kunnen na hun zittingstermijn onder bepaalde voorwaarden in aanmerking komen voor een uitkering. Om aan deze mogelijke verplichtingen te kunnen voldoen, doteren wij jaarlijks circa € 90.000 aan de Reserve Wachtgelden.

Onttrekkingen

- Verkeer
 - Idem als de tekst onder Toevoegingen - Verkeer

Stelposten

Nog te realiseren taakstellende bezuinigingen					
Programma	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Sociaal	Beheer en Grip op kosten Sociaal Domein	-	-200	-400	-400
Financiën	Stelpost Indexering	500	500	500	500
Financiën	Stelpost Stijgende energielasten	150	150	150	150
Saldo		650	450	250	250

Er zijn voor 2024 geen taakstellende (bezuinigings-)stelposten in de programmabegroting 2024-2027 opgenomen. Door de inzet van het programma 'Beheer en Grip op kosten sociaal domein' zijn voor de jaren 2025, 2026 en 2027 taakstellende bezuinigingen opgenomen van respectievelijk € 200.000, € 400.000 en € 400.000.

Voor het opvangen van risico's zijn de stelposten 'Indexering' en 'Stijging energielasten' structureel opgenomen.

Als gevolg van de groei van Diemen zijn er wel stelposten opgenomen (budgetten gereserveerd) om de autonome kosten van de groei te kunnen bekostigen zoals:

- extra personeel;
- bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen;
- subsidie aan maatschappelijke instellingen;

Onderstaand een overzicht van de opgenomen stelposten.

Stelposten als gevolg van nota 'Groei van Diemen'	2024	2025	2026	2027
Uitbreiding formatie	150	300	450	600
Bedrijfsvoering	50	75	100	125
Bijdrage Duo+	100	200	300	400
Bijdrage gemeenschappelijke regelingen	100	200	300	400
Subsidies instellingen	50	75	100	125
Totaal stelposten nota 'Groei van Diemen'	450	850	1.250	1.650

Naast de stelposten voor te verwachten uitgaven is in de begroting ook rekening gehouden met de te verwachten hogere inkomsten als gevolg van de groei van Diemen. Zo zijn de inkomsten van de algemene uitkering berekend op basis van de geprognosticeerde woning- en inwonersaantallen zoals vastgelegd in de Kadernota 2024.

Daarnaast is ook bij de OZB-opbrengsten rekening gehouden met de verwachte areaaluitbreiding.

Bij de opbrengsten afvalstoffenheffing en rioolbelasting wordt jaarlijks de groei meegenomen bij de tariefbepaling. Omdat dit kostendekkende tarieven betreft heeft dat geen invloed op het begrotingssaldo.

Overzicht autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen					
Programma	Onderwerp	2024	2025	2026	2027
Sociaal	Diemen voor elkaar (Welzijn Diemen)	-12	-12	-12	-12
	Doorstroommaatregelen wonen 'Van Groter naar Beter'	-20	-	-	-
	Kostenontwikkeling jeugdzorg	-1400	-1400	-1400	-1400
	Kwaliteitsbewaking Jeugd/Wmo	-30	-30	-30	-30
	Maatschappelijke Opvang en Beschermd wonen	-	-	-	-
	Opvang ontheemden	-90	-90	-90	-90
	Uitvoering Wet inburgering	-90	-90	-90	-90
	Uitvoering Wet inburgering (dekking vanuit Rijksbijdrage)	90	90	90	90
	Wonen	-50	-50	-50	-50
Totaal Sociaal		-1602	-1582	-1582	-1582
Veilig	Veiligheidsregio	-95	-95	-95	-95
Totaal Veilig		-95	-95	-95	-95
Inkomen en armoede	Bijzondere bijstand	-90	-90	-	-
Totaal Inkomen en armoede		-90	-90	-	-
Gebiedsontwikkeling	Omgevingswet	-265	-265	-265	-265
	Casemanager Vergunningen	-80	-80	-80	-80
	Casemanager Vergunningen (Dekking)	80	80	80	80
	Meldpunt op basis van de Wet Goed Verhuurderschap	-20	-20	-20	-20
	Woonruimteverdeling	-60	-30	-30	-30
	Steunpunt Wonen Diemen	-25	-	-	-
Totaal Gebiedsontwikkeling		-370	-315	-315	-315
Leefomgeving en klimaat	Tegemoetkoming Rijk 2023-2030	640	640	640	640
	Aanpak transitievisie warmte	-360	-360	-360	-360
	Uitvoering isolatieopgave	-100	-100	-100	-100
	Circulaire economie	-95	-95	-95	-95
	Communicatie en Participatie Energie- en klimaatbeleid	-85	-85	-85	-85
	Ontwikkeling onderhoudscontracten Groen	-50	-50	-50	-50
	Wijkgericht onderhoud	-110	-110	-110	-110
	Ontwikkeling afvalstoffenheffing (Inkomsten)	960	960	960	960
	Ontwikkeling afvalstoffenheffing (Uitgaven)	-960	-960	-960	-960
	Uitbreiding formatie Wijkbeheer	-60	-60	-60	-60
Totaal Leefomgeving en klimaat		-220	-220	-220	-220
Samen besturen	Doorontwikkeling team P&O	-110	-85	-85	-85
	Omgevingswet	-30	-30	-30	-30
	Aanbesteding nieuwe accountant	-20	-20	-20	-20
Totaal Samen besturen		-160	-135	-135	-135
Financiën	Oplopende rente	-100	-300	-500	-700
Totaal Financiën		-100	-300	-500	-700
Saldo		-5.274	-5.474	-5.694	-6.094

Overzicht nieuw beleid

Nieuw beleid Begroting 2024	2024	2025	2026	2027
Sociaal				
Tweede fase uitbreiding jongerenwerk (Welzijn Diemen)	-100	-100		
Gezond en Actief Leven Akkoord	-390	-390	-309	
Gezond en Actief Leven Akkoord (Specifieke uitkering)	390	390	309	
Loket aanvraag lokale voorrang				
Totaal Sociaal	-100	-100	-	-
Veilig				
Extra inzet buitengewone opsporingsambtenaren2	-70	-70	-70	-70
Totaal Veilig	-70	-70	-70	-70
Inkomen en armoede				
Beleid Participatiewet, Armoede en Schulden	-75	-75	-75	-75
Brede inzet op problematiek jongeren	-50	-50	-50	-50
Experiment met meer bijverdienen naast bijstandsuitkeringen	-60	-60	-60	-60
Uitbreiding Stadspas voor kinderen	-325	-165		
Totaal Inkomen en armoede	-510	-350	-185	-185
Vrije tijd				
@ Feestelijke activiteit jaarwisseling	-50	-50		
Sportcentrum				
@ Zwembad AGO		-55	-55	-55
Totaal Vrije tijd	-50	-105	-55	-55
Onderwijs				
Onderwijshuisvesting				-360
@ Leergang Inclusief Onderwijs				
@ Brede School Holland Park	-70	-70	-70	-70
Totaal Onderwijs	-70	-70	-70	-430
Gebiedsontwikkeling				
@ Markt	-30	-30	-30	-30
Wet versterking Regie op de Volkshuisvesting	-40	-40	-40	-40
Wet versterking Regie op de Volkshuisvesting (Dekking)	20	20	20	20
@ Detailhandelsvisie 2024-2034	-15			
Totaal Gebiedsontwikkeling	-65	-50	-50	-50

Nieuw beleid Begroting 2024	2024	2025	2026	2027
Leefomgeving en klimaat				
- Geen nieuwe ontwikkelingen				
Totaal Leefomgeving en klimaat	-	-	-	-
Verkeer				
@ Integrale mobiliteitsvisie en verkeersveiligheid	-20			
Uitbreiding parkeerregulering				
Totaal Verkeer	-20	-	-	-
Samen besturen				
Datagedreven werken en sturen	-105	-105	-105	-105
Interne dienstverlening	-45	-45	-45	-45
Raadscommunicatie	-5	-5	-5	-5
Uitbreiding aantal fractieopvolgers	-10	-10	-10	-10
Programma Voor en met Diemen	-130			
@ Burgerzaken	60	60	60	60
Totaal Samen besturen	-235	-105	-105	-105
Financiën				
Energiekosten	-250	-250	-250	-250
@ Toeristenbelasting	250	250	250	250
Totaal Financiën	-	-	-	-
Totaal Nieuw beleid Begroting 2024	-1.120	-850	-535	-895

Balans

Activa

Activa (per 31-12)	2024	2025	2026	2027
Immateriele vaste activa	52	52	52	52
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	-	-	-	-
Overige immateriele vaste activa	52	52	52	52
Materiele vaste activa	128.908	145.055	138.496	132.080
Investerings met een economisch nut	85.332	101.609	97.305	93.030
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	24.588	25.461	24.027	22.708
Investerings in openbare ruimte met een maatschappelijk nut	18.988	17.985	17.164	16.342
Financiële vaste activa	8.823	8.806	8.790	8.773
Kapitaalvestrekkingen aan: Deelnemingen	1.564	1.564	1.564	1.564
Overige langlopende leningen	7.259	7.242	7.226	7.209
Gronden in erfpacht	6.405	6.405	6.405	6.405
Gronden in erfpacht	6.405	6.405	6.405	6.405
Totaal vaste activa	144.188	160.318	153.743	147.310
Overlopende activa	-15.286	-17.569	-16.640	-16.558
Bouwgrond in exploitatie	-15.286	-17.569	-16.640	-16.558
Totaal vlottende activa	-15.286	-17.569	-16.640	-16.558
Totaal activa	128.903	142.750	137.103	130.752

Conform de Wet Hof moet de gemeente schatkistbankieren. Het is echter toegestaan een relatief klein bedrag aan overtollige middelen buiten de schatkist aan te houden. De hoogte van het drempelbedrag is voor de gemeente Diemen gelijk aan 0,75% van de jaarlijkse begrotingsomvang. Voor Diemen is dit drempelbedrag circa € 967.000.

Passiva

Passiva (per 31-12)	2024	2025	2026	2027
Eigen vermogen	-42.304	-41.729	-41.507	-40.951
Algemene reserves	-24.943	-24.943	-24.943	-24.943
Bestemmingsreserves	-17.361	-16.786	-16.564	-16.008
Voorzieningen	-16.229	-15.472	-15.195	-15.111
Voorziening voor verplichtingen, verliezen, risico's en egalisatie	-16.229	-15.472	-15.195	-15.111
Onderhandse leningen:	-38.500	-38.500	-38.500	-38.500
Aegon Levensverzekering	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500
Prov Groningen	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
BNG	-26.000	-26.000	-26.000	-26.000
Totaal vaste passiva	-97.033	-95.701	-95.202	-94.562
Financieringsbehoefte	-31.870	-47.050	-41.902	-36.191
Totaal vlottende passiva	-31.870	-47.050	-41.902	-36.191
Totaal passiva	-128.903	-142.750	-137.103	-130.752

Grondslagen

Algemeen

De begroting is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten daarvoor geeft.

Grondslagen voor het opstellen van de begroting

Voor zover niet anders vermeld, zijn de activa gewaardeerd tegen verkrijging- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging zijn toegerekend. In de vervaardigingsprijs zijn een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen.

Begroting

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en lasten worden genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Risico's, die voor het opmaken van de begroting bekend waren, zijn opgenomen.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld zijn.

Vaste activa

Onder de vaste activa worden afzonderlijk de immateriële-, de materiële- en de financiële vaste activa opgenomen. De waardering vindt als volgt plaats:

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs verminderd met de afschrijvingen en/of eventuele beschikkingen over reserves. Dit voor zover het investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut betreft. Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief worden in maximaal 5 jaar afgeschreven.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijging- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen en/of bijdragen van derden (voor zover er een directe relatie bestaat met het actief) en/of beschikkingen over reserves (voor zover het investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut betreft). De materiële vaste activa met economisch nut bestaat uit investeringen met een bedrijfseconomische en een maatschappelijke functie en vaste activa met maatschappelijk nut.

De in erfpacht uitgegeven percelen worden gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs. Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, worden tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Grondslagen	Termijn
Gronden en terreinen	N.v.t.
Woonruimten	50
Bedrijfsgebouwen	50
Vervoermiddelen	5
Machines, apparaten en installaties	5-15
Overige Materiële vaste activa, waaronder inventarissen	5-10
Automatisering	5

De overige afschrijvingstermijnen staan vermeld in de Nota Activa- en rentebeleid 2016 Gemeente Diemen.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g worden opgenomen tegen de nominale waarde. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's worden gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingprijs, dan zal afwaardering plaatsvinden.

Flottende activa

Onder de flottende activa zijn afzonderlijk opgenomen de voorraden, de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar, de liquide middelen en de overlopende activa.

Vorraaden

Producten die gereed zijn worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Deze worden opgenomen tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is de voorziening in mindering gebracht. De voorziening is dynamisch bepaald.

Liquide middelen

Deze worden opgenomen tegen nominale waarde.

Overlopende activa

Deze worden opgenomen tegen nominale waarde.

Vaste passiva

Onder de vaste passiva worden afzonderlijk opgenomen het eigen vermogen, de voorzieningen en de vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer. Voor zover niet anders vermeld, worden passiva gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het verwachte rekeningresultaat van het dienstjaar voor bestemming. De reserves bestaan uit de algemene reserve en bestemmingsreserves. Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan door de Raad een bepaalde bestemming is gegeven, maar waarover de Raad nog wel kan besluiten om voor een andere bestemming te kiezen. Reserves zijn gevormd conform de door de Raad genomen besluiten. Ook de onttrekkingen aan reserves dienen te geschieden conform daartoe strekkende raadsbesluiten.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd ter afdekking van:

- Verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs is in te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het (voorgaand)begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen en opgenomen zijn in het jaarverslag.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva worden afzonderlijk opgenomen de netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva.

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De verplichtingen betreffen de binnen één jaar vervallende schulden, met uitzondering van de aflossingsverplichtingen van langlopende schulden in het volgende boekjaar.

Overlopende passiva

De overlopende passiva worden tegen de nominale waarde opgenomen.

CAK eigen bijdrage

Op basis van de overzichten van het CAK kunnen wij wel de aantallen personen, soorten en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen Wmo-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat we geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen verkrijgen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. De gemeente is verplicht, op grond van de kadernota rechtmatigheid, deze onzekerheid te benoemen in de jaarstukken, ook al ligt de oorzaak niet bij ons.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Buiten de balanstelling worden de bedragen vermeld van de afgegeven borgstellingen en de afgegeven garantstellingen. In de toelichting op de balans wordt een overzicht gegeven van de afgegeven borgstellingen en de gegarandeerde geldleningen.

Verder worden hier bedragen (buiten de balanstelling) opgenomen voor aangegane lease verplichtingen en voor personele aangelegenheden.

Meerjareninvesteringsplan

Meerjareninvesteringsplan 2024

Omschrijving investeringen 2024	Investerings Bedrag	Afsch. Termijn	Afschrijvingslasten			
			2024	2025	2026	2027
Plaatsen zonnepanelen Voedselbank	20	20		1	1	1
Vervangen en isoleren dakbedekking Gebouw B, C en D gemeentewerf	190	25		8	8	8
Vloer/geveliso. gymzaal Noord en Noorderlicht	80	20		4	4	4
Isoleren gymzaal Schoolstraat	16	20		1	1	1
Vervanging 2 strooiers gladheidsbestrijding	60	10		6	6	6
Verv. voertuigen team Wijkbeheer, voertuig 21	60	5		12	12	12
Vervanging Iveco reseve-auto 10a	85	5		17	17	17
Vervanging Iveco Reserve-auto 21a (bj2010)	80	5		16	16	16
Vervanging Reserve Fiat Elektro (bj 2010)	50	5		10	10	10
Hoogwerker Wijkbeheer	65	5		13	13	13
Graafmachine ten behoeve van Riool	25	5		5	5	5
Activering nieuw bestratingsmateriaal 2024	200	15		13	13	13
Aanschaf nieuwe bomen 2024	225	30		8	8	8
Vervanging onderheid riool hoofdassen	500	60		8	8	8
Riolering Buitenlust en relining Ouddiemerlaan	420	15		28	28	28
Vervanging elektrische installaties en LED gebouwen Rustoord	18	20		1	1	1
Gevelisolatie gebouwen Rustoord	10	20		1	1	1
# Verbouwing gemeentewerf	40	25		2	2	2
# Bouwkundige en interieur aanpassingen gemeentehuis	2.000	25		80	80	80
# Vervangen meubilair gemeentehuis	1.000	15		67	67	67

dit investeringsbudget wordt middels een aparte raadsvoordracht toegekend

Meerjareninvesteringsplan 2025

Omschrijving investeringen 2025	Invest. bedrag	Afschr. Termijn	Afschrijvingslasten			
			2024	2025	2026	2027
# Renovatie zwembad	7.260	25			290	290
# Nieuwbouw middelbare school	12.350	50			247	247
Aanschaf nieuwe bomen 2025	225	30			8	8
PVC riool Flats Rode Kruislaan	340	25			14	14
PVC riool Akkerland	1.200	25			48	48
PVC-riool Bergwijkpark-Zuid + relinen betonriool	880	25			35	35
Vervangen Iveco wagen nr.12 bestrating	88	5			18	18
Vervanging Iveco Daily nr.10 (plantsoenen)	65	5			13	13
Vervangen airco's gemeentehuis	60	20			3	3
Overlagen en isoleren dak gemeentehuis	120	25			5	5
Zonnepanelen plaatsen dak gemeentehuis	100	20			5	5

dit investeringsbudget wordt middels een aparte raadsvoordracht toegekend

Meerjareninvesteringsplan 2026

Omschrijving investeringen 2026	Invest. bedrag	Afschr. Termijn	Afschrijvingslasten			
			2024	2025	2026	2027
Diverse duurzame oplossingen gebouw de schakel	60	20				3
Aanschaf nieuwe bomen (2026)	225	30				8
PVC riolering Buitenlust	130	25				5

Meerjareninvesteringsplan 2027

Omschrijving investeringen 2027	Invest. bedrag	Afschr. Termijn	Afschrijvingslasten			
			2024	2025	2026	2027
Vervangen luchtbehandelingskast gebouw A gemeentewerf	270	20				

Reserves en voorzieningen

Reserves ¹	2023			2024			2025			2026			2027		
	31 dec	Onttr	Dot	31 dec	Onttr	Dot	31 dec	Onttr	Dot	31 dec	Onttr	Dot	31 dec	Onttr	Dot
Algemene reserve															
Algemene reserve	20.328	-	-	20.328	-	-	20.328	-	-	20.328	-	-	20.328	-	-
Risicoreserve	4.615	-	-	4.615	-	-	4.615	-	-	4.615	-	-	4.615	-	-
Bestemmingsreserve															
Reserve Aankoop percelen De Oeverlanden	182	-	-	182	-	-	182	-	-	182	-	-	182	-	-
Reserve Actualisatie bestemmingsplannen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reserve Begraafplaatsen	66	-	6	72	-	6	78	-	6	84	-	6	90	-	6
Reserve Cultuurhistorie	20	-	-	20	-	-	20	-	-	20	-	-	20	-	-
Reserve Doorgeschoven posten	189	-	-	189	-	-	189	-	-	189	-	-	189	-	-
Reserve Grondzaken	9.147	-	-	9.147	-	-	9.147	-	-	9.147	-	-	9.147	-	-
Reserve Omgevingslawaaï	30	-	-	30	-	-	30	-	-	30	-	-	30	-	-
Reserve Omgevingsvergunningen	1.248	-403	-	846	-398	-	448	-394	-	54	-379	-	-324	-	-
Reserve Parkeergelden	505	-	76	581	-274	-	308	-	76	384	-274	-	110	-	-
Reserve Duurzaamheid	1.377	-	-	1.377	-	-	1.377	-	-	1.377	-	-	1.377	-	-
Reserve Startersleningen	1.055	-	-	1.055	-	-	1.055	-	-	1.055	-	-	1.055	-	-
Reserve Kwaliteitsplan OR	3.200	-	-	3.200	-	-	3.200	-	-	3.200	-	-	3.200	-	-
Reserve Wachtgelden	572	-	90	662	-	90	752	-	90	842	-	90	932	-	90
Totaal	42.535	-403	172	42.304	-672	96	41.729	-394	172	41.507	-653	96	40.951		

¹ Er worden geen vrijvallen verwacht.

Voorzieningen ²	2023		2024		2025		2026		2027	
	31 dec	Onttr	Dot	31 dec	Onttr	Dot	31 dec	Onttr	Dot	31 dec
Voorziening voor verplichtingen, verliezen, risico's en equalisatie										
Voorziening Afvalstoffenheffing	112	-	369	480	-	371	851	-	410	1.261
Voorziening Grondzaken	387	-	-	387	-	-	387	-	-	387
Voorziening Pensioenen wethouders	2.336	-14	75	2.397	-14	75	2.458	-14	75	2.519
Voorziening Rioleringszorg	3.046	-777	222	2.491	-797	222	1.915	-892	222	1.245
Voorziening Wachtgelden	119	-	-	119	-	-	119	-	-	119
Onderhoudsvoorzieningen										
Voorziening Groen	2.263	-507	582	2.338	-595	582	2.325	-595	582	2.312
Voorziening Groot onderhoud verhardingen	5.440	-1.806	1.885	5.519	-2.017	1.885	5.387	-2.017	1.885	5.255
Voorziening Kunstwerken	559	-123	180	616	-163	180	633	-163	180	650
Voorziening Onderhoud gebouwen	670	-450	320	540	-825	320	35	-320	320	35
Voorziening Openbare verlichting	705	-134	113	684	-145	113	652	-115	113	650
Voorziening Speeltoerren	417	-10	29	436	-27	29	438	-27	29	440
Voorziening Waterpartijen	164	-51	109	222	-59	109	272	-59	109	322
Voorzieningen Dubieuze debiteuren										
Voorziening Dubieuze debiteuren Belastingen	357	-	100	457	-	100	557	-	100	657
Voorziening Dubieuze debiteuren Werk en inkomen	1.395	-	-	1.395	-	-	1.395	-	-	1.395
Totaal	17.970	-3.872	3.983	18.081	-4.642	3.985	17.424	-4.202	4.025	17.247

² Er worden geen vrijvallen verwacht.

EMU-saldo

Het Emu-saldo wordt als volgt berekend: $A + B + C - D + E + F - G + H - I - J$.

EMU-saldo	2024	2025	2026	2027
A. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-1.106	-161	-4.096	-5.613
B. Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	6.871	6.542	6.977	6.817
C. Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	3.728	4.556	4.116	3.925
D. Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	5.144	-17	-16	-17
E. Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht				
F. Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord				
G. Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	2.564	2.312	1.463	932
H. Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie is verantwoord	2.564	2.312	1.463	932
I. Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	3.081	3.831	3.831	3.294
J. Lasten ivm transacties met derden, die niet via het exploitatiesaldo lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	-	-	-	-
EMU-saldo	1.268	7.123	3.182	1.853

De begroting van de gemeente Diemen is opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente. Berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel. Zoals eerder aangegeven werkt de EMU-systematiek op een andere manier dan het (gemodificeerde) baten- en lastenstelsel dat de gemeenten hanteren. Investerings tellen bijvoorbeeld niet mee in het stelsel van baten en lasten, daarbij wordt uitgegaan van de kapitaallasten van de investeringen. Investerings in een jaar tellen echter wel volledig mee in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben.

Voor 2019-2022 is het jaarlijkse aandeel in het EMU-saldo van de decentrale overheden gesteld op 0,4%. Er is geen onderverdeling naar gemeenten, provincies en waterschappen vastgesteld. Het aandeel in het EMU-tekort betreft een inspanningsverplichting, er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort.

Lasten per taakveld

Taakveld	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
0.1	Bestuur	-1.920	-2.020	-2.118	-2.218
0.2	Burgerzaken	-2.110	-2.060	-2.059	-2.059
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-	-	-	-
0.4	Ondersteuning organisatie (overhead)	-16.565	-16.275	-16.371	-16.584
0.5	Treasury	-905	-1.205	-1.505	-1.805
0.61	OZB woningen	-280	-280	-280	-280
0.62	OZB niet-woningen	-260	-260	-260	-260
0.63	Parkeerbelasting	-	-	-	-
0.64	Belastingen Overig	-	-	-	-
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	-	-	-	-
0.8	Overige baten en lasten	-791	-791	-791	-791
0.9	Vennootschapbelasting	-25	-25	-25	-25
0.10	Mutaties reserves	-172	-96	-172	-96
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	876	-414	3.874	5.056
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	-1.796	-1.796	-1.796	-1.796
1.2	Openbare orde en Veiligheid	-1.946	-1.946	-1.945	-1.945
2.1	Verkeer en vervoer	-8.051	-8.012	-7.761	-7.710
2.2	Parkeren	-1.254	-1.254	-1.254	-1.255
2.3	Recreatieve havens	-	-	-	-
2.4	Economische Havens en waterwegen	-569	-561	-550	-535
2.5	Openbaar vervoer	-20	-20	-20	-20
3.1	Economische ontwikkeling	-	-	-	-
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-	-	-
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	-282	-267	-267	-267
3.4	Economische promotie	-495	-495	-445	-445
4.1	Openbaar basisonderwijs	-16	-16	-16	-16
4.2	Onderwijshuisvesting	-2.682	-2.637	-3.346	-3.296
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-2.227	-2.227	-2.227	-2.227
5.1	Sportbeleid en activering	-44	-44	-44	-44
5.2	Sportaccommodaties	-3.441	-3.344	-3.867	-3.820
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-254	-254	-254	-254
5.4	Musea	-28	-28	-28	-28
5.5	Cultureel erfgoed	-	-	-	-
5.6	Media	-452	-452	-452	-452
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-3.311	-3.334	-3.347	-3.343
6.1	Samen kracht en burgerparticipatie	-2.460	-2.468	-2.471	-2.476
6.2	Wijkteams	-2.498	-2.498	-2.496	-2.510
6.3	Inkomensregelingen	-10.641	-10.482	-10.167	-10.149
6.4	Begeleide participatie	-1.674	-1.633	-1.633	-1.633
6.5	Arbeidsparticipatie	-1.287	-1.218	-1.218	-1.218
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.356	-1.356	-1.356	-1.356
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-3.478	-3.478	-3.478	-3.478
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-8.795	-8.535	-8.550	-8.651
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-279	-279	-279	-309
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-1.620	-1.620	-1.620	-1.620

Taakveld	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
7.1	Volksgezondheid	-5.471	-5.475	-5.294	-4.995
7.2	Riolering	-3.973	-3.994	-4.088	-3.900
7.3	Afval	-5.606	-5.605	-5.605	-5.601
7.4	Milieubeheer	-1.757	-1.757	-1.757	-1.757
7.5	Begraafplaatsen	-230	-233	-233	-233
8.1	Ruimtelijke Ordening	-735	-735	-735	-735
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-4.944	-7.169	-1.832	-900
8.3	Wonen en bouwen	-1.530	-1.430	-1.426	-1.396
Totaal		-107.349	-110.072	-101.559	-99.426

Baten per taakveld

Taakveld	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
0.1	Bestuur	34	34	34	34
0.2	Burgerzaken	587	587	587	587
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-	-	-	-
0.4	Ondersteuning organisatie (overhead)	133	133	133	133
0.5	Treasury	4.649	4.585	5.125	4.894
0.61	OZB woningen	4.810	4.960	5.110	5.260
0.62	OZB niet-woningen	4.160	4.160	4.160	4.160
0.63	Parkeerbelasting	1.436	1.086	1.436	1.087
0.64	Belastingen Overig	90	90	90	90
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	58.880	59.340	55.360	54.880
0.8	Overige baten en lasten	1.329	1.336	1.340	1.315
0.9	Vennootschapbelasting	-	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	403	672	394	653
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	-	-	-	-
1.2	Openbare orde en Veiligheid	50	50	50	50
2.1	Verkeer en vervoer	318	318	318	318
2.2	Parkeren	297	297	297	297
2.3	Recreatieve havens	-	-	-	-
2.4	Economische Havens en waterwegen	-	-	-	-
2.5	Openbaar vervoer	-	-	-	-
3.1	Economische ontwikkeling	-	-	-	-
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-	-	-
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	57	57	57	57
3.4	Economische promotie	805	805	805	805
4.1	Openbaar basisonderwijs	-	-	-	-
4.2	Onderwijshuisvesting	76	76	76	76
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.053	1.053	1.053	1.053
5.1	Sportbeleid en activering	-	-	-	-
5.2	Sportaccommodaties	1.391	1.391	1.391	1.391
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-	-	-	-
5.4	Musea	-	-	-	-
5.5	Cultureel erfgoed	-	-	-	-
5.6	Media	-	-	-	-
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4	4	4	4

Taakveld	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
6.1	Samen kracht en burgerparticipatie	595	595	595	595
6.2	Wijkteams	280	280	280	280
6.3	Inkomensregelingen	7.549	7.549	7.549	7.549
6.4	Begeleide participatie	-	-	-	-
6.5	Arbeidsparticipatie	205	205	205	205
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	88	88	88	88
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	121	121	142	133
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	32	32	32	32
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-	-	-	-
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-	-	-	-
7.1	Volksgezondheid	390	390	309	-
7.2	Riolering	4.445	4.465	4.559	4.371
7.3	Afval	5.738	5.737	5.737	5.733
7.4	Milieubeheer	649	649	649	649
7.5	Begraafplaatsen	215	218	218	218
8.1	Ruimtelijke Ordening	528	528	528	528
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	4.972	7.201	1.867	935
8.3	Wonen en bouwen	981	981	981	966
Totaal		107.349	110.072	101.559	99.426

Saldo meerjarenbegroting	2024	2025	2026	2027
Saldo (taakveld 0.11)	876	-414	3.874	5.056

Bijlage kerngegevens	255
Bijlage structuur	257
Bijlage subsidies	258

Bijlage kerngegevens

Politieke structuur

Samenstelling gemeenteraad
(algemeen bestuur)

GroenLinks

Mw. H. van 't Riet (fractievoorzitter)
Mw. Y. Yildiz-Kaya
Dhr. E. Bouwhuis
Mw. N. van Engelen
Dhr. T.A.C. de Bruijn

Ons Diemen

Dhr. W. Advokaat (fractievoorzitter)
Dhr. J.A.C. van Heumen
Dhr. J. de Jong
Mw. N.C.F. Moors

D66

Dhr. R. Poelwijk (fractievoorzitter)
Dhr. H.J. Berkhout
Mw. S.E. Muijs
Mw. O.U. Ramautarsing

VVD

Dhr. E.H. Timmer (fractievoorzitter)
Dhr. J.A. Jägers
Mw. V.A. Voermans

PvdA

Mw. S. Kuilman (fractievoorzitter)
Dhr. F.W. Geerts
Dhr. W. van Es

Ouderenpartij Diemen

Dhr. P.A. Prins (fractievoorzitter)
Dhr. E.S. den Heijer

Onafhankelijke Partij Diemen

Dhr. J.G.M. Sikking (fractievoorzitter)
Mw. A.R. van Marion

Samenstelling college van Burgemeester en Wethouders
(dagelijks bestuur)

Dhr. E. Boog
Burgemeester

Portefeuille:

- Openbare orde en veiligheid
- Vergunningen, toezicht en handhaving en APV
- Omgevingsdienst
- Dienstverlening, informatieveiligheid en juridische zaken
- Personeel en organisatie
- Duo+

Dhr. M.A. Sikkes-van den Berg (GroenLinks)
1° locoburgemeester

Portefeuille:

- Jeugdzorg
- Inburgering, diversiteit en inclusie
- Beheer openbare ruimte
- Gebouwen- en wijkbeheer
- Afval en milieu
- Duurzaamheid
- Water, natuur en dierenwelzijn

Dhr. H. Prins (Ons Diemen)
2° locoburgemeester

Portefeuille:

- Ruimtelijke ontwikkeling
- Participatie
- Communicatie
- Grondzaken
- Verkeer, verkeersveiligheid en vervoer (parkeren)
- ICT

Drs. J.D.W. Klaasse (D66)
3° locoburgemeester

Portefeuille:

- Financiën
- Economische zaken
- Onderwijs en kinderopvang
- Sport en recreatie
- Kunst, cultuur en ontwikkelingssamenwerking
- Daarom Diemen en evenementen

Mw. M. Everhardt (PvdA)
4° locoburgemeester

Portefeuille:

- Werk en inkomen
- Armoedebestrijding en bestaanszekerheid
- Zorg en welzijn
- Ouderenbeleid
- Wonen
- Volwasseneneducatie
- Laaggeletterdheid

Bijlage structuur

Sociale structuur	2023	2024	2025	2026	2027
0 - 18 jaar	5.517	5.940	6.123	6.307	6.491
18 - 75 jaar	24.185	26.038	26.844	27.649	28.455
75 en ouder	2.120	2.282	2.353	2.424	2.494
Totaal	31.822	34.260	35.320	36.380	37.440

Fysieke structuur	2023	2024	2025	2026	2027
Oppervlakte gemeente (ha)	1.404	1.404	1.404	1.404	1.404
waarvan:					
- water	274	274	274	274	274
- oppervlakte groen	551	551	551	551	551
- oppervlakte wegen	281	293	293	293	293
- overige	297	299	299	299	299
- aantal woonruimten * ¹	16.572	16.572	16.572	16.572	16.572
- aantal bedrijfsvestigingen * ¹	4.405	4.405	4.405	4.405	4.405

*Bron: Algemene uitkering
Verdeling oppervlakte

Financiële structuur	Begroting 2023	Bedrag per inwoner 2023	Begroting 2024	Bedrag per inwoner 2024
Gewone uitgaven (excl. grondexpl.)	-97.573	-3,07	-108.225	-3,16
Opbrengst belastingen/retributies	19.501	0,61	23.149	0,68
Algemene uitkering	55.670	1,75	58.880	1,72
Boekwaarde vaste activa	141.268	4,44	144.188	4,21
Eigen vermogen en voorzieningen	39.926	1,25	58.533	1,71
Vaste schuld	44.500	1,40	38.500	1,12

¹ * Bron: Algemene Uitkering

Bijlage subsidies

Instellingen	2024	2025	2026	2027
3020 Vrouwenkoor Ancora	-2	-2	-2	-2
3030 Algemene Schakel Vereniging	-62	-62	-62	-62
3040 Diemer Orkestje	-2	-2	-2	-2
3050 Vrouwenkoor Voice Female	-4	-4	-4	-4
3060 St. Openbare Bibliotheek Amsterdam	-409	-409	-409	-409
3080 St. Welzijn Diemen	-1.560	-1.560	-1.460	-1.333
3130 I.V.N.	-1	-1	-1	-1
3140 Scouting Diemen	-25	-25	-25	-25
3150 Diemer Harmonie	-7	-7	-7	-7
3160 Alzheimer Nederland	-1	-1	-1	-1
3170 St. Zonnebloem	-2	-2	-2	-2
3180 Vr. Theatergroep Diemen	-2	-2	-2	-2
3190 Carpe Diem	-	-	-	-
3240 St. vrienden van de Hoop	-3	-3	-3	-3
3250 St. muziekschool Diemen	-86	-86	-86	-86
3260 SKD	-132	-132	-132	-132
3280 Humanitas	-22	-22	-22	-22
3300 PCOB	-6	-6	-6	-6
3320 MaDi	-622	-622	-622	-622
3330 EDOG	-23	-23	-23	-23
3340 Vroeg er op af	-83	-83	-83	-83
3350 Historische Kring	-7	-7	-7	-7
3360 Markant	-82	-82	-82	-82
3390 Kinderboerderij	-7	-7	-7	-7
3400 St. Diemer Festijn	-71	-71	-71	-71
3410 St. Assalaan	-5	-5	-5	-5
3420 Blijfgroep	-85	-85	-85	-85
3440 Arkin	-29	-29	-29	-29
3450 Regenboog	-42	-42	-42	-42
3460 t. Florente Basisscholen	-141	-141	-141	-141
3480 MEE Amstel en Zaan	-185	-185	-185	-185
3490 St. RK Scholen	-16	-16	-16	-16
3500 Nieuwe Kring	-27	-27	-27	-27
3520 DMRA - Discriminatie Meldpunt (A`dam)	-24	-24	-24	-24
3530 St. Vluchtelingenwerk Amstel tot Zaan	-139	-139	-139	-139
3550 St. Muziekcollectief Ouder Amstel	-1	-1	-1	-1
3560 St. Diemer Omroep	-30	-30	-30	-30
3570 St. Loswalfestival	-1	-1	-1	-1
3590 Kunstzin Diemen	-3	-3	-3	-3
3600 Stichting De Omval	-375	-375	-375	-375
3610 Meer bewegen voor ouderen	-7	-7	-7	-7
3630 Stg KMN Kind & Co	-294	-294	-294	-294
3640 voedselbank	-8	-8	-8	-8
3650 Pink	-2	-2	-2	-2
3660 Jazzfestival Duke	-5	-5	-5	-5
3670 Zwembad AGO	-52	-55	-55	-55
3680 Buurtzorg	-2	-2	-2	-2

Instellingen	2024	2025	2026	2027
3690 Slachtofferhulp	-11	-11	-11	-11
3700 Sinterklaas in Diemen	-7	-7	-7	-7
3760 Praktijk Ondersteuning Huisartsen	-35	-35	-35	-35
3770 Het Oranjefeest	-12	-12	-12	-12
3780 EHBO Diemen	-2	-2	-2	-2
3785 Smakelijk Diemen	-8	-8	-8	-8
3790 Stg. Roots and Wings (Wereldfestival)	-10	-10	-10	-10
3990 incidentele subsidies	-140	-142	-142	-142
5610 Stelpost indexering	-235	-235	-235	-235
5940 groei diemen	-25	-50	-75	-100
Totaal	-5.175	-5.205	-5.130	-5.028

De bedragen in deze tabel zijn voornamelijk gebaseerd op de beschikingsbedragen 2023. Alle bedragen zijn naar boven afgerond.

Afkortingenlijst

Afkorting	Betekenis
SAAL	Schiphol-Amsterdam-Almere-Lelystad
a.g.v.	als gevolg van
AB	Algemeen Bestuur
AM	Amstelland Meerlanden
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
boa's	bijzondere opsporingsambtenaren
BRP	Basisregistratie Personen
BW	Beschermd Wonen
CDOKE	Regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid
Coelo	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CSG	Centrum Seksueel Geweld
DH	Drank & horeca
DRIS	Dynamisch Reizigers Informatie Systeem
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
e.d.	En dergelijke
ESAP	Energiesysteem Actieplan
Fido	Financiering Decentrale Overheden
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens
GVB	Gemeentelijk vervoerbedrijf
HRM	Human Resource Management
HSJH	Hoog-specialistische jeugdhulp
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IHP	Integraal Huisvestingsplan
KAD	Kennis- en Adviescentrum Dierplagen
KCC	Klant Contact Centrum
kg	Kilogram
KVO	Keurmerk Veilig Ondernemen
MOBW	Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen
MO	Maatschappelijke Opvang
MPG	Meerjarenperspectief Grondzaken
MRA	Metropoolregio Amsterdam
MVI	Maatschappelijk Verantwoord Inkopen
n.a.v.	Naar aanleiding van
NAR	Nederlands Adviesbureau Risicomanagement
NIP	Nationaal Isolatieprogramma
NO	Noodopvang
o.a.	
o.a.	Onder andere
OGON	opdrachtgever-opdrachtnemer
OVA	Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling

Afkorting	Betekenis
OV	Openbaar vervoer
P&O	Personeel & Organisatie
PDV	Perifere Detailhandels Vestiging
PlaBeKa	Platform Bedrijven en Kantoren
SDW	Stichting Welzijn Diemen
SES	sociaal economische status
SWD	Stichting Welzijn Diemen
u/g	Uitgezette gelden
VANG	Van Afval Naar Grondstof
vGRP	verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan
VIC	verbijzonderde interne controle
VrAA	Veiligheidsregio
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
VVE	Voorschoolse of vroegschoolse educatie
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WEW	Waarborgfonds Eigen Woningen
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wvrv	Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting

Raadsbesluit en Moties en amendementen

Raadsbesluit

Onderwerp: Programmabegroting 2024 gemeente Diemen

De gemeenteraad van Diemen in vergadering bijeen,

Gelet op de voordracht van het college d.d. 26 september 2023

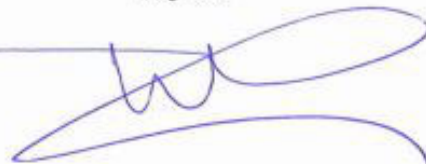
Besluit

1. Vaststellen van de 'Programmabegroting 2024' inclusief de nieuwe beleidsvoorstellen zoals opgenomen in bijlage 1 'Nieuw beleid in de Programmabegroting 2024'.

Aldus besloten tijdens de gemeenteraadsvergadering van 9 november 2023,

De voorzitter,

De griffier,

Raadsvergadering	9-11-2023
☐ Voor kennisgeving aangenomen	
☒ Zonder hoofdelijke stemming aldus besloten	
Met 20 stemmen voor en 3 stemmen (WD) tegen	

Bijlage 1: Nieuw beleid in de Programmabegroting 2024

Nieuw beleid Begroting 2024 Bedragen x € 1,000	2024	2025	2026	2027
Sociaal				
Tweede fase uitbreiding jongerenwerk (Welzijn Diemen)	-100	-100		
Gezond en Actief Leven Akkoord	-390	-390	-309	
Gezond en Actief Leven Akkoord (Specifieke uitkering)	390	390	309	
Loket aanvraag lokale voorrang				
Totaal Sociaal	-100	-100	0	0
Veilig				
Extra inzet buitengewone opsporingsambtenaren	-70	-70	-70	-70
Totaal Veilig	-70	-70	-70	-70
Inkomen en armoede				
Beleid Participatiewet, Armoede en Schulden	-75	-75	-75	-75
Brede inzet op problematiek jongeren	-50	-50	-50	-50
Experiment met meer bijverdienen naast bijstandsuitkeringen	-60	-60	-60	-60
Uitbreiding Stadspas voor kinderen	-325	-165		
Totaal Inkomen en armoede	-510	-350	-185	-185
Vrije tijd				
@ Feestelijke activiteit jaarwisseling	-50	-50		
Sportcentrum				
@ Zwembad AGO		-55	-55	-55
Totaal Vrije tijd	-50	-105	-55	-55
Onderwijs				
Onderwijshuisvesting				-360
@ Leergang inclusief onderwijs				
@ Brede School Holland Park	-70	-70	-70	-70
Totaal Onderwijs	-70	-70	-70	-430
Gebiedsontwikkeling				
@ Markt	-30	-30	-30	-30
Wet versterking Regie op de Volkshuisvesting	-40	-40	-40	-40
Wet versterking Regie op de Volkshuisvesting (Dekking)	20	20	20	20
@ Detailhandelsvisie 2024-2034	-15			
Totaal Gebiedsontwikkeling	-65	-50	-50	-50
Leefomgeving en klimaat				
- Geen nieuwe ontwikkelingen				
Totaal Leefomgeving en klimaat	0	0	0	0
Verkeer				
Integrale mobiliteitsvisie en verkeersveiligheid	-20			
Totaal Verkeer	-20	0	0	0
Samen besturen				
Datagedreven werken en sturen	-105	-105	-105	-105
Interne dienstverlening	-45	-45	-45	-45
Raadscommunicatie	-5	-5	-5	-5
Uitbreiding aantal fractieopvolgers	-10	-10	-10	-10
Programma Voor en met Diemen	-130			
@ Burgerzaken	60	60	60	60
Totaal Samen besturen	-235	-105	-105	-105
Financiën				
Energiekosten	-250	-250	-250	-250
@ Toeristenbelasting	250	250	250	250
Totaal Financiën	0	0	0	0
Totaal Nieuw beleid Begroting 2024	-1.120	-850	-535	-895

@ Toegevoegd nieuw beleid ten opzichte van de Kadernota 2024

Amendementen en moties

Aangenomen moties:

MOTIE 7
Begrijpelijke taal

Deze motie hoort bij de Programmabegroting 2024

De volgende partijen dienen deze motie in:

We stellen de raad voor om het volgende besluit te nemen:

We stellen vast dat:

- de gemeente Diemen in 2024 doorgaat met het trainen van medewerkers bij het schrijven van duidelijke taal;
- het doel hiervan is dat de ontvanger van een brief deze kan begrijpen;
- Er al aandacht gaat naar het gebruiken van taalniveau B1 in de brieven naar de inwoners.

We vinden dat:

- het belangrijk is om te testen of ontvangers de brieven van de gemeente begrijpen.

We vragen het college om:

- Actief na te gaan of de inhoud van communicatie (waaronder brieven) van de gemeente door inwoners wordt begrepen;
- In elk geval te zoeken naar gemakkelijke manieren waarop inwoners kunnen vertellen of ze de communicatie van de gemeente begrijpen. Een mogelijkheid die kan bijdragen zijn de Steffie retourstickers!
- De Raad uiterlijk 31 maart 2024 te melden hoe inwoners de gemeente kunnen gaan vertellen of ze een brief van de gemeente begrijpen.

Tijl de Bruijn
GroenLinks

Peter Prins
Ouderen Partij Diemen

Manier aangenomen

i: <https://www.steffie.nl/nieuws/onderwerpen/retour-afzender.html>

Raadsbesluit en Moties en amendementen: Amendementen en moties

Pagina 265

*Unaniem
aangenomen*

MOTIE 8

Geen verhoging tarieven betaald parkeren

Deze motie hoort bij de begroting 2024

De volgende partijen dienen dit voorstel in:

Ouderenpartij Diemen

We stellen de raad voor om het volgende besluit te nemen:

We stellen vast dat:

- De exploitant van de parkeergarage onder het winkelcentrum de tarieven recent aanzienlijk heeft verhoogd, met uitschieters naar 80 tot 100 procent;
- De exploitant hierover geen overleg met de gemeente heeft gevoerd;
- In het tot 2027 lopende contract tussen de gemeente en de exploitant is opgenomen dat de tarieven voor betaald parkeren op straat 20% hoger moeten zijn dan in de parkeergarage.

We houden rekening met:

- Dat de gemeente geen winst mag maken op haar diensten en taken;
- Het gemeentelijke beleid om de Diemense parkeertarieven kostendekkend te houden;
- Het volgen van de genoemde bepaling in het contract de parkeertarieven op straat zouden opdrijven met 100 tot 120 procent.

We vinden dat:

- Dit een onverantwoord gevolg zou zijn van dit contract;
- Dit afgekeurd moet worden;
- De raad het budgetrecht heeft en daarmee de tarieven en leges vaststelt.

We spreken uit dat:

- het onwenselijk is om gevolg te geven aan de bepaling uit het contract dat de tarieven voor betaald parkeren op straat 20% hoger moeten zijn dan in de parkeergarage.

We verzoeken het college om deze uitspraak over te brengen aan de exploitant.

Peter Prins
Ouderenpartij Diemen

Bert Timmer
Fractie Diemense VVD

Jan Sikking
Onafhankelijke Partij Diemen

MOTIE 9
Betaalbare woningen.

Aangenomen
met de
stemmen
van OPD
begeen

Deze motie hoort bij de begroting 2024

De volgende partijen dienen dit voorstel in:

We stellen de raad voor om het volgende besluit te nemen:

We stellen vast dat:

- De raad heeft in begin 2022 het Verstedelijkingsconcept Metropoolregio Amsterdam 2050 vastgesteld. Samenvattend komt het erop neer dat er op ontwikkelingslocaties woningen worden gebouwd in verschillende prijsklassen, waaronder voldoende betaalbare woningen.
- In het coalitieakkoord en omgevingsvisie een inspanningsverplichting staat om meer betaalbare woningen te bouwen.
- Er op 15 maart 2023 een woondeal MRA is afgesloten tussen het rijk en o.a. de gemeente Diemen.

We vinden dat:

- We de bestaande en toekomstige mogelijkheden voor betaalbaar bouwen zo veel mogelijk moeten benutten.

We vragen het college om:

- Te onderzoeken voor welke nieuwbouwprojecten minstens 2/3 betaalbare woningen¹ gerealiseerd kan worden, zonder dat dit resulteert in planschade kosten voor de gemeente of een langere doorlooptijd van het project.

Ondertekening:

Wim Advokaat
Ons Diemen

¹) betaalbare woningen zijn sociale huurwoningen (€ 808,06, prijspeil 2023), huurwoningen vanaf de sociale huurgrens tot een max van 1129,78 per maand (prijspeil 2023) en koopwoningen onder de € 390.000 in 2024.

MOTIE 11

Participatie bij alle nieuwbouwprojecten

Deze motie hoort bij de begroting 2024.

De volgende partijen dienen dit voorstel in:

Aangenomen
met de
stemmen van
OPD tegen

We stellen de raad voor om het volgende besluit te nemen:

We stellen vast dat:

- Het Ambitiedocument 'Voor en met Diemen', het 'Participatiekader' en het 'Communicatiekader' zijn vastgesteld door de raad op 27 januari 2022;
- Het programmaplan participatie en communicatie is vastgesteld door de directie op 29 juni 2022;
- Het vastgestelde coalitieakkoord zijn de gestelde ambities onderstreept, de coalitie hecht veel waarde aan doorontwikkeling van het samenspel tussen lokale overheid en samenleving;
- Met de invoering van de Omgevingswet participatie een verplicht karakter krijgt.

We hebben nagedacht over en houden rekening met:

- Dat de kaders van elk participatietraject anders zijn. Bij elk project is het belangrijk dat bewoners ervan op de hoogte zijn dat de uitkomsten aan wettelijke en regionale kaders moeten voldoen;
- Als uit het participatieproces of door andere factoren een aangepast ontwerp voortkomt dan wordt dat nieuwe ontwerp voorgelegd aan de raad;
- De Omgevingswet waar participatie vormvrij is.

We vinden dat:

- Alle inwoners van Diemen en andere betrokkenen hun inbreng mogen leveren op de inrichting van de ruimtelijke ordening en zijn leefomgeving.

We vragen het college om:

- Initiatiefnemers voor nieuwbouw (o.a. in Holland Park Zuid) te stimuleren een participatieplan op te stellen in overeenstemming met de kaders in het programma 'Voor en met Diemen'.

Wim Advokaat
Ons Diemen

MOTIE 12 Een Hospice in Diemen

Deze motie hoort bij de Begroting 2024.
De volgende partijen dienen deze motie in:

Onafhankelijke
Partij Diemen

Ouderenpartij Diemen
50+
Maximaal 50+ jaren

VVD
Diemen

*Unaniem
aangenomen*

We stellen de raad voor om het volgende besluit te nemen:
We stellen vast dat:

- Een Hospice een gespecialiseerde zorginstelling is waar terminaal zieke patiënten in een huiselijke omgeving kunnen verblijven en waar hoogwaardige palliatieve zorg wordt geboden.
- Er op dit moment geen Hospices zijn in Diemen en er geen initiatieven voor zijn geweest.
- Dat is een groot probleem wat betreft de zorg voor onze kwetsbare medemens als de palliatieve en stervensfase is aangetreden.
- De vraag naar zorg in de palliatieve en terminale setting groot is en in de nabije toekomst zal toenemen.
- De meeste mensen en hun familie er de voorkeur aan geven om in de nabijheid van en in huiselijke omgeving willen sterven.
- Als gevolg van de noodzakelijke verzorging dit echter niet altijd thuis kan.
- Mantelzorgers niet opgeleid zijn voor palliatieve zorg.
- Een hospice niet alleen voor de patiënt is, maar ook de mantelzorgers en naasten ondersteunt en begeleid in deze moeilijke periode.
- Palliatieve zorg een cruciaal onderdeel is van de gezondheidszorg.
- Het tekort aan huisartsen in Diemen is toegenomen als gevolg van de groei aantal inwoners. Huisartsen ervaren nu al een hoge werkdruk. Dit met gevolg dat het lastig is om te kunnen blijven voorzien in goede palliatieve en terminale zorg.
- Een Hospice in Diemen voorziet in een lokale behoefte.
- De gemeente op verschillende manieren een rol speelt bij de realiseren van een hospice.

We hebben nagedacht over en houden rekening met:

- Dat een Hospice bijdraagt aan de leefbaarheid van onze omgeving.
- De kracht van een Hospice nabijheid is.
- Hospices "dichtbij" een hoge bezettingsgraad hebben.
- Patiënten worden doorverwezen naar omliggende hospices wat vaak problematisch is door de afstand.

We vinden dat:

- Dat de wens om in je eigen omgeving te kunnen sterven levensgroot is.
- Mantelzorgers in deze fase overbelast zijn en ontlast moeten worden.
- Een hospice een goede aanvulling is op het zorglandschap in Diemen en dat deze een plaats moet krijgen in de Diemense samenleving.
- Dat hierover een visieontwikkeling mag komen.
- Een hospice bij uitstek past bij de doelstellingen uit het coalitieakkoord.

We vragen het college om:

- Een bijeenkomst te faciliteren met en voor alle zorgaanbieders, welzijnsinstellingen en vrijwilligersorganisaties in Diemen om gezamenlijk te onderzoeken hoe de ondersteuning en zorg tot het realiseren van een hospice in gang gezet kan worden. En wat de rol van de gemeente daarbij kan zijn;
- De raad over de uitkomsten te informeren.

Angelique van Marion
Onafhankelijke Partij Diemen

Peter Prins
Ouderenpartij Diemen

Bert Timmer
Fractie Diemense VVD

Aangenomen met
de stemmen van
vvd segen

MOTIE 17
Niet-gebruik verder verminderen

Deze motie hoort bij de Programmabegroting 2024

De volgende partijen dienen deze motie in:

We stellen de raad voor om het volgende besluit te nemen:

We stellen vast dat:

- Diemen veel minimaregelingen heeft, maar er nog steeds inwoners zijn die de regelingen niet kennen of er geen gebruik van (durven) maken;
- De vliegende brigade proactief informatie verspreidt over de minimaregelingen in Diemen, om deze zo bekender te maken, meer mensen te bereiken en niet-gebruik tegen te gaan;
- Ook maatschappelijke partners zoals de Stichting Welzijn Diemen en MaDi voorlichting geven over de minimaregelingen die de gemeente heeft;

We hebben nagedacht over en houden rekening met:

- Dat er nog meer inzet nodig is om het niet-gebruik van regelingen tegen te gaan;
- Uit de koffiegesprekken van de vliegende brigade met inwoners blijkt dat er behoefte is aan een vast inloopsprekuur waar inwoners terecht kunnen met vragen over minimaregelingen en rondkomen;
- Dat in de laatste kwartaalupdate van de steunimpuls de intentie staat om de mogelijkheden van een inloopsprekuur te verkennen;¹
- Dat verschillende gemeenten al succesvol werken met een vast inloopsprekuur, zoals de Geldzaak in Utrecht en de Weesper MOP in stadsgebied Weesp (gemeente Amsterdam).

We vragen het college om:

- Aan de slag te gaan met de verkenning van de mogelijkheden van een inloopsprekuur voor minimaregelingen en geld(zorgen), in ieder geval in de huizen en kamers van de buurt en waar mogelijk op andere locaties, zoals de gezondheidscentra;
- Bij de verkenning de maatschappelijke partners waarmee de gemeente samenwerkt op dit gebied, zoals de Stichting Welzijn Diemen en MaDi te betrekken;
- In de verkenning succesvolle initiatieven uit andere gemeenten, zoals de Weesper MOP en de Geldzaak, mee te nemen.

Sofie Kuilman
Partij van de Arbeid

¹ Kwartaalupdate Q3 Steunimpuls, pagina 4.